

સંત સમાજ

જ ભજનાવળી.

કથાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

શા. મંગળદાસ જોષીતારામ બુકસેલર.

ગીચીરોડ—અમદાવાદ.

આદિતિ ૨ ડ.

૧૫. પ્રત ૩૦૦૦.

પ્રેસ ૧૯૮૨.

સંત ૧૯૨૫.

શ્રી મનહર પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં માતીલાલ ગણપતરામે છાપી

પાનકોરનાકા—અમદાવાદ.

ક્રીમત રૂ. ૦-૧૨-૦

૧૨૫૫૪

કાનો! ડુંનર (સતી	ભજન કાંડાર	૦૮૧
પારવની)	સંકેપત સાવળીંગા	-૮-
છેલ જરાંર	દોષલ પાઠમણી	૦-૧૨
ચાલુસુંકર ચોવીસ માળ ૦-૧૨-૦	ભરવરી નાટક	૦-૮-૧
એ નિવાપ તમામ જાતની પુરગડા જાણી કીધાયલ કા	સાતિજયા	૦-૮-૧
વેચનાર		

પુકસેલર મંડાળદાર નેમતિરામ.

સીબીશિલ-અખદાવાદિ. નં. ૩૩૩.

પ્ર
પ્રકાસ જોડતોરામના પુસ્તકાલય
તાનાં પ્રસિદ્ધ કરેલાં પુસ્તકોનું

સુચીપત્ર.

૧૨૬૫ ર

નીચે પ્રમાણે.

સંતસમાજ અજનાવળી	૧-૦-૦	ખોલતો પત્રંગ	૬-૦
ચેનાશેઠાણી રંગીક ચાલી	૦-૮-૦	પ્રાસમણી બજાર	૦-૮
જમખા ચોટી	૦-૮-૦	સાધનાવળી	૦-૫
નર્મદા બુતપાળી	૦-૮-૦	ચાંચાવીર	૦-૮-૦
જોડાવ ૫-મણી	૦-૧૨-૦	મીંગણા	૦-૮-૦

સાંકળીજી.

ગણપતિની સ્તુતિ--

વીધનહરન ગવરીકે નંદન	૧૭
શ્રી ગણપતી ગણ-મહારા	૧૭
એકા લગાદે પાર ગણપતી હુંદાળા	૧૮
ગજાનંદ સમરીએરે હાતા	૧૮
રણજણ રણજણ ચલો મેરે હાતા	૧૯

મુળદાસનાં ભજન--

છરે વઠાવઠા વાટે ને ઘાટેરે	૨૦
લેશ્ય તો રામના નામ લેજોરે	૨૧
સુપનમાં સુતા જન તમે જાગજોરે	૨૨
પંડને વરમંડપયાં જયાં વાણીમોતી	૨૩

વચનને વિચારીરે સંતો તમે	૨૫
નવધા ભાકિત કરો એ સોહમ	૨૬
મુંદર વરની ચુંદડી	૨૭

દેવયાત પડિતનાં ભજન--

પેલા પેલા પવન ફરકશે	૨૮
કામ ક્રોધ મન માયલાને વારોરે	૨૯
લોભી આતમને સમજવો	૩૦
હે વીરા ! પાત્ર પારખ્યા વીના	૩૧
શુર તારો પાર ન પાયોરે	૩૨

એસલનાં ભજન--

નહી મેરે નહી મેઢની	
--------------------	--

વારેવારે કહું મારા દીલડાની વાત ૩૩
 શબ્દોના બાંધ્યારે સંતો શું કરે ૩૪
 પીર કેવશણ જોસલને તોળી ભાઈ ૩૫

તોળી રાણીનાં ભજન—

પાપ તારાં પ્રકાશ જાડેજા ૩૬
 હકને હાલો હેતે તમે હુઈ મળો હાં ૩૭
 જેસલ કરીલે વિચાર, માથે જમ ૩૮
 તમે વિશ્વાસી નરને કાં વેડયા ૩૯
 કાઠી રાણી તારો સાચબો બતાવ ૪૦
 ફળે મુળ ભાસડાનો ભાવ ૪૦
 કચ્છથી જોશલ ઉભા ઝોછરે ૪૨
 જાડેજાંરે તારો તંબુરો સતીના ૪૩

તોળી પ્રબોધ—

તોળી પરીક્ષા કરો નર પુરા ૪૪

મીરાંબાઈ—

અરજ કરે છે મીરાં રાંકડી	
નેણાં ઠયાંછે તમ નેઈને	૪૬
બલીહારી રસીયા ગીરધારી	૪૭
પ્રભુ પાલવ પકડીને	૪૮
ખ્યારા જોવિંદના શુભ ગાથું	૪૯
શુભાનીના ઘેલા રાણા	૫૦
રૂડીને રંગીલીરે વહાલા	૫૦
માન સરોવર જઈએ; કુડીરે કાયા	૫૧
રાણાજી હુંતો ગીરધરને મન લાવી	૫૨
પ્રેમ પીયાલો મેં પીધારે	૫૨
હરી મારે હૃદયે રહેજો	૫૨
નાથ તુમ જાનતહો સખ ઘટકી	૫૩
વાર્યો મારા વીરારે	૫૪
નહીંરે વીસકે હરી અંતરમાંથી	૫૪

(૨)

કાલુડો શું જાણે મારી પ્રીત	૫૫
શું કરવુંછે મારે શું કરવુંછે	૫૫
શું કંઈ રાજ તારું શું કંઈ પાટ તારું	૫૬
જમુનામે' કુદ પયો કનઈયો તેરો	૫૭
ગોવીંદ લીનો મોલ, માય મે'તો	૫૭
મે' પુણું હાસી રામ તોરી	૫૮
હરી' નામ બીના નર એસાહે	૫૯
તુંતો તારા બીરદ સામું	૬૦
જગો તમે જહુપતિ રાય	૬૧
મીરાંને પુર્વ જનમની પ્રીતુરે	૬૧
વંચિછેરે વાગેછે વૃંદાવન મોરલી	૬૨
ભજન કર ભવસિંધુ તરવા	૬૩
રામ રમકડું જડયુંરે રાણાજી	૬૪
અળ તો મેરા રામનામ	૬૫
નાખેલ પ્રેમની ઢોરી	૬૫

મારા પ્રાણ પાતળીયા	૬૬
ધ્યાન ધણી કેંકે ધરવું	૬૭
દવતો લાગ્યો ડુંગરીયે	૬૮
જીતું થયું દેવળ જીતું થયું	૬૮
ઘેલાં અમે થયાં અમને	૬૯
મેં તો છોડી છોડી કુળકી લાજ	૬૯
સ્વામી સખ સંસારકે હો તુમ	૭૦
મારે શીરપર શાહીઆમ રાણાજી	૭૦
મારે હીરદે વસોજી દીનાનાથ	૭૧
સુનાવે વીનતી મોરી	૭૨
ભાર તો ધરણીરો દીનાનાથ	૭૨
નીત નીત ભજવું તારું નામ	૭૩
કાનુડા તારી મોરલી અમને	૭૩

(૮)

જેઠીરામ---

વારૂ મારા વીરા ન કરીએ સં

બકિત કુંદો મારજરે ૭૪

કાયા કોટે લીચો ગઠ ઘેરી ૭૫

અવણુદાસ---

અમારો ન અવણુશુરે ૭૫

જાણું છે મરી મેરમ જાણું છે મરી ૭૬

મારો જાણપણનો બેનીરે ૭૭

ગોરખનાથ---

વાણી વાણીરે મારા સતગુરૂની વાણી ૭૭

સોહી માણેક મેરી નજરુંમે' આયા ૭૮

વાવંગ ઘરતી વાવંગ કાયા ૭૯

પ્રેમના પ્યાલા સંતોષો પાયા ૭૯

મનસા માલણીશુરે ગોરખ ૮૦

રજભર સુખીયા કોઈ ન દેખ્યા ૮૦

અળ મે' કયા કંઈ મેરા ભાઈ ૮૧

રગતા જોગી આયા નગરમેં	
જાગત વીરલા કોઈ ન બાણે	૮૨
આતમદેવ અલક કરી જાનો	૮૪
ઉંડો કુવો સંતો જળ વીના	૮૪
એન્હુ અજળ બનાયા	૮૪

અખો ભગત---

એક દીન એસો આવશે	૮૫	(ખ)
આતમ એકછે હાં	૮૫	
ચેતન ચેતજેરે હાં	૮૬	
વીરા મારા વાડીયુ વધાવજો	૮૭	
સાધુ મારા ભાઈરે	૮૮	

કબીર સાહેબ---

અમને તુમરા મળજો એક મતી	૮૮
ભાઈ મારો સાથીડો રીસાણો	૮૯

થોડી ધીરે ગાડી હાંકોરે	૯૦
અરણ્યસુલભે મોરીરે	૯૧
જગતહે રેનકા સ્વપના	૯૨
રામ રસ એસાહે મેરા ભાઈ	૯૨
કળ સમરોગે રામ	૯૨
ગર્વ કીચો સોઈ નર હાર્યો	૯૩
કયા બોલે અળ કયા બોલે	૯૪
પાનીમેં મીન ખ્યાતી	૯૫
રામ નામ જળ બાણે	૯૫
લોભી મન એસે જાનોરે	૯૫
ભજન ગઢ બાંધોની મેરા ભાઈ	૯૫
કયા ગુમાન કરના	૯૬
પ્રભુ મેં કીતી કંઈ પોકાર	૯૬
કેસા ભોગ કમાયા	૯૭
કીચું લીજે ગઢ લાંકા ભાઈ	૯૭

જા વર કયા નહી કીરતન નહી	૯૮
જમસે નહી ડરંગારે	૯૮
સંતો ભાઈ રેવા ધરકી	૯૯
લાય ધરોધર લાગી	૯૯
તુમ દેખો લોકો સાદ કરે	૧૦૦
સંતો ભાઈ ઉન ધરકી	૧૦૦
મોકો રોકનવાલા કોન	૧૦૧
નારાયણ બોલે ઘટોઘટ	૧૦૨
સતગુરુકા ભરમ ન પાયા	૧૦૩
જો તુમ કરીયે કોટ પાખંડ	૧૦૩
સતગુરુ નીરવાણી	૧૦૩
રામ સમર રામ સમર	૧૦૪
નીરધનકો ધન રામ	૧૧
સંતો ભાઈરે ઉન ધરકી	
નથી જીવ તારોરે સુંદર કય	

મણુપત—

આવોને આતમરામ	૧૦૮
જુના ધર્મ દયો જાણી	૧૦૯
અખંડ અનાદીરે	૧૧૦

મારકુંડ રૂપી—

મારકુંડ કહે છે તમે સાંભળો	૧૧૦
સુધીષ્ટિર પુછેરે રાયજી	૧૧૨
કરજો કરજો તમે જુધીષ્ટિરરાય	૧૧૪
રાજા પુછેછેરે જુધીષ્ટિર પુછેછેરે	૧૧૫
રૂપીરાય કહેછેરે મારકુંડ	૧૧૬
રાજા પુછે સુધીષ્ટિર પુછે	૧૧૭
મારકુંડ કહેછેરે તમે સાંભળો	૧૧૮
સુધીષ્ટિર પુછેરે રાજા પુછેરે	૧૧૮
મારકુંડ કહેછેરે તમે સાંભળો	૧૧૯

રાજા પુછે યુધીષ્ઠર પુછેછે
 મારકુંડ કહેછે તમે સાંભળો
 યુધીષ્ઠર કહેછેરે તમે સાંભળો ૧૬૪
 રાયજી પુછેરે યુધીષ્ઠર ૧૨૫
 પુછે પુછે પાંચે પાંડવો ૧૨૬
 લક્ષ્મીજી પુછેરે તમે સાંભળોને ૧૩૧
 હેશંતો ઉમીયાને અશ્રમે નારદજી ૧૩૩

શીલદાસ—

જીરે સંતો શીવરા મંડપમાંમારો ૧૩૫
 જીરે સંતો આજ મંડપ આનંદ ૧૩૬

શહદેવ જોશી—

શબ્દે ચાલો તમે વચને માલોહાં ૧૩૭

લાખો—

નાથ તમે તુલસીને પત્રે તોળાજી ૧૩૮

સખમે માળી—

જેને દીઠે મારાં નેણા ઠરે	૧૪૦
તારી અકળકળા નવ જાણી	૧૪૦
વસ્ત્રી વસોઠે બનમેં યોયેશ્વર	૧૪૧
ખીના લેહ બાહીર મલ ભટકે	૧૪૧
આણે અમર પુરૂષ પધાર્યા	૧૪૨
સુન શીખર પર સતગુર	૧૪૩
દીન ઉગે યગ પેની નીરખલે	૧૪૩

સાલદાસ—

સોહી રામ રામ કોરે મારા	૧૪૪
------------------------	-----

લીલમખાઈ—

કાચી રામ કોણે થઈ તારી કાયા	૧૪૪
----------------------------	-----

હોથી—

વાલમ એવી વેહનીરે નીશા ૧૪૫

વૃત્તિ ભારી રામચરણમાં લાગીરે ૧૪૬

શીવાનંદ—

કાળા રાજા કોપ્યોરે ચોપે આપ્યો ૧૪૭

વિશ્વનાથ--

મેલી ગોઢી સંતો લાઈ ૧૪૭

કહાંસે આયે કહાં જાયગા ૧૪૮

(૮)

રવીસાહેબ--

નેડલો કરીયે કેા સાચાની સંગાથે ૧૪૯

તુને રવીએ રમતાં બાળ્યોરે ૧૫૦

હમ યોગી સો રહે એકલા ૧૫૧

કોઈ જાગંદા કોઈ ચેતંદા

ખ્યાલો મેને પાણેરે	૧૫૧
હલ દરીયામાં અખંડ દીવો	૧૫૨
હલ દરીયામાં હમેશ નાતાં	૧૫૩
એવા સતગુર નોંધારનાં આધાર	૧૫૪
રામ ભજન વિનારે	૧૫૫
જગોને મન ચેતો આતમરાય	૧૫૬
દેખા દેખી તમે મત કરો બાહ	૧૫૭
સંગત કીજીએરે મોરા સંતનીરે	૧૫૮
સંતગુર સાથેરે બાહ મારે	૧૫૯
સતગુર બોલ્યારે મસ્તક કરી ધરી	૧૬૦

રૂપિરાજ—

યામર પ્રભુરસ તે શું પીયે	૧૬૧
પ્રભુરસ પ્રેમીજન પી શકે	૧૬૧
બહાલીડા ચડો બહારેરે	૧૬૨
શ્રી રામ કહેનેકી મઝા	૧૬૩

માયામાં મનદું મોહુંરે		
અરે જીવ શું કરવા આથડે	૬	
જમદે નીત્ય જપાટોરે	૧૬૫	
જખરો કાળ જપાટોરે	૧૬૬	
નિશ્ચે રહેવું નથીરે	૧૬૭	
પકડે કાલ પલનાંરે	૧૬૭	
નારે દેખો સુખી ડોલરીયો	૧૬૮	
જુહું જુહું જીવન	૧૬૯	(૭૦)
ગોવિંદ જાણ્યા વીના	૧૬૯	
રટવા રટવા આવ્યો છે	૧૭૦	

રોહીદાસ—

હરે ને તે મનખ્યા જનમ ૧૭૧

નાભા ભગત—

કાયામાં અલક પધારશે ૧૭૨

મીઁવ—

સુરદરગાપર વારી ખાવી'દ	૧૭૨
પ્રભુ જાહો ખીર પાદશાહ	૧૭૨

નીર્મળ—

સાની તો તેને કહીયેરે	૧૭૪
રામનામ ખ્યાલોરે મીલાવે કોઈ	૧૭૪
સાધુ તો તેને કહીયેરે	૧૭૫

ધીરો ભગત—

જાહો વાળી ખેઠારે	૧૭૬
કળીબુગ તો આગ્યોરે	૧૭૬
ધીરાનો ધડસલો મોત વીધે	૧૭૭

નુરત—

રામ ભજો મેરે ભાઈ	૧૭૮
------------------	-----

પાસણસીંહ—

રૂઠડા રામને મનાવે ૧૭૬

પીઠો ભગત—

હંસલા રાજ કાયા પડે તેને ૧૭૬

કયાં જઈ રેશે રાત ૧૮૦

ભવાનીદાસ—

કહોને શુરૂ જોનું કેમ થાશે ૧૮૧

હરીના ભજન વીના ચાલી ગઈ ૧૮૧

ખંગલા અજગ બન્યા હો મોરાર ૧૮૨

ભાણુદાસ—

જાણો જન મુપતેકા મેલા ૧૮૨

ભેરવપરી—

ગણપતી ગાઈ લે સદા

મુકુંદ—

દીટોડી કહે ત એરે ૧૮૪

તુલસીદાસ—

એસે પાપી નર હોવેંગે ૧૮૫

હરી સાઈ મંગવાઈ ૧૮૫

ભજ મન રામ ચરન સુખદાઈ ૧૮૬

જીવે મોરી દુકી સુનો હનુમાન ૧૮૭

ચરનરજ મહામાં મેં જાની ૧૮૭

એરે લાવો નધયા ૧૮૮

સીતાજીનો તાત એમ બોલ્યા હોજી ૧૮૯

હોલો હોલી કહેછેરે ૧૮૯

પ્રીર ગઈ રામ દુવાઈ ૧૮૯

ભક્તિ સદા હે સાર ૧૯૦

ધ્રુવને પ્રહલાદ—

જીવડાનું જાતન કરોરે ૧૯૧

ગોપીચંદ--

પેલા પેલા ભવમાં

ભલો ભલોરે રાજા ચંદરે

૧૬૩

રણુસીંહ--

કર મન ભજનનો વેપાર

૧૬૪

લીલાવતી--

એ ભલો ભલો મેવાડનો

૧૬૫

ભગવાનદાસ--

રામને ભજ્યા વીના

૧૬૬

રામદાસ--

ખ્યાલો અમને પાયોરે

૧૬૭

રૂખડ--

સહી ધુનમે રહેના જોગેશ્વર

૧૬૮

ધન શુરે લખાને ધન શુરે દેવા ૧૦૯

અગાધ—

બચ્ચી રાકો તો નર બગલો	૨૦૦
હેરી પેલાના સત્તમર્મને કાજ	૨૦૧
વરસ તીર ને તાજણો	૨૦૨

હરણ બાંધી—

હરે બાપલ બજન વીના	૨૦૪
ચઠો ચઠોરે અજમલરા રામ	૨૦૫
આણે આરા નકલંગી રયામ	૨૦૬
ગુણ વખાણું અતી ભારી	૨૦૭
હલા બટકી બની બચોને	૨૦૭
વાગે બડાકા ભારી બજનરા	૨૦૮
વારે ભરસો મને ભારી	૨૦૯
રામદે પીરના વીચાહ	૨૧૦

દલા વાણીયાની સાવળ—

અરુજ સાંભળે રહું જનનારાય ૨૧૪

મેરૂ—

મેં તેા જોયુ તખતપર જાગીરે ૨૧૫

ગીરધર—

જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં તે ૨૧૫

ભાણે લુવાણે—

એ અબ્યાગતની વ્હાંરે ૨૧૬

મન તું રમ લજલે રાણા ૨૧૭

લીલમખાઈનું સ્વપ્નું—

તમે સાંભળજોરે હારેહાં ૨૧૮

” ૨૦

” ૭

(૬૭)

તમે સાંભળો મારી બાકી ૨૨૦

ગણેશપુરી—

વૃક્ષ બીજમાં બીજ વૃક્ષમાં ૨૨૧

છોટમ—

અલક નામ ધુન લાગીરે ૨૨૨

તેરી નેતું બાગ નામ નીરખ ૨૨૩

ભેજલ

કાચબો કાચબી જળમાં રહેતાં ૨૨૩

ચેલધયા પુરાણ ૨૨૫

ચેલધયાનું હાલરડું ૨૩૦

ગોપીચંદના ચારે ખંડ પુરા ૨૩૧

મંગાદાસ

મહાત્મા મનુષ્ય જન્મ અવતાર ૨૩૭

મન કરી લે વિચાર જીવન થોડ

મેઘજી

ઘડીચાળા વાગે સુતાં ૨૩૯

પીંગળસીંહ કવિ

કહેવું શું હવે તમનેરે કાના ૨૩૯

ગોકળીયું નાનું ગામડીયું ૨૪૦

મને ઘડી નથી વીસરતા રામ ૨૪૦

ખડુ સાથી થયાછો બળીયા રામ ૨૪૧

ઓ દેહ બની અલબેલા રામ ૨૪૧

તમે ચીતની વૃત્તિ સુધારો રામ ૨૪૨

શામળીયા છોડી દેશો ૨૪૨

લાઘો

ગુફજી પધાર્યા જોતયુ ભગી ૨૪૩

(
૨
)

લાલદાસ--

સોઈ રામ સમરે। મારા ૨૪૩

રૂપાદે માલદે--

વાયક આઘ્યારે ચુર દેશનાળ ૨૪૫

દામો--

હરીશ્ચંદ્ર પુરાણ ૨૫૦

કલો ભગત પાંડવોનો આંખો--

હરવાસા રૂપીએ ગોઠતી કીધી ૨૬૧

ગંગારામ--

હરીજન હિંમત રાખીએ ૨૬૩

પીપા ભગત--

મેલીદે મનથી માફ તારે ૨૬૩

ભોરાર સ્વામી---

ઝોઘાણ વાતો કોને આ કહીયે ૨૬૪

ગુરુણ આવ્યાછે જુઠોરે જમાનો ૨૬૫

ભગવાનલાલ શર્મા ૨૬૬

અરજણ---

ગુરુ મારા નજરે મોતી આયા ૨૬૭

મહાત્મા અનંતપ્રસાદ---

પ્રભુ આપ વીના કોઈ ૨૬૮

કૃતી સામું કદી નબુઓ ૨૬૮

પ્રભુ રહું માત્ર તુજ આશે ૨૬૯

નથી હુંતો સમજતો કોઈ ૨૬૯

લોચણ અને લાખાના

બજન પંડ ૨૭૦-૨૮૫

નરસીંહ મહેતા---

રાસ હુંડી

૨૭૧

(૧૫)

ખેાવતો પલંખ	૧-૦-૦	મજરાખાંર	૦-૮-૦
પુખીતો ખજનો	૦-૮-૦	સદિવંત	૦-૮-૦
ભયંકર છુતાવળા	૦-૮-૦	ખીરખલ	૦-૮-૦
ચતુરસુંદર મોટી	૦-૧૨-૦	રૂપી ચરીત્ર	૦-૮-૦
જસમા મોટી	૦-૮-૦	મજન સાગર	૦-૮-૦
હીક્ષલ પદમણી	૦-૧૨-૦	નરસી એહિતો	૦-૧૨-૦
ચતુરસુંદર મોટી	૦-૧૨-૦	કાનાકુંજાર ચાતે સતી	
		પારવતી	૦-૮-૦
કેદાજરાંર	૦-૧૨-૦	સતી તેજ્યા	૦-૮-૦
મજન ભંડાર	૦-૮-૦		

તમામ જાતના પુસ્તકો જાપાની કીશાયત લાવે વેચનાર.

બુકસેલર મંગળદાસ જોહંતારામ
રીપીરોડ-અમદાવાદ.

૨

ડુસેલર મંગળદાસ જોઈતારામના
 ડુસ્તકાલયમાં પોતાની પ્રસીદ્ધ
 કરેલાં ડુસ્તકોનું સુચીપત્ર.

॥ श्रीमतेरामानुजायनमः ॥

संत समाज भजनावणी.

गणपतिनी स्तुति.

श्री भगणायरणु.

१ राग—नंदके लाला हो मतवाला.

विघ्न हरन गर्वरी के नंदन, समझं सदा सुभकारी—टेक.
लसी सुभरनसे पाप कटत हो, निरमल हो मति भारी—वि०
अवशुन जहोत गुन नहि ओके, भाइ करे चुक भारी—वि०
निरमलदास संतनके सेवक जिनती करं मे तोरी—वि०

२ राग—कल्याणु,

श्री गणपति गणु-भडाराज, तुम रणवी भारी लाज,
प्रभु तुम रणवी भारी लाज—टेक,
सर्व देवनमा हो तुम देवा, प्रथम पडेती तुमारी सेवा;
इज्जतयक इण हो तुम देवा, जैसेहो भडाराज—तुम०

નમકરાકૃત કુંડળ, એકદંત અતિ શોભિત ઉજ્જવળ;
 ઝુલે હુઢાળે અતિ બળ, એસેહો મહારાજ—તુમ૦
 ન હરન ગવરીકે નેંદન, તારણ તરણ અસુર નીકંદન
 લાલ તીલક ઓર કેશરી ચંદન, એસે ગરીબ નીવાળ—તુમ૦
 રૂગનાથસીંગળ શુભકુ ગાવે, લઈ ચંગસે તાર મીલાવે;
 ફતેચીંગ લજનમે ગાવે, એસેહો પ્રતીપાલા—તુમ૦

૩ રાગ—કંટ્યાણ.

બેડા લગાદે પાર ગજનંદ હુંદાળા,
 હુંદાળા મોટી સુંદાળા (૨)
 મેરા બેડા લગાદે પાર, ગજનંદ હુંદાળા ટેક.
 પેહેલા કરમાં, જલરે કમંડળ,
 બીજે મોઢીક હાથ, ગજનન હુંદાળા—મેરા.
 ત્રીજા એ કરમાં, ફરશીરે શોભે;
 ચોથે ઝાલી જપમાળ, ગજનંદ હુંદાળા—મેરા.
 માતાએ કહીએ જેની, આઠ સવાની;
 પીતા એ શંકર દેવા, ગજનંદ હુંદાળા—મેરા.
 બેઝી કર જેડી, અરજ કરે છું.
 પ્રણમું વારંવાર, ગજનંદ હુંદાળા—મેરા.

ભજન ૪ થું

ગજનંદ સમરીએરે, દાતા નમું ગરૂવા ગણપતી;
 સુંદાળાને સમરીએરે, દાતા નમું ગરૂવા ગણપતિ—ટેક.

ભજન ૫ મું

રણ જણ રણ જણ ચઢો મોરે દાતા,
દયા ભાવે મન લોળાણ.

૨૬૦

શુદ્ધ ભુદ્ધ નારી તારા ચમર ઢાળે હે દાતા,
મેરૂં કરોને મોરારીરે.

હે ગુણ

રીઝા ગુરૂદેવ સુંઠાળા

ખેલ્યાં મારા રૂઢીયાનાં તાળાં;

પાર્વતીનો પ્રગ તો કહીએ દાતા,

પીતા શંકર હેવારે રીઝા ગુરૂ.

હે ગુણ

અંધ યીદિદના ચડે રંગ ચોળા,

કંઠડે કુલકાની માળાણ રીઝા ગુરૂ;

કાવુ'મે' કુંડળ જળકત આવે હે દાતા,

કર્શન દીયે ને દેદારા રીઝા ગુરૂ.

હે ગુણ

(૧૯)

ગણપતિનાથ પકડેને હાથ, પરસન હોય પારવતિ;,
 દેવી દેવતા કરે સેવના (૨) કરસન કમળાપતિ-સુંદાળાને
 યુગ ને પાત્રી ચરે રંગરતી; ધ્રુપ ધ્યાન આરતિ;

• ચાર ભુજ તારે ભણે બીરાજે (૨) રીઝસીઝ દોલ સતિ-સું
 દેખીને રૂરે મણુમ સહુ કરે, દાતા મહાવિકરાળ મુરતિ
 એકએક દંતો દશાન્વતો (૨) બહોત કરે વિનતિ-સું
 શિંહલક્ષ્મીપમાં તારી સ્થાપના, લાંબી સુંદ ભુલલી;
 ઠસ નામ ચગણે ભણે રૂપદીપો (૨) ગાદીચનાદી અતિ-સું

મુળદાસનાં ભજન.

છરે વડાવડા વાડેને ધાડેરે
વીઢાંબ નવ કીછખેરે—ટેક.

સ્વપનામાં સુતારે હરીજન બાંબો, તારો જન્મ પદાશીં ભયરે;

દેવને કુલેલ છે આ દેવતા,

તે પુરણુ ભાગ્યે પાપ.

છરે વડાવડા વાડેને

એવા વાડેને ધાડેરે વીઢાંબ ન કીછખેરે—ટેકં

એણુ આપો આપું અરપીને પરને પોખીએરે.

તે ભજવા શ્રી ભગવાન

આત્મ ને પર આત્મ એક કરી ભણુજો,

તે દયા સયો નહિ દાન.

છરેં

(૨૦)

ત સાધકે રાગાણ બનાવ કે,
જામે બેઠા હે ગુરૂ મેરાણ;
કાયા બેઠી અભુ પાર ઉતારી હે દાતા:
હુન સખર ઘઠ લેયોં કે રીઝા ગુરૂ.
દેવાકાસ કેરી સેવા બનાવ લે,
હરદાસા હુવા અંજવાળાણ;
ભાવ દાસના બોલયા રામકાસ,
અગર કદેતિ પોકાર રીઝા ગુરૂ.

હે ગુણુ.

હે ગુણુ.

એવા પરદેશી પરોણા આળ્યા ઘેર આપણે
તે વાયક દેશી વાય એવા બાણો છો પોતાના
ધ્રુષ્ટે તે પારકા પુત્રને પરીવાર

અરે૦

એવા સરોવરને તરોતર પંડ પરમાર્થી

એવા નદીયુંના નીર નવસે પોતાતણાં

તે નીર નવાણે જાય.

અરે૦

એવા જીતેને પોતે નવ વાવરે

એ અણુસમણુ છે નાર્થ;

કાળને માયારે મીઠ્યા કરી જાણે

તે સંભારી નાહિ આવે સાથ.

અરે૦

પંડને પસોરા પોઠયા પ્રાગ પાંદડે,

ત્યાં પંખીડા વસે દોનુ પાસ;

કાળને કળાડી આળ્યો તેને કારમ્યો

તે નીત્ય પરલેને નીત્ય નાશ.

અરે૦

સંસારીઓ સુતોરે ઘેરોરે લઇ ઘેનમાં.

જેને અન્ય માયાની આશ;

એના હરીજન ભાગ્યારે શબ્દ રૂડા સાંભળી;

તે તે મહારાજ સુળદાસ જાય

અરે૦

ભજન ર બું.

લેવાય તો રામનામ લેજોરે, નીકર મુન રહીએ હો બંદા;

વનસમાં રહીને વનફળ ખાતા, વિના પાલવમાં પડયા રહીએ હે.

સાધુસંતની સેવા કરીએ, સાધુના સંગમાં ભળીએરે; હે૦

(૨૨)

હારીએ વહ્યા જાય છે, તેની સંગાતે નવ જાએરે. હે.
મુળદાસ વેદની વાણી, હૃદયકમળમાં લઈએરે.

ભજન ૩ જી.

સુપનમાં સુતારે જન તમે જાગજોરે
અને તારો જનમ પહારથ જાયરે;
એવી દેહને દુર્લભરે મોટા દેવનેરે,
પુરણુ ભાગ્ય હોય તો પાય રે. ટેક૦
જીરે વટાવડા પ્રરવે છે વાટનાં,
એવી વાટોને ઘાટોરે વિલખ ન કીજીયે;
નતેને હુતેરે જે વીત નહીં વાવરેરે
મે તો અણસતીયારે કહેવાયરે. ૧
કાયાને માયારે મીથ્યા કરી જાણજોરે
અને ભાઈ સઘળું નહીં આવે સાથરે;
જાણો છો પોતાતું પણુ આ છે પારકુરે
ભાઈ પુત્રને પરિવારરે. ૨
જેમ પરદેશી પરદાણુરે આવ્યા ઘર આંગણુરે,
એને વાયરે વિદેશીરે વાયરે;
ઝાવરને ઝાવરરે પડે પરમાર્થારે
અને ભાઈ અપે તે વેડીને ખાયરે. ૩
નદીઓ સંગરે નીર પોતા તણુરે
ભાઈ નીર તો નવાણે જાયરે;

ભાજન ૪ છું.

પૃથ્વીને વરમંડપમાં જ્યાં રે વાણી નોતી,
 ત્યાં રે નાવને છું હ નવ ઝરતાછરે;
 બ્રહ્માને વિશ્વ મહિશ્વર નોતી,
 ત્યાં રે આપે આપ ઝકરતાછરે.
 રાશ્ત્રી મહા ધરમ છે હાં બારજ્યા સીતર
 એક બ્રહ્મ છે હોછ.

૮૬૦

ધન મથી માયાએ મહિલ રચાવ્યો,
 ત્યાં રે નાદને છું હ પરકાર્યાછ;
 પાંચે રે તત્ત્વ લઇને પ્રગટ કીધા,
 ત્યારે ચૌદ લોક રચાવ્યાછરે.

સાચો ૨

(૨૩)

માટે આપોતુ અરપીનેરે પરને ચોખીએરે,
ભાઈ ભણ્યોરે શ્રી ભગવાનરે.

આતમને પરઆતમરે એક કરી જાણીએરે
ભાષા દયારે સમો નહીં દાનરે;

પડેને પોદયારે. પ્રાગવડને પાનડેરે,

પગીડા વસે ધેનુ પાસરે.

૫

કાળને દગાડીરે. આગ્યો જયારે કારગ્યોરે
ત્યારે નિરપ પરજેને નિરપ નામરે;

શબદને સંભારીરે સંતો તમે ચાલોરે,

એવા મહાજન કહી છે મુળદાસરે.

૬

મહા મંત્ર લઈને પંથ પ્રકાશ્યો,
ત્યારે ઘાટેને પાટે પુખ્ત કીધીજીરે;
પાંચે મળીને મહામત સાધ્યા,
તારે નામ તો ધરાવ્યાં નીમ ધારીજીરે.
ભાઈરે તેરૂં બીખરથી ગંગાજી મંગાવ્યાં,
વાછેને કાછેરે ત્રવેણીજી;

સાચો ૩

લકત જીગતને લઈને ઓઘરણી,
શબ્દુમા રેણીને કરણીજીરે.

સાચો ૪

દયાને ધરમ લઈ પરમારથ પેખો,
તમે આપો પણુ નવ લેખોજી;
ચુરૂને વચને તમે હોઈ કરી ચાલો
તમે સરવમાં નિરંજન કરી દેખો.

સાચો ૫

ચુરૂજી લેદેને ચારે વેદે,
ત્યારે લક્ષિ લઈ શીવજીને દીધી;
શીવને શક્તિ મળી ધર્મ ચલાવે
ત્યારે ઉમૈયા માટે પધાર્યાજીરે.

સાચો ૬

શબ્દ નિત હોઈ ઉન મુન રેણું,
ત્યારે જીવ વરણુ નવ ભાળેજી;
મુળદાસ કહે જે નર ભીતર જાગ્યાં,
તો માતારે ધર્મને પાળેજીરે.

સાચો ધર્મ છે હાં બારણ્યાં ભીતર.

સાચો ૭

(૨૫)

ભજન ૫ મું,

વચનને વિચારીરે સંતો તમે ચાલજોરે,
 હારે ભાષ ઇ છે મોટાનો મમરે. ૨૬૦
 ભાવે ને અમૃત માંહે વીખ લઈ ઘોળીચેરે,
 હારે એનું કોટીક બેસે કમરે;
 જીવો સેવો સ્વામને સ્વામને સેવોરે,
 નકલંગી નામને જીરે સેવો સામને. ૨૭૦
 જળીને સાકરરે લઈને નાંખે દુધમારે,
 હારે લઈને પલંગને પાયરે;
 વશીયરની ડાઠેરે વીખ ઘણું ઉપજેરે,
 હારે ભાઈ પંડ પડે કાં જીવડો જાયરે. ૨૮૦
 ગંગાના જળ વહે અતિ નિર્મળારે,
 હારે એને પીધે પ્રાયશ્ચિત જાયરે;
 જળીને જળીરે જવ કેરા જોગમારે,
 હારે ઇતો ફેલિક જળ કહેવાયરે. ૨૯૦
 મહીને મથ્યે નવે નીધ નીપજેરે,
 હારે પાણી મથ્યે શું થાયરે;
 લુણને મજૂરે મહી કેરા માટમારે,
 હારે એતો ગરથ સમુળગો જાયરે. ૩૦૦
 અહું ને કહું ર પડયું જેની આંખમારે,
 હારે એને જોયા તહું સુખ જાયરે

ભજન ૬ કું.

નવધા ભક્તિ કરીએ સોહમ, નામ જયો જનમ ભવ નશો;
ગણધર્મિ ગુરુ ગુરુ ભંડાર, તોગતરે મુક્તિના દ્વાર;
તો નીગમ કહું નીરંધાર. છરે નવધા ભક્તિ
પ્રથમ નામે પ્રહલાદ યોધાર્યો, રૂપી નારદને પ્રતાપે;
નરન્ધ્રીંહરૂપ ધર્મુ નારાયણે, તો પર્ણપ્રસ્થ પ્રગટયા છે આપે. છરે
હાથ જોડીને હનુમાનજી ઉભા, તો રામજી કેરા નીજવાસા;

(૨૬)

ક્રક્રાંતે અંજલિ રૂપે અંજલિ અંજલિ,

ભરે

કાંતે કાંતે નેતર નીર્મળ થાયરે,

ભરે

કાંતે ભેમ માજન સંધરે માલરે,

ભરે

કાંતે ભાઈ કાંતે થકને દલાલરે,

ભરે

કાંતે ભાઈ કાંતે પીધું બેની પાસમાંરે,

ભરે

કાંતે ભાઈ કાંતે નેનાં નહી ઉજળારે,

ભરે

કાંતે ભાઈ કાંતે નેનાં નહી ઉજળારે,

ભરે

વાંચે ને કાચે કેવળ ભક્તિ, તો રામજીના ચરણ નીવાસાં .
 ચરણ કમળ લક્ષ્મીએ સેવ્યા, તો પતિવ્રતા પદની ઢાસીરે .
 એ નીજ ધર્મ કર્યો નારાયણે તે અખંડ મુરતી અવિનાશીજીરે .
 સખારે ભાવે અરજીને સુખ લીધું તો કષણ ઉપાશણ કીધું
 મળા કલપાંતે પાંડવને એધાર્યો એ ભક્તિ અભેષઠ દીધી જીરે .
 અકૂરને જ્યારે ભ્રમર ભાસ્યો, તો આત્મરૂપ છે એમ કે,
 કષણ વિના યીજી કાંઈએ ન ભાસ્યું તો વેદ પુરાણે વિવેકેજીરે .
 શ્રીમદ્ ભાગવત શુકદેવે કહ્યું તું, તો પરીક્ષિતને રસપાનીં;
 નામ લેતાં રે અભેષઠ પામ્યા. તો વેકુંઠનારે વૈમાના. જીરે .
 સેવારે પુખ્ત પૃથુરાએરે કીધી, તો બળરાજા આપની વેદી; .
 મુળદાસકહે કોઈ મહાસંત જાગ્યા તોનવધા ભક્તિની વેદી-જીરે .

ભજન ૭ મું

સુદર વરની ચુંદડી, માંહી છે આત્મારામનો આંક ઓધા .
 તપ નીરથ મેં બહુ કર્યા ને, વૃત કર્યા રે અપાર,
 ભગવત ભવાની બહુ ભજ્યારે, મારે હરીવરવરવાની આશ ઓ .
 પ્રભએ વણ વાવીયાં ન, વીણે ચારે વેદ,
 સનકાદીકે સુતર કાંતીયારે, તેનો કોઈ ન જાણે ભેદ. ઓધા .
 ત્રીશુણ તાણ્યો તાંતણેને માંહી પ્રેમનો રસપ્રાણ;
 તુરત સુતર નળી ચાલીરે, એના વણનારા સંતસુજાણ. ઓધા .
 ચારે મુકટના ખુટા રચાને માંહી તાણાના રંગ પાંચ;
 એવીશું સાળે ચડીયુંને, માંહી છે વીવેક વીચારણું રાસઓધા .

हेवयात पंडितनां भजन.

भजन १ छुं

येसा येसा पवन करुथो, नदीअ नदीं हिय नीर;
जोतर धडीदे सायभो आवथो, सुग्ग्य मोडिन वीर.

યાસે રંગી સુંઠડીને, સુંઠડેવે પાડી ભાત;
 હુ ધુલિંકે જોણુદા જડયાને જોની જુગવી જુગવી ભાત જોધા
 ગુરૂએ જોધાડી મને થાટડીરે ઉપર સુંઠરે શીકળ ચાર;
 શીજુણ સાગે સગાઈ કરીરે મારા મુન્યતણા નહી પાર જોધા
 બીવુંકે વીધા રચીને, માંડી વેગમતરે લગાન,
 પ્રજુજ પથારીયારે, મરે મોઢે ભરાણું છે મન, જોધા
 મન કમ વચ્ચને માયફેને મેં મેલી થોકડીયાની લાજ
 હશેવાળા હરી સુ અઢોર માંડી છે વાણીતણી વરમાળ જોધા
 ચારે તે જુગની ચોરી રચીને મોઢી મન છે ખેતરપાળ,
 જમડુંતામન મગાડીયોરે માંડી છે વાણી વરમાળ. જોધા
 કર્મ કારડનેા હવન કીધા ને મંગળ વરધા ચાર,
 પીતાજીએ કાન બહુલીધારે અમે કોરે જરયારે કંચાર જોધા
 રાતેા રંગ રેણી તણાને જોનો ગુરણ લાગ્યો પાસ;
 અનંતજીરે રંગ નહી ઉમડેરે વાણી ગાયછે સંતમુળદાસ જો
 આખંડ જોવાતણુ વર હું વરીને પરણીને રાખ્યા પાસ;
 જો જન આય સુંઠડીરે જોનો વેડુંડે હોજો વાસ, જોધા

(૨૯)

દેવચાત પંડિત દહાડા દાખવે, સુણલે દેવલદે નાર;
 આખણી ગુરૂએ સત્ય ભાંખીયું, જુઠડાં નાંહરે લખાર.
 લખ્યાને લાખ્યારે સોય દીન આવશે. ટેક૦
 ધરતી માથે હેમર હાલશે, સુના નગર મોખર;
 લક્ષ્મી હુંટાશે લોકોતણી, તેની કાંઈ રાડને છુમ. દેવચાત૦
 પોરોરે આપ્યો સંતો પાપનો, ભરતી માગેરે ભોગ;
 કેટલાક ખડકે સંહારશે, કેટલાક મરશે રોગ દેવચાત૦
 ખોટાં પુસ્તકો ખોટાં પાનીયાં, ખોટાં કાળનાં કુરાન;
 અસલ જાદીરે ચુડો પહેરશે, એ છે આગમનાં એ'ધાણ. દેવ૦
 જતી સતી ને સાખરમતી, ત્યાં હશે સુરાના સંઘ્રામ;
 કાયમ કાલીગાને મારશે, ને નકલક ધરશે નામ. દેવચાત૦
 કાંકરીયા તળાવે તંબુ તાણશે, સો સો ગામોની સીમ;
 રૂડીરે રળીયામણી, ભેળાં અરજીન ને ભીમ. દેવચાત૦
 પશ્ચિમ દીશાથી સાયબો આવશે આવે મારો ભુગનો છવન
 કળીયુગ ઉથાપી સત્યયુગ થાપશે તે ખોદ્યા દેવચાત પંડિતરે.

ભજન ર ણું

કામ ક્રોધ મન માંયલાને વારોરે સાધુ ધરમ સંભાળોરે હોજી
 મન વાત બાવો શું સમજાવેરે પવન વેગથી ન્યારોજીરે સંતો
 આઠ કુળ પવંતપર ધરા જેમ ધ્રુજેરે,
 ભેળા હનમો હશેરે હોજી
 દશમેં દરબાર ગુરૂએ કયા વરતાવીરે,

અસ૦

લગ્ન ૩ ભૂં

હોળી આતમને સમજાવે,

મારા સદ્ગુરુજીને પુછું રૂડા જ્ઞાન બતાવેજી—૨૬
હંસલા મેલીને બગલાને કોણુ સેવે

બગલા બાહિર ઘોળાને મનના મેલા—મારા

હીરલા મેલીને પથરાને કોણુ સેવે

પથરા બાહિર જીનાને તખ્તર કોરા—મારા

કેસર મેલીને કેસુડાને કોણુ સેવે;

કેસુડા, બાહિર રાત્રીને મુખના કાળા—મારા

રણ વગડામાં ગુરુએ રમતું માંડીરે
પાપી પરલે હોશોછ

કાલં

મનના માન્યા મરુએ મેલ વરસાવ્યારે;
ત્યારે પડલે કાળીગો લાગ્યોરે હોછ

કાલં .

નાગરવેલે નિત્યે ફળ હોશોરે;

કાલં

એવા વાંછયા વધારો બાવો કરશેછરે
એ અમરફળ સાધી ધને હોસે ત્યારે
તો કાળીગાને મારોરે હોછ

કાલં

મેં પણ લોભી મેં પણ લાલચુરે

કાલં

ચરણગત સ્વામી તારોરે છરે છરે
સઘળા પડિતના ગુરુ દેવવાત બોલ્યારે
મેં આધીન તરો તોરે હોછ

કાલં

ભાગ ૪ થું

હું વીરા ! યાત્ર પરબા વિના સંગ નવ કીજીએજી
મોઢા અસાની ઉપાધી કન્હોજી. ૨૬૦

હું વીરા ! હિમનો ઠરેલ મેક જીંઠર હતોજી.

તેને જન્મે યાંબમાં લીધો;

હું વીરા ! સચીયર થયો પ્યારે પાણું શણગારી;

યાંયું પાડીને અળગો થયો. ૨૬૧

હું વીરા ! સજવન મંત્ર મેક વિધ ભણ્યો.

તેણે મુવેજો વાઘ જીવાડ્યો;

હું વીરા ! હં વાઘે મોઢા વિખને માર્યો;

પડકારીને પેજે થાયે.

હું વીરા ! હુંધ સાકર લકને વસીયરને સેન્ધો; ૨૬૨

તન્મનથી વીંબ નવ જાંડ્યો;

હું વીરા ! અસાની જીવને જાન નવ આવેજી,

ભણે વાંચીને વેઠ મંભળાવે, ૨૬૩

હું વીરા ! ભવના જીવ્યા નર હીંડે ભટકતાજી,

જોવા જોય લખયા હું અવળા;

(૩૧)

સુગારા મેઘીને ગુગારાને કોણ સેવે;
ગુગારા નિશ્ચે નરકે લક્ષ જાવે—મારાં
સોભાજીને। ચેલો દેવો પંડીત બોલ્યા;
મારા સંતાનો બેઠલો સવાયો—મારાં

(૩૨)

વીરા ! દેવલ ચરણે દેવાયતણ પંડત ખોલ્યા.
 ૭ તો સમજ્યા તે નર સવાયાં. હે વીરાં

ભજન ૫ મું.

થુડ તારો પાર ન પાયોરે, પાર ન પાયોરે:
 પૃથ્વીના માલેક તારજો હોણ ટેક૦
 હાંરે હાં ગવરી પુત્ર ગણુશ, દેવને સમરોણ:
 સમરું સારદા માત. પૃથ્વીનાં
 હાંરે હા જમી અસમાન મુળ વિના માંડુણ હોણ;
 થંભ વિના આલ ઠેરાવ્યોરે. પૃથ્વીનાં
 હાંરે હા સુનુ શીખર ગઠ અલક અખેડાણ હોણ
 વરસે નુર સવાયોરે. પૃથ્વીનાં
 હાંરે હાં જળ હળ જ્યોત્સુ દેવા તારી જળકેણ હોણ
 દરશન ખીરલે પાયોરે. પૃથ્વીનાં
 હાંરે હાં શુ' ખીયોનો ચેલો, દેવયાત પંડિત ખોલીયા હોણ
 સંતોનો ખેડલો સવાયોરે. પૃથ્વીનાં
 થુડજીને ઓળખ્યા હોણ સમી તારો પર ન પાયોરે;
 પાર ન પાયો જીવન ઠાકોર તારો પાર ન પાયોરે. પૃથ્વીનાં

જેસલનાં ભજન.

અહીં મેરૂ નહીં મેઠની, નોતા ધરણી ને આઠાજી,
 વ્યંદોને સુરજ દોષ નહોતા, તેહી ધણી મારા આખે આપ.

વારે વારે કહું મારા દીલહાની વાત;
 જાડેજા કરીલે બલાયું થોડા છવણાદે જેસલણ. ૮૬૦.

હજ ખેડતો મેંતો જાલીને માથો,
 પાદર છંટી પાણીપાતી કાઢીરાણી પાપ પ્રકાશો. ૧૧૦

ઝોવીશ વરસ રૂખી મેં ઝોરીયું કીધી,
 અમારા અવગુણનો નહીં પાર; ૧૧૦

કાકડીરાણી પાપ પ્રકાશો! ધણી આગળ.
 આવી આવી અતિથિની જમાત જાડેજા,
 તેમાં તે સાથએ! આવીયો;

અવર રોજને લાંબી સ્ત્રીંજ જાડેજા,
 સાથબાને કરતુરી કેવડેદે;

જેસલણ બેલીયા તોરલ કાઠીરાણી જાડેજા,
 જોડયા ને જોર હુંકી પાંખડી રે.

પીરને પોકાદે મુળ લવરા, સતી તારે। ધર્મ સંભાળ,
 પોતાનુ મુન્યવિના પાર નહિ, મુરેવિના મુક્રિત પણ નોય પીં
 ધરતીના દોય પડ ધુજશે, પૃથ્વીમાં હોશે હાહાકાર;
 નીરવખ કુરીજન જાગશે, તે સાચા દેવતણેા દુવાર. પીં
 નરને મહા નળયા પંથી, સેખ બંધનને સધીર;
 મુવાને તોરલ સળવન થયા, તે બોલ્યા જેસલ વીર. પીં

ભજન રંભું

ભજન ૩ જી

શબ્દોના બાંધ્યા સંતો શું કરે પુરા સાધ્ય હોય ત્યાં જઈમળે
 વાયક આવ્યાં સંતો હો જણારે, ત્રીજી કેમ સમાય;
 પંથ ઘણો બહુ એકલું. એ પાળા કેમ ચલાય. શબ્દો
 સોના કટારી સતિએ કર ધરી, પાળી માંડી છે પેટ;
 કુખ ખોલી કુંવર જનમીયો, એ જન્મ્યો માજમ રાત. શબ્દો
 હીરની દોરીનો બાંધ્યો હીંચકો, બાંધ્યો આંખા ફેરી ડાળ.
 બાઈ પાટોશશુ મારી બેનડી, રોતાં રાખે નાનાં બાળ;
 અમારે બહુ ધણીને માંડવે, તારા કેશુ જરને જુહાર. શબ્દો
 ત્યાંથી તોળીરાણી આત્રીયાં, આવ્યાં વનડા મોઝાર;
 વનમાં વસે એક વાંદરી; ઠેકે મોઢેરા ઠેક. શબ્દો
 ત્યારે તોળીરાણી બોલીયાં સાંભળો વનડાના રાય;
 ઉરે વળગાડી તારાં બચડાં, રખેને ભુલની ચોટ. શબ્દો
 મારાં બચડાં મારી ઉરમાં, તોરલ ત્હારાં સમાળ
 કોળીયા અન્ને કારણે, પુત્ર તારા આંખાની ડાળ. શબ્દો
 પુત્ર સંભારી પાનો ચડ્યો, અંગડે વ્યાપી છે પીડ;
 થાન હતાં સતીનાં થરથર્યાં, પડતા છાંડયા પ્રાણ શબ્દો
 ગરથ ગણી ગાંઠે ધર્યો એ તોરલ છાંડયા પ્રાણ;
 અધવચ દોરી ડુલીયા અને શો દેશુ જવાબ. શબ્દો
 જેસલ ગાંઠડી ઉપાડીયા, ચાલ્યા ધણીને હુવાર;
 સામા મોહોલ મહારાજના, દીપક રચીયલ ચાર. શબ્દો

ભાગના ૪ શું.

પીર કેવરણાદે, જેસલ ને તોળી બાઈ
 સાધ કેવરણાદે જેસલ ને તોળી,
 જેને દલડે બાન્ત કાઢ્યો ન આણીદે,
 અલાહો ભુગમાં સીધ્યા પીર, જેસલને તોળી ફાઠ
 બીજડીયા વરને જ્યાદે જમ્યેયો રચાચોદે હાં
 ધણી કેરો પાટ મંડાણાદે હાં મારમ રાતના હુયા મંજડાં
 ત્યાદે ચોરી થકો ઘેર આંચોદે
 તોળીને ધરે જ્યાદે જમ્યેયો રચાચોદે હાં,
 અને ક્રાઠાડે કીધી કમણીદે બાઈ,
 તોળી ઘોડી લઈ જેહલને સોંપ્યાં,
 ત્યાદે સાહિબ રાખ્યા સંઘતેદે
 ચોવીસ વરસ સુધી ચોરી કીધીદે હાં,
 અને ધણીરા છવ સંતાપ્યાદે.
 ધોળા આંચા ત્યાદે ધણીને ધાચો
 ત્યાદે મંઠીદે પાધાયાં ચોરાવી.
 જેસલ ને પીર જેતોદે બાઈ

સ્કલ હિા

અલા હિા

ફેપલા હિા

(૩૫)

શવભાં ગાંસડી ઉતારીહિ, ઉઠી તોરણદે નાર,
તમે જાગ્યે જામો જામશે; યે.દયા જેસલરાય.
ગાય શીળે સુણે સાંજળે, તેનો વૈકુંઠમાંવાસ.
સાંસલીયા કાઠીની વીનલી, જાગો તોરણદે નાર.

શા.પદ્ધિ.૦

તોળીરાણીના ભજન.

ભજન ૧ છું

યાપ તારાં પ્રકાશ જાડેજા ધર્મ તારો। સંજાળદે
તારી ખેડલીને યુડવા નહિં ઠઠિ જાડેજા તોરણ કહેછિદે—ટેકં
તોડી સરોવર યાળ સતિ મેં તોડી સરોવર યાળદે;
ગોધણુ તરત્યાં વાળીયાં, તોળાંદે જેશળ કહેછિદે—પાપ.
હરણુ હરણા લખ ચાર સતિ મેં હરણુ હરણા લખ ચારદે
જનના મોરલા ખારીયા તોળાંદે જેશળ કહેછિદે—પાપ.

(૩૬)

અબજામાં અળેપાળ સીધ્યા

રપારે તોરલે ત્રણ નર તાર્યારે

બીજ હતું તે સાધુ મુખ વાવરે હાં

અને વેળુ વાવી ઘેર અગ્યા;

એક મને હુઈ અલખ અપારાધીયો,

રપારે સાર્યા મોતી ઘેરે લાગ્યા.

ઉઘા મોહિલ ને તે પર અંબલીરે હાં.

અને નીચાં ગંગાજળ પાણીરે,

માલદે કાંટવાલે ઉમા અપારાધીઓ;

રપારે જેસલ તોળી નરવાણીરે.

અહાહિ જુગમાં સીધ્યા પીર જેસલને તોળી

દલદે બાંત કંઇએ ન આણીરે હિ

અલ હિાં

અલ હિાં

અલ હિાં

અલ હિાં

હકુને હાલિ। હિતે તમે હુઈ મળો હાં;
સાચે દલે કરોને ચોળખાણું મારા વીરાદિ

તોળીકે.

માફ મન બાંધો। શુરવીર સાધસે હાં;

જેને રદે વસે લાલ શુલાઈ મારા વીરા.

તોળીકે

અંજણના અંજારાદે ભુલયા તમે કાં ભસો હાં;

હાથમાં ઢીલો કાં પડો કુલે મારા વીરાદિ.

તોળીકે

અંપચુના ઉજ્જારા વીરા તમે કાં કરો હાં;

તેણિ નરખીને તમે જુઓ મારા વીરાદિ.

તોળીકે.

કાલરને પેતરમાં યીજ નવ વાવીએ હાં

પાવ જોઈ જોઈને તમે પેળો મારા વીરાદિ.

તોળીકે

જેતરું તે અજવાળે ધાન રૂડા ઢીછાએ હાં;

રૂડા આધુને સેવો દલ ચોળો મારા વીરાદિ.

તોળીકે

(૩૭)

હુંડી કુંવારી જન સતિ સે' હુંડી કુંવારી જનરે;
સાતવીસુ મોડખંધા માફીયા, તોળાંદે જેશળ કહિછેરે—પાપ
વાળી ચરલી ગાય સતિ સે' વાળી ચરલી ગાયરે.

બેન બાણિજ્યને કુલીયાં, તોળાંદેરે જેશલ કહિછેરે—પાપ
જેદલા માથાના વાળ કાઠીરાણી જેદલા માથાના વાળરે;
એદલાં કુકમોં સે' કરયાં તોળાંદેરે જેશળ કહિછેરે—પાપ.
બોલ્યા જેશળ પીર કાઠીરાણી બોલ્યા જેશળ પીરરે;
મુંને સંત ચરણાં રાખજે તોળાંદેરે જેશળ કહિછેરે—પાપ

ભજન રે જ્યું.

ભજન ૩ ભૂં.

જેશલ કરી લે વિચાર, માથે જમ ફેરો માર
સ્વપ્ના જેવા છે સંસાર તોળીરાણી કરે છે ધોધાર;
આવોને જેસલરાલ આપણુ પ્રેમ થકી મળીયે
પ્રેર સાધ્યા હિય ત્યાં જલ લળીયેલ.

ટૂક.

અનુભવી આગ્યો છે આવતાર માથે સતગુરૂ ધાર;
જાતું ધણીને દુવાર, ખેલડી ઉતારી ભવપાર.
આંદો સુરજ વસે છે આકાશ, નવલગપ તારા ઘેની પાસ;
પવન પાણીનો પ્રકાશ, સૌ લોક કરે તેની આશ.
ગુરના ગુણનો નહીં પાર, ભક્તિ છે ખાંડની ધાર;
નુબરો છું જાણે સંસાર, ઘેનો ઘેળે ગયો અવતાર. આવો.
કીર્તિ સમુદ્રમાં થાય, વાકી ધન્યદે કમાય;
સ્વાંતીના મેહુલા વરસાય ત્યાંતેલ સાચાં ચોતી થાય, આવો.

(૩૮)

નાનું ના મેવલા જળધારારે વરસે હાં
 તેની તમે નીપજ દયો ગોતી મારા વીરારે. તોળીકે.
 વસીધરને મુખે વીખંડા નીપજે હાં
 સીપ મુખ નીપજે સાચાં મેતી મારા વીરારે. તોળીકે.
 મનના માન્યા મુનિવર ભે મળે હાં;
 દલહાંની મુંબું આપણે ફીણખે મારા વીરારે. તોળીકે.
 જેસલને ધરે તોળીરાણી ખેલીયાં હાં
 આપણે મુરે વચને ફલ લીજે મારા વીરારે તોળીકે,

(૩૯)

મોતી એરણુમાં ચોરા, માથે ઘણું કુરો ધાય;
કુટે તે ફટફીયાં કહેવાય, સાચાનીતો ખરે ખખડે થાય આ.
જીવની ગતિ યુરૂની પાસ, કેવી કરતુરીની ખાશ;
તોળીરાણી તેજતણા અંખાર, સેવકોની લેવા આવે લાજ. આ.
નવલાખ કોથળીયું ખંધાય, તે તો ગાંધીડો કહેવાય;
હીરામાણેક હાટે વેચાય, તે તો મુલે માંઘા થાય. આવો.
નિત્ય ઉઠી નાવાને જાય, કોયલા ઉજળા ન થાય;
ચુબુકાનો બેટો ખાપ કોને કેવા જાય, માવઠામેટોકણુ ન થાય.આ.
દેખાદેખી કરવાને જાય એ તો અધુરીઓ કેવાય
હાથમાં દીવો લઇ કુવે પડવા જાય ચાર જુગની
વાણી તોળીરાણી ગાય. આવો.

ભજન ૪ થુ.

તમે વિશ્વાસી નરને કાં પેડયાં માણા રાજરે;	
નર ગુગરાસે નેડો ન કરીએરેજી.	ટેક૦
હંસલો ને બગલો બેઉ એક રંગાજી;	
બેઠા સરોવરની પાળે માણુરાજરે.	નર.
હંસાને ચારો સાચા મોતીનોજી;	
બગલો ડોળે કાદવ ગારો માણુરાજરે.	નર.
આજ મારા ધણીનો પાટ મંડાણોજી,	
જળહળતી જોત્યુ હરસાણી માણુરાજરે.	
ચુરૂને પ્રતાપે સતી તોરલ બોદ્યાંજી;	
મારા સંત અમરાપર માલે માણુરાજરે.	નર.

ભજન ૫ મું.

કાઠીરાણી તારો સાયબો અતાવ,
 તોળીરાણી તોરો ધણીડો અતાવ;
 આઘ ભવાની અરજ કર હે જાડેજરે. ટેક.
 વસ્ત્રો થુલાને વાસ જાડેજરે;
 અણુભવ આડાં આપ્યાં જાડેજરે, એમ તોળલ કહેછે.
 તું તારું પાપ પ્રકાશ જાડેજરે;
 તારી બેડલી યુડવા નહિ દઉં. જાડેજરે એમ.
 હેરણાં હેર્યાં લખચાર તોળલદે;
 વનના મરઘા મારીયા. તોળલદે એમ.
 છુટી કુંવારી જન તોળલદે;
 સાત વીશું મોડ બંધા મારિયા. તોળલદે એમ.
 વાળી ગોંદરેથી ગાય તોળલદે;
 બેન ભાણેજી દુલખ્યા. તોળલદે એમ.
 તેડી સરોવરની પાળ તોળલદે;
 વનના મેરલા મારીયા તોળલદે એમ.
 બોલ્યા જેસલદે રાય તોળલદે;
 સંત અમરાપર માલજો. તોળલદે કેછે.

ભજન ૬ હું.

ફળે મુજ લાયડાનેા લાવ હારેહાં કાઠીરાણી;
 સતી તોળલદે અમને તારજો હોજી. ટેક.

હાંરેહાંરે જેસલ જગનો ચોરટો હોજી;

ખાતો ચારે ખંડ હાંરે,

સંગતુ કરીએ જેસલ સાધ્યની હોજી;

વસીએ થુલા લેગો વાસ હાંરેહાં,

કાઠી રાણી અમને તારજો હાંજી.

હાંરેહાં સતિ તોળલદે એમ બોલીયાંરેજી

હાંરે જેસલ કપડાં ધોઈને લાવ હાંરેહાં;

ધરે મારગે સુરામળે હેજી જેસલ વાળી ધરે લાવ. કા.

હાંરેહાં નથીરે પોગ્યો સરોવરે હેજી;

નથા બોલ્યા નીરમેરે હાથ હાંરેહાં

અધવચે ઉજળાં હોઈ રહ્યા

તોળી તારો સાયબો સસીયાર હાંરેહાં.

કાઠીરાણી.

હાંરેહાં જેસલે જામૈયો રચાવીયોરેજી;

મુનિવર મળ્યા લખ બેચાર હાંરેહાં

કાઠીરાણી.

તેમાં તે ધણી મારો આવી મળ્યોરેજી;

જેસલ રહેજે હુશીયાર હાંરેહાં

કાઠીરાણી.

હાંરેહાં કલીયુગમાં નિંદા ધણીરેજી;

નિંદા છે ટંકશાલ હાંરેહાં

કાઠીરાણી.

નિંદા સુણીને સાધુ નીરમળ્યોરેજી;

ઉતરે શીર હુવાં ભાર હાંરેહાં

કાઠીરાણી.

જેસલને ધણી મારો આવી મળ્યોરેજી;

ભાગ નં ૭ મું,

- કચ્છથી જેસલ જિભાજોછ મેવાડ માલો આનાધિ,
 મુનિવર મળ્યા મુનિવરો, શ્રોમ આધીઆધી;
 ૧ ઊમા જેસલ કર માંડયો, ભાગલા ભાવે મળો. એટલે. ૧
 માલે જેસલને ગુછીયું, આપણે હ્રુઈ જોળયાઈ;
 ૨ હાથે પંજે ઢંઢને મળ્યા, ઇસાધાર્યા ભાઈ. એટલે. ૨
 ઘરે જુલ્યા શેરી નસે, કૂપે કડવાં પાણી;
 ૩ આરાધિ અમૃત હ્રુવા ઈ તોળલ કાઠીરાણી. એટલે. ૩
 સ્વાત સોનાની મુરેની બારેંબી તેમાં રૂપાદિરાણી;
 ૪ માળ્યા મેહ વરસાવીઆ ઈ માલો શેર રાણી. એટલે. ૪
 જેસલે વાલી પારસ પીપળી માલે વાલી ઝાર;
 ૫ થાંકે આલે પરકીયું ઢાણુ વરમાંડે જામ. એટલે. ૫
 પરજાત પાખંડમાં કાખડી કોરાણીજ;
 ૬ આ જુગા જાતાં જશે નહિ પીપળી પરાલી. એટલે. ૬
 ધનવે કુંગર સંતો પગ ધર્વાં સાધુ દ્યો વીસાસો;
 ૭ ગરગુરેનાં જોસણાં થાપના પીરની. એટલે. ૭
 આધાન આગે નરમલા, નવે નાથે આરાધી;
 ૮ લક્ષ્મણ ગીરધર યોલીયા સનધરમણી નિશાની. એટલે. ૮

(૪૨)

ત તોળલદને આરામ હારેહાં કાઠીરાણી.
જુનો જડેજે એમ બોલીયારેણ;
તોળી નારો સાયબો સમીયર હારેહાં. કાઠીરાણી.

ભજન ૮ મું

જાડેજરે તારો તાંબુરો સતીના હાથમાંજરે,
 સતિ કરે છે અલેકનો આરાધ જેદી બોલતાં મેવાડમાં
 તેદીના બોલ સંભાર જાડેજરે વચન સંભારી વેલા જાગજેરેજ
 જાડેજરે મેવાડથી માલો રૂપો આવીયારેજ
 તેડુના બોલોને કાજ ત્રણ દિવસને ત્રણ ઘડી
 શુરા હોય તો જાગ જાડેજરે વચન સંભારી વેલાં
 જાડેજરે કાલી કેવાશે કાઠીરાણી,
 મુવા પછી નરને બોલ્યાના હોય નીમઃ
 જાડેજરે ધુપ ઘજને શ્રીફળ તો ચડે,
 આ તો ખરાખરીનો ખેલ. જાડેજરે વચન
 જાડેજરે આળસ મરડી જેસલ ઉઠીયારેજ,
 ભાંગી ભાચુની શાંત;
 જાડેજરે વેલા મળ્યા રૂપા માલહેને,
 પછે મળ્યા તોળલહે નાર. જાડેજરે
 જાડેજરે માલો પારખને રૂપા પેઢીયેરેજ,
 વોરે હીરા હીરાને લાલ;
 વચન ચુક્યા તો જાશે ચોરાશીમાં,
 રેજો તમે વચનની લાર એમ વચન સંભારી વેલા જાગીયા.
 જાડેજરે લીધા લગનને કીધાં છાંટણાં,
 લાગી વીવાની ખાંત કન્યાએ કેશરીયા પેરીયા,
 તો મોડ મીઠાળ જાડેજરે હાથ, વચન સંભારી વેલા જાગીયા.

તોળી પ્રયોધ

તોળી પરિક્ષા કરેાને નર ગુરા
 છરે સંતો શેજયા સોય પાર ઉતારીયાહ
 ચંદન રોપાવી તમે કાષ્ટ કં ભાળો,
 બીજને વધાવી તમે ખારસ કં પાળોહ.
 સાધુને સેવીંગ તમે અવર કં ભાળોં.
 અલખ છતીને તમે કરીવા કં હારિરેહ.
 અભેદીના નર તમે સભેરી ના કાવો
 પ્રગટ જેતું રધાં તમે છપતાં કેમ આવીરેહ.
 લાછણુથી ડરીએ તો નેહને યગ ભરીએ
 ધરમ લાખેણાને શીઠ ન વરીએહ
 સરયમાં બેઠારે નર શબ્દના ભુલયા
 કેવા અપહિતને આપે થાય શુભારેહ
 પાડે બેચીને પરમેાદીરે થાપે
 વીના શબ્દ કોળી પાવન આપરેહ
 વચન વીચારી તમે આ ધર્મ પાળો;
 સંતને સાહિબ તમે એક કરી ભાળોરેહ,
 ચારે ચારે જીગની તો એકજ છે બારી;

(૪૪,

નડેબારે જેસલને ધરે તોળીશણી ખોલીયાંદે.
નવી સમાધું ખોલાય; સહુ વળાવી પાછા વળ્યા,
એક ન વળ્યા તોળાલ નાર વચન સંભારીં.

કૈક ગયા જીતીને કૈક ગયા હારીરેજી.

સહજ કળાને જોત્ય છે અનેરી

ચારે ચારે પાટ તેની એક છે કનેરીરેજી

અલખપુરુષના સો અવતારા,

એ પદ બુજે સોધએ ગુરૂજી અમારારેજી

૫

સત્યના મંદિરમાં જે નર બેઠા,

ગત્ય મુક્તિમાં રમતારે દીઠારેજી.

ખીજરે ખરાખર નવ કોઈ જાણો;

સંત એધરીયા સોધ ધરમ વખાણો,

૬

સંતના મંદિરીયામાં ધર્મના છે દીવા

અડસઠ તીરથમાં નઈ કોઈએ વારેજી

હુકમ દીઓ તો પીરજી હુંરે વધાવું

પોહોર રીઓ તો પીરજી પાટરે આણરેજી

૭

શીલ સંતોષના જે નર ભોગી

ગત્યરે મુક્તિમાં રમતારે જોગીજી

હૃદયેરે હૃદયમાં એની છે વાણી

ન પીએ ધરારે અમરત નારે ચાણી.

૮

વચન વીચારી તમે મહા ધર્મ પાઓ,

મેરૂરે શીખરથી ગંગાજીરે વાળોરેજી;

આંગણે આળ્યા નર અખર અંબતા.

ધન્યરે વખાણુ તોતી તેની માતા.

મીરાંબાઈનાં ભજન.

ભજન ૧ છું

અરજ કરે છે મીરાં રાંકડી ઉભીઉભી;
 અરજ કરે છે મીરાં રાંકડી—ટેક.
 મુનિવર સ્વામી મારે, મંદીરે પધારો વહાલા;
 સેવા કરીશ, દિન રાતડી ઉભી ઉભી અરજ.
 કુલના તે હાર વહાલા, કુલના તે ગજરાયે;
 કુલના તોરા ને કુલ પાંખડી—ઉભી ઉભી અરજ.
 પય પકવાન વહાલા, મીઠાઈ ને મેવારે;
 ઘેખર જલેખી તલ સાંકળી—ઉભી ઉભી અરજ
 સાવરે સોનાનાં વાહાલા સોગઠાં ઢળાપુંરે;
 રમવા આવો તો જાય રાતડી—ઉભી ઉભી અરજ.
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના શુભ વહાલા,
 તમને જોઈ ઠરે છે આંખડી—ઉભી ઉભી અરજ.

ભજન ૨ જી.

નેણાં ઠયાં છે તમ જોઈને છબીલા લાલ,
 નેણાં ઠયાં છે તમ જોઈને—ટેક.
 જે દિનના મોહન તમે ગયા છે,
 તે દિન વિતવા મુજ રોધને—છબીલા લાલ.
 લોક લજ્જા મરજાહા તજીને,
 રહી છું મોહનજીને મોહીને—છબીલા લાલ.

તમ વીના હું તો ત્રણે ભુવનમાં,
એમાં ન દીઠા મેં કોઇને—છબીલા લાલ
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ
રહી છું ચરણ ચિત્ત પ્રોઇને—છબીલા લાલ

ભજન ૩ જી

બલીહારી રસીયા ગીરધારી સુંદર શ્યામ હો તજી અમને
મથુરાના વાસી આવા ન બનીએજી. (ટેક)
વાંસલડી વાગી એવા ભણકારા વાગે છે,
મજ વાટ લાગે ખારી સુંદર શ્યામ હો તજી અમને,
મથુરાના વાસી આવા ન બનીએજી—બલીહારી
જમુનાનો કાંઠો વહાલા ખાવાને દોડે છે,
અકળામણ દે છે હવે ભારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી.—બલીહારી
વૃંદાવન કેરી શોભા તમ વીણ અમને તો;
નજરે દીઠી નવ લાગે સારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી—બલીહારી
ગોવર્ધન તોળ્યો વહાલા, ટચકી આંગળીએરે;
અમ પર દોળ્યો ગીરધારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને
મથુરાના વાસી આવા ન બનીએજી—બલીહારી
બાઈ મીરાં કહે છે પ્રભુ, ગીરધરના ગુણ વહાલા,
સહાય કરી લેજો શુદ્ધ વારી—સુંદર શ્યામ હો તજી અમને
મથુરાના વાસી, આવા ન બનીએજી—બલીહારી

ભજન ૪ થું.

પ્રભુ પાલવ પકડીને, રહી છું પ્રેમથીરે.
 મારા છેલ છખીલા અંતરના આધાર;
 ઉભી અરજ કરે મીરાંબાઈ રામનેરે—ટેક.
 મારા હાસીપાના હુઃખ, સરવે દુર કરોરે,
 શીશ નામું મારા, સહ્યુરને પ્રણામ;
 ઉભી અરજ કરે, મીરાંબાઈ રામને રે

(સાખી)

સાસરીઆમાં સુખ નહીં, મહીયરીયે નહિં માન;
 સુખ હુઃખની વાતડી, ધરતું નથી કોઈ ધ્યાન.
 હવે નથી રહેવું રાણાજીના રાજમારે;
 રાણો રોષ ભરેલો કુંડો કપટી રાય—ઉભી અરજ૦

(સાખી)

આ સમે હરિ આવજો, વિકૃલ કરજો વહાર;
 જોવિંદ સાથે જોઠડી, અબળાના આધાર.
 વહાલા વસનું બાણી, વેગે વહેલા આવજોરે;
 નહીંતર જરૂર મારા જીવનું જોખમ થાય—ઉભી અરજ૦

(સાખી)

ઉંડે કુવે ઉતારીઆ, તરત તુટયાં વૃત;
 તારણુહારો તારશે શામળીયો સમરથ,
 એવા વિવેકી વિકૃલને બઈં વારણેરે
 રળશે હરિજનોના અંતરના ઉચાટ—ઉભી અરજ૦

(સાખી)

વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રીકમ રાખો ટેક;

આગે હીંમત આદરી, ધારૂં વિવેક.

એવા ભક્તિ ભાવે ભુધર આવો ભેટવારે,

હું તો વેચાણી છું નાથ તમારે હાથ—ઉભી અરજ૦

(સાખી)

નીતિધર્મ નવ છોડીએ, જ્યાં સુધી ઘટમાં પ્રાણ;

સહેજે સમુદર ઉતર્યા, જેને ભેટયા શ્યામ,

એવા પુરણ પુરૂષોત્તમ પધારજોરે,

સત્ય રાખો મારા સાચા સુંદરશ્યામ—ઉભી અરજ૦

(સાખી)

રૂપાળા રણછોડજી, લળી લળી લાશું પાય;

રાણા ઘેર જાણું નથી, જ્યાં સુધી ઘટમાં પ્રાણ.

હવે શરણાંગતની વારે ચઢેલો વિકૃણારે,

પ્રભુ કૃપા કરીને રાખો ચરણની પાસ—ઉભી અરજ૦

ભજન પ મું

ખ્યારા ગોવીંદના ગુણ ગાશું રાણાજી અમે,

ખ્યારા ગોવીંદના ગુણ ગાશું

(ટેક)

ચરણામૃતનો નિયમ હમારે;

નિત્ય ઉઠી મંદિર યજ્ઞ—રાણાજી અમે.

રાણાજી રૂઝે તો રાજ તબક્કો;

ભગવત રૂઝે મરી જાશું—રાણાજી અમે.

(૫૦)

વિષના ખ્યાલા રાણાણ્યે મોકલ્યા;
અમૃત કરીને પીઈ જાશું—રાણાણ અમે.
રામના નામની ઝાઝ બનાવી;
તેમાં બેસીને તરી જાશું—રાણાણ અમે.
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ;
ચરણકમળ પર વારી જાશું—રાણાણ અમે.

ભજન ૬ ઈ.

શુમાનીના ઘેલા રામ, જીવાનીના છેલા રામ
આવરઢા તારી વહીરે જશે એણ—ટેક.
હણ્યે નર તું, ચેતી શકે તોયે ચેત—શુમાનીનાં.
પાંચ ને પચીસરે વિત્યાં પ્રપંચમાંરેણ
આવ્યો તારે સાઠ વરસનોરે દીન—શુમાનીનાં.
વળીને વીશેકેરે વનિતાને વશ થયોરેણ;
તેમાં નર તું ભજવાં ભુલ્યોરે ભગવાન—શુમાનીનાં.
એમને કાંઈ કરતારે આવ્યો તારો વાયદોરેણ
પછીએ તારા મુખડામાં લાઈને પડી ધુળ—શુમાનીનાં.
ભણ્યા ને ગણ્યારે કંઈક ભુલા પડ્યારેણ;
ભુલ્યા ભુલ્યા પડિત ચતુરસુજાણુ—શુમાનીનાં.
ગુરૂને પ્રતાપેરે બાઈ મીરાં બોલીયારેણ;
દેખે અમને સંતાના ચરણમાં વાસ—શુમાનીનાં.

ભજન ૭ મું.

રૂડી ને રંગીલીરે, વહાલા તારી વાંસળીરેણ;

(૫૧)

મીડીને મધુરીરે, માવા તાસી મોવલીરેજી;
 એતો મારે, મધીરીયે સંજળામ—ફીડી રે રંગીલીરે.
 કાનુડો એ કાળોરે, બાઇઓ મારે ફીડીરે વશ્યારેજી
 મુકી દેને, કહાત કુંવર મારાં ચીર—ફીડી ને રંગીલીરે.
 સરખી ને સાહેલીરે, સાથે ગ્રાણી નીસર્યાંરેજી
 બેડલું મેલ્યું, સરોવરીયાં નીરે પાળ—ફીડી ને રંગીલીરે.
 ઇંઢાણી વળગાડીરે, આંખલીઆની કાળમાંરેજી
 ઉભી નીરખું, નટવર દીન દયાળ—ફીડી ને રંગીલીરે.
 હું ને કાંઈ સુતીરે, બાઇઓ ભર નીંદમાંરેજી;
 મોરલી વાગી ઝખકીને જાગી માખમરાત—ફીડીને રંગીલીરે.
 ગુરને પ્રતાપેરે, બાઇ મીરાં બોલીયાંરેજી;
 દેખે અમને, સાધુનાં ચરણોમાં વાસ—ફીડીને રંગીલીરે.

ભજન ૮ મું

માન સરોવર જઈએ, કુડીરે કાયા માનસરોવર જઈએ
 હંસલાની સાથે વીરા, સંગતું કરીયે;
 ભેળા બેસીને મોતી ગ્રાણીયે—કુડીરે કાયા.
 સાધુને સંગતે વીરા, સાધુ કહેવાયે
 નીત્ય નીત્ય ગંભાણમાં વહીયે—કુડીરે કાયા.
 માંહેલા એ મનડા કેમ તું ભુલ્યો વીરા
 દરશન ચૂકેજીનાં કરીએ—કુડીરે કાયા.
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ, ચીરખરના ગુણ
 ભવસાગરથી તરીયે—કુડીરે કાયા.

(૫૨)

ભજન ૯ મું.

રાણાજી હું તો ગીરધરને મન ભાવી (૨) ટેક.
પુર્વ જન્મની, હું વૃજ ગોપી;
ચુક થતાં અહીં આવી, રાણાજી મારી (૨) રાણાજી.
જન્મ લીધો નૃપ જયમલને ઘેર;
તમસંજે પરણાવી, રાણાજી મુને (૨) રાણાજી.
ગીરધર નામ હું તો ઘડી નવ છોડું;
ભલે નાંખોને મરાવી, રાણાજી મુને (૨) રાણાજી.
મીરાં કહે પ્રભુ, ગીરધરના શુભ;
ગાવા લગની લગાડી, રાણાજી મેં તો (૨) રાણાજી.

ભજન ૧૦ મું.

પ્રેમ પીયાલો મેં પીધોરે, જીયો સંતો પ્રેમ પીયાલો મેં પીધો
આરે જગતડાને, જોઈને વારોરે;
અમર પછેડો કોણે લીધોરે—જીયો સંતો પ્રેમ
આરે શરીરનાં, સરવે સુખડારે;
તે અસે ત્યાગી લીધોરે—જીયો સંતો પ્રેમ
મારારે મનડાને, બહુરે સમજાવ્યોરે,
જોગ જંગલનો મેં લીધોરે—જીયો સંતો પ્રેમ
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના શુભ;
સ્વર્ગપુરીનો મારજ લીધોરે—જીયો સંતો પ્રેમ

ભજન ૧૧ મું.

હરી મારે હૃદયે રહેજો, પ્રભુ માસી પાસે રહેજો;

ભજન ૧૨ મું.

નાથ તુમ જનતહો સખ ઘટકી, મીરાં ભક્તિ કરે મગટકી—ટેક.
 નાહી ધોઇને મીરાં લે સ્મરણી, તેા તુખ કરે સીતા પતકી;
 સાલીઆમકુ તુલસી ચડાવે, તેા ભાંલ તીલક બીચ ટીપકી—ના.
 રામ મંદીરમાં મીરાંબાહ નાચત, તાલ બાજવત ચુટકી:
 રૂમઝુમ રૂમઝુમ બાજત હુધરા, લાજ તણ હુંઘટકી—ના.
 વિષના ખાલા રાણાજીએ મોકલ્યા, સાધુ સંગત મીરાં અટકી.
 કરી ચરણામૃત પી ગઈ મીરાં, તેા અમૃત જેસી ઘટકી—ના.
 સુરત દેરાપર ચાલીએ ધારો, તેા શીર ગાગરપર મટકી;
 બાહ મીરાં કહે મહુ ગીરધરના શુભ,

સુરતા ચલી જેસી નટકી—ના.

(૫૩)

જે જે ન્યાસ થાતા રામ. તે દીનનો વિશ્વાસ છે—ટૂક.
 ધના ભગતે ખેતર ખેડ્યું, વેળુ વાવી શેર ચાવ્યા રામ—તે.
 સંતજનાનાં પાત્ર પુર્યાં (૨) ધર્મિનાં ગાહં શેર ચાવ્યા રામ—તે.
 શુનાગઢના ચોકમાં જે દી નાગરે હઠેા દીધી રામ—તે દીનનો.
 નરસેયાની હુંડી લઇને (૨) કારકામાં દીધી રામ—તે દીનનો.
 મીરાંબાઇને મારવા જે દી રાણે ખડગ લીધી રામ—તે દીનનો.
 ઝેરના પ્યાલો અમૃત કરીયા (૨) ત્રીકમ ટાણે પધાર્યા રામ—તે.
 બીલડીનાં ચોરં ખેર, તમે પ્રેમથી આરોગ્ય રામ—તે દીનનો.
 તણુ ભુવનના નાથ તમને (૨) મીરાંબાઇએ ગાયા રામ—તે.

(૫૪)

ભજન ૧૩ મું.

વાર્યો મારા વીરાઈ, સંગ ન કહીએ નીચનો રેભ;
 નિચપણું નિમ્ને નરકે લઈ જાય—ટેક૦
 આકડીઆનાં કુધરે અતિ ઘણું ઉજાગારેભ,
 તેમે ખીધે તરત મૃત્યુ થાય—વાર્યો મારા.
 ગરવી ગાયનાં કુધરે, અર્તા ઘણું મીઠડારેભ;
 સતર લેળે સ્વાદ અકકેરો શાય—વાર્યો મારા.
 બાવળમે કંટાભોરે, દીસે અળખામણારેભ;
 છાંયે એસે અંગને વસ્ત્ર ઉજરડાય—વાર્યો મારા.
 આંખલીયાની છાંયરે, દીસે રળીયામણીરેભ;
 તેને સેવે ફળની પ્રાપ્તિ થાય—વાર્યો મારા.
 ગુરૂને પ્રતાપેરે, બાઈ મીરાં બોલીયારેભ;
 રાખે અમને સંતના ચરણની માંય—વાર્યો મારા.

ભજન ૧૪ મું.

નહીંરે વિસાઈ હરી, અંતરમાંથી નહીંરે વિસાઈ હરી—ટેક.
 શામળી સુરતના શામળીઆ, શામળી સુરતના હરી;
 શામળીયાણ જોતાંમાં નજરે ઠરી—અંતરમાંથી.
 જળ જમુનાના ભરવાને ગયાંતાં, જળ જમુનાનાં હરી;
 ભરવાને ગયાંતાં શીરપર ગાગર ધરી—અંતરમાંથી.
 આણી તીરે જંગા પેલી તીરે જમુના, આણી તીરે જંગા હરી
 પેલી તીરે જમુના મુખપર ભેરલી ધરી—અંતરમાંથી.

(૫૫)

વંદ્રાવનની, કુંજગલનમે', વંદ્રાવનની હસી;
કુંજગલનમે', ગોધેન આસે ફરી અંતરમાંથી.
ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ હરી;
ગીરધરના ગુણ ચરણ કમળમાં ઢળી—અંતરમાંથી.

ભજન ૧૫ મું.

કાનુડો શું જાણે મારી પ્રીત, ખાઈ અમે ખાળ કુંવારાંરે,
કાનુડો શું જાણે મારી પ્રીત—ટેકો
જળ જમુનાનાં અમે, લરવાને ગયાંતાં વહાલા;
કાનુડે ઉડાડયાં આછાં નીર, ઉડયાં ફરરરરરરે—કાનુડો
વંદ્રા તે વનમાં વહાલે, રાસ રચો છેરે;
સોળસેં જોધીનાં ખેડ્યાં ચીર, ફાટયાં ચરરરરરરરે—કાનુડો
જમુનાને કાંઠે વહાલો, ગોધેન આરેરે;
વાંસળી વગાડી લાગ્યાં ઢોર, લાગ્યાં લરરરરરરરે—કાનુડો
હું તો વચણાગી કાના, તમારાંરે નામનીરે;
કાનુડે તાણીને મારયાં તીર, વાગ્યાં ચરરરરરરરે—કાનુડો
ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણરે;
કાનુડે ખાચીને કીધાં ખાખ ઉડી ફરરરરરરે—કાનુડો

ભજન ૧૬ મું.

શું કરવું છે મારે, શુરે કરવું છેરે;
હીરા માણેકને મારે, શું કરવું—ટેક.
મોતીની માખા રાણા, શું કરવી છેરે;

તુળસીની માળા લઈને, પ્રભુ લજવું છેરે—હીરા.
 હીરનાં ચીર રાણા, શું કરવાં છેરે;
 ભગવી ચીંથરીઓ પહેરી, મારે ફરવું છેરે—હીરા.
 મહેલ ને માળ રાણા, શું કરવા છેરે;
 જંગલ ઝુંપડીએ જઈને, મારે વસવું છેરે—હીરા.
 ખાઈ મીરાં કહે પ્રભુ, ગીરધરના ગુણરે;
 અમર ચુડલો લઈને, મારે મરવું છેરે—હીરા.

ભજન ૧૭ મું.

શું કંઈ રાજ તારે, શું કંઈ પાટ તારે;
 ચિત્તાં ચોરાણાં તેને શુંરે કંઈ, એ રાણા શુંરે કંઈ—ટેક.
 બુલી એ બુલી રાણા ઘરડાનાં કામ;
 અન્નડા ન ભાવે (૨) નેણે નિંદ્રા હરામ—તેને શુંરે કંઈ.
 માવા તારી વાંસલડીમાં ભરી મોણવેલ;
 ઘડીક ઉભેરા રહો તો (૨) ભરી લઈ હેત—તેને શુંરે કંઈ.
 ચીતોડગઢને મીરાં રાણી, ચોરે વાતું થાય;
 માનો મીરાં રાણી (૨) જીરવ્યું ન જાય—તેને શુંરે કંઈ.
 ઉભી ઉભી બનરમાં, ગજ આલ્યો જાય;
 શ્યાન ભસે તેને (૨) લજ્જા ન લગાર—તેને શુંરે કંઈ.
 નિંદા મરને કરે રાણાજી, નગરના લોક;
 ભજન બુલું તો મારો (૨) મારો ફેરો થાય ફોક—તેને શુંરે કંઈ.
 મનમાં ભળે મીરાં રાણી, નારાયણ નામ;
 પ્રગટ જો ભજવા હોય તો (૨) છોડો મારાં ગામ—તેને શુંરે કંઈ.

ભજન ૧૮ મું.

જમુનામેં કુદ પયોં કનહયો તેરો,
જમુનામેં કુદ પયોં—ટેક.

કાળો કાળો નીર કલીંદ્રિકો ભરીયો;
નીર તે દેખીને ના હયો—કનહયો તેરો
માતા જશોદાજી રૂદન કરે છે,
નયનુંમેં નીર ભયો—કનહયો તેરો
દસલી આંખીએ વહાલે ગોવર્ધન તોળ્યો,
હંદરકો માન હયો—કનહયો તેરો
બાલ બીરાં કહે મજી ગીરધરના મુજી;
અરજીમેં ચિત્ત ધયો—કનહયો તેરો

ભજન ૧૯ મું.

ગોવીંદ દીનો મોલ માઈ મેં તે।
ગોવીંદ દીનો મોલ—ટેક

કાલ કહે હલકા, કાલ કહે ભારી.
મેંને દીનો ભજવે તોલ—માલ મેંતો ગોવીંદ
કાલ કહે અસ્તા, કાલ કહે સાંધા;

(૫૯)

ઘણું સમજાવે રાણા નગરના લોક;

વનરાત્રું વાંદળ તેને (ર) શીખામણ ફેાક-તેને શુદ્ધ કરે.

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ, ગીરધરના શુભ;

તમને ભજને હું તો (ર) શર્ધ છું નવાલ-શુદ્ધ કરે.

(૫૮)

કોઇ કહે હું અણુમેલ—માઈ મેંતો ગોવીંદ૦
 બિન્દ્રાબનડી કુંજગલનમે,
 મેંને લીઓ બળકે ઢોલ—માઈ મેંતો ગોવીંદ૦
 બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,
 એ તો પુર્વ જન્મકો બોલ—માઈ મેંતો ગોવીંદ૦
 ભજન ૨૦ મું.

મેં પુર્ણ દાસી રામ તોરી દાસી,
 પીયા તુમારા ચરણુડી;
 મેં પણ દાસી તોરે રંગે રાચી,
 દીનજંદુ દેવા આવો, ગોકુળ ગામડાના વાસી—ટેક૦

(સાખી)

શરીબાઈ કુંજારના બોલ સાંભળી, સુરતા રાખી મોરા શ્યામ;
 નિલાડનાંથી બચલાં ઉગાયાં, તે દી પ્રતિમા રાખી રામ.
 પહેલાદ કારણે થંભ ધગાવ્યો, તેદી તેની ન ભરી પાછી;
 નાતો ધંભ નમે શીતળ કર્યો, તેમાં કઈ વાત કહી કાચી-મેં.

(સાખી)

એક દીન જન્મે કહ્યું ગીરધારી, અંતરજામી સુણી ચરદાસ;
 મહા જળમાંથી સુકાવ્યા, તે દી પ્રેમ પધાર્યો એની પાસ.
 મુંડને મારી ગુજવાં કીધાં, ફટકમાં ટાળી જજની ફાંસી.
 આણી નકે પહેલા આવો, તમે વંદરાવનના વાસી—મેં

(સાખી)

કયા કહું કલીયુગકી, સંત બોદ્ધારણુ રમામ;

(૫૨)

રધ રાખી રાણા તણી, કેશવ તમારા કામ.

ઝેરના કટોરા રાણાએ મોકલ્યા બાઈ હતાં પ્રેમનાં ખ્યાસી,
ધરિ વીખે મીરાં મુઠ્ઠ હતો ત્યા જમતામાં તારી હાંસી-મેં.

(સાખી)

મીરાંદે રૂપાંદે તોળાંદે રાણી, જેણે પ્રેમલક્ષણા ભક્તિ પીછાણી
સાચી ભક્તિ તો તારાંદે તણી, જઈ વાડી ઘર વેચાણી.

નરસિંહ મહેતાનાં માથેનાં પુર્યાં થયા દીનખંધુ એની દાસી,
એ માંહેલું આજ કાંઈ ન મુઝે, વસાવસા વાત કહું છું સાચી-મેં.

(સાખી)

અઘમ યોદ્ધારણ અંતરજામી, સંભારી લે સેવકની સાર
મહા ગુન્હા હોય તો માફ કરો, પણ દાસીને દીવો દીદાર.

સંત યોદ્ધારણ શ્યામ કહેવાણા એમ સાચ કહે વાત સાચી,
દામી જીવણસંતો લીમને ચરણે, હુંતો રંગ તમારેજ રાચી-મેં.

ભજન ૨૧ મું.

હરી નામ બીના નર એસા હે,

દીપક બીના મંદિર એસા હે—ટેકો

જેસે બીના પુરૂષદી બારી હે,

જેસે પુત્ર બીના માતરી હે,

જલ બીના સંસેવર એસા હે—હરી નામ.

જેસે શરીર બીજ રાખી મુની હે,

જેસે બીના લોનડી રસેઈ હે

ભજન ૨૨ મું.

તું તો તારા બીરદ સામું, નેહલે શામળીઅ.

નવ જોજે કરણી હંમરીરે વહાલા—ટેકો

ગજને કારણ વહાલા, પેદલ ધાયા—હાં, હાં, હાં હા,

દ્રોષદીનાં ચીર વધાર્યાં રે વહાલા—તું તો

માંજરી ફેરાં વહાલે બચ્યાં ઊગાર્યાં—હાં, હાં, હા, હા, હાં,

મહલાદ ભકત ઊગાર્યો રે વહાલા—તું તો

અનેક ભકતોને વહાલા, આપે તાર્યાં—હાં હાં, હાં હાં હાં

અનેક અસુરો સંહાર્યાં રે વહાલા—તું તો

ડીંગોડીનારે વહાલે બચ્યાં ઊગાર્યાં—હાં, હાં હાં હાં હાં,

મળપતિની પત રાખીરે વહાલા—તું તો

મીરાંબાઈ કહિ મળુ ગીરધરના શુભ્ર હાં હાં હાં હાં હાં,

ચારણકમળ બલીહારી રે વહાલા—તું તો

(૬૦)

ઘર ધની ધીના ઘર જેસા હે—હરી નામ
હું'ર ધીના વૃક્ષ ધનાયા હે,
જેસે સુખ સંચરી માયા હે,
ગુનીકા ઘર પુત્ર જેસા હે—હરી નામ
મીરાંબાઈ કહિ હરીસે મીલના,
જહાં જન્મ મરણી નહી કલના,
ધીન ગરૂકા લેલા જેસા હે—હરી નામ

ભજન ૨૩ મું.

જગો તમે જહુપતિ રાય પળ એક નેણા ખોલીએ;
 ઘડીભર ધુગટડામાંય હસીને હરી ખોલીએ હોજી--ટેક
 તનમન સોંખ્યા શરીર વહાલાને જઈ વારણે;
 છોડી મેં કુળની મરજદ, ગીરધારી તારે કારણે હોજી--જગો
 આપે સુકયાં શરીર ચરસુમાં ચીત ધર્યાં;
 જળલગ જાગે દીનાનાથ તખલગ સેવા મેં કરે હોજી--જગો
 નથી દીધાં કથીરેનાં દાન કંચન કયાંથી પામીએ;
 હજી લગ્ન ના આવ્યારે વૈમાન અમરાપુર કયાંથી માણીએ
 હોજી--જગો

મેલીદે આળપંપાળ સાહેબનો ડર લાગશે,
 મારે જાણું ધણીને દરબાર પળપળનાં લેખાં માગશે
 હોજી--જગો

તમે મોહોટા છે મહારાજ, અમેપર કરૂણા કીજીએ;
 ગુણ ગાય મીરાંબાઈ ઠાસીને દરશન દીજીએ હોજી--જગો

ભજન ૨૪ મું,

મીરાંને પુર્વજ-મની પ્રીતરે, મીરાંને હૈડે લખાણા હરીના નામરે
 નામ નહિરે છોડું--ટેક

(સાખી)

રાણાજીએ આપીયો, મીરાંને ભુતડાં લેળો વાસ;
 ભુતપ્રેત લાગી ગયાં, મીરાંને ઈંદ્રભુવન થયો અવાસયે-
 નામ નહિરે છોડું--મીરાંને.

(૬૨)

(સાખી)

વિધના પ્યાલા લાણુએ મોકલ્યા, દેલો મીરાંને કાથ;
અમૃત કરી મીરાં પી ગયાં, જેને રાખનવાળો રઘુનાથરે—
નામ નહિરે છોડું—મીરાં

(સાખી)

રાણે વસીયલ મોકલ્યો, દેલો મીરાંને જઇ;
પુંજી મીરાંએ પ્રેમથી, મુર્તી શાલીગ્રામની થઇરે—
નામ નહિરે છોડું—મીરાં

(સાખી)

રાણે રજા આપી પછી, કાઢી ગણીને કાશ;
મીરાં વાદ્યાં મહાજતાં, બાઈને લાગ્યો છે ગજનો સુવાસરે—
નામ નહિરે છોડું—મીરાં

(સાખી)

પાછળથી પસ્તાઇને, રાણા કહે કોઇ જાઓ;
વેગે કહેલો વીનવી, મીરાંભાઈ એકવાર ચીતોડગઢ આવોરે—
નામ નહિરે છોડું—મીરાંને

ભજન રપ મું.

વાગે છે રે વાગે છે વૃંદાવન મોરલી વાગે છે;
એનો શબ્દ ગગનમાં ગાળે છે—વૃંદાવન
આણી તીરે ગંગા, પેલી તીરે જમુના;
વથમાં ગોઠુળીયું ગાળે છે—વૃંદાવન મોરલી

(૧૩)

અમે તો સુતા, ભર નિંદ્રામાં;
 પેલી વેરણ નણુદી જાગે છે—વૃંદાવન મોરલી૦
 વૃંદાવનને, મારગ ભાતાં;
 વહાલો કાણુ દધીનાં માળે છે—વૃંદાવન મોરલી૦
 વૃંદાવનની, કુંજગલીએ;
 રાધે કૃષ્ણ ખીરાળે છે—વૃંદાવન મોરલી૦
 શરદ પુનમનો, રાસ રચ્યો છે;
 ત્યાં ગોપી ને કાન બે નાથે છે—વૃંદાવન મોરલી૦
 બાઇ મીરાં કહે, પ્રભુ ગીરધરના શુભ;
 તારા દરશનથી દુઃખ ભાગે છે—વૃંદાવન મોરલી૦

ભજન ર૬ મું.

ભજન કર ભવ સીધુ તરવા (૨)—ટેક૦
 ખોવા જગત જાળવા જુઠામાં ભટકે શું કરવા—ભજન૦
 ભક્તિ નાવ ગરી લે પ્રાણી સત્ય અઢાવી થા સુકાણી:
 પાર ઉતારવા—ભજન૦
 વૃથા ન જાયે હરિ નામ લીધું ભક્તિને વશ છે દયાસીધુ;
 સહાયે જો કરવા—ભજન૦
 બાઇ મીરાં કહે, પ્રભુ ગીરધરના શુભ;
 ચરણ ચિત્ત ધરવા—ભજન૦

ભજન ર૭ મું.

સાકર રાખોજી, અમને ચાકર રાખોજી૦

ભાગનં રેલ મું.

રામરમકડું જડીયુંદે રાણાબહે મને રામરમકડું જડીયું. ટેક.
રેમકુમ કરતું મારે મંદિરે પધારયુંદે;

નહિ ફાઇને હાથે ધડીયુંદે.

રાણાબે

મોટા મોટા મુનીબન મળી મળી યાકયાદે;

ફાઇ કોક વીરાને હાથે ધડીયું.

રાણાબે

સુન શીખરનાદે ઘાટની ઉપર;

અઅમ અગોવ્યર નામ ધડીયુંદે.

રાણાબે

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ બીરબર નાગર;

અપે અને શામળીયાણું જડીયુંદે.

રાણાબે

(૬૪)

શામળીઆ ગીરધારી લાલ ચાકર રાખેછે.

હજીરી ચાકર રહેશુંછ. (૨)

મેહન મેજલીવાળા બાપ, ચાકર રહેશુંછ.

ચાકરીમાં સમરણ માણું, હરશન માણું ખરચી;

લાવ ભક્તિ ઝાઝેરી માણું ચાર વાતો સરખી—અમને.

જપ કરવાને બ્રહ્મણ સરજ્યાં, તપ કરવા સંન્યાસી;

ભજન કરવા સંત સરજ્યાં, ઘૂંઘ્રાવનના વાસી અમને.

રહોડા ઘેર દીકરી, ને રાણીછ ઘેર નાર;

શામળીઆ તારા કારણે, મેં છોડી દીધી સંસાર—અમને.

ચાકર રહેશું ને બાપ બનાવશું, નિત્ય નિત્ય સેવા કરશું;

બાઈ મીરાં કહે મજીગીરધરના ગુણ, રાધેજીવિંદ ગણું—અમને.

ભજન ૨૯ મું

- અબ તો મેરા રામ નામ, ફસરા ન કોઈ;
 માતા છોડી પિતા છોડે છોડે સમા બાઈ;
 સાધુ સંગ બેઠ બેઠ લોક લાજ ખોઈ. અબતો.
 સંત દેખી દોડ આઈ જગત દેખી દોઈ;
 પ્રેમ આંધુ ડારડાર અમર બોલ બોઈ. અબતો.
 મારગમે તારણ મીઠે સંતરામ દોઈ;
 સંત સદા શીશ ઉપર રામ રૂઝ હોઈ. અબતો.
 અંતમેસે તન કાઢ્યો પીછુ રહી સોઈ;
 રાણે મેલ્યા વીખકા ખ્યાલા પીને મસ્ત હોઈ. અબતો.
 અબ તો વાત ફેલ ગઈ, જાણે સબ કોઈ;
 હાસ મીરાં લાલ ગીરધર હોનીતી સો હોઈ. અબતો.

ભજન ૩૦ મું.

- નાખેલ પ્રેમની દોરી, ગળામાં અમને નાખેલ પ્રેમની. ટેક.
 આણી કોરે ગંગા વહાલા, પેલી કોરે જમના વહાલા;
 વચમાં કાનુડો નાખે ફેરી. ગળામાં.
 વન્દ્રારે વનમાં વહાલો ઘેન ચરાવી,
 વાંસલડી વગાડી ઘેરીઘેરી. ગળામાં
 જલરે જમનાના અમે પણીડાં ગયાતા;
 બરી ગાગર નાખી ઢોલી. ગળામાં.
 વન્દ્રારે વનમાં વહાલે રાસ રચ્યોરે;

કાનુડો કાળોને રાધા ગોરી.

ગળામાં.

બાઈ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગીરધરના શુભ વહાલા

ચરણુકી દાસી પીયા તોરી

ગળામાં.

ભજન ૩૧ મું.

મારા પ્રાણ પાતળીયા વહેલા આવોરે,

તમારા વિના હું તો જન્મ જોગણ છું રે.

નાભી કમળથી સુતારે ચાલી,

જઈને તખતપર રાચ રચીલા

સુખમના નારી એની સેજ ખીછાવે;

તેહી રંગભીના છે રાસ ધારી (બે)

તમરે વિનાનું મારે અંતર અંધારું રે,

મારા જીવના જીવન.

મારા.

સાચું ધરેણું મારે તું છોરે શામળીયારે,

અવર ધરેણું મારે હાથ નહી આવેરે;

કુંવરબાઈના જેહી મામેરા પુર્યા તેહી

છાબ મરીને વેલા આવોરે.

મારા.

સાવરે સોનાના હરીના વાઘ શીવડાણું રે,

પ્રીતમજીને પ્રણામ કરીને;

વીઠલરાય જેહી વરવાને આવ્યા તેહી,

વીંટાણા છે વરમાળે રે.

મારા.

કાગળીયાનો જેહી કટકો નહોતોરે,

મસરે મોંઘીને જેહી લેખણ પણ નહોતીરે,

ભજન ૩૨ મું.

દયાન ધણી કેદે ધરતુંદે, ધીજીં મારે શુ કરતું;
શું કરતુંદે સુંદર રયામ. ધીજનને મારે શું કરવું.
નિરપ છીને અસે નાઇએ સોઇએ,
દયાન ધણી કેદે ધરીએદે.

સંસાર સાગર મહા જળ ભરીયોદે વહાલા,
તારા ભરસે અસે વધીયે રે.

સાધુ જનને ભોજન જમાડીનેદે વહાલા,
જીકું વધે તે આપણુ જમીયોદે.

વન્દ્રાવનમાં રાસ રચ્યોદે વહાલા,
રાસમંડળમાં તેા અસે રમીયોદે.

હીરને ચીર મને કામ ન આવે વહાલા,
ભગવાં પહિરીને અસે ભમીયોદે.

બાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધર નાગર
ચરણ કમળ થીત ધરીયોદે.

ધીજીં.

ધીજીં.

ધીજીં.

ધીજીં.

ધીજીં.

ધીજીં.

(૬૭)

વહાલા વિહર તે જઈને એટલું ઝહીજો;
તમે એકવાર મળવાને આણેરે.

મારા.

મધુરી નારની મોરલીરે વાળે,
સુરતિયામાં રાધાજી જાગેરે,
મીરાંનો રવામી જેઠી બીરબર મળશે;
તેઢી દાસીના કુરબાદ લાગે રે.

મારા.

ભાગ્ય ૩૪ મું.

જીવું થયુરે દેવલ જીવું થયું, મારો હંસલો નાનો દેવલ. ટેકવ
 આરે કાયા હંસા હોલવાને લાગી;
 લાંત ગયાને માંહિલી રેણુ મીચું.
 આરે કાયા હંસા પડવાને લાગી,
 ગયો હંસો પીંજરૂં પડી તો રહ્યું.
 તેવતેવડી મથારે હંસા જોવાલણી,
 તે શું મનડું મોહી રહ્યું.
 મીરાં કહિ મજી ગીરધરના ગુણ,
 એમને પચાલો તમને પાઈ પીઠિ-
 મારો હંસલો
 મારો હંસલો
 મારો હંસલો

(૬૮)

ભજન ૩૩ મું.

દવતો લાગ્યો। ડુંગરીયે કિતે જોખવણ કેમ કરીયેઃ
કેમ તો કરીયે અમે કેમ કરીયે દવતો। લાગેલો।

ટેકા

હાલવા જાણ્યો તો વહાલા હાલી ન શકીયે,

ખેડી રહીયો તો અમે બળી મરીયે.

દવતો.

અરે વરતીયેરે નથી ઠેકાણુંરે વહાલા,

પરવતીની પાંખે અમે કરીયે.

દવતો.

સંતાર સાગર મહાજળ ભરીયો। વહાલા,

બાંહિડી બાલો। નીકર છુડીજ મરીયે.

દવતો.

બાઈ મીરાં કહો છે મહુ ગીરધર નાગર,

ગુરૂજ તારે તો અમે તરીયે.

દવતો.

ભજન ૩૫ મું.

વેલાં અમે યયારે અમને વેલામાં ગુણ લાધ્યો. ટેક૦
 આગે તો અમે કાંઈ ન જાણ્યું, મન માયામાં બાંધ્યું;
 ભવસાગરમાં ભુલા પડીયાં, મારગ મળીયા માધું. વેલાં
 વેલાં તો અમે હરીનાં વેલાં, દુરજનીયા શું જાણે;
 જે રસ દેવી દેવને દુર્લભ, તે રસ વેલાં માણે. વેલાં
 વેલાં તો અમને હરીએ કીધાં, નિરમળ કીધાં નાથે;
 પુરવજનમની પ્રીતલડી અમને, હરીએ આપ્યાં હાથે. વેલાં
 વેલાં વેલાં તમે શું કરો, વેલાં વેલાંનું કામ કરશે;
 સુખનું કેતાં દુઃખજ લાગે, તે નર કયાંથી તરશે. વેલાં
 વેલાં તો અમે કાંઈ ન જાણતાં, સાધુ ચરણો સેવ્યાં;
 મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ, સમજે કારજ સીધ્યાં. વેલાં

ભજન ૩૬ મું.

મેંતો છોડી છોડી કુળકી લાજ,
 રંગીલો રાણો કાંઈ કરશે માણારાજ. ટેક૦
 પાવમે બાંધુગીમે ઘુઘર, હાથમાં લજિંગી સીતાર;
 હરીકે ચરણ આગે નાચતીરે, કાંઈ રીઝેગો કીરતાર. મેંતો.
 ઝેરકો પ્યાલો રાજાજીએ લેજ્યો, ધરીયો મીરાંબાઈ હાથ;
 કરી ચરણામૃત પી ગઈરે, શ્રી ઠાકૌરજીનો પ્રસાદ. મેંતો.
 રાણાજીએ રીસ કરી લેજ્યો, ઝેરી નાગ અસાર;
 પકડ ગલે ખીચ ડાલીયો, કાંઈ હો ગયો ચંદનહાર. મેંતો.

ભાગનં ૩૭ મું.

સ્વામી સખ સંસારકે હો, તુમ સાચે શ્રી ભગવાન. ટેક.

સ્થાવર જંગમ પાવક પ્રાણી, ધરતી ધીચ સમાન; સ્વામીં

સખસે મહીમા તેરી દેખી, કુદરતે કુરબાન.

સુદામા કે દાવિદ જોયે, પાંડુકી પહિચાંન; સ્વામીં

દો મુદી તાંકુલકી આલી, દીનહા દ્રવ્ય મહીન.

ભારથમે અર્જુન કે આજો, આપ ભયે રથવાન; સ્વામીં

હસને અપને કુલકે દેખા, છુટ ગયે વીર કમાન. સ્વામીં

ના કોઈ ખાર ના કોઈ મરતાં, તેહી હે અસાન; સ્વામીં

ચિતન ભવતો અજર અમર હે, હો ગીતાકો જાન. સ્વામીં

સુજ પદ તો પ્રભુ કૃપા કીલે, બંદો અપની જાન; સ્વામીં

મીરાં લાજો શરણ વીરિધી, લાજો ચરણકે ક્યાન. સ્વામીં

ભાગનં ૩૮ મું.

ખારે સીરપર દાલીધામ, રાણાણ સેરા કાંઈ કશી. ટેક

મીરાંસે રાણા કહીરે સુણ, રાણા સેરી વાત; સ્વામીં

આકુકી સંગતી છોડદોલ, સખીયાં મન સંકુચાત. સ્વામીં

મીરાંને સુન ચે કહીરે, સુણ રાણાણ વાત; સ્વામીં

ચાકુ તો મલયા બાપ કહીરે, સખીયાં કહી લખરાત. સ્વામીં

કેરકા ખાલા કોણચારે, દેલે મીરાંને હાથ; સ્વામીં

(૬૦)

મીરાંકે ગીરધારી મીલીયા, જનમ જનમ ભરધાર;
એનો દામી જનમ જનમકી, કુબલ કંથ ભરધાર. મેંતો.

(૭૧)

અમૃત કરકે પી ગધરે, બેલી કરેગો દીનોનાથ. રા૦
 મીરાં પ્યાલા પી લીયારે, કર કર બોલે બાર;
 તે તો મારણુકી કરેરે, મારો શ્રી હરી રાખણહાર. રા૦
 આધે બરડ પાણી હેરે, આકે બરેડ કીચ;
 આધે મીરાં એકલી રે, આધે રાણાકી ફેજ. રાણા૭૦
 કામ મોઘકો ડાલકર, શીલ લીયે હથીઆર:
 છતી મીરાં એકલી રે. હારી રાણાકી ફેજ. રાણા૭૦
 કંચગીરી કાચા તરારે, બેઠે સંત પચાસ;
 જિનમે મીરાં એ સીદમકે, લખતા રામ પ્રકાશ. રાણા૭૦
 ટાંડા છબરે બાજિયારે, બે ગીદીના હોદ્ર;
 કલકી તારન કામનીરે, ચલ હંચ પુઠકર નહાન. રાણા૭૦
 ભજન ૩૯ મું.

મારે હીરદે વસોણ દીનાનાથ, મેં અખ ના વીસાફગી. ટેક૦
 મીરાં ઉતરી મહોલસેરે, છપે તીલક લગાઈ;
 પાયત આધે મુઘરારે, હાથમાં લીયેહેં સીતાર. મેં અખ૦
 સાસન ન દીપાયો ઉઠ બોલી, દેવન શીશ નમાઉ;
 મીરાં કહે માથા વહી તેવાજી, જહાં પાઉ દીનાનાથ. મે. અખ૦
 રાણે પ્યાલા લેજીયારે, દેલો મીરાં હાથ;
 મીરાં પ્યાલા પી ગઈરે, તુમ બનો વજનાથ. મેં અખ૦
 રાણે ખાડા સાધીયારે, કુ મીરાંકો માર;
 તેરી મારી મરે ન મીરાં, રખમે હાર કીરતાર. મેં અખ૦

ભજન ૪૧ મું.

ભાર તે। ધરણીરેા દીનાનાથ, વાતુ અસે કેમ કરીયે ૧૩૦
 લટકામાં આલું ને લટકામાં જાલું, લટકામાં સમજાલું;
 એક ફેકાણું ભલા તમને એવું બતાવું તે બે ઘડી રહિજો;
 સુખદુઃખની આપણુ વાતુ કરીયે વાલમ જોખન જાય રસલેવારે,
 સોના ઇંદોણીને ફેપલાલું ખેડું, હાથમાં જળજમનાંની ઝાડી
 રાંણી રાધાજી જ્યારે પાણીડાં આલ્યાં, જાણી સોલ વરસનીનારી
 સોજો શણગાર તારે અંગે ખીરાજોને, હાથમાં સોના ફેરે યુડા
 ખાઈ મીરાં કહે ખણુ ગીરધરના ગુણુ, વાલમ વર છે રૂડા

ભજન ૪૦ મું.

સુનાવે વીનલી મોરી મે શરણુ મહી મહુ તોરીછ. ટેકં
 આપ પલીત અનેક ઉધારણુ, ભવસાગર પારે ઉતારેછ સું
 મેં સખકા નામ ન જનું, મેં ક્રિપ બખત બખાનુંછ, •
 અંબરીશ સુદામાનામાં મહુ પહિંરયા એનીજખામાછ સું
 ક્રિવ પાંચ વરસકા બાલા, ક્રુમાં દરશન દીયો. નંદલાલછ.
 સુનકા મહુ ખેત જમાયા, કખીર ઘેર ખેલ રચાયાછ. સું
 શખરીકે તુમ ફળ ખાવે, સખ કાજ કીયે મન ભાવેછ,
 સાધન સામે સેના નાઈશુમ, બહિત કરી અપનાઈછ. સું
 ઠમાંકી તુમ બીચડી આધી, ગણીકા પાર લગાઈછ,
 ખીરાં તુમરે રંગમેં રાલી, રોહ જનતહે સખ સાધીછ. સું

ભાજન ૪૩ મું.

કાનુડા નારી મોરલી અમને, હું બડા દીયે છે દાડીદાડી. ટેકા
માજામ રાતડી મધુરા સ્વરની વાલાણ મોરલી કેણિ વગાડી;
હુંદે સુતીલી મારા શરવનભુવનમાં, મુને નીંદ્રામાંથી જગાડી.કાં
સાસુ સસરાથી ઓગળીતી હું ઉઠી વહાલાણ.
હજારે હજારે બાર ઉઘાડી;

ગ્યાકુળ થઈ હુંતો તનડામાં મારા,
પહેરતાં ભુલી ગઈ સાડી.

કાનુડાં

કીધારે કબાડી તુંને કાપીને લાગ્યો વાલાણ;

કીધાં સુતારે તુંને સવારી;

શરીર જોને તારૂં સંઘેડ ચડાવી,

તારા ખંડડામાં છે દપટાવી

મોરલી કહે હું કામભુગારી વાલાણ,

કાનુડાં

(૭૩)

ભજન ધર મું.

નિત નિત ભજવું તાઁ નામ તાઁ નામ મારા શામરે.
ત્રેમ થકી મને પ્રભુછ મળ્યા હોછ.

સુની રોજડીયે મુને નીંદ્રા ન આવે વડાલા,
કાંઈ નવ સુજે ધરમાં કામ (ર)

ભાતભાતનાં ભોજન પીરમીયાં વડાલા
જમવા ન આવે થોલો શામ (ર)

આઈ મીરાં કહે પ્રભુ, ગીરધરનાગુણ વડાલા,
જેવી આપીના રામ રામ રામરે. નિત નિત०

જેઠીરામનાં ભજન.

ભજન ૧ છું.

વાડે મારા વીરાદે ન કરીએ સંગ નીચનોદેછ;

વારૂં

નીચપણું નિમજે નરકે લઈ જાય.

આકેડીયાનાં દુષદે અતિ વણાં ઉજળાંદેછ.

વારૂં

તે ખીસેથી છુટ' અરુ થાય

દુષદીયાં મંગાવોદે ગવરી ગાયનાંદેછ,

વારૂં

સાકળ લેળે સ્વાદ અતિ ધણે થાય.

ગાવળીયો કાંટાળોદે અતિ અળખામણેદે છ

વારૂં

તેને અંગે અંગતે વસે ઉજરડાય.

આંખલીઆની છાયાદે યની રગીયામણીદેછ.

વારૂં

તેને સેવે ફળની પ્રાપ્તિ થાય.

છરૂને પ્રતાપેદે જેઠીરામ ખેલીયાદેછ,

વારૂં

દેળે અમને સંત અરણુમાં વાસ.

ભજન ૨ છું.

અકિત કેસે મારગદે, દુલાં કેરી પાંખડીદે,

ચુંથે તેને સ્વાદદે હાં

(૯૪)

હું છું. સજ કેસી મારી;

માઠ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ,

વાલાળ તનહામાં તાપ સમયી.

કાવુડાં

(૬૫)

કરણીના હીણારે, શુભ શકને ચાલશેરેલ;
અને કાયર ખાશે મારે હાં. ભકિત૦
ધરણીનાધીંગારે, શુભ નર જે હશેરેલ;
અને સરણવા જેલે મહાનરે હાં ભકિત૦
સ્વાદને સુ દ્યારે, ગોપીચંદને ભરથરીરેલ;
જેને વનમાં ઉપજ્યો વધરાગરે હાં ભકિત૦
ચુરને પ્રતાપે જેઠીરામ ખોલીયારેલ,
દેજે દેજે સંત ચરણમાં વાસરે હાં. ભકિત૦

ભજન ૩ જી.

કાયા કોટે લીયો ગઢ ઘેરી ખંકો, કાયા કોટ લીયો ટેક૦
જ્ઞાન વધરાગકી ફેળ ચડીયાં, જળ સતચુર શબ્દ સુનાયા
નેમેરો પાંનીજ નામદા, ત્યારે ચોદશ ઘેરા દીયા. ગઢ૦
નુરત નુરતકી નાળાં નોંધી, પ્રેમ પલીતા દીયા,
ગોર છુટયા જ્ઞાનકા, સારા શહેરકુ કળજે કીયા. ગઢ૦
પાંચ ઉમરાવ પચીસ પટરાણી, ઉનકુ પકડ મંગાયા;
પકડો શહેર હુંદા રાજ્યા, તેને પક્ષમાંકે નખાવ્યા ગઢ૦
ત્રણ ઉમરાવોને મારીયા, જળ સળ સાધુ શહેરરે જ્યારે;
જેઠીદાસે જમકા ત્રાસ મીટાયા, સમશેર કાયા કુદીયા. ગઢ૦

અવણદાસનાં ભજન.

ભજન. ૧ જી.

અમારાને અવગુણરે, ચુરજીના શુભ ધણારેલ;

ભાજન ૨ નું.

જાણુંછે મરી મેરમ જાણુંછે મરી,લેલાગાડી રામ બજાલે ટેકા
મેડી મંદીર માળીઆં, તારા જાણેરે થડી;

કાચી કાયાનું રથુળ ખંધાણું, જાણે ધુળમાં ઘડી (૨)મેરમ
સચું કટુંખ તારૂં, હુંટવા લાગે કાનની કડી;

કાઠો કાઠો ઓને સહુડો કહે, હવે રોકમાં ઘડી (૨) મેરમ
કુલની જોડે કુલી રહ્યાં છે, જાણીએ ગથમાં ગાળી;

જમડા આવશે ભવ લેવા, પછી ભાંગાશે નળી (૨) મેરમ
સાથુની સંગત ગુરૂની લેવા, ઇ વાત છે ખરી;

હાસ ભવણ સંતો જામને ચરણે, જનમ જાય ટળી(૨)મેરમ

(૭૬)

અમારા અવગુણ સ્થાનું મત નેપ.

૨૬૦

ગુરુજી મારો હીવોદે, ગુરુજી મારા દેવતાદેજી:

ગુરુજી મારા પારસમણીને તોલ.

અમારાં

ગુરુજી મારા ગંગાદે, ગુરુ મારા ગોમતીદેજી.

ગુરુ મારા કાશી ને કેદાર.

અમારાં

ગુરુજી મારા ગાપાદે, ગુરુ મારા તંબુડોદેજી.

ઈ તુંબડીએ તરીએ ભવપાર.

અમારાં

જાળીડાં મેલાવોદે, ગુરુગમ રાતનાદેજી;

ઈ જાળીડા અરણ્ય માંહિલા જાપ.

અમારાં

ગુરુને પ્રતાપેદે, દાસ જીવણ યોલીપાદેજી;

હેજે અમને અંત ચરણમાં વાસ.

સજન રે લું.

વાણી વાણીરે મારા સતગુરની વાણી,
જીવતાં પરભાવી બાવે મુખા હેર આણી.
ખીજો હજેર મારે ભેંસ વણેણી.

૮૬૦

સસરેા પારણીયો ને વહુ છીંચોળ;
જેતર પાકચુંદે રખવાળાને ખાધો,
ઉઘટો મરણ પારખીને બાંધ્યો.

વાણીં

હોઠે લાંચી ઉપર ચુલો ચરીગો,
જળ ફેરી માછલીએ બગાડાને ખળીગો.

વાણીં

(૭૭)

ભજન ૩ છું.

મારે માળપણનો પેલીરે, મારી કાયાનો સંઘાતીરે,
જેણે ખીત જગતમાં કીધી. ટૂંકું

વહાણ મારા પહેલી તે ખીત ધ્રુવણયે કીધી,

તેણે સ્વવીચળ પદવી લીધીરે. જેણું

વહાણ મારા ભાવે બાણ વિદુરની ખાધી,

જેની સંગતે ગુણકા સાધીરે. જેણું

વહાણ મારા જળમાં ગળે યુગ કીધી,

તેની ભરત ખખર લીધીરે. જેણું

વહાણો મારા ઘૂંઘા તે વનનો વાસી,

એમ ખેલ્યા ઇવણદાસરે. જેણું

ગોરખનાથનાં ભજન.

ਅਯਤ ੨, ਸ੍ਰੁੱ:

ਸੋਢੀ ਮਾਭੁੰਡ ਜੋਰੀ ਨਯਕੇਧਾਂ ਘਾਧਾਲ,
ਯਧਾਇ ਵੇਧੁੰ ਘਾਧਾ ਰੇਰੀ ਰਾਮ;
ਯਧਾਇ ਵੇਧੁੰ ਫਾਟਾ ਜੋਰਾ ਫਾਟਾ ਰਾਮ,
ਸੋਢੀਇ ਮਾਭੁੰਡ ਜੋਰੀ ਨਯਕੇਧੋਂ ਘਾਧਾਲ.
ਗਧਰੀਨੀ। ਪੁਰ ਗਭੁੰਡਾ ਮਨਾਧੋਰੈ,
ਭਿਰੇ ਛਾਲ ਛੁਲਾਧੋ। ਰਾਮ.

ੴ

ਸੋਢੀ ੦

ਘਾਧਨ ਘਯਕੁ ਨੇ ਘੋਰਾਧੀ ਘੋਟਾਂ,
ਮਾਰਾ ਅਤਧੁਰੇ ਧਾਂ ਰਾਧਾ ਰਾਮ.

ਸੋਢੀ ੦

ਰਵਯਰ ਰਾਧਾਂ ਜੋਰ ਯਯਰ ਤੁੰਧੀ,
ਰਾਇ ਅਤਧੁਰੇਧੋ ਧੋਯ ਘਟਾਧਾ ਰਾਮ.
ਧਾਂਧਾਰ ਧਾਧਾਰ ਮਛਾ ਯਯ ਯਰੀਧੀ,

ਸੋਢੀ ੦

ਰਾਧੁਰੇ ਰਾਰ ਧੀਯਾਧਾ ਰਾਮ.
ਧਾਇ ਵੇਧਯ ਭੀਧੀ ਤੁੰਧੀ,

ਸੋਢੀ ੦

ਫੁਯ ਮਛੀਯ ਘਨਾਧੋ। ਰਾਮ,
ਮਤਭੰਫਰ ਮਟਾਧੇ ਯਰੀ ਧੋਰਧ ਭੀਯਾ,
ਧੀਯਾ ਸੋ। ਨਰ ਧਾਧਾ ਰਾਮ.

ਸੋਢੀ ੦

ਸੋਢੀ ੦

(७६)

आल वरसेरे जमी परये,
नेवांनं पण्डी ते मोखे घडसे.
भावे पोल्या हे मरुछंदरडे प्रत,
मेदी मसताने लये। अणप्रत.

वा.शी०

वा.शी०

(૯૯)

ભજન ૩ જુ.

વાવંઝ ધરતીને વાવંગ કાયા, વાવાઈ વરસ્યા વરસે;
મારા મરઘા પારકા ખેતર, સાધુ સંતરે જના. ટેક૦
પારકુ તે રૂપ ભેઈ ડીલ ન ડગાયો;
જીતી બાજી હારી જશે. મારા૦
પારકુ ખેતર ભેઈ બીજ મત વાવો;
વાવીને પછી પસ્તાશે. મારા૦
ત્રાંબા પીતળની ઘાણીએ પીલાશો;
પાપી પામર પ્રાણી. મારા૦
મચ્છંદર પ્રતાપે જતી ગોરખ બોલ્યા:
અનુલવ અમૃત વાણી. મારા૦

ભજન ૪ જુ.

પ્રેમના ખ્યાલા સંતોએ પાયા, ધાર્યા મેંતો ધુન ઘણી:
હીરા માણેક મોતીના માલમી રતન પદાર્થ પારસમાણી. ટેક૦
સકલ સોંહમેં કામ હમારા, રામ વિના નહિ કોઈ:
તલભર મનસેં જુઓ તપાસી, રામ સમોવડ હોઈ. પ્રેમ
નાભી કમળમેં નીરખી જુઓ, કાયા કેસી ખીલી પડી;
છત્રીસ વાજે શહેરમાં, ગગનમંડળ પર ધુન ખડી. પ્રેમ
તીન શુણ તારા તેજ અમારા, પાંચ તત્વમેં ભોલ્ય ખડી;
ત્રણ ભુવનમાં તુજ અજવાળું, સુરત દોર હમાન ચડી. પ્રેમ
જ્ઞાની નર તો બણે મનમાં, અવર સાચરીયો લેજમથી;
શુદ્ધપ્રતાપે ગોરખ બોલ્યા, બોલ્યા વિના કંઈ ભીન નથી. પ્રેમ

ભજન ૫ મું.

મનસા માલણીજીરે ગોરખ જાગતા નર સેવીએ;
 જાગતા નર સેવીએ, તુંને મળે નિરંજન દેવ. ટેક૦
 પથ્થર પુજે હર મીલે તો, મેં પુણું ગીરીરાય;
 એ પહાડકી ચકી ખનતહે, પીછ પીછ જગખાય. મન૦
 માલણુ લાવી કુલડાં, એનો કળીયે કળીયે જીવ;
 એહી કુલ દેવનકુ ચડતેહે, દેવજ પોતે શીવ. મન૦
 માલણુ લાવી કુલડાં, તે ધર્યાં દેવની પાસ;
 એ દેવમેં સાચ હોય તો, કેમ ન આવે વાસ. મન૦
 ટંકણુ દર્ધ પથ્થર ઘડયો, ધર્યો છાતી પર પાય;
 એ દેવમાં જો સાચ હોય તો, ઘડનારાને ખાય. મન૦
 એ પથ્થરના દેવને હીજે જળમાં ડાળ;
 આપ ખુડે તો કોને તારે, કોણુ કરે સંભાળ. મન૦
 પુખરીના એશીયાળા ઠાકર ઠામે ઠામ;
 ખંદીવાન મંદીરના ઠાકર, કેવાના ભગવાન. મન૦
 સેવ સુંવાળી રાંધીને, ધરી દેવની પાસ;
 જમનારો તો જમી ગયો, ને દેવને ન આવી વાસ. મન૦
 એક ભુલ્યો હુજો ભુલ્યો, ભુલ્યો સખ સંસાર;
 એક ન ભુલ્યો જોગી ગોરખો, કરી ભજન આધાર. મન૦

ભજન ૬ ઠું.

રજસર સુખીયા કોઈ ન દેખ્યા;
 જ્યાં જાઉં ત્યાં સુખડું ન હોઈ મેરે લાલ. ટેક૦

ભાજન ૭ મું.

અપ્પ મેં કયા કંઈ મોરા ભાંધ, મરઘલા ગયા પેત સંખ ખાઈ. ટેક
કેસર કરગુરી ખાતર મીલાયા, જલ જમનાકં પાણી;
રામ લક્ષમણુ ભરી ભરી લાવે સીંગે ચીતા માઈ. અપ્પ

પાંચ મરઘલા મોર પચીસ મરઘલી રહેત હંસો વનમાંઈ;

હં વનસેં હે પેત હંમારા, મરઘા ચરીચરી જાઈ. અપ્પ
પેતકા થણી જપ્પ આપા પેતસેં, અધવચ્ચ ઉભા આઈ;
જાણું તખ તો ભાગી જાવે સહિત અચ રજાઈ. અપ્પ

તલખ તરવારા સમરણુ છાલા, સાન કમાઈ ચડાઈ;
ગુરત સુરતકા કરલે ભલકા, મરણેકુ મારા હડાઈ. અપ્પ

આઠ ક્રીડ મોર કદા કરવાળા, હેરી ગઢકી ખાઈ,
પાંચમેં પાંચ વસે ગઠ ભીંતર, ઉનસે લડાઈ લગાઈ. અપ્પ

જમીનથી દુઃખણી આસમાનથી દુઃખીયા,

પવન પાણીને સુખ નવ હિલ મેરે લાલ.

૨૪૦.

ચાંકાથી દુઃખીયા સુરજથી દુખીયા.

નવલખ તારને સુખ નવ હિલ મેરે લાલ.

૨૪૦.

રાજાથી દુઃખીયા મળાથી દુઃખણી;

નરનારી અને સુખડું નવ હિલ મેરે લાલ.

૨૪૦.

જોગીથી દુખીયા જોગીથી દુખીયા,

તપસી સંન્યાસીકું સુખ નવ હિલ મેરે લાલ.

૨૪૦.

મછંદરના પુત જતી ધોરખ બોદયા

ભજન કરે સોય નર સુખીયા મેરે લાલ.

૨૪૦.

(૮૨)

સતશુર સાહેબ સનમુખ રહેવે, ખેતર ખીચમેં જમાઈ;
શુર અખધુત ગોરખ બોદ્યા, મોફેરવાઠ કરાઈ, અખ૦

ભજન ૮ મું.

રમતા જોગી આયા નગરમેં રમતા જોગી આયા હોશ ટેક૦
જળ કેરી માછલી થળમાં વીયાણી, અધર ઇંડાં જમાયા હોશ.
ઇંડામાં સીડા વિના ચેતન કેસે આયા. રમતા૦

કાચ માટીકા કુંલ બનાયા, તે અમીરસેં ભરીએલ અંકા,
નવ દરવાજા જેપુરસે વશ કીધા, તેના દશમેં દરવાજો
વાગ્યા ડંકા રમતા૦

ગગનમંડળમાં જોધન વીયાણી તેના ગોરસવણુ દુધ જમવાયાશ
સુરતે સોંધીને માખણુ વીરલે ખાધું, તેની છાશે જગત
ભરમાળ્યા. રમતા૦

ચાંચ વિના તે પંખી ચુમારે ગતસે, શીતળ ઉનકી છાયાહોશ
મચ્છંદર પ્રતાપે જતી ગોરખ બોદ્યા, ચાદ્યા સોનર પાયા. ર૦

ભજન ૯ મું.

જગત વીરલા કોઈ ન જાણે જીવે શુર,
વિના અગમ ધુન ગગનમાં લાગી. ટેક૦

આતમસે એક ધમણુ ધમાયા, ઉલટા તે પવન ચલાયા જી૦
અગમપુરીમાં એક અધમ અંગીડી ઇનસે ધ્યાન લગાયા જી૦
વંકનાલસે પેરા ચત્રીયા તે શુકન કચારા પીલાયા. જી૦
એક કચારામેં દો માણુક નીપજે, વાંકા મુલ નપાયા, જી૦
ભવસાગરમેં એક હીરલા છુટા, હીરાલોક એરણે ચડાયા જી૦

સુરત સાંભુસી હઠયા હથોડી, હીરલાકુ ખરા કરાયા. ૭૦
ત્રીવેણીમાં ટંકશાળ મંડાવી, હીરલામેં હીરલા મીલાયા. ૭૦
ભણે ગોરખનાથ સુણરે મચ્છેન્દરી, મારે સતશુર પાર લગાવો. ૭૦

ભજન ૧૦ મું.

આતમદેવ અલક કરી જાનો,	
ધનિ સંગ ધ્યાન લગાવો.	ટેક૦
કાચી માટીકા એક કુંલ બનાયાળ;	
માંહી પવનકા ચંત્ર લગાયા.	આતમ૦
ધંધા કારમેં સખ રંગ ભુલ્યા;	
તે ભુલ્યા સકલ સંસારા,	આતમ૦
પાંચ કુમારી પચીશ હઠાવો;	
સુરતાકુ પકડી મંગાવો.	આતમ૦
નુરત સુરતસે પાણી ભરલે,	
પાકા રંગ લગાવો,	આતમ૦
તલભર તાળાંને રજભર કુંચીળ;	
તે મારા સતશુરએ ખોલ બતાવારે.	આતમ૦
કાળ કોષકા કર ડારો કટકાળ;	
મોહમ જાપ જપાયા.	આતમ૦
શીશ ઉતારી સતશુરકું દીયા;	
તો અજર અમર ઘર પાયા.	આતમ૦
ભણતો ગોરખનાથ સુણરે મચ્છેન્દરી;	
મારે સતશુર પાય લગાય.	આતમ૦

ભજન ૧૧ મું.

ઉડો કુવો સંતો જળ વિના, નિત્ય ભરે પાણીઆરીઃ
 અસત જુહું નવ બોલિયે, પ્રહ્લા જુબોને વિચારીરે. ટેક.
 હેઠે કુંભાર ઉપર ચાકડો, મેં તે ફરતાં દીઠોઃ
 કીડી કેરા નેત્રમાં, હતી મેં જાતો દીઠો. ઉડો૦
 નદી કેરાં નીર ઉલટયાં, જઈ પર્વત ચડીયાં;
 હરણા પાસે બાંધીયો, માંહી પારાધી પડીયાં, ઉડો૦
 હેઠે ભમર ઉમર કમળ છે, માળી છાબમાં દીઠોઃ
 તેને પ્રેમે વાપરો, ચઉદ લોકમાં મીઠો. ઉડો૦
 હેઠે ગાગર ઉપર પનીયારી, તે મેં ભરતાંરે દીઠીઃ
 ગોરખ બોલ્યા વિનતિ, વાણી છે બહુ મીઠી ઉડો૦

ભજન ૧૨ મું.

એરણુ અજળ ખનાયા મેરા સતશુર એરણુ અજળ ખનાયા-ટેક
 આગ મીલાકર એરણુ થાપી ઘડીયા તાર મીલાયરેજી;
 સુરત સુરતકી નગીયુ મીલાહે, ઉલપા પવન ચલાયા. મે૦
 હરદમ હથોડા સુરતા નીસરણી, શી અકલ મીલાયા;
 કુબુદિ કોટે કરાંલ ઠડાં જલાયેહે આતમકું ખુબ નાયા મે૦
 સત કેરા સાયળ પ્રેમરસ પાયા તે મારી તલ્લપ ખુબયા;
 મમતા મારી ભલે વશ કીધી, આતમકુ સુખ આયા મે૦
 નાભીકમળ પર નાવ ચલતહે ત્રીકુટી ધ્યાન લગાયા;
 મચ્છેન્દ્ર પ્રતાપે ગોરખ બોલ્યા, અમર આરા થપાયા. મે૦

અખા ભગતનાં ભજન

ભજન ૧ બું.

એક હીન એસો આવશે, તે સળળ મારા રૂહીયામાં સાલેજી.
 સગારે મીત્રને કારણે, કોઈનું જોર નવ ચાલેજી.
 કાઢો કાઢો એને સઉ કરે જાણે જનમ્યોજ નોતોજી. એકં
 પડતો ઘુઘટ અળગો કરો, રોક્યા દશે દરવાજી;
 કાળે કાયાનો ગઢ ઘેરીયો. રોક્યો દેહનો રાજી. એકં
 સોળરે વરસની ખુંદરી, ઉભી ટગમગ બુવેજી;
 આરં કાયામાં હવે કાંઈ નથી, ઉભી કુસકે રૂવેજી. એકં
 વેઠ વીંટીને સાંકળાં, નાના વીધના વાધાજી;
 કુટુંબ મળ્યું સહુ સામઢું, સરવે લુંટવાને આવ્યાજી;
 ખેની વળામણું શેરીયે, માતા અંપેથી વળશેજી, એકં
 સગારે સગાં તમે શું કરો, સગાં વળાવીને વળશેજી:
 સગારે વન કેરાં લાકડાં, આવી ભેળાં બળશેજી એકં
 કેનાં છોડે ને કેનાં વાછડે, કેનાં માથ ને બાપજી:
 અંતકાળે જલું એકલું, સાથે પુન્ય ને પાપજી. એકં
 એક નહિરે ત્રપો નહિ તુંબડાં, નહિ કાંઈ ઉતારોને આરોજી
 કરજોડી અખો એમ બોલીયા, પ્રભુજી મને પાર ઉતારોજી—એ

ભજન ૨ બું.

આતમ એક છે હાં એક જોહર એક ખાણરે;
 બહાર આવ્યા પછી ઉત્તમ મધ્યમ, થઈ છે તાણાતાણ. ટેક

પ્રાદ્યુ, ક્ષત્રિય, વૈશ્ય, અને શુદ્ર ને વણું કયાં છે અઠાર;
સાર જોતાં સોતું એક છે. ઘડાયા ઘાટ અપાર. આ૦

જ્ઞાન દૃષ્ટિએ જીવો તપાસી, માં કરો તાણા તાણુ;
સાર જોતાં શેરડી એક છે, ગોળ સાકર ને ખાંડ આ૦

નવસે નવાણું નદીનાં નીરછેરે, એને જીજવા જીજવા જાણુ;
મહા સિંધુમાં જઈ મળ્યાં, નીર પોચા નિરવાણુ. આ૦

હસ્તી કેરાં હાડકારે, કરમાં પેરે સુહાગણુ નાર;
નવાણે ચોકો જઈ કરે એતો દેખીતું પાખંડ જાણુ, આ૦

આચારીને સદાય અવગત, મુળમાં જોતાં મર્મ;
કહે અખો એવા ભરમે ભુલ્યા, કોઈકે છુટે કર્મ. આ૦

ભજન ૩ જી.

ચેતન ચેતજેરે હાં, આવ્યો તારો મનસા અવતારરે;
સ્મરણુ કરી લે જીવડા અભાગીયાને,

પ્રભુને ભજો તો ઉતરો ભવપાર, ચેતન૦
કાયા કાગઢ જેસી કોટડીનેરે, ભરીયેલા અનગળના ભારરે;

કાયા ખેડી તારી યુડવા લાગીને, સંતો ઉતારે ભવપાર. ચે.
હરીના નામના હાટ મંડાવેને, ભકિતનો કરો પેપારરે;

વીઠ્ઠલ નામની વસ્તુ વારેને, તોલાં રાખો ટંકશાળરે. ચેતન.
ધીરજની તમે ઢાલ બાંધેને, સત્યની બાંધો તરવારરે;

રામનામનાં બખતર પેરેને માયલા, કાળીંગાને માર. ચેતન.
માત તાત તારાં કુટુંબ કબીલાને, ઘરે સકળવંતી નારરે;

હરી તુઠા તેને સુખજ આપેને, જમવા આલે ઝાઝી ઝારરે. રે

ભજન ૪ થું.

વીર! આનંદ વાડીયું વધાવજો વધાવજો: હાં:

સાચા સતગુરૂ મુનિવર સોચિયે.

ટુકાં

જેરથેને પાદેરે જામો જગશે, મળશે નર ને નારીરે

મોટા મોટા મુનિવર આવશે, બેસે આસન વાળીરે.

ચ પો મરજો ને કેવડો, લીછડી નાગરવેલરે;

કાલી કુલી વાડી ઉલટી, મનની આંટીયું મેલરે.

છડીયું વાઝારે ચાલી નીકળ્યા, પંચે નાંક પુગે પાળારે;

ભલાઈ વાળારે ભેટશે, કુડીયા દેશે મોં ટાળારે.

સામટો રવાઈ નમે કાં કરો, ફળ તમે ખાઓને વેંચીરે

આવતા અભિયાગત જોળયો કાં બેઠા આંખ મીચીરે વીં

ભાવતા જોગન તમે કાં જમો, કાં થાઓ આગે અકારારે

ધણીને દરઆરે લેણું પુછશે, મારશે સોટાના મારે વીં

શુરા હિય મો સનમુખ રેવે, પગલા નહિ ભરે પાછારે;

શીશ પટે ને વાંકો ધડ લડે, ધડ ડગલાં ભરશે સાચારે વીં

રેલુરે સમાપીરના પંથમાં, ખેલવું ખાંડાની ધારે,

ભુતનાથ ચરણે ભણે અખેચો, સદગુરૂ પાર ઉતારેરે. વીં

(૮૭)

સેજ તળાણને અવલ ઓશીખાને, ધન દોલતનો નહિ પારદે;
આંહીનું ધન તારૂં આંહીજ રહેશેને સાથે નહિ આવે તલભારદે
દેવાય તો તમે અનનકાન દેજોને; ભરીયા છે ગર્થ ભંડારદે,
જીતના અરણે ભલે અપ્રેયોને, સત વચન ધીંદારદે, ચેતન૦

કર્પાર સાહિબનાં ભજન.

ભજન ૧ છંદ

અમને તુમરા મળજે યોડ મલી,

સુગરા મળજે લાખ; મળજે જતી સલી;

અલખને દરબાર મળજે,

સાહેબને દરબાર મળજે, જતી સલી.

ભજન ૫ મું.

સાધુ મેરા ભાઈ પ્રેમને ભલકે લડીયે હિાછ.

૩૬૦

મનને માસીને મર્દન કરીયે, કાંઇક જરણા ધરીયે;

સીલ સંતો સંધરણુ કરી, સંતોના વરણામાં વસીયે સા ૧૦

આશુષ ઝાંધીને ધઈએ આકાશ, સધીરા સધીર અવીયે;

દીલ સામારે ડગલાં ભરી, ભુપત શુરે મળીયે. સા ૧૦

કરેશ્વરમાં વડવા, કિશરીયાં કરીયે;

શીર માટે સદશુર મળે તેનો ધાઓ ન ધરીએ સા ૧૦

સતની કમાન ચડાવી, સીંગા લેલાંજ કરીયે;

વાંચો ભરીને તીર ચોડીએ, માંહિલાને માસીને મરીયે સા ૧૦

દીના ઘડા અગ્રિપર ધરીયે, પરજળવા ન દઇએ.

પાંચ કળાને વશ કરી; છુટે છેડે કરીએ સા ૧૦

રવર્ગના સામયા ત્યાં તો આશા ન કરીએ;

ભુતનાથ ચરણે ભણે અખઇયો, તેજમાં તેજ મોંઝાયા મો ૧૦

(૮૯)

ખેતર ખગાડીયું ખણસલે ને,
સલા ખગાડી કુલ લાઈ લાઈ;
અંત ખગાડયા લાલચે,
જેમ કેશર મળી ગઈ ધુડ—મળજો જતી સતી.
આંખો બાણી મેં સેવીયો,
પણ આંખો પાક્યો કેલાસ—લાઈ લાઈ;
આંખો કેરી પેહેલ પેહેલી,
અમન મળજો શાખ—મળજો જતી સતી.
અંધેકુ કયા આરસી,
અને કયા બહેરેસે ખાત—લાઈ લાઈ;
કુડે નરકી ચાકરી.
ઝોર કયા લંગડેકા સાથ—મળજો જતી સતી.
હીરા ઝવેરની કોટડી,
માંહે ન્તન જડેલા કમાડ—લાઈ લાઈ;
નવ મહીને બેડી નાંગરી,
એનો ઘડનારો ઘટમાયા—મળજો જતી સતી.
કળીરની માયે કળીર જનમીયા,
કળી ન પાયા સુખ—લાઈ લાઈ;
ડાળે ડાળે કળીર ભટકયા,
પાને પાને ફુખ—મળજો જતી સતી.

લજન ર જી.

લાઈ મારો સાથીડો રીસાણો, તેને કેણુ મનાવા બાંધે—ટેક.

(૯૦)

કાચી માટીના ઘાટ ઘડુલા, તે પણ કુટી જાય;
 પરદેશીની પ્રીતડી તે, પળમાં ટુટી જાય—ભાઈ મારો.
 પીંજરમાંથી ચોપટ હાલ્યો, પીંજર ઝોલા ખાય;
 સરખી મળી સાહેલીઓ, કાંઈ અવળા મંગળ ગાય—ભાઈ
 પાંચ તત્વકા પીયુ હમારા, તે છોડયા કેમ જાય;
 જ્ઞાન ગરીબી હૃદયમાં રળલે, થનાર હોય તે થાય—ભાઈ
 સદ્ગુરૂજીકા સ્મરણ કરી લે, હૃદયકમલ સુધી જાય;
 કહેત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, વેકુંડ વાસા થાય—ભાઈ.

ભજન ૩ મું,

થોડી ધીરે ગાડી હાંકોરે, મેરા રામ ગાડીવાલા;
 રામ ગાડીવાલા. મેરા સદ્ગુરૂ ગાડીવાલા—(ટેક)
 ગાડી મારી અજળ રંગીલી, બેલ જોડયા બે ચાર;
 હાંકનવાલા છેલ છળીલા, બેઠનવાલા લાલરે—મેરા.
 ગાડી છુડી રેતમેં ને મજલ પડયા હે દુર;
 સીધા સદ્ગુરૂ જો મીલે તો, પહોંચાડે હજુરે—મેરા,
 ઘોડા છુટયા સ્થાનસે ને, પીછે પડયા હં પોકાર;
 દશ દરવાજા બંધ કર્યાં પણ નીકળી ગયો સ્વવારે—મે.
 જતર માફે ઝાંઝવું ને, ટુટી ગયા સહુ તાર;
 જતર બિચારા કયા કરે, ગયો ગચાવનહારે—મે.
 ગંગા કીનારે ઘર કરો ને, નાથો નિરમળ નીર;
 હત વિના નવ પામીએ, એમ કહી ગયા દાસ કબીરે—મે.

ભજન ૫ મું.

જગત હે રેલૂકા સ્વર્ગના, સમગ્ર મનડો નહિ અપના,
કઠીન હે લોભકી ધારા, બહિ સખ જાત સંસારા—૨૩૦
ધરા જશુ નીરકા ફુટા, પત્તા જશું રાલીસે ફુટા;
એસી નર જાન છુંદગાની, સમગ્ર મન ચેત અભિમાની—૪
છુલો મનિ દેખ વન ગોરા જગતમેં છુવના શેર;

જાગૃત ૪ થું

અરજ સુભજે મારીરે, મારો અરખો ખેલે,
રામનામ ભજ તુંહી રામ ભજ તુંહી રામ ભજ તુંહી-ટેક.
થળ ઉપર જળ નીપજ્યો, ને જળમાં કીધો વાસ;

એક અવ્યંખો એવો સુણ્યો બેડીઓ જનર્યો બાપ-અં
બેડી કહી હે બાપને મારે; અભુજશો વર લાવ;
અભુજશો વર ના મળે તો. તારે મારે ધરવાસ—અરજ

રે પીંજવા હું ગઇને. પીંજે પીંજરા ભાઈ;

પીંજણ પીંજરાને ખાઇ ગઇ ત્યારે સદગુરે અક્ષય બતાઈ—અં
અરખો મારો અજબ રંગીલો; પુણીઓ લાલ ગુલાબ;

કિંતનવત્રી છેલ જબીલી, કાંઇ આકાશે નાંખે તાર—અરજ
માતા મરજે પીતા મરજે મરજે ધર ભરથાર;

એક ન મરો મારો છેલ સુનારી, અરખાનો ધડનાર—અર
રામાનંદનો ભણે કબીરો આ અરખો કહિવાય;

અરખાને જો ફેરવે, તેવું જનમ મરણ મડી જાય-અર

(૬૨)

નજો મન લોભ ચતુરાઈ, રહો નિશંક જગમાંહી-જગત.
કુટુંબ પરિવાર સુત દારા, ઉસી દીન હોયેગા ન્યાસ;
નીકલ જળ પ્રાન જાવેગા, નહી કોઈ સાથ આવેગા-જગન
સદા મત જાને એ દેહા, લગાવે રામસે નેહા.
કટેગી જન્મકી કાંસી, કહે કબીર અવિનાશી-જગન

સજન ૬ ઠું.

રામરરા એસા હે મેરા ભાઈ (ર)
જો કોઈ પીવે અમર હો જાઈ—ટેક.
મીઠા મીઠા સખ કોઈ પીવે. કડવા પીએ ન કોઈ,
કડવા કડવા જો કોઈ પીવે, સખસે મીઠા હોઈ—ર.મ૦
ઉંચા ઉંચા સખ કોઈ ચાલે, નીચા ન ચાલે કોઈ;
નીચા નીચા જો કોઈ ચાલે સખસે ઉંચા હોઈ—ર.મ૦
ધ્રુવને પીચા પ્રલહાદે પીચા ચોર પીચા રોહીદાસ;
દાસ કબીરા ભરભર પીચા, ચોર પીવનકી આશ-રામ૦

સજન ૭ મું.

કળ સમરોગે રામ, અળ તુમ સમરોગે રામ—ટેક
ગર્ભસ્થાનમેં જપ તપ કીનો, નીકલી હુવા બેઇમન-અ.
બાલપનમેં હસ બેલ શુભાયો, તનરૂપનમેં કામ-અળ.
હાથ પાઉં જળ કંપને લાગે, નીકલ ગયો અવસાન-અળ.
બુઠી કાયા બુઠી માયા આખર મોત નિહાન—અળ૦
કહેત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ, શુવ દો દીનકા મીજખાન-અ

(૯૩)

ભજન ૮ મું.

ગર્વ કીયો સોય નર હાર્યો, સીયા રામજીસે;
 ગર્વ કીયો સોય નર હાર્યો—ટેક.
 ગર્વ કીયો રતનાગર સાગરે, નીર ખારો કરી હાર્યો—સીયા.
 ગર્વ કીયો ચક્રવાને ચક્રવી, રેન વિયોગ કરી હાર્યો—સીયા.
 ગર્વ કીયો અંજનીકેરે પુત્રે, પાંવ ખોડો કરી હાર્યો—સીયા.
 ગર્વ કીયો હીરણ્યકંશ રાજાએ, નોર વધારીને માર્યો—સીયા.
 ગર્વ કીયો લંકપતિ રાવણે, દશ મુકુટ કાઢી હાર્યો—સીયા.
 ગર્વ કીયો આવળકેરે કુલડે, લઈને ચમાર કુંડ હાર્યો—સીયા.
 કહિત કબીરા સુનો લાઈ સાધુ, શરણે આયો વાકો તારો—સી.

ભજન ૯ મું.

કયા ખોલે અળ કયા ખોલે,
 મન મગન ભયા અળ કયા ખોલે—ટેક.
 તેરા સાહેબ હૈ તુજ ભીતર, ખાહેર નેના કયા ખોલે—મન.
 સુક્ષ્મણા નાડી અમીરસ લાવે, ખ્યાલા ભરભર અણુતોલે—મન.
 હંસે પાયા માન સરોવર, હજી જગ્યાપર બગ ડોલે—મન.
 કહિત કબીરા સુનો લાઈ સાધુ, સદગુરુ પાયા અણુમોલે—મન.

ભજન ૧૦ મું.

પ.નીમેં મીન પીયાસી,
 મોહો દેખત આવે હાંસીરે ટેક૦
 આત્મ જ્ઞાન વિના નર ભટકે

(૯૪)

કોઈ મથુરા કોઈ કાશીરે—પાનીમેં.
 જોગી હોકરે બસે જંગલમેં.
 બન બન શ્રીરે ઉદાસીરે—પાનીમેં
 કસ્તુરી મૃગ નાલી બસત હે,
 હુલત હે બન ઘાસીરે—પાનીમેં.
 પોથી પઢ પઢ પડિત મુવે,
 તોયે ન મીલે અવિનાશીરે—પાનીમેં.
 મસીદ ચઢ કર મુલ્લાં પોકારે,
 તોમે ન મીટે જમ ફાંસીરે—પાનીમેં.
 કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ,
 ગુરૂ બીના ન ટળે ચોરાંશીરે—પાનીમેં.

બજન ૧૧ મું.

રામ નામ જબ બોલો, સંતો રામ નામ જબ બોલો. ટેક,
 આત્મ તત્વ પીછાણો, સંતો રામ નામ જબ બોલો;
 પૃથ્વી તેજ પવન ઓર મોજ, ચારે ગગન સમાણો. સંતો.
 કોણ મરે કોણ અવતરે ભાઈ, કોણ જીતે કોણ હારે;
 જલકી લઈરી જલસેં ઉપજી, કોણ તરે કોણ તારે. સંતો.
 કાચા કુંભ લે જલમાંહી ધરીયા, બહાર બીતર પાણી;
 કુટયા કુંભ જલજલમેં ભળીયા, સો ગત વીરલે બાણી સંતો.
 હરી અથા હથા હયે પારો. સાહેર સુરતા સમાણી;
 હીમર બલ હાલે કહા કરહી, મીનહી હો ગયો પાણી. સંતો.
 ગુરૂ બીન જ્ઞાન રામ બિન બોલે, મીથ્યા વાર કંઠાવે;

ભજન ૧૩ મું.

ભજન ગઠ બાંધીની મેરે ભાઈ, તેરી જમશે હાથ લગાડેક
 કું બાંધ્યો। મહલાદે બાંધ્યો। બાંધ્યો। મીરાંબાઈ;
 બલખોરે એ સોહી બાંધ્યો, કાંવ ચડ્યો તપશાસી. ભા
 રામ નામકા કીલા બનાયા ધર્મકી પુરઝ લગાઈ,
 સાનકે મોરચે શક કરાવ્યો। સમતા બાઈ બનાઈ; ભા
 શિલ સંતોષકે મજબુત જો, લોભકી ભાર હરાઈ;
 કાયર લોકસે કામ નહિ સંતો। રાખો શુર સીયાઈ ભા
 હયા તો પકી કર દ્યો। તૈયારી, શામ હમ નાવા બનસાઈ
 સાયકી ચક્રમક અનિલ દીખાયો, કામકી ફાવ હરાઈ. ભા

(૮૫)

કહો કબીર મુંગેકી સમસ્યા, મુંગા હો સો પાલે સંતો।

બજન ૧૨ મું

લોભી મન એસે બનોદે, ઇસ જગતમેં હરી સમાનનો
કાલ હુને દેકર

• ચાલતી ચક્રી દેખકે, ગીયા કબીરા દોષ,

ઇસ દોષદે બીચમે, સાવધ રહો ન દોર્ધ.

સો.

જનની કહે સુષ્ટ બેદર। તું બોલે સો હોધ,

પુંડ પકડ કરે છે રહુંગી, હાર ન પીછે કાલ,

સ.

કાયા ખાયા કયા કામકી, મત કર માન ગુમાન,

કાલકે હાથમેં તીર સમાન, કયા બુદા કયા બુવાન. સો.

કબીર હીરો બજારમેં, શીર પર લીનો ભાર;

હાલ યાદે સાવધ કેરે જાકલ હોધ સાંસાર.

સો.

(૯૬)

ભજન ૧૪ મું.

કયા ગુમાન કરવા યે મીટી સે મીલ જના.
મીટી ખોલકર મહેલ જનાયા ગમાર કહે ઘર મેરા
આગયા લેવતરા લે ગયા જીવડા ઘર તેરા નહિ મેરાકયા
મીટી ખાના મીટી પીના મીટી કરના લોગ,
મીટીસે મીટી મીલ ગઈ તો ઉપર ચલે સખ લોક. કયા
હાડ જલે જેસે લકડીકી મુલી ખાલ જલે જેસે ઘાસ.
સોને સરખી કાય જલે કોઈ સગા ન આવે પાસ, કયા-
કહત કબીરા સુન લાઈ સાધુ જુઠી હે સખ માયા,
ભજન કરો કુછ ધ્યાન ધરો પવિત્ર હોયગી કયા, કયા

ભજન ૧૫ મું.

પ્રભુ મેં કીતા કંઈ પોકાર, પવન પુનેજી લોકા. ટેકો
કબીરકી જનમી કબીરા જનમા કબો ન પાયા સુખ;
ડાલી ડાલી કબીરા ફરીયા પાને પાને હુઝમ પ્રભુ
સોના પહેરો રૂપા પહેરો પહેરો પીતળ કાંસા;
રૂપીએ ગજકી મશરૂ પહેરો નહિ જીવનકી આશા પ્રભુ
ખાજી દેશ ખાજીદા મિલ ગયા, જેસા કમલકા ફુલ;
દો દીનકે એ જીવના આખરહે ધુલકી ધુલ. પ્રભુ
કોડી કર કર જોડ જોડ જોડાઈ, પાના પાના જોડ
નારાયનકી ચીટી ઉતરી. ચલા લ'ખોટી ખોલ. પ્રભુ
નદી કીનારે ઘોર ખોદી, નહાયો નિર્મળ નીર;
કીયા સોધ ફળ પાવેગા, કહે તે દાસ કબીર. પ્રભુ

ભજન ૧૬ મું.

કેસા જોગ કમાયા એ, ચે કેવા ઠોંગ મચાયા એ. ટેકજ
જટાં બઢાઈ લલુત ચઢાઈ, જગમેં કહેતા સીદા:

સીદનકી તો ખાત ન જાને, ખાલપનોકા ગદા. કેસાં

- લગવે કપડે શીશ મુંડાવે, કહના મેં સન્યાસી;
સન્યાસીકી ગત હે ન્યારી, પેટન કે ઉપદેસી. કેસાં
ગલેમેં કદની શીરપે ટોપી, કહતા ફકીર મૌલા:

ફકીરી હોતો સખસે ન્યારા, એ તો ફજતખોરા. કેસાં

કાન કાઠ કર મુદ્રા ડારી, નાથ કહાવે ભારી,

નાથનકી તો ગત હે ન્યારી દેખત પરકી નારી. કેસાં

કહેત કખીરા સુનો ભાઈ સાધુ, સખ સંતનકો છારા,

નામ નામ ખીન મુકિત ન હોવે, એહી પંથ હમારા. કેસાં

ભજન ૧૭ મું.

કયુ લીજે ગઢ લંકા ભાઈ, બાકુ એવડ કોટ સરે એવડખાઈટેક

કામ કોધ સુખ દુખ દરવાણી, પાપ પુન્ય દરવાળ;

• મોહ પ્રધાન લોભ ગઢ ભીતર,, જાન મેવાસી રાજ કયું.

સ્વાદ શનાહ તોપ મમતાકો, કબુધી કમાન ચડાઈ;

તૃષ્ણા તીર રહે ઘઢ ભીતર, સુખુદ્ધિ હાથ ન આઈ. કયું.

પ્રેમ પલીતા સુરતી નાહી કરી મોખા જ્ઞાન ચલામા;

પ્રજ્ઞ અગ્નિ શે દીયા પલીતા, એકે ચોટ કરાયા.

સત સંતોષ મે લડને લગ્ન, તોરે દશ દરવાળ;

સાધ સંજત અરે મુશ્ક કૃષ્ણસે, પડીકા ગઢકો રાજ કયું.

(૯૮)

લગવત બીર શક્તિ સુમરનકી, કાઠી કાલકી કાંસી;
હાસ કબીર ચડયા ગઢ ઉપર, સજ દીયાં અવીનાશી. કયું.

ભજન ૧૮ મું.

અધર કયા નહિ કીરતન નહિ, સંત નહી મીજમાના;
તાધર જમડે ડેરા દીના, સાંજ પડે સમશાના બધર.
કુલ્યો ફગરો ધ્રુવાં પ્રીરત હે, કટા દીખલાવત અંગા;
એક પલકમેં ફના હોયગા, જેસા રંગ પતંગા. બધર.
નાભી કમળમેં નાવ ચલતહે, દ્વાદશ મીન ઠેરાના;
અધર તપ્પકા દેખા તમાસા, સોઠ સતગુરૂકી સાના.બધર
બહેર વેરાગે ગુરૂ ગમ બાગે, સતગુરૂ નામ નીશાના;
આધુજનકી સેવા ન કીની, ક્રીસવિધ હોય કલ્યાના બધર,
મેરી મેરી કર કર મુરખ મીટો નહી માન ગુમાના;
કહતકબીરા સુણો બાઈ સાધુ, ક્રીસવિધ હોય કલ્યાના.બ.
નામ હમેરા અમર તારા, સુરતા હમેરી ઢોરી; ગુરૂ સુ
માલ ખળના અપરંપારા, કામ ક્રોધ નીશોરી.

ભજન ૧૯ મું.

જમસે નહી ડરંગારે ગુરૂકા ભજન કરંગાળ ટેકો
સખ દુનિયા તસબીકે ચાકર, મેં સરકારી કાળ;
કાલ ક્રોધને ગરદન મારી મારા સાહેબાને રાખુ રાળ. જ.
યાંચ પચીશકું રાખી ચાકર, ગઢ પર ફોજ ચડાવું;
શાન તો ચોરીસે રાખે, જમકુ માર ધરૂ જમસે.

(૬૬)

જાન જનમસે આર સીપાવે, જમ હમેરા ચેલા;
કહત કખીરા સુનો ભાઇ સાધુ સગ ઘટ હંસા મેરા જ.

ભજન ૨૦ મું.

સંતો ભાઈ દેવાધરકી અમને કોઈ બતાવો;
કાયા ત્રરશે હંસા આયારેજી. ટેક૦

સંતો ભાઈ પેલા વેલા, પુજ્યા શીવ ને શકિત,
કુણે કુણે પીર મીલાયા. સંતો.

સંતો ભાઈ બ્રહ્માબી નહોતા, ને વિંબુબી નહોતા;
મુલે નહોતી માયા. સંતો.

સંતો ભાઈરે કાયા છોડી, જન મલ્યા હંસરાજ;
કાલે આગ કોરે સમાયા. સંતો.

સંતો ભાઈરે સુર ઘેર શ્રસિયર, શશિ ઘેર શુરા;
જેસી મસ કેરી છાયા. સંતો.

મે મરી મમતાકુ માર્યો અલ મોરા પ્રીતમ પાવા. મેંતો
સંતો ભાઈરે ગગન મંડળમાં ગઈ વિચાણી,

ધરણી દુધ જમાયા. સંતો.

છાશ પીયે સારી દુનિયા માતા, માખણ વીરલે ખાયા
સંતો ભાઈરે ચોરાશીમાં જઈને હુંઢીયા ફેગટ ફેરા અત્યા

કહત કખીરા અંતર ધુન લાગી જ્યોતમેં જ્યોતમીલાયા. સં.

ભજન ૨૧ મું.

લાય ધરોધર લાગી, સંતો કયાં ઉગરીએ ભાગી. ટેક.

(૧૦૦)

પાપ હંતું તે પૃથ્વીમાં પરવાયું, ધરતી ધંધી બગી.
હિંદુમુસલમાન થયા હાલકે ડોલકે ઉઠયા ઘર મેલી ત્યાગી સં.
ધંદ્ર ડોલ્યા ધંદ્રાસન ડોલ્યા, લાત ગેબીની લાગી;
બ્રહ્માનંદ નવ માસ ડોલ્યા લહેર હવાની લાગી; સંતો.
ગુરૂબી જલીયા ચેલાબી જલીયા, જલીયા મહા ત્યાગી;
બાર પંથ પટ દર્શન જલીયા રાગીને બઘરાગી. સંતો.
ત્રણે ભુવનમાં ત્રાસ પડીયા, સંત ન ડોલ્યા અભાગી
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, આત્મ દર્શન અનુરાગી સં.

ભજન ૨૨ મું.

તુમ દેખો લોકો સાદ કરે બાદશાહી.
સંતન લોકો સાદ કરે બાદશાહી
કઠિન કામ તરવારે ખાંડે કામ નહિ કાયરકે.,
હે કોઈ સંત શબ્દકો લેલી ગુરૂ ચરણ સિત લાવંગો, તુમ
દલસિતર એક દલી પાઈ, લગના લીધો લખાઈ:
અગમ ખોજ આગેરા આઈ તો ખજમ દેશસેં પાઈ. તુમ.
પાંચ ચેલા હુકમસે હાલે યું ગઢ ભૂત્યો ભાઈ;
ગેહિર તુમ નગારે બાજે, તો ભવત નિશાન ઘેરાઈ. તુમ.
તન મન ધન અર્પણ કરીએ યું ગઢ ભૂત્યો ભાઈ;
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, સુન્યમેં પગલ ડેરાઈ. તુમ.

ભજન ૨૩ મું.

સંતો ભાઈ ઉન ધરતી કોઈ અખર મંગાવે;
કહો શબ્દ ક્યાંશે આયા.

ટેકો

ભગવત રચ મું.

મોડો રોડનવાલા કિાન મગનસે જાઉ ચલી;
સઠગુરે પકડો પાંચ.

૨૬૦

કુંડા હતા તપ પોલતા, પાચા પોલત નાહિ;
પડઢર્થનસે સાચા પહીયા, તોરખધુ ગસ નાહી. મગન
આજેસે તે આજ જન્મમીચા; પીછું પડા ભાઈ;
ધામધુમસે પાચા જન્મ, પીછું જન્મી માઈ મગન
આજેસે તે કુધ જન્મપા પીછું દોહી ગાય;

સંતો ભાઈ બ્રહ્મા વિશ્વ મહેશજ નોત,
આદ ના હોતી માયા;

અલક પુરુષકુળબ્દા ન હોતી,
કહોલ કયાંસે આયા

સંતો ૧૦

સુરતી લાગી મેરી તન મનસે,
તો ઉલટા કુરીજન ધાયા;

એં મેરી અમલાક આરી વેરમેં વેર ઠરાયા
સુરતી લાગી મેરી તન જોર મનસે;

સંતો ૧૦

તવ મેરા ગુઠ લોઠ પાયા;

સોહાગાજી નારી ચરણું પર લોટી.

સંતો ૧૦

તબ સેવા પ્રીતમ આયા.

કેલક ગુજે રીવ શકિતક,

કહે કબીર શબ્દ કુન લાગી.

તેજમેં તેજ ખીલાયા.

સંતો ૧૦

• (૨૦૨)

વાછરે ગાયકે પેટમેં, વાંકો હુધ હાટોહાટ વેચાઈ. મગન
કીડી બાઈ ચલે સાસરે, નવ મણુ કાજળ માપ;
હસ્તી લીયા હાથમેં, ઉંટ ઝપટ લે બાઈ. મગન
કહત કબીર ફકીર મસ્તાના, ચેહી પદહે નીરવાઈ;
એ પદ તો કોઈ વીરલા બુજે, હંસા ઉતર ગયા બાઈ. મગ

ભજન ૨૫ મું.

નારાયણ બોલે, ઘટોધટ નારાયણ બોલે;
બંગલા બુખ બન્યા મહારાજ, તામે નારાયણ બોલે. ટેકો
પાંચ તલ્લી ઇંટ બનાઈ, ત્રીન શુનકા ગારા;
પચીસ પ્રકૃતિશ્રી પુરણ બનાઈ, સરજનહાર ન્યારા બંગલા.
ઈસ નગરીકો દશ દરવાજા, બીજ પવનકા થંભા;
આવન બાવન કોઈ ન દેખે, એહી બડા અચંબા બંગલા.
ઈંગલા પીંગલા સુખમન નારી, તારમાં તાર મીલાવે;
નુરન સુરત હોતુ ગાવા લાગી, રાગ છત્રીસે ગાવે. બંગલા.
સોહી પુરષોત્તમ પુરણ પાયા, સદશુર ખેલી બતાયા;
કહત કબીરા સુન બાઈ સાધુ, બોજયાસો નર પાયા. બં.

ભજન ૨૬ મું.

સતશુરકા બ્રમન પાયા, સાધુભાઈ દેખત જગ સખ ન્યારાણદેવ
હિંદુ કહે વેા કામ હમારા, મુસલમાની રહિમાના,
આપ સમે હોઉ લડલડ મુવે, હુબધ્યા મોલ પદાનાણ. સાં
કેતકે નેમી ધરમેં કહાવે, પ્રાંત કરે અસનાના;
આતમ માર પાપાનકુ મુજે, ઈસકા કોન ગીનાનાણ. સાં

ભજન ૨૮ મું.

સદગુરૂ નીરવાણી નીરવાણી,

અરે રાની સુકિત ભરે છે પાણી.

૮૬૦

આ સિદ્ધિ નવ નિતિ કરે મચ્છરી,

ઘોર વીધાતી રાણીદે; (૨)

અંદા સુરજ દેવું જાયે સંગાથી, (૨)

સુરતી સેજ સમાણી.

સદગુરૂ ૨

ચાર વેદને ંધાકરણ પાણી,

(૧૦૩)

કુતેર પીર ઓલીયા કહાવે, પહલ કીતાબ ફરામભઃ
 છહેરો મુરદી તકલીબ બનાવે, ઊંને અલગ નહી જનાભ સાઠ
 હિસ ખીષ અલદ કહે રામકી, આપ કહાવે સાનાભ;
 કહે કબીર સુનો ભાઈ સાધુ દોનોએ કીણ દીવાનાભ. સાઠ

ભજન ૨૭ મું.

જે વિમ કદીયે કીટ પાખંડા, ધરમરાય છીરે નહિ દંડા;
 ધરમરાયસો દંડ જે માણુ, અમકુર કરકુર લગા દાંણુ ટેક.
 તાંદે ગંગા કાણી, તાંદે કુંભુ કુવારકા વાસી,
 તાંદે લીન લોકકી રાની, તાંદે દુરગા આલી ભવાની જોગ.
 તાંદે લીન લોકકી ભુવા તાંદે નિરંજન જોલ સરેખ;
 અલખે વરકુરંડ વુજેબી તાંદે, પકલો પ્રેમકે તાજન માંદે જે.
 સાહેબ કબીર નીરમળ અરવારા, વેદ કીતાબ દોનોસો ન્યારા
 આણી વેદ કીતાબ હિમ દેખે, ગુરૂ જનકી આચાર લેખે જે.

અષ્ટાદશ પુરાણીરે (૨)

તે પશુ ઇચ્છે અગમ અગોચર, (૨)

નીગમ તેવી વખાણીરે. સદ્ગુરુ ૪

ધર્મ અર્થ ને મોક્ષ સુકિતપદ,

બેલ ફરે જેમ ઘાણીરે, (૨)

શુદ્ધ ભકિત બીના ચાર પદારથ (૨)

કાગ વિદ્યા સમાણી રે. સદ્ગુરુ ૪

વર્ણાશ્રમ ને લેઈ અભેદા,

ગમને લહેર સમાણીરે; (૨)

કહેત કબીરા સુનેા ભાઈ સાધુ (૨)

અયમ અગોચર એ'ધાણી રે. સદ્ગુરુ ૫

ભજન ૨૯ મું.

રામ સમર રામ સમર, રામ સમર ભાઈ.

રામનામ સુમરન બીન, બુડત ભવમાંહી. રામ૦

બનિત સુત દેહ ગેહ, સંપતિ સુખદાઈ,

ઈનમે કછુ નહી તેરી; કાલ જાત ખાઈ. રામ૦

અબ્જમેલ ગજ ગણિકા, પતિત કમ કીને;

સોખી ઉતર પાર પડે, રામ નામ ધીને રામ૦

સુકર કુકર ચોનિ ભમત, અજહું લાજ નાઈ

રામનામ છાંડ અમૃત કાહેકુ વિખ ખાઈ. રામ૦

ધર્મ કર્મ તણ કુકર્મ. રામ નામ લેહી;

સુર પ્રસાદ જન કબીર, રામ કર સનેહી. રામ૦

ભજન ૩૨ મું

સંતો ભાઈ ઉન ધરકી મોહિ ગલ સમનવંધા,
 ઇન ધરસે બ્રહ્મ આપાણ;

સંતો ભાઈ કાયા છોડ ચલે જબ હંસા,
 તબ જીવડા કહીં જાઇ સમાપાણ.

સંતો ભાઈ કોઇક પુજે શીવ શક્તિકુ,
 કોઇક પીર મનોવેણ;

૨૬૦

* સંતો ભાઈ અલખ પુરૂષકી આઠ ન જાણે,
 ફેકડ ફેરા ખાવેજ.

સંતો. ૧

સંતો ભાઈ બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહાદેવ સ્વામી,
 પથરા નામ ધરાયાણ;

સંતો ભાઈ જિન પથસેક કાલ ન વ્યાપે,
 સુતા મર મર જાવેજ.

સંતો. ૨

સંતો ભાઈ ઘડયા દેવજી અપકી એ માને,

(૩૦૫)

ભજન ૩૦ મું.

નિર્ધનકો ધન રામ, હમારો નિર્ધનકે ધન રામ. દેડો
ચોર ન લેવે ઘડહુ ન જાવે, ધાડ પડે દે કામ. હો
સોવલ ખેડલ જગત ઉઠલ, જપહુ નિરંતર નામ. હો
હીન દીન હિત સવાઇ દોલત, પુટલ નહિ એક દામ. હો
કોકીર ચલે નગર કારેસે, પાસ ન એકે બદામ. હો
કંકલ કબીરા સુનો। બાલિ સાધિ, પારસકો નહિ કામ. હો

ભજન રૂં મું.

૮૬૦

નથી જીવ તારોરે સુંદર કાયા,
છાડીને આપ્યો વણુઆરોરે હોઇ.
પરદેશથી એક હંસલો આપ્યો ને,
આંગણે કરે છે કુંવારોરે હોઇ;
ધરે હંસાને તમે લેલ ન આપો ભાઈ,
પુત્રી આપ્યો છે ઘર તારોરે.
કાઠે કાઠારાને યો છે ઉપારાને,

સુંદર કાયા

(૧૦૬)

અણુઘડ માને ન કાઠિછું;

સંતો! ભાઈરે ગુરત સુરતકો, જો કાલ માને,
નિરલેકા કળ સોઠિછું. સંતો. ૩

સંતો! ભાઈરે ઘાટ વેરાદ કણખી ન હોતા,

ગુરત હૂતી માયાછું;

સંતો! ભાઈરે મોં મેરી મમતા હું માર હટાયાં,

તબ જોઈ સુદમ પાયાછું;

સંતો! ભાઈરે સુરતા સુહાગણુ ચારણુ જાઈ ઢોટી,

તબ જાઈ પ્રીતમ પાયાછું, સંતો. ૫

સંતો! ભાઈ રે રાન ક્યાન સમજ મન મેરા,

ગુરે ગમસે ભેદ પાયાછું;

સંતો! ભાઈરે કહિત કબીર અલખ અવિનાશી,

યમકે સંકટસે છુડાયાછું. સંતો. ૬

કાયા કહી મેં હ'સલાને ઠગીએને,
 હંસલો બહોલ ઠગારો રે હોલ;
 ગુજ સરગી હું તો બહોલ ઠગી લાયો ભાઈ,
 ગીયો મેં ધરડો તારો રે.

સુંદર કાયા ૦

લઈ ગયા વણને ઉઠ ગયા દંડાને,
 લાલ ભયોરે લલકારો રે હોલ;
 હો ગયા તેલને ઘુલ ગઈ બતીયાં,
 મંદિરીઓ મેં ઘોર અપારો રે.

સુંદર કાયા ૦

કહિત કબીરા! સુખ ભાઈ સાધુ,
 મેરે ચાકર ચરણકો રે હોલ;
 સાધુ અંતકી સેવા કરી લે ભાઈ,
 ખીટ ભલે મરનેકો ફેરોરે.

સુંદર કાયા ૦

(૧૦૭)

હંસલાને નાતરી જમાડયો કે હોઁલ;
 ધરે હંસાને જુગયો મલ રાપો ભાઈ,
 ધાપીડા જુગયો સધાયોદે.

સુંદર કાયા૦

કાયા કહિ મેં સુંદર સ્ત્રીને,
 હું મારો પુરૂષ ખ્યાદો કે હોઁલ;
 માયા જોગણીને સુતી મેલીને ભાઈ,
 કાથે કરીને લલચાણોર.

સુંદર કાયા૦

(૧૦૮)

ગણપતનાં ભજન.

ભજન ૧ છંદ.

આવોને આતમ રામ આપણે જ્ઞાન સાંભળીયે;
એવી પ્રેમની તો રીત, રૂડી પાળીયે હેજી. ૧૦
કરીયે સત્યનો વિચાર, સતિયાં હોય નરને નાર,
સતે વ્યાલે છે સંસાર, સતે મેઘ વરસે ધાર. આવો ૦
પીતળ પીળું તો દેખાય, જ્યારે સોની પાસે જાય;
એ તો અગ્નિમાં તપાય, ત્યારે એની કીંમત થાય. આ ૦
મોતી મીઠીયા ધોયે, એનું નીર ઉતરી જાય;
ભાંગે કદી ન સધાય, એનું મુલ તે શું થાય. આવો ૦—
હીરા ઝવેરી ઘેર જાય, જ્યારે એરણમાં ચોરાય;
ખમશે ઘણુ કેરા ધાય, ત્યારે મુલથી વેચાય. આવો ૦
જ્યારે સભાઓ ઘરાય સાધુસંત લેળા થાય;
સતની છાપ છપાય, ત્યારે ભક્ત તો કહેવાય. આવો ૦
ગુરૂની ગમ વીના ગાય, એતો મુરખારે કહેવાય;
એનો મોક્ષ તો નવ થાય, નુગરા નરક માંહી જાય. આ ૦
પ્રેમનો પાટ તો મંડાય, પીરની ભેત્ય પ્રગટાય;
મનની માંડવી રચાય, દીલ શુદ્ધ દાન તો દેવાય. આ ૦
ગંગા સમુદ્રમાં જાય, ત્યારે એક રૂપે થાય;
તેમાં નર નારી નાય, તેનો મોટો છે મહીમાય. આવો ૦
આસન પદમ તો ખંખાય, સોજાંમ જાપ તો જપાય;

(૧૦૯)

ત્યારે સીદ્ધ કારજ થાય, ત્રિકુટી ધ્યાનમાં દેખાય. આઠ
તૃણા તરત મટી જાય. આત્મરૂપ તો ઓળખાયઃ
તેનો જીવ તો શીવ થાય, એનો શુદ્ધ ગણાયત ગાય. આઠ

ભજન ર જી.

જીનાં ધર્મ દ્યો જાણી, મારા સંતો ભાઈ જીના ધર્મ
દ્યો જાણી રેકઠ

નદી કીનારે કોઈ નર ઉભો, તરસ્યા નહિ સમાણી હોજી;
કાંતો આજસુ અંગ એહતું, સરીતા ખરે સુઝાણી. મારાઠ
કદપતરૂ તળે કોઈ જન બેઠો, ક્રુધા પુખ પીડાણી હોજી;
નહિ કદપ એ બાવળીયો કે, ભાંગ્યરેખ લેજાણી. મારાઠ
સદશુરૂ સેવે શીશ નવ સુધયો, વિમળ મળી નહિ વાણી હોજી
કાં શુદ્ધ છે જ્ઞાન વિનાના, કાં પાપી એ પ્રાણી. મારાઠ
ચિંતામણી મળી પણ તોયે, ચિંતા નવ ઓલાણી હોજી;
નહી ચિંતામણી નજી એ પથરો, વસ્તુ નવ ઓળખાણી માઠ
મળીયું ધન તોય મોજ ન માણી, કહું કરમની કાણી-હોજી
કાંતો ભાગ્ય બીજાતું બળીયું કાં તો ખોટી કમાણી. માઠ
અમૃત મળીયું પણ અમર થયો નહિ, પીવાની ભુકિત નવ
જાણી હોજી;

કાંતો ઘટમાં ગયું નહિ કે, પીવામાં આવ્યું પાણી, મારાઠ
ધરમ ને કર્મ ભકિત બધું, લેહ વિષ્ણુ ધુળધાણી હોજી:
કે ગણાયત સજીવ ત્યાં સંતો પુણ્યગ્રીવ સમાણી મારાઠ

(૧૧૦)

ભજન ૩ જી.

અખંડ અનાદિરે, અનુભવી જે હશેરેભ;
કરશે એતો ભક્તિ કેઈ કાજ. ટેક૦
સદ્ગુરુ સેવો સાચા સંતનેરે ભ,
મેખ કાંક લોક તણી લાજ. અખંડ૦
સદ્ગુરુ શબ્દેરે કાળજ સોધીયું
પ્રગટયા પુરણ પ્રદ્યાનંદ;
મન જેનું માન્યુંરે સત સંગમાંરે,
ન પડે પાછું અંગ અખંડ૦
પ્રેમનો ખ્યાલોરે પીધો જેણે પ્રીતથી,
રાખી હૃદયમાં રૂડી રીત;
શીરને સાટેરે સેવો સાચા સંતને.
હોય પુરવ જનમની પ્રીત. અખંડ૦
ભક્તિને ભાવે બુદ્ધર ભેટીયા,
જેની ભાંગી મનડાની ખાંત;
ગુરુને પ્રતાપે ગણપત ગાય છે,
રાખો કાંઈ આપ ચરણમાં દાસ. અખંડ૦

મારકુંડ રૂપીનાં ભજન.

ભજન. ૧ જી.

મારકુંડ કહે છે તમે સાંભળોને શુધીષ્ટિર રાય,

સતની વાતું વીરા હું કહું હાં હાં;
 સતની બાંધી માતા પૃથ્વીરે હાં,
 સતના બાંધ્યા શેષ નાગ છે. હાં હાં૦
 સતના બાંધ્યા મારા હરીજન,
 તારે સતના બાંધ્યા રૂડા સાધ છે;
 સતવાદીએ સત ધરમ ચલાવ્યોરે હાં
 અને રૂપી અઠાશી હબાર મળી. હાં હાં૦
 પણ ઇંદ્રને ઇંદ્રાણી મળી, બ્રહ્માને બ્રહ્માણી મળી;
 ત્યારે અલખ વધાવ્યો સાચે મોતીયે,
 કોંડ તેત્રીશ મળી જગત રચાવ્યોરે;
 અને તેજોમાં અલક આવીયા. હાં હાં૦
 પણ જોતી સરૂપી નર પાટપર પધાર્યો,
 ત્યાં નર નકળંગી બાવો આવીયા;
 જેના જગનમાં ગંગાજી પધાર્યોરે,
 હીંડે કોળી વાળતાં હાં હાં૦
 પણ જેના જગનમાં સતી દ્રૌપદી પધાર્યો,
 તેા હીંડે કોળી પ્રેસાળ વેચતાં;
 આ ધર્મ આદ્ય અનાદીનોરે,
 અને દેવતાઓએ પ્રગટ કર્યો. હાં હાં૦
 કહે રૂપી મારકુંડ સુણો રાજા મુધીપર;
 આ ધર્મ મરણવા તણો તે;
 અનુભવીયાને પરવશ પર્યો. હાં હાં૦

(૧૧૨)

ભજન ર ળું.

યુધીપ્તર પુછેરે રાયજી તમે સાંભળો રૂપીરાય;
સાંભળોને મોટા દેવ, નીજીયા ધર્મ અમને દીજીયે હાં ૦ ટેક ૦
એક અંગના કરો નવ નવ ટુકડારે હાં,
શીશ ઉતારીને ધરણીયે ધરે. હાં ૦ ૧
કહે રૂપી મારકુંડ તમે સાંભળો રાજા ધર્મ,
નીજીયા ધર્મને તો તમે વરો:
રાજા કહે છે એક અંગના કફ સ્વામી નવ ટુકડારે હાં.
ને શીશ ઉતારીને ધરણીએ ધરે,
કહે રાજા ધર્મ સુણો રૂપી મારકુંડ,
તો નીજીયાને કેમ વફ હાં રૂપી કહે છે,
તેની વાતું તો માતા કુંતાજી જાણેરે. હાં ૦ ૨
એમા તો મીથ્યા જરાયે નથી,
ધર્મ ધુનોને નીળય પંથ, તો તે સંપુર્ણ જાણે છે;
સતી દ્રોપદી જાણેરે. હાં ૦ ૩
ત્યાંથી તો સમજી એમણે અલ્યારે હાં,
માતાને મંદીર આવીઅં;
પરકમા કરીને પાય લાગ્યા, હાથ જોડીને ઉભા રહ્યા;
માતાજી કહે પુત્ર અમારાંરે હાં, સીયે કારણે તમે આવીયા:
પણ મુખારવીંદથી તો એમણાં હાથ જોડીને ઉભા રહ્યા. હાં.
ધર્મરાય કહે છેરે તમે સાંભળો માતાજીરે હાં.
નીજીયા ધર્મ અમોને દીજીયે,

જનમ મરણ અમને ભવ ભારે તો;
 મટે તે વીઘા અમને ફીણ્યે હાં
 સત વચન છે મારકુંડ કેરા રે હાં
 માતાજી કહે એમાં મીથ્યા તો જરાએ નથી,
 ધર્મ ધુનોને નીજર પંથ એતો, સંપુર્ણ જાણે છે સતી;
 ત્યાંથી રાજજી ચોંપેથી ચાલ્યા રે હાં.
 દ્રોપદીને મંદીર આવીયા ઉનમુન થમને રાજ ધર્મ,
 હાથ તો જોડી ને ઉભા રહ્યાં હાં
 દ્રોપદી કહે છે ચાકર ઠાકરનો નાતો અમારે રે હાં
 સીચો અવગુણુ અમારો આવીયો;
 પણ-રાજ મુખારવિંદથી ન ઓચર્યાં,
 તે હાથ જોડી ને ઉભા રહ્યા. હાં,
 રાજ કહે ચાકર ઠાકરનો નહીં નાતો અમારે હાં.
 ને સ્ત્રી પુરૂષ એવું શું હશે,
 માતા કુંતાને મારકુંડને વચને હું તો આવીઓ:
 તો નીજ્યા ધર્મ અમુને ફીણ્યે,
 સતી કહે છે નવ તો અંજની નવધા ભકિત,
 તેની સેવા જુજવી જુજવી છે.
 શીશને સાટે શ્રીફળ ગુરને ચરણે મેલો,
 તો નીજ્યા ધર્મ તમે તરવરો હાં;
 તન મન ધન લઇને ગુરજીને સોંપો હાં,
 ધણીપણુરે મેલી ફીચો હાંસલને જોટના ધણી;

(૧૧૪)

ચુરુને સોંપોતો નીજર પીયાલો રાજ તમે પીસા; હાં.
 જોડે સજોડે પછે રાજાજી ચાલ્યા રે હાં,
 મારકુંડજીને મંદીર આવીશ્વર,
 સહસ્ર અઠાશી રૂપીને તેત્રીસ કરોડ દેવ મળીને;
 યુધીષ્ઠરનાં કાંકજી ત્યાં સત્યાં હાં,
 અજર પીયાલોં રાજ નીજર કરો રે હાં,
 તે તો અમીરસ તમે જીરવો;
 કહે રૂપી મારકુંડ સુણો રાજ ધર્મ,
 અમરકેળ તમે તરત વોરો હાં.

ભજન ૩ જી.

કરજો કરજો તમે યુધીષ્ઠ રાય,
 ફરી ફરી અવસર આવો ન મળે હાં;
 શ્વાસોશ્વાસે જપો જાપ અજપારે હાં,
 અને પુરા હશે તે પામશે, ધર્મધુનો તે નીજર.
 પંથ મરજીવા હશે તે માલશે,
 શીવ સનકાદિકે ઇશ્વર ઉભયાં હાં.
 બ્રહ્માદિકે જેની આશા કરે પણ.
 વીશ્ણુને લક્ષ્મી દેવીઉને દેવતાઓ;
 નીજર નીજર મુખ ઓચરે હાં.
 નમે નમે નમીને સીધ ચોરાશી રે હાં.
 નવે ભોગેશ્વર તે જપો પણ જેના પુન્યશી પૃથ્વી ઠેસાણી
 તે ધન્ય ધન્ય ધર્મ નીજર છે. હાં હાં;

(૧૧૫)

નીબરી પુરૂષનેરે શું વખાણું હાં,
 ને શેષનારાયણ એને જપે પણ માથુ મેલીને.
 નીબર સાધે તારે એનેરે પુનઃ પૃથ્વી ક'પે હાં,
 અજર પીયાહા જે કોઈ પીએ રે હાં;
 અજરા જરે તે અમર થીઆ,
 કહે રૂપી મારકુંડ સાંભળો રાજા ધર્મ,
 નીબરી પુરૂષ તો વૈકુંઠ ગીયા હાં.

ભજન ૪ થું

રાજા પુછે છેરે ભુધીશ્વર પુછે છેરે,
 કહેને રૂપી કહેને સોટા દેવ હાં;
 માહરો ધર્મ તો કયાંથી થયો હાં,
 ધરણીથી પેહો રે ધર્મ ધુતો રે હાં.
 તેહી ચાંદો સુરજ હોહુ નહી,
 પણ પવન પાણી આકાશ નહી;
 તેહી નીરંજન નીરાકાર હતાં હાં,
 તેજ પીંજરની માયા છે ન્યારી રે હાં.
 ચઉદ પ્રહારં તો એમાં હતાં હાં.
 શ્વાસ ઉશ્વાસથી બે વચન પેહા કર્યો;
 ત્યારે નીજ્યાતું થાપન એણે કરે હાં,
 શ્વાસ રૂપી તો માયા કહી જે તે ઉસા શ્વાસ
 તે નીરાકાર છે.

(૧૧૬)

તેનું લજન કરીને લવજળ તરીએ એતો

અજંપા જાપ છે હાં,

એની વાતુ તો કોક વીરલા જાણે છે હાં,

ને પુરા હસે તે પામશે,

કહે રૂપી મારકુંડ સાંભળે રાજા ધરમ;

મરજીવા હશે તે ધમ, માણસે હાં.

લજન પ મું.

રૂપીરાય કહેછેરે મારકુંડ કહેછેરે તમે સાંભળો ધર્મરાય,

ધર્મની વાતુ તો વીરા મારા હું કહું હાં;

સતના બેલીને તો વારે વારે નમીએરે હાં,

ચરણ ઘોઈ ચરણામૃત લીજીએ કોટીક પાપ તો પરલોકરે.

અભેપદ આપે આપણું લીજીએ હાં,

હરી લજન હોય તે હરીને બહુ વાલારે હાં;

સંત તો હરીનારે પ્રાણ છે ઇંદ્ર ને ઇંદ્રાણી,

બ્રહ્મા ને બ્રહ્માણી મળે તોએ એક હરીજનની

પદવીને! મળેરે હાં

તે પદવી તો કોઈ પુરારે પામેરે હાં,

ને શીશ ઉતારીને રંગે રમે;

સંતને સાહેબને એક કરી આણે,

તે સરીઆરા સાહેબને ગમે હાં,

તેં નરને તો અલીયાજત કહીએરે હાં,

એને હરી બરાબર જાણીએ;

કહે રૂપી મારકુંડ તમે સાંભળો રાજા ધર્મ,
આપણે શીશ સાટે ધર્મ માણીએ હાં.

ભજન ૬ ઠું.

રાજા પુછે યુધીષ્ઠર પુછે તમે સાંભળો ઋષીરાય,
ધન્ય સતતુ' પ્રમાણ શુરૂ અમને દીજીએ હાં;
અચળ ચળે નહિ કોઈ દીરે હાં,
એવા પુરુષ હરીજન કહીએ.
નર નીજર પંથીને ધરમ ધુનો,
મન વાંછીત ફળ માગીએ હાં;
ધરમ ધુનાને તો પીવજી વખાણેરે હાં,
ને ઉમાજી વારે વારે પુછ્યા કરે.
પણ ધરમ ધુનાને શૈષનારાયણ વખાણે,
તોય અનુભવ નો કહી શકે હાં;
નિજર ધર્મથી તો સૃષ્ટિ કેરાણીરે હાં,
ચઉદે બ્રહ્માંડમાં તે રમી રહ્યા.
પણ મહા મુનીઓ તેનું સાધન કરે,
એવા સતના વચન મારકુંડે કહ્યા હાં;
ધરણી પેલો છે રસ ધરમ ધુનોરે હાં,
તે રસ કસ અધીકારે આવી આપણ;
કહે રૂપી મારકુંડ સાંભળો રાજા ધર્મ,
ભરણ પોષણના ધણી હરી રીઆ હાં.

(૧૧૬)

ભજન ૭ મું.

મારકુંડ કહે છે રે તમે સાંભળો રાજા ધર્મ
મરણવા હશે તે ધર્મ માથાએ હાં,
શંકરના ઘરની ઉમૈયા નારીરે હાં,
જેણે મહા ધર્મ માનીઓરે.
શીશને માટે સનાતન તપને ધર્મ રૂઢામાં ધારીએ હાં
ધર્મ ધોરીઘરને ધન્ય કહીએરે હાં
સનાતન નીજારી પુરતો તેને કહીએ,
અષ્ટકુળ પર્વત પચાસકો.
પૃથ્વી તેના ચરણમાં ઠરી રહી હાં,
અઢાર ભાર વનસ્પતિમાં એક નથી ઠાણું,
કાં એકવીસે બ્રહ્માંડમાં ધર્મ રમી રહ્યો,
ધન્ય ધન્ય ધર્મ મોટો સર્વથી,
એમ સમજી ઉમાજીને કહ્યાં હાં.
સતવાદી તો સતના ભોગી હાં,
સતથી તો હરીરે આધિન છે;
કહે રૂપી મારકુંડ સુણો રાજા ધર્મ,
ચઉદે બ્રહ્માંડ સતનાં બાંધ્યાં રહ્યાં હાં.

ભજન ૮ મું.

યુધીકર પુછેરે રાજા પુછેરે તમે સાંભળો રૂપીરાય,
મરણવા મુરૂષ તે કેને કહીએ હાં,

(૧૧૯)

આશા ત્રશના જેને એકે નહીં ઉરભરે હાં,
અજર પીઆલો તે પીએ,
પણ સતમે કારણ શીશ ઉતારીને આલે;
તો મરજીવા લાલ એમ લીએ હાં,
પોતા તણું તો નવ ગણે;
પરમારથ કારણે સઉથી પેલા આલે,
તે મરજીવા પુરૂષ તો અલખને મળે હાં,
પેલે પરભાત રવી ઉગતાંરે હાં,
અન્નનું દાન તો તે કરી આળ્યા અલીયાગતને પ્રેમે પુજેઃ
તાન મન ધનથી પ્રશ્ન કરે હાં,
સોઈ તો મરજીવા મોક્ષને વારેરે હાં,
ને અલખ વીન્યા બીજી નવ કહે,
કહે રૂપી મારકુંડ સાંભળો રાજા ધર્મ,
નવધા સાથે તો નરને નવ ધડે હાં.

લજન ૯ મું.

મારકુંડ કહે છેરે, તમે સાંભળો રાજા ધર્મ,
એ તો ધર્મ શું વરણવું હાં;
શેષ સરખા પણ જેને જપેરે હાં,
ને તેનું દર્શન કર્યા કરે,
પણ અઘોર પંક્ષીનું ચરણામૃત;
જો મળે તો ભવરે સાગર તે-સેજે લહે હાં,
શંકર જેવાં નીત્ય નીમ હાં,

ભજન ।૦ મું.

રાજ્ય પુછે જ્યુષ્ઠિહર પુછે છે, સાંભળો રૂપીરાય;
ધર્મનો વિસ્તાર અમને કીજીએ હાં.

અહિંદે બ્રહ્માંડમાં તો તેજ છે એનું રે હાં,
તે જ્યારે જોએ ત્યાં તે વસે,

પણ અણમ પુરૂષ તો તેને કહીએ,
મરણવા હોય તેને મળે હાં,

સોંધી વસતું તો મરણવા માણે રે હાં,
સુન બ્રહ્માંડમા તે વસે;

આદ નારાયણ અખંડ મુરતી.

(૧૨૦)

ચરણામૃત વીના હોજન નવ કરે,
પણ અજર પીયાલા શંકરને જરે;
પણ અધુરીયાને રસ કયાંથી ઠરે હીં;
મહારે મણીએ રતન પેઢા થાય રે હીં.
જતન કરીને જયો તેજ છે પણ;
ધર્મ ધુનો શીશ સાટે માણી,
અધમનો બોધારણ એ છે હીં;
અધુરીયાને એ તો કયાંથી મળશે રે હીં,
આ તો વાણીરે વેઢની છે,
કહો રૂપી મારકુંડે આંબળો રાજ ધર્મ,
નીજર સાધે તે તો વૈકુંઠ વસે હીં.

ભજન ૧૧ મું.

તારકુંડ કહે છે તમે સાંભળો રાજ ધર્મ;
 નીજાર ધર્મ વીસ્તારને કહું હાં;
 જેના પુત્રધી તો પાર તરીએ હાં;
 તે તો ધર્મ સર્ય જાણીએ;
 પણ સતગુરે વચને હ્રુદ ને હાલીએ,
 માહારે ધર્મ આપણે માણીએ હાં.
 સારમાં સાર વારુ તેમાં છે રે હાં;
 ને વચન બેઠ તેમાં મળે;
 ધન્ય ધન્ય ધર્મ જુના તે કહીએ;
 આવા યમણના ફેરા દળે હાં;
 ધન્ય ધન્ય કહીએ રાગ સંતને રે હાં

(૧૨૧)

અવિનાશી તે જોતીઠ રૂપ છે,
હાં કંઠ કમળમાં વાસો. શંકર વીરાયેરે હાં,
ત્રીવેણી ધુખાકા ત્યાં લીચો અખંડ,
અખંડ અસનાન તીઆ કદીને રહીચો,
અસખ યુરૂપ ગોતી લીજીએ હાં;
અખંડ તેજ પાંજરે જોતી તીઆ જાસેરે હાં;
દેવ તેગીસ કદોડે ત્યાં વસે;
કહો રૂપી મારકુંડ સાંભળો રાજા ધર્મઃ
એક મુખથી વિરતારી કહી શકું હાં.

(૧૬૨)

માહારે ધર્મ તે પ્રગટ પણું કર્યે;
તેત્રીશ કષાઠ દેવતા તેનું સ્મરણું કરે;
એ તો અનુભવીયાને હર વસે હાં;
પરીબ્રહ્મ કેરો રે સાર એમાં રે હાં;
ને જોતા તે વસ્તુ તેમાં મળે;
કનુ રૂપી મારકુંડ સાંભળો રાખા ધર્મ,

ભજન ૧૨ મું.

યુધીષ્ઠીર કહે છે રે તમે સાંભળો મોટા દેવ;
સદ્દિનું થાપન કેણું કર્યું હાં;
તેજ પંજર તો આદિ નારાયણ રે હાં;
જોતીશ રૂપી તેજ તણો રે અંખાર છે;
પણ જળમાં હતું તેદી ચોદે બ્રહ્માંડ તેદી
આદી નારાયણને ઇચ્છા થઇ હાં
સ્વાસ ઉસ્વાસ બે વધન નીસર્યા રે હાં;
સ્વાસ રૂપી તો માયા થસે;
પણ ઉસ્વાસ તો વચન સરણ તારણું છે
અધમ ઓધારણ તેજ છે, હાં
સ્વાસ ઉસાસા તે જોળ બંધાણા રે હાં.
તેને સદિ કરવાની ઇચ્છા થાય;
નાભીકમળથી કમળ ચલાવ્યાં;
તેમાંથી આદી શક્તિ હોલી થઇ હાં;
રતી એક તેજ હરીબો તેમાં મેલ્યું રે હાં;

(૧૨૩)

ને મતી લઈ તે તેજે દીપ્તી જણુ,
 સોહંમ બાહ ગરજના કરે,
 તે કમળમાં દેવી પરવારી હાં,
 સાત કલપ દેખે કમળમાં રહ્યાં રે હાં,
 પછી આકાશે ચડી તે નીહાળીયું,
 પથ કમળની વચમાં ભેસીને જોવે તો.
 જળ બંબાકાર લાળીયું હાં.
 કહે તુંને તે પેઠા કેણુ કરી,
 પણ કમળ વિષે દેવી પાછાં પરવસીયાં,
 એહં સોહં પુરૂષ પસે આવી ખડી હાં,
 આવી અલખ ઉપર તય આહસીએ રે હાં,
 ને બાર વરસની લાગી ઝડી,
 પણ ગગનમાં ધુન શબ્દ કેરી સાંભળીને,
 પછી આવીને અલખ પાસે ઉભી ઝડી હાં,
 બાર વરસે તો રીજયા નારાયણુ રે હાં,
 માગેા દેવી કૃણ આલીએ;
 પછી ઇચ્છા શકિતએ વર માગીઓ;
 તે સૃષ્ટિ અમે તો રચાવી રે હાં,
 નારે નારાયણુ મુખથી બોલ્યા રે હાં,
 અચળ પ્રજ્ઞા વર ઠીકીએ,
 પણ તલાતલ માહા નવ પ્રસાદમાં જઇને તમે વરો,
 મન ગમતા કૃણ લીજીએ હાં,

(૧૨૪)

જ્યાંથી શક્તિ પર વશ્યા તે બ્રહ્મા પાસે આવીઆ,
પણ ખટ માસ કલેવર કરતું કરે.
તારે મુળની શુદ્ધ લાગીઈ હાં;
તારે શક્તિ તપ આદરીયો ને હાં
બાર વરસે બ્રહ્મા બોલીયા;
માગો વર સતી તુમને આલીયે,
સતી કે તુમે મને વરો હાં,
તારે બ્રહ્માને ઇચ્છા થઈરે હાં,
ત્યાં તો સાવ પાષણના બ્રહ્મા થઈ ગયા,
તેને લઈને શક્તિ નારાયણ પાસે ગયાં હાં,
નીરંરજનને કહે છે સત વાણી રે હાં,
આ તો પાષણ તણા બ્રહ્મા થયા.
કીયા કરી કહો સ્વામી અમારા,
હું કેણી પેર સૃષ્ટિ આદર હાં,
તેના થકી તમે સૃષ્ટિ કરો,
તે વારે સતીએ ભુંગર તપ આદર્યો,
તારે આકાશે વાણી એમ થઈ હાં,
અરાયા છાણા જેટલી પૃથ્વીરે હાં,
હાથ અડાડે કોડ પાત્રસ થઈ,
શક્તિ પુત્ર તણુ તમને આલીએ,
તેનાથી સૃષ્ટિ સંપુરણ ભયો હાં.
તારે દેવીએ વિચાર કયોરે હાં;

(૧૬૫)

મનમાં તે એવું આવીઉં,
દશ દીગપાળ પ્રગટ કીધા;
છેડા ગાહીને ઉભા રહ્યાં હાં,
પણ હથેલી ચોળી ત્રણ દેવ પ્રગટ કીધા.
બ્રહ્મા વિશ્વનુને મહેશ્વરા હાં,
પ્રથમ પાટનીરે ત્યાં થાપના કીધીરે હાં,
ને આદિ નારાયણને તેડાવ્યા,
એહં સોહં પુરૂષ ગાહીએ ખીરાળે,
ત્યાં તેહી નમ્રયા ધરમ લઈ થાપીયાં હાં.
અલેખન તેહી બ્રહ્માએ કીધારે હાં,
પછી નીબર તેહીરે સાધીયો;
કહે રૂપી મારકુંડ સાંભળો રામ ધર્મ,
માહારે ધર્મ તેહી થાએ હાં;
નીબર કેરી જે આશા કરેરે હાં.
વિશ્વનુને લક્ષ્મી ઇશ્વર ઉભા જેને ઉર ધરે;
ધન્ય ધન્ય ધર્મ નીબર છે હાં,
અઘોર છે લેર નીબર કેરીરે હાં,
પ્રગટ ગરચા તેના છે;
કહે રૂપી મારકુંડ સાંભળો રામ ધર્મ,
અનાદી ધર્મ તો આ એકજ છે હાં.

ભજન ૧૩ મું.

રાયજી પુછેરે સુધીષ્ટર પુછે છેરે,

નમે સાંભળોને રૂપીરાય સંભળો મોક્ષ દેવ;
 માહા મોક્ષ મારગી કેને કહીએરે સા હાંરે—૨૬૦
 સંતને ભાળી રૂઢીયા કમળ હશેરે હાં,
 કુલાવ કહીએ નવ કરે;
 જોના મુખકમળમાં તેજ વરસે,
 તો મહા મોક્ષ મારગી તે. તેને કહીએ હાં. ૧
 ધરમ કરતાં કરમ કે મન કરે હાં,
 ધરમ કરમના ધણી ના ભામે;
 ને શેઠપણું રે નાંખી દહએ,
 હાણુ વધીં લઉં મુરને સોંપીએ;
 તો ધર્મ કરતાં કરમ ન નહે હાં;
 આરાધી પુરૂષ તો તેને કહીએ હાં;
 આરાધી હોય તેને આરાધવા હાંરે હાં;
 બીજે દેવે શ્રદ્ધા નવ મળે;
 આરાધ વિના બીજું અર્થ ના આવે;
 તો આરાધી પુરૂષ તો તેને કહીએરે હાં. ૩
 યજ્ઞની નારી તો કને કહીએરે હાં,
 સરાધરા સુધી પ્રેમ રાખે પ્રભુમાં;
 કુલાવ કહીએ નવ કરે,
 હૃદય કમળમાં હેત ભરપુર રહે;
 તો યજ્ઞની નારી તો તેને કહીએ હાં. ૪
 પતિવ્રતા તો કેને કહીએ હાં,

પતિવ્રતા પીયુષના વચન માથેરે હાં,
 પતિને પુછીને પગલાં ભરે,
 પોતાના સતશુરના વચન ઉર ધરે તા.
 પતિવ્રતા તો તેને કહીયે હાં,

૫

અભીયાગતી તો તેને કહીયેરે હાં,
 હરખ સોખ મન સ્વાદ ન આણે;
 ને અમૃત વાણી ઓચરે,
 એના સુરતી કર્મા ફળ પાવે;
 અભીયાગતી પુરૂષ તેને કહીયે હા.

૬

સતી સ્ત્રી કેને કહીયેરે હાં,
 નામ સતીને કરીયા નવ ફળેરે હાં;
 સતી સતી એલું ખોટું નામ ધરે;
 સાધુ સંગત પરહરે શુભ સંગાતે ઓચરે,
 કરી કમાણી પોતાની સરવે ખોવે;
 નામરે સતીને નરકે એમ પડે હાં.

૭

નામ સાધુને આવશ્યક કેણું ન ટળે,
 સતશુર શાસ્ત્રનું કહું નમ્ર મનને;
 આપો મુને અભીમાન નવ ટલે,
 ઉકરતીનો અહાર ન સેલે;

નામ સાધુને આવશ્યક ટલે હાં.

૮

મહા ભક્ત તો કેને કહીયેરે હાં,

આપે તે પોતે અજાણી રહે;

ત્રેમ કરીને પરમારથ આદરે.

પોતાનું પુન્ય લઈને શુરજીને સોંપે;

મહારે ભક્ત તો તેને કહીએ હાં.

૯

મહારે સતી તો કેને કહીએરે હાં,

સતીરે હોય તે તો સતજ બોલેરે હાં;

અસત મુખથી ન બોલેરે,

નખથી તે શીખ સુધી તન મન હરીને સોંપે;

મહારે સતી તો તેને કહીએ હાં.

૧૦

પતિને તારી પત્નિ પછેરે તરે,

પતિ કહે તો પત્નિ મરે—પતિ કહે તો જીવે;

સાત ગોત્રને ચારાસી છોડાવીને,

પતિને તારીને પત્નિ તરે હાં.

૧૧

ના સાધુ ને માંહે એમ બળ બુદ્ધિ.

ઐહ લોકનું જ્ઞાન કથે,

પોતે પાળે ને ધર્મ એક રતિ;

નામ સાધુ ને માંહે એમ બળબુદ્ધિ.

૧૨

ધર્મ કરે ને કામ ન ઉગે હાં,

આંગણે મુનીવર આવે તારે અલખ આરાધે;

તેનાં ચરણામૃત લઈને શીર ધરે,

તે સંત મુનિ પોતાને મંદિર પધારે ત્યારે;

વાંસેથી અપકીરતી તેની આદરે હાં,

ભજન. ૧૪ મું.

પ્રુછે પ્રુછે ધાંલો ધાંડવો સુણો રૂપીરાય,
ધર્મ તણો વિસ્તાર અમને કીજીએ હાં;
શીવ શક્તિ અંદ્રમા સુરજની શાળે;
દ્રોપદીનાં કાંઠણુ ભરીયાં—સદાશિવને હાથે.
ધારો ધાંડવ આ ધર્મને,

કહિ રૂપી મારકુંડ તમે સંભળો રાજા ધર્મ.
 કરે પશુ કોમ ઉગે નહીં હાં,
 મરણવા પુરૂષ કેને કહીયે હાં;
 પોતે જીવતા ને જેની વાસનાઉ મરીરે હાં;
 કામ ક્રોધ અહંકાર જેનો નાશ પારયો,
 આનંદ-થકી ભજન કર્યા કરે.
 માંન અપમાન જેણે દુર કરી નાખ્યું
 સુખ થકી જેને ગુર તરે;
 બાવડે પકડી બહાર કાઢીએ તોય,
 સુખ કમળ તેનાં તેજ કરે હાં;
 ખોવા પુરૂષને મરણવા કહીએ હાં.
 તેનાં પુન્ય ફળ નીપળે હાં,
 હે રૂપી મારકુંડ સુણો ધર્મ;
 મરણવા અભીયાગત તો તેને કહીએ હાં;
 સંત પુરૂષ તો તેને કહીએ હાં.

- આરે બારે મમ્મને ચોલીસ પહે,
 અડતાળીશ અવતાર,
 અખંડ એકાદશી મર કરે કોકમ કોડ,
 તોયે ન આવે બીજના ધર્મ સમાન ૧
 વાંચે વાંચે વેદને મર પઢેરે કુરઆન,
 નીવાજ ગુબરે ટંક પાંચ;
 મસીદે ચઢીને મરને મુલ્કાં પોકારે
 તોયે ન આવે બીજના ધર્મ સમાન
 જપે તપે જોગ મરને સાલે સરોજા-હાં, ૨
 તમારાં તો સરલે અજાનીમ;
 મારા હરીજન મહા મિલેકી
 તમને તુરુછ માત્ર તે તો નવ ગમે હાં. ૩
 આદી બુગાદીની હું હાસી તમારી રે હાં,
 માફ અજાન તે તો કેમ નવ ટળે;
 પણ જે શેરીયે હું ડગલાં ભર,
 તો સંત છોડાવી મને પાવન કરે હા. ૪
 અવિદ્યાનું અંગ તે તો સ્ત્રી તમારે,
 તમારી સેવા મારા સંતને નવ ચહે;
 પણ તુગદી નારી કહી ન આવે વહે,
 ગુરના વચન તમારાથી નહીં પળે હાં. ૫
 આદી ને અનાદીની હું હાસી તમારી,

મારી સેવા સંભોને કેમ ચડે;
 સાંજ સંજ તમારીજોના ક્રમતા પ્રભુલ.
 તે તો નારી નરકે કેમ પડે હાં. ૬
 આંદી આંદીની લું દાસી અમારીરે હાં,
 તમે સેવ્યા છે દેવ મોસરીને;
 પણ સતગુરને અજ્ઞો ગ્રીયા વગર,
 તે તો નારી નરકે પડે હાં. ૭
 આંદી ઉમૈયા આંગ છે તમારે હાં,
 તેને પગે તમે જઇને પડો;
 સમાધી ચઢાવે અસામાન્ય,
 ઉંધે મસ્તક મરને ધુત્ર તપ સાધે,
 તોય નાવે બીજના ધર્મ સમાન. ૮
 હજાર મુઝા મરને હુણ પાણી વાવરે,
 મુવણું હુંટાવે મરને મેરે સમાનન,
 કાશી કુરુક્ષેત્રમાં મરને જોદાન દેવે,
 તોયે નાવે બીજના ધર્મ સમાન, ૯
 બુધવારી આઠમને અમાસ એક કરોડ,
 અવર વૃત તો ફરે અનેક બાણ;
 કહે રૂપી મારકુંદ મુણે પાંચે પાંડવો,
 બીજથી અવર ધર્મ શું વધાણું હાં. ૧૦

અંક ૧૫ મું.

હરમીલ પુછે રે તમે સંભોને કેમ મોસર;

વિનંતિ અમારી તમે રૂઢેધરો હાં હાં. ૧૬૦
 કંઈલાસમાં જઈને તમે ભક્તિ કરો છોરે હાં,
 અને અમ સાથે અંતર કેમ કરો;
 આદી જુગાદીની હું ઠાસી તમારી પ્રભુ.
 તે અમ સાથે અંતર કાં કરો હાં. ૧
 ભક્તિના લાવમાં તો તમે નથી,
 અસંખ્ય જુગનાં તીમર તમારાં ટળશે;
 ને મારગ ભક્તિવશે તુમને ખરો હાં. ૨
 ત્યારે લક્ષ્મીજી ચોપે આવ્યા શંકરને મંદીરે આવ્યા,
 હાથ જોડીને ઉમૈયા પાસે ઉભાં રહ્યાં;
 પણ ઉમાજી કહે જાઓ લક્ષ્મી ઘેર તમારે,
 તુળસીજી મુખ અમે જોતાં નથી હાં. ૩
 તમે ઉભાં અમોને કુશલજ લાગેરે હાં
 તેરે ઘડીએ શંકર અમોને તજે;
 પણ આઘ હરીજનને ઘરે જાતાં,
 તમે સંગે હો તો અમોને આદર ન કરે હાં. ૪
 ત્યારે લક્ષ્મીજી આવ્યા હરીને દ્વારેરે હાં
 ત્યારે હરીએ તો તાળી શીર ધરી;
 પણ અડતાલીશ દીવસે સમાધી ખુલી,
 જાઓરે લક્ષ્મીજી યોધ અમો નહીં કરીરે હાં, ૫
 ત્યારે લક્ષ્મીજીએ તપ આદરીયોરે હાં
 ને બાર વરસની લાગી જડી;

ત્યારે ખાર વરસે સનકાદીક સંત મળ્યા,
 તમારું કહ્યું લક્ષ્મીજી અમે નહીં કરીયે હાં. ૬
 ત્યારે લક્ષ્મીજી અગ્નિમાં પેઠારે હાં,
 ત્યારે સતે ઉઠીને હાથ ગ્રહ્યો;
 કહે રૂપી મારકુંડ સાંભળો રાજા ધર્મ,
 આરે મારગ છે મરજવા તણો હાં, ૭

લજન ૧૬ મું.

હે સંતો ઉમીયાને આશ્રમે નારદજી પધાર્યા,
 ત્યારે સતીએ સનમાન દીધાં;
 રૂઠમાળાના પ્રશ્ન પુછ્યાજી,
 એવા ઉમાને ઉપદેશ દીધારે.
 હે સંતો સતી ઉમીયાજી શીવજીને પુછે,
 અમને લકિત ભેદ બતાવો;
 હે શીવજી અખંડાનંદ તમે કહેવાઓ છો,
 મારે જન્મ મરણ અવતારરે.
 હે શીવજી લકિત તણો અમને ભેદ બતાવોરે,
 મારે રૂઢીયે આવે ધતઆરરે;
 હે શીવજી બનવી ગંગા તમે જટામાં રાખોજી,
 અને ખાસ કેવાઓ છો બ્રહ્મચારી.
 હે શીવજી નીબારી નારીને તમે વશ થયાછોજી,
 તેનો પ્રેમરસ ભેયો આખી;
 હે દેવી તમે સ્ત્રી અંગ અસાનજીજી,

હું સતી બ્રહ્મા વિશ્વ મહિશ મળીનેછુ,
 સતીનાં વચન સુણીને વિચાર્યો;
 હું શીવછુ મહામંત્ર લઈ ઉમાને આપે। ૧૪૬ છ.
 આમને વણ્ય મોતે શીદ મારે।
 હું સંતે। હરીહર કેલું ક્ષય જોડીનેછુ;
 હું સતી ઉમાને આશ્રમે અંશરે;
 હું સંતે। મહામંત્ર લઈ ઉમાને આપ્યોછુ.
 તેના ૧૪૬ રાગ બજે જાણા.

(૧૨૪)

તમને અજર વ્યોહો કેમ જરૂરી.
 હો કુળેર ભંડારી કદી યાત્રુલ,
 તમને મહામંત્ર કહ્યે રૂપે આત્રુઃ
 હે દેવી તમારા પતંગુ મસ્તક છિડેલ,
 દક્ષ પ્રભાઈતે બેઠો કીધાર.
 હે દેવી સતિરે ચીતારું રૂપ ધરીને,
 તમે રામ રાજ કરી જાણ્યાલ;
 હે દેવી ચક્રદોહના કર્તા હતાંલ,
 તેને પરિબ્રહ્મ તે નવ જાણ્યા.
 હે શીવજી ભક્તિ આપો નીકર શુદ્ધી ઉપાત્રુ,
 હે તે જીવનામાં કદે ધ્રુવકારરે;
 હે શીવજી ચક્રદોહને પ્રણે કદેરે,
 રામને જાણે સરજનકાર.

(૧૩૫)

સીલદાસનાં જનન.

જનન ૧ છં.

જીરે સંતોશીવરા મંડપમાં મારો સદ્ગુરૂ બેઠાજી,
તમે આવેને મુનિવર મળીએ હાં;
મન કર્મ વચને મ્હન તો મેલીનેજી,
આપણે ગમ્ય તો ગંગામાં બહીએ હાં.
જીરે સંતો; કલંકીનામ તે આપે સતગુરૂજીનુંજી,
ધતો અમમ તણી ગત આપે હાં,
કૃપા કરો તો કરીને કોટી જનમનાજી.
એવા કર્મ બંધનને કાપે હાં.
જીરે સંતો શીવરા મંડપના ચરણમૃતનોજી,
એનો મહીમા માહેશ્વર બાણે હાં.
પ્રીતી કરીને પુછે પારવતીજી;
ધતો વારે વારે શીવજી વખાણે હાં.
જીરે સંતો સાત મુકિતનો મારગ તે મેઠા બાણેજી,
ધતો સતરે ધર્મના સુરા હાં,
જીરે સંતો એજળીમા તેતો અનલેપદ આપેજી;
ધતો પરમારથ પુરા હાં;
જીરે સંતો સાચ સાહેબને અહસક તીરથજી;
એક ધરમ બરાબર ન આવે હાં,
સતીરે ઉગાજી શીવજીને પુછેજી,

એવું અચરજ અમોને આવે હાં,
 જીરે સંતો અન તો દાતાને અન તો ભુગતાજી
 એવા અવ તો અલખને આરાધે હાં,
 શીલદાસ કહે છે શીવરા મંડપનોજી,
 એવો લક્ષાં અલખનો લાધ્યો.

ભજન ૨ જી.

જીરે સંતો આજ મંડપ આનંદ વરત્યોજી,
 તમે જતીરે સતી મળી જાગો હાં,
 જીરે સંતો પ્રેમેરે ગુરૂજીના પાવ પખાળોજી,
 અને તમે મનગમતા કૃણ માગો હાં.
 જીરે સંતો પ્રથમ પારવતીએ શીવજીને પુજ્યાજી
 ઇતો મુક્તિના ધરમને માટે હાં,
 જીરે સંતો ધન્ય ધન્ય બીજરે ધરમનું માતમજી,
 ઇતો સાટવ્યું શીર સાટે હાં;
 જીરે સંતો બ્રહ્માને બ્રહ્માણી ઇશ્વરને પારવતીજી.
 ઇતો પંચ રૂડાને વરવરીયાં હાં;
 હંસ ગીતાનો હાર હારદ લઇનેજી,
 ઇતો ધર્મ લાખેણી વરીયેહાં, ઇદ્ર ઇંદ્રાણીને માટેજી
 જેણે ઓળખ્યા આદ્ય સ્વામી હાં,
 જીરે સંતો અન તો દાન લઇને ઇંદ્રને કરાવ્યાજી,
 ત્યારે વીક્ષની વેદના વામી હાં.
 જીરે સંતો વીરોચના રાજા બ્રહ્માની પાસેથી,

અજન્ન ૧ છું.

-શબ્દો થાશે। તમે વચને માલો હાં, મુખના

તમે ખરી વસ્તીમાં ખેલો; ભાઈ ભણો ભાવનો મેળો. ટેકા
પ્રથમ જુગામાં પ્રહલાદ સીધા, જેણે હૃતધરમની કરી વાત;
રાણી રતનાવળે રાખીયો, ધન્ય ધન્ય ધર્મ નીજર. ભાઈ
માતંગદેવીને ઘેર પાટ માંડ્યો, અને રચીયો મહા જાગ;
નળયા કારણ નીસર્યા, સતી તારા ને હરીશ્વંર ભાઈ
રાખ જુધીધર સહદેવ નીકુળ, અર્જુન ને વળી ભીમ;
શ્રીકૃષ્ણને રાણી રૂક્ષમણીનો. નળયા ધરમના જમ ભાઈ
વામનરૂપે મારો ધણીરે પધાર્યા. બળી તણિરે દાર;
સુરે શુકાચાર્ય આવીયા, હું સરવે વરતુમાં હાર. ભાઈ
હંદ્ર બહા દોષ થાંકર, નારદ ને વિદુર વ્યાસ;

(૧૩૯)

રૂડા ધર્મ રૂઢામાં ધાર્યો હાં,

પણ પાછુંરે વાળાને પુછી નવ લેયુંલ,

તારે હાથેરે કરી ભવ હારથો હાં.

હુરે સંતો ભકિત ને લોળાપણું લેયુ ન હાલેલ,

અને તમે ચતુરાધી ભકતી ખોજા હાં,

સીલદાસ કહે છે આ છેલ્લો જનમ છેજ,

પણ જોગ મળે તે જો જો હાં.

શહદેવ જોશીના અજન.

નવે નાથને સીધે ચોરાશી એને નજીયા ધરમની આશ. સાં
 શીવ સનકાદી ભર ભરથરી ધસી, ગુરુ કતાએય રૂપભદ્રેવ;
 નવ જોગેશ્વર જનકવીરહી, એને નજીયા ધરમની દેવ. સાં
 આતો ધરમે અનેક તસીયા; અસંગ્ય ને અપાર;
 જે કોઈ એને ચરણે ગીયા, તે નર ઉતર્યા પાર. સાં
 નજ્યા ધર્માનો મહીમા મોટો, જીભાએ કહ્યો નવ જાય;
 સંતને શબ્દે ગુરુને વચને, સહદેવજોશી એમ ગાય. સાં

લાખાના આરાધ

ભજન ૧ લું.

નાથ તમે તુળશીને પત્રં તોષાણા,
 એવા ગુણ તો ગોવિંદના ગવાણા—ટેક૦
 બોડાણે બહુ નામીને શ્રેવ્યા, ને બોલડીએરે બંધાણા,
 કૃપા કરીને પ્રભુજી પધાર્યા ડાકેરમાં દરશાણા—નાથ
 ગુગળી વાંસે એતવા ચાલ્યા, ને અધબીચરે અટકાણા;
 પાવમાં વાલોજી આપ ખીરાજે; તો સાન કરીછે સંતાણા—ના.
 હેમ બરોબર મુલ્ક કરીને, વાલ સવામાં તેજાણા;
 બ્રાહ્મણને ભોંઠાપણુ આપ્યું સંતને વચને વેચાણા—નાથ.
 મધ્યરે ગુજરાતમાં રચીરે દારીકા વેદ પુરાણે વંચાણા;
 હરી ગુરુ વચને ગાયમળોન્દાખો, જગત જમીમાં જણાણા—ના.
 જીરે જગો તમે જતી સતીહાં એરયુને વચાને સાજો મોલીએ

(૪૩૯)

ઉભા રહે છેલ મળે,
 હાડેથી હરખે ને નેણથી નીરખે,
 નાણાની પારખે તમે પરખે. જગો તમે૦
 એ જળે લેઢી બીખ બેસે કંઠમાં કાંરે પેસે,
 નીકળતાં ઘુંચવાસે જરે,
 મુંવાળે તમે મુખી થાશે, કાંટામાં પાંખુ ચુમાશે,
 એ છાની સામે બે આચરશે જરે. જગો તમે૦
 મેફથી તો મોટા રેણીરે કરણીના ખોટા,
 પડિત થઇને બેસે પાટેજ,
 પોતાનું તો ઘર રાખી પારકા માહુને ચાખી,
 અંતે તો કુડીયા કુટાશે જરે. જગો તમે૦
 આરે કાઢું બારે બાશે કાઢીને કઢારા ખાશે,
 ઘરની વસ્તુ નહી વેરાવેજ,
 પછી તારૂં પ્રડયુ રહેશે હેતે કરી આવો હાથે,
 પછી તો પાછા પસ્તાશે જરે. જગો તમે૦
 ભૂમી તો સમોભી કાવો વાળીને ઢશકે વાળો,
 નમે નીત્યે ચડોને પીરવાણે જ સંતો;
 મોતીડાની પાકી ઘરા નીપજ છે સાતે સરા,
 આગું છે ખળુંડુ ને લીઓને ભાવેજ. જગો તમે૦
 વાણી તમે બે બે વાંચી ગયા છે માંઈ હીરા ટાંકી,
 બોલ કરીને બે બે ખેળીરે ભાઈ,
 મીતાંબર વસ્ત્રો જન લાખોરે બોલ્યા,

(૧૪૦)

એવા સાચને ચડે રંગ ચોળે જગો તમે જતી સતી હાં;
એવા ભોત્યુંને ન વધારો સાચે મોતીએ હોણ. જગો

લખમા માળીનાં ભજન.

જેને દીઠે મારાં નેણાં ઠરે, બાઈઓ અમને એવું કોઈ સાધનમળે
ઉદરમાંથી પુ'ંદ પડે ને, લગવત નામ ધરે,
નરક છોડીને ન્યારો રહેવે, અમર લોક વરે. બાઈઓ
ચાલતા નર ધરતી ન દુવે. જીવ થકી ડરે;
શબ્દ વિવેકી સુલક્ષણા, પુછીને પાવ ધરે. બાઈઓ
ત્રીગુણ પુત્રી શ્યામ સુનમાં, હો કર ઘાટ ઘડે;
આરે સંસારમાં સંત સુહાગી, બેઠા ભજન કરે. બાઈઓ
કાયા વાડીને ભમરલો, સહેજે ઓડ ધરે;
ચુરુજીના શબ્દ એવા છે, બોલે તો ખબર પડે બાઈઓ
વર્ષાવૃત્તનો હેમજ પોપટો, નીરમાં નીર ભરે;
લખમાના સ્વામીને સંગરે રમતાં, સ્વાતીના પુ'ંદ ખરે. બા.

ભજન ૨ જી.

તારી અકલકળા નવ જાણી મેરે દાતા;
અકલકળા ન ઓળખાણીરે જી. ટેકો
પ્રથમ તો પેદા કરીયાં, પવન જળ ને પાણી હે જી;
બહુ નામી તારી બીજી બીરાજે, અનમે રમતો આણી મે
એક બાડો બીજો બોબડો, એક દેવ દુલ્હો દાણી હોજી;

ભાગ ૩ નું.

પીના લેક બાહીર મત ભટકે, બાહીર ભડકે નહીં. કાંઈ;
અરસડ તીરથ અહીં સમજા લે, કર કરશન કયામાંહી,
હેવા કરશન તારી ફેહમાં હોજા

ટુકા

નિરપ નિરપ જાગત રહીકે નિરખે, હીરા ખઠારથ હે અંહી;
નિરેણીકે નીરજ ઉપર, જળાકળ જોડ્યું જલે અંહી. પીના
પાંડ અંહી પુરેશોતમ પીરાજે, શુકામાં ગોરખ વાણી;
જાંગ જડા જગદીશ પીરાજે. કાયકા કીરતાર. ધણી પીં
ચિત્તમાં ચતુર્થજ સોહાવત, સભર ભરો કાયા અંહી,
હથ સમજ હસાનાપુર નગરી, પાંડવ પાંચ વસે અંહી પીં
અંધુ તાંદ મથુરા નગરી, કાન ગોપી ખેલે અંહી;
કરણ બન્યા કનકાવતી નગરી, રોમરોમ રાવણ અંહી, પીં
સુખ તો માન પુમકા મહીના, કપર બની તાપર ભાઈ;
દો કરજોડી લખમણ ખોદ્યા, આહી સીવકું દેખતેહીં. પીં

ભાગ ૪ નું.

વરલી વસોકે બનસેં ચોગેખર, તરવ જોક પાયા તમ મોરેજ.

(૧૪૧)

એકને માથે અમર બીરાજે, કુળે ભરે ધર પાની. મેં
રાજતો રાણલુક દીજે, જરા મરણ નવ જાણીરે હોજ;
ધરી પળમાં લંકા પરજાળી, કહિયા ન રાખી કાણી, મેં
સુરતા રાખતો એક શાળક સુણાવું, વેઠની સુણાવું વાણી હોજ
દો કરજોડી લખમણ બોલ્યો, અનુભવે રમતો આણી. મેં

(૧૩૨)

તીરથ જાય કર કરે તાપણા, અમરુદ્ધરે ગગન પેદેશ;
 દુનિયામાં દેવળ બધું નિહાળે, અસલ દેવ નહીં કોનમેં.
 ભણતા ભુલ્યો લેને વેદ વખણે સખડીન લગવણું તન મેરે હોણ
 શબ્દ પીછાના વાકુ સખ સુખ મળીયા, અસલ દેવ એક ઉનમેં.
 નિરુણુ સંત જાત બીન બેબી, રેના ઉનમુન બુન માંહીરેણ;
 અકળ ગુરૂકા અખંડ અખાડા, ભાવે બબે તમે ઉનમાં;
 આંતર તત્વમેં અકળીત રેણુ વસ્તી૦
 મળી જાય પરીબ્રહ્મમાં હોણ, કહે માળી લખગો હું વારી;
 બલીહારી દરસ્યા દેવ ગગનમાં, વસ્તી૦
 ભજન ૫ મું.

આણે અમર પુરૂષ પધાર્યાં મેરે દાતા,
 જેણે અવર પુરૂષ પધરાવ્યા મેરે દતા, ખલકી ગુણ બનાયાણ
 બીજ વરખમાં વરખબીજમાં, થાણા ઠીક લગાયા;
 ખંડ નવાલે ખેડ નીપાયા, તો કુબુદ્ધિ કપાસીયા નીપાયામેં
 સુખમણા નારી સુતર કાંતે, સુરતા તાર મીલાયા;
 તીન ગુણીકા નહીં ભરાયા, પાંચ તત્વ કે તાણા. મેં
 બડા કબીરસાખ વણવા બેઠા, હરદમ તાર મીલાયા;
 વણતાં વણતા નવ માસલાગ્યા તે પચરંગી રેજ નીપાયા મેં
 સત સુધીકી શબ્દકા ધાગા, સીવણવાળા કીસ્તારા;
 ટુકડે ટુકડે ભેધા કીધા, તો સાણુ ખુબ લગાયા. મેં
 ગુરૂ હંમારા સતકા રાખી, બુના પીર જગાયા;
 કૌંચ કર જોડી લખગો બાલ્યો, તો અંતે રેજ લેળા, મેં

ભુજન ૬ મું.

સુન શીખરખર સતગુરુ, અનલે નોખત અધર જરે. ટેકે
 નાણી કમળમે નાથ નિરંજન, નુસ્ત મુરત અશમાન થડે;
 કેવળ નામરા કરો પીછાના, જરા કરમ તુને નહિ અડે. સુન
 તખત મેરા માન સરોવર, અગમ વસતા હૈન મિલે
 હશમે દ્રારકા દેખો તમાસા, જલજલ જયોત અખંડ જલે. સુન.
 ખોજ કરો દીલ લીતર ઘટમાં, જમી અસમાનજ એક ઘડે;
 પાંચ તત્વકા બન્યા પુતળા, મેરમ સતગુરુ માંહી મળે. સુન.
 બાળક હો બંદની કરી લે. સંત અરબમાં સાન મીલે;
 અમર પુરુષકુ યાદ કરી લે, જનમ મરણકા લેલ ટળે. સુન
 ગુરુ મુંખ કોઈ ગોતી લેના નર નુગરાને નહિજ જડે;
 હોય કર બેડી લખમે બેઠ્યો, ખોજ કરોતો અખર પડે. સુન

ભુજન ૭ મું.

દીન ઉગે પગપેની નીરખ લે, હીરા પદાર્થ દિલ માહેલ. ટેકે
 નળાજડે નળરાય વીરાજે, ખટ દર્શન હૃદય માંહી;
 હેડે પુજલ તમે સુણો દેવતાર્થ. વાર વાર પુછો કાંઈ. દીન
 અડસક તીરથ અડે બટાઈ હૃદય, દેવા દરશન હે દીલ માંહી;
 બાંગ હેડે જળનાથ ખીરાજે, કમર કાશી કેશવ માંહી. દીન
 નાણી કમલમે નકલંગી વાસા, બપ જપે અજંપા ત્યાંહી;
 છાતી ખીચ શીશરખ ખીરાજે, અજ અજડે દેહી માંહી.
 ભુજનડે ભુજરાજ ખીરાજે. ખટ દરશન પોચા માંહી. દીન

લાલદાસનાં બજન.

સોહી રામ રામ કોરે મારા આત્માના આધાર;
બરખના બાગોરે કાંઈ દર્શા કરો હેઠાર.

તુકન

સોહ માયા સુરખ મલકાવે, અંધા કરે એહકાર,
બુબરા નર તે શબ્દ ન માને ધણી વણુ પાસે માર.
દેખાં તો લેશેરે કાંઈ પુની બદેખરા.

સોહી૦

સેવા સમરણ કાંઈ કોલ જાણુ કરે કુટુંબસે કામ.
બકિત ન ભાવે સાધુ ન મેલે. કેમ મળે શ્રીરામ.
કુડ કાઢીને રામ નામ જગો જરા.

સોહી૦

ઠીધાં દાન અમરપર મળશે; સરશે કાજ અપાર;
હજુરમાંથી હુંડીજ મળશે કાંઈ ન લાગે વાર;
લાલદાસ સમજેરે સાધુ જે બદેખરા.

સોહી૦

લીલમખાઈનાં બજન.

કાચી રામ કોણુ ધડી તાસી કયા.

(૧૪૪)

હાથ હથેલી હસનાપુર નગરી, મણિક ચોક રચીયો. માંહી;
પાંચ અંગગીઓ પાંચ પાંડવ, રાજ કરે હરનીનાપુર માંહી.દીન
જીભા જપે જેમ જપે અજવાળા, જોત જલકે વરેહ મંડપમાંહી
મેંડું તારું છે મક્ષા મદીના, કબર બની અત્રે હી માંહી.દીન
માથું તારું છે મથુરા નગરી, ચાર પદરથ દેહી માંહી.
કાન તારા કનકપુરી નગરી અલોક બોલે આપ માંહી. દીન

ઘટમા ચાંદોને ઘટડામાં સુરજ, ઘટડામાં નવલખ તારા. કાઠ
 ઘટડામાં એરણુ ઘટડામાં ધમણ, ઘટડામાં ઘાટ ઘડાયો,
 ઘટડામાં આંખોને ઘટડામાં કેરી ઘટડામાં વેદ ન વારો કાઠ
 ઘટડામાં વાડીને ઘટડામાં ક્યારો, ઘટડામાં પવન ને પાણી,
 ઘટડામાં તાળુને ઘટડામાં કુંચી, ઘટડામાં ખોલવાવાળો કાઠ
 ઘટડામાં ગંગાને ઘટડામાં જમુના, ઘટડામાં તીરથ નાયા.
 સુરનેવચ્ચેને ખેલ્યા લીલમખાઈ, સાચા શબ્દ લાગ્યા પ્યારા કાઠ

હોથીનાં ભજન

ભજન ૧ હું.

વાલમ એવી વરેહનીરે નીશા તુને કયાંથી મળી,
 આ રંગ શેનોરે ખીજે ખીજી ભાત પડી. ટેકઠ
 આતમ ચિન્હ વિના આતમા બુઠડું પ્રદ્ધ જ્ઞાન,
 ભકિત તણે તુને લેહ ન લાગ્યો પચી મેલે હુસાની પ્રાણ.
 થકી થઈનેરે કાંઠે ઓલો કાઠે હડી. વાલમઠ
 નટવો થઈ નાચે ખેલે, ખેસે વાસે ચડી,
 આપેલ સુકયો આતમ પછે અધવચ રહ્યા છે અડી;
 ભોગ નવ સાધ્યોરે ખેલ આંગ્યો ખરાખરી. વાલમઠ
 સંતને સુરા સનમુખ રહે છે જેને સાચી રામ સગાઈ,
 પુરવના નર પ્રગટ ખેલે નિત્ય નિત્ય અધિક સવાઈ.
 રણવટમાં ચડભેરે હાથે લઈ જ્ઞાન છડી વાલમઠ

(૧૪૬)

નિત્ય ઉઠીને મારે નાહવા જવું તરવેણી ટંકશાળ;
ઢાસ હોથીને ગુરૂ મોરાર મળીયા, શામળે લીધી ભાળ;
કરૂણા વાલે કીધીરે કુળુદિને કીધી પરી. વાલમં

ભજન ર જી.

ગતિ મારી રામ ચરણમાં લાગીરે,
સુરતી મારી સાધુ ચરણમાં લાગીરે;
તેણે મારી ભવની ભાવટ ભાગીરે ટેકં
સતગુરૂએ મને શબ્દ સુણાવ્યો, રહુંકાર રહ લાગી;
તખ્ત ત્રીવેણીના તીર ઉપર, મોહન મોરલી વાગીરે. તેણે
ઘણા દિવસ થયા મન મસ્તાનું કરતું, દીલડે ન બેસું બાગી;
પુરૂષ મળીયા મુને અક્ષર અજ્ઞતાં,
જ્યારે સુરત સુનમાં લાગીરે.
હયા કરીને મન ડોલતું ગખ્યું, તૃણા મેલાવી ત્યાગી;
સતગુરૂ આગળ શીશ નમાવ્યું,
ત્યારે ભાવડી પકડી લીધી આઘીરે. તેણે
સતગુરૂએ મુને કરૂણા કીધી, અતર પ્રેમ પ્રકાશી;
ઢાસ હોથીને ગુરૂ મોરાર મળીયા,
ત્યારે તુટી જમડા ફેરી ફાંસીરે.

શીવાનંદ--કાફી.

કાળા રાજા કોખ્યોરે, ચોંપે આખ્યો ચડી ચડી;

विश्वनाथनां भजन.

भजन १ छं.

सोही गोहरी संतो। बाळ पोळ देना,

छिजरी भव भयना हीसही भयसु। सोही देना;

तसे वेर जाजोसि भुतस। तसे वेर जाजोसि कभाटा;

गोहरी अक्षय तास नाथनी.

८३०

संतो। बाळसि भयसही भवन भयसही। पांढीससे आसा पांढीससे

(૧૪૭)

કાયા ગઠ ઉપરે, હો જુઓની ખડી અડી.

૨૩૦

કાળ કેશ એન સહુ કીધા તે તો તંબુ જાણે,
જોપદાર જે જરા જરાનર પુગ્યો આવી પ્રમાણ;
આવરદાના વર્ષેરિ ઘટાડ તારાં ઘડી ઘડી.

કાળ૦

પાવાગઢને ઘડથી પાડ્યો, જુજનો ભાગ્યો ભર્મ,
પેટલાંદંતું છુટ્યું પરગણું ચુસી હાડને અર્મ;
કાન કેસરે પાયા ગયા પડી.

કાળ૦

દંતલગુરી ડગવી નાળી ખળભળાવ્યું ખંભાત,
દેશ દેશમાં ખંડ મચાવ્યું જુલમ કયો પ્રખાત.
જવાળને ઘરેરે કે જમડે આવી નડી કડી.

કાળ૦

જમત કરીને જીવને જમડા લઈ ચાલ્યા ચડી ચોટ.
વીધાનંદ કહે સત સંગ ન કીધો તેણે આધી ચોટ
નીચ તણી સંગતરે નીચે અંગે નડી નડી.

કાળ૦

(૧૪૮)

કયાંથી આવ્યું તે પાણીરે કહાંસે આઈ સુહાગણુ સુંદરી,
કહાંસે કાયા બંધાણીરે. મેલી૦

સંતો ભાઈ ઉતરસેં પવન પધારીયા;

ધંદ્રસેં આઈ સુહાગણુ સુંદરી તમસે કાયા બંધાણીરે મેલી૦

ઉંડા કુવારે મુખથી સાંકડા માંહે નવ નેજા પાણી;

સુગરા હોએતો ભર ભર પીવં નુગરા જાયરે પીયાસા મેલી૦

ઉના ઉના આધણુ છણુછણું માંહી ઓરેલ મુંગા;

સુગરા હોયસો રીજી રહેને નુગરા રહેજ કઠોરી મેલી૦

તેલ કડાયામાં કડકડે માંહે દીસે છે ચંદા,

દીસે ષણુરે દાંઝે નહિ, જેને સંગરે ગોવિંદા. મેલી૦

દીલકી બની સંતો ગોદકી, માંહે પ્રેમકા ધાગા;

સંત પુરૂષ દરજી ભયે, કૃષ્ણ શીવણેકું લાગ્યા. મેલી૦

ખોલ્યા વિશ્વનાથ દરશણી. ખોલ્યા અમૃત પાણી;

આરે વાણી આગમ તણી, કોઈ નર વીરજે જાણી. મેલી૦

ભજન ર જી

કહાંસે આયે કહાં જાયગા, ખેજ કરો અગમ ધરકી;

મીલે સદચર સાન બતાવે, ખોલ દેવે અંતર ખડકી. ટેક.

તીલક છાપ ધરમાળા મુદ્રા, તીરથ વત ભરે મટકી,

અથ બળવે લોક રીજાવે, ખબર નહી અપને મટકી કહાં.

ખાહીર બગ ધ્યાની હો ખેડો, અંતર સુરત ચલ મટકી;

ઉપર લીલા બતર ગંદા, મન મેલો મજલી ગદકી કહાં,

કાણુ કુરાન કીતાબ બાંધાને, જીવ જતો કરતા જલકી;

(૧૪૯)

હરદમકી હીકમત નહી બુઝે, પકડી, મુરખીકો પકડી. કહાં
હિંદુ તુરક દોતુ બુઝે, ખટપટ નહી તારી ખડકી;
ભેગી જ'ગમજતી સંન્યાસી, લાલચ માંહી રહ્યાલટકી કહાં.
તિના સમજ સબ જીતની નદોરે ચિંતનકી ન લહે ચટકી,
વિશ્વદાસ બેઠઠકે બાસી, આવરણે ન રહે ચટકી. કહાં;

રવી સાહેબનાં ભજન.

ભજન ૧ છંદ,

નેડલો કરીએ કોઈ, સાચાની સંગાથે;
વરીએ શામળીયા, વરની સાથે નાના—ટેકઠ
હંસલોને બગલો બેઠ જનમ સંગાથી બેઠ ચાલ્યા એકવાટે
હંસલોને ભેઠએ, મોતીડાનો ચારો (૨)
બગલો મોહયો તેની સાથે, નાના—નેડલો.
ચોરને સાહુકાર બેઠ જનમ સંગાથી, બેઠ ચાલ્યા એકવાટે
સાંજ પડી સાહુકાર સુઈ ગયો (૨)
ધનડા ચોરાણા મોડી રાતે, નાના—નેડલો.
સત્સંગ વિના સુષરે નહીને, તાળી ન પડે એક હાથે,
બોલ્યા રવીદાસ ગુરુ ભાણુ પ્રતાપે (૨)
એ તો વેઠ વચન પ્રમાણે, નાના—નેડલો.

ભજન ૨ છંદ.

તુને રવિયે રમતા બાળ્યોરે, મરમઠે જીવેરે જીવોહોજી, ટેક
આગળ જાયા તારી પાછળ જાયા, જાંચાઠે તમારે રૂપ;

(૧૫૦)

એક છાયામાં છુપાઈ કરી બેઠો,
સતગુર સાંઈ છે ખારો અનુપ. મરમ છે૦

આપે ચલાવે ખાવો આપ ચલાવે, ઝીણા મહાલો ઝીણોરે
મન હંસલી કી કરી લે પરીક્ષા લાઈ,

તે તો નાદ બુદ્ધિસે ન્યારા. મરમ છે ૦

અવિનાશી છે અનેક છે રૂપે, બાળક થઈ બોલેરે;

એરે બાળક જ્યારે ઢાલીયે પેઢયા લાઈ,

સંજો તાળાં બોલ્યારે

સંસાર સાગર મહાજળ ભરીયો,

બેલતા રસ આબ્યો; ઘણો સારોરે

કહે રવિદાસ સંખા ભાણુ પ્રતાપે ભાઈ,

ત્રણ ભુવનથી વેળવારોરે.

મરમ છે.

ભજન ૩ જુ.

હમ યોગી સો રહે એકલા,

સતગુર ભાણુ જ્ઞાનીકા ચેલા.

ટેક૦

સતગુર આગે કરી લીના,

સતગુર વિના મન રહે બહુ દીના

હમ યોગી૦

હરદે જ્ઞાન ગુર પ્રગટાના;

હમહી મીટે હમ રહે નિહાનાં.

હમ યોગી૦

હમ નહી થાવર જંગમ કરમાં,

હમ નહિ જાત વરણ આસરમાં.

હથ યોગી૦

હમ નહિ પૃથ્વી પવન નીર નત્વા;

ભાગ્યનું યંત્ર.

હું જાગાંદા ફાઇ ચોતંદા સયનેરે પ્રુદ્ધ સમજ. ટૂંક
 પોંક દીન જાગે દો દીન જાગે, કહી લાય રવમ થેન મહમાલી;
 જેસા તંદા બીજકા મગાયા, ફેર અંધેરી રાતી. ફાઇ
 ગાવે બજારે કરત કીચાલા, કહેજે ન ચડયા છિયા;
 જેસા પચ્ચર પાણીક મોંહી, કહેધી લીતર નવ લેલા, ફાઇ
 મારગ વંકા કર હે ડંકા, નહિ કાયદકા કામા;
 સરપ યાગ સતગુરુકા ગહીય. હેખ તપાસી નામા. ફાઇ
 સમજે નાહ સકગુરુકી સાના, નિરખયા નહિ નીરાઈ;
 પ્રુખ કરી હીલ ખેાબ નહિ, ઉઘડયા નહિ કપાઈ. ફાઇ
 રવીરામ કહે લાલ પ્રતાપે. સમજ સમજ મન મેરા;
 યુકયા ચોરાસી જાત ફીરયા; ખાચેગા હેરા ફેરા. ફાઇ

ભાગ્યનું યંત્ર.

અપાલો મને પાચોરે, ગુરુએ અતી ગેમ કરી;

(੧੫੧)

ਭੁਮ ਨਹਿ ਕਥੀ ਸੁਇ ਨ ਸਦਾ.

ਭੁਮ ਹੋਹੀ॥

ਭੁਮ ਅਵਸਥਾਭਨ ਹੋਛ ਨ ਥਾਈ;

ਆਰੁ ਹੋਛ ਨਹਿ ਪਰਮਾਈ.

ਭੁਮ ਹੋਹੀ॥

ਭੁਮ ਨਹਿ ਜਾਨ ਕਥਾਨ ਨਾਮ ਕਦਈ;

ਸਾਰਣ ਹੋਖ ਸਾਡੇ ਨਹਿ ਵਰਈ.

ਭੁਮ ਹੋਹੀ॥

ਭੁਮ ਨਹਿ ਮਥਖਮ ਭਿਖ ਸਰੋਖ;

ਰੇਖਿ ਰਾਮ ਨਹਿ ਭਾਂਖਾ ਖੁਖਾ.

ਭੁਮ ਹੋਹੀ॥

પરીબ્રજ ભાર્યારે, અદ્વત સક્ષળ ફળી. ટેક૦
 સતગુરુએ શ્રવણ રસ રેડીયો, ચોંટયો રૂઢીયા માંહી;
 સાંધે સાંધે સંચર્યો, ઉન મુની ગ્હોઠેરાઈ.
 સુરતા સુનમારે, પાછી નો ઉતરે ફરી. ખ્યા૦
 કથણી ને ભ્રૂણી સરવે છુટી, કેના ગાવાં રહ્યાં ગીત;
 ખોલણુ હારે આપે ખોવાણો, આપે આપ અદૈત.
 પારે ગળી પાણીરે, હેતુ તેમ રહ્યું કરી. ખ્યા૦
 લોભ લાલચ મમતા ને માયા, આવરણુ થઈ ગયાં અસ્ત;
 નવ પંદર અંતઃ અભ્યાસે, મટી ગઈ પીડા સમસ્ત,
 નજરે ન આવેરે વિના એક દુઃખ હરી. ખ્યા૦
 દુઃખ સાકર ગળીરે ગળામાં, સમજ સમજ મુસ્કાઈ;
 રવીરામ રસ કહે કુણસુ, વસ્તુ વણજી જીવ્યાઈ.
 ઘટે ઘટ બોલેરે સ્વાંગ તો અનેક ધરી. ખ્યા૦

ભજન ૭ મું.

દલ દરીયામાં અખંડ દીવો, દેખ્યા વિના મન માઈ ડોલે;
 જાતિના બુલા ભરો ભવ બુલા,
 સતગુરુ વીના તાળાં કોણુ ખોલે. ટેક૦
 ગગન ગુફામાં ગુપ્ત ને ચોગી, ભાર બાકન ઉપર બોલે;
 સુરતી ને સુરતી કોઈ સંત ખોલે. દલ૦
 આ કાયામાં રતન અમુલ્ય. વસ્તુ ભરેલ માંહે વણુ તોલે;
 સોહંમ શબ્દકા કરી લે ગુબારા.
 મે રામ સતગુરુ માંહે ખોલે, દલ૦

(૧૫૩)

પ્રીત જેની હશે પુર્વજનમની, ભુવા ધરમ અનાથ બેલે.
 શેલી સંધ્યાના ચેતો મેરા ભાઈ,
 કૃષ્ણ આવ્યા જેમ વૃક્ષ વેલે. હલ૦
 જેણે લખાવ્યાં ધણી હંજુરમાં, અખતોરે જીવ હવે કેમ ખીવે.
 કેહો રવીરામ ગુરૂ ભાણુ પ્રતાપે,
 અજર પ્યાલો કેઈ સંત પીવે. હલ૦

ભજન ૭ મું.

હલ દરીયામાં હમેશ નાતાં, કાદવ કપડાં કયું ધોતાં;
 પતિવૃતા ધર નાર પદમણી, ગુણકાસે મન કયું મોહતા ટેક૦
 હંચા હોય તે હીરા યુગતહે, ઓર અહાર નહી ખાવે;
 મોતી વીના આંચ ન ખોલે મુનીવર,
 મરને જીવ નીકળી જાવે. હલ૦
 શ્રદ્ધા સરાવતાં કઈક જીગ વહી ગયા, મુવા ખાપકો કયું રોતા;
 આવ્યાને આદર નહી દેતા, મુવા પછી મુખ કયું ભોતા હલ.
 નદી કીનારે બગલા યુગત હે, અપરાધી મછલી મારે;
 કરમહીણુઓ કાંઉ ન બાણે, કહોને ગુરૂજી એને કેમ તારે. હલ૦
 ખાવે પીવે ને મારે ખાસડે, માલ મુરખા કયું ખોતા;
 ઉગે ત્યાં કળુ નથી વાવત, ઈંગારે બી કયું બોતા. હલ૦
 આંખ વૃક્ષકી છાંયા તણે, આઠ વૃક્ષ પર કયું સોતા;
 હંસ સભામાં કળુ ન ખેસતા, બગલા સાથે ખાવે ગોયા. હલ૦
 કરી લેને ખંઢગી સાચા સાહેબની, અમર રહવે તેરા નોતા;
 કેહો રવીરામ ગુરૂ પ્રતાપે, અવસર રહ્યા નહી હોતા. હલ૦

(૧૫૪)

ભજન ૮ મું.

એવા સતશુરે નોંધારાના આધાર,	
એવા એકલના બેલીરે ભાંગ્યાના ભેરૂં.	ટેક૦
શ્રી કશ્વ જેહી ગેડીદડે રમવા નીસર્યા,	.
તેહી ભુખત સઘળા એના ભેરૂં;	
દડુલો દોડાવીને નાખ્યો જમનાજીમાં,	
તે દીનથી લેવાના લાગ.	એવા૦
હરીયે હરણ્યાકંસ હાથે રમાડયા,	
તેહી અંત પ્રહલાહ હતા એને ચોરરે;	
પ્રહલાહ કારણ થ'લ ધગાળ્યો,	
તેહી થ'લ તો દીધા હરીએ ઠારી	એવા૦
સતીરે દ્રોપદીજીનાં ચીર હરાણાં,	
તેહી દુઃખ્ય દુશાશન એનો હેરૂં;	
નવસો નવજીવ વાલે ચીર તો પુર્યાં,	
તેહી એકને ઉતારી દુબ્ધ ઓઢ્યાં.	એવા૦
કોલવે ભકતે પગના કટકા કીધા,	
તેની ધ્યાન તો ધરવું એની રાતેરે;	
કોલવા ઉપર વહાલો કરૂણા કીધી,	
તેહી દરશન કારણ દેરી દેરી.	એવા૦
આરે વખતે એવા માનવી થઈ ગયા,	
તેહી લાલન રાખ્યો જખર મેરૂં;	

(૧૫૫)

કહો રવી રામ સતો ભાણુ પ્રતાપે,
તેહી મગવત રહેજો મારા ભેરે.

એવઃ ૨

ભજન ૯ મું.

રામ ભજન વિનારે,

પાર ન પડીએ પ્રભુના સમરણ વિના;

આ કાયા ધુતારાના શહેર છે.

ટેક ૦

આવ્યો તો ત્યારે તું તો, શી બોલી બોલતોરે;

બોલી બોલીમાં ઘણો ફેરછેરે ભાઈ ફેર છે;

સુખરે સંપતમાં તુંતો શું ફેરે લોભાણોરે,

રામના ભજનનું તારે વેર છે.

રામ ૦

સાધુ ભયા ત્યારે શુંરે થયું રે,

ખ્યાલા ખ્યાલામાં ઘણો ફેર છેરે ભાઈ ફેર છે;

છીપમાં ઉપજે એવાં સાચાં મોતીડાં,

મોતીડે મોતીડે ઘણો ફેર છે.

રામ ૦

મોટપ તારી તે તો ઘડીએ ન છોડીરે,

તારી મોટપ તુંને વેડશેરે ભાઈ વેડશે;

હુંડીયુ કમાયુ તારી ચોપડે ચડસેરે,

લેખાં લેવા હરી તોડશે.

રામ ૦

કહો રવીરામ તારા ભજન વિનારે,

દીધા વિના કયાંથી પામશે ભાઈ પામશે;

સાચે હલે મારા પ્રભુજીને સમરે

એ ધણીની ધણી મેર છે.

રામ ૦

(૧૫૬)

ભંજન ૧૦ મું.

જાગોને મન થેતો આતમરાય,
દેખોને નજર પાછળ ફરી,
ઘડી ઘડીના ઘડીયાળા વાગે,
કાયાનો ગઢ તારો લેશે ઘેરી. જાગો
માતને તાત તારાં કુટુંબ કળીલા.
બેની બાંધવ સુતની કચારી,
તેમાંથી તારી સંગ નહી આવે,
ન આવે તો ઘરની નારી. જાગો
ઢસ દરવાજા તારા બંધ કરી લેશે,
ધમશાણ ચડસે રંગારી;
આરે કાયામાં ધુધુકોર લાગી રહેશે,
જેમ આવે અસાડી ધન ભારી. જાગો
એક દીન જમડા શહેરમાં ઉલટશે,
ચોકીદાર ઉભા ચોક ઘેરી;
પુન્ય વિનાના તારી પાસે ન આવે,
કોણ કરે વૃત્તી તારી. જાગો
તનમાં તપાસો તમે જુઓ વિચારી,
મનખા જનમ નહિ આવે વારી,
કહે રવીરામ ગુરુ ભાણુ પ્રતાપે;
એકરે અલેક આશા તારી. જાગો

(૧૫૭)

ભજન ૧૧ મું.

દેખાદેખી તમે મત કરો ભાઈઓ, સતગુરૂની ગતિ હે ન્યારી
નટડીના ખેલ રમો સે જાનમાં ઘેર ડગતા ભોંપર ડારી, ટેક.
સમજ્યા ખીના નર સખ મલી ખવે, સોઈ ખપરમા એક આરી
જ્ઞાન નળણે ધતો વીશે રસ માણે ઉદર ભર્યાના અધિકારી દે.
જનક રાજઅ આતમ સીધા, રાજ કયું દુઃખ જાતે ટાળી.
એક હાથ ત્રીયા તન ઉપર, દુબે હાથ અગ્નિ જાળી. દે.
કોઈ કહે કૃષ્ણ બાળ પ્રજાચારી સોજસે ગોપી પ્રીય વરેહારી;
કહે રવીરામ સતો ભાણુ પ્રતાપે, એક ટેક મનમાં ધારી. દે.

ભજન. ૧૨ મું.

સંગત કીજીરે મોટા સંતનારે,
હારે ભાઈ જે છે જેહ રહીત;
કરે ઉપાસનારે પ્રભ સતગુરૂ તણીરે,
હારે ચોખાં જેના ચીત. સંગત૦
કામને ક્રોધ ને લોભને વરાયેરે,
સંતને બાણીએ શ્રી જીમદીશ;
અંતર માંહીથીરે હું તું ટાળીયેરે,
સંતનેસોંપીએ નીજ મન શીશ. સંગત૦
હરીરસ માંહીરે રસ રૂપ થઈ રહોરે,
હારે સતગુરૂ સાચા રામ;
પાંચ પચીસ નેરે પ્રપંચ પાછોરે,
હારે એવો અખંડાનંદજી ધામ. સંગત૦

(૧૫૬)

લેહેરને લગોરે આ તન વીધે,
હારે ત્યારે નારહ આવે હાથ;
આવરણુ સમાવીરે આહર કીણ્યેરે,
હારે ત્યારે નેહ જણાવે નાથ. સંગત૦
ભક્તિનો ધરમ છેરે નેહ કરમનોરે,
હારે કરશે તે વીરલા કોઇ;
શીશ ઉતારીરે સનમુખ થઈ વઢેરે,
એમ કહે પુરણુ પોકારી સોઈ. સંગત૦
દુગ્ધા રહિતરે માહાજન માલમીરે.
સત કરી કરીયે તેનો સંગ;
અભય તે કેવાય કરે અનુભવ ઉતારે,
સત સત સ્વીહાસ પુરૂષ પ્રસંગ. સંગત૦

ભજન ૧૩ મું.

સતશુર સાથેરે બાઈ મારે પ્રીતડીરે,
સમભવી સાન પુણુ બ્રહ્મ લેહ. ટેક૦
કારજને કારણેરે બાઈ મારે સમ થયુરે,
કરમ ભરમના કયો બિચ્છેહ. સતશુર૦
તન મન સોંપ્યુરે સદશુરે ચરણમારે,
પ્રેમે પીયુષને કીધા હાથ;
બાહ્ય બીતરરે રસીકવર રમી રહ્યારે,
નજર આગળથીરે નવ ભય નાથ, સતશુર૦
અબાણુ હતી તે અનંત આવરણુમારે,

ભગવત ૧૪ સુ.

સતગુરુ બોલ્યા તે મરતક કર ધરી;
સેવક સાચી માને હી સાંખ.

૧૬૦

પગડ રહ્યું હરે તારા પેટમાંદે,
હીલડાની કુચા કાઢી નાંખ.

સત૦

આનંદ આણીરે અનુભવી ઝોત્યયોરે;
પાયો તમે પ્રેમીજન શુ પ્રીત;
સોન વૈરાગ્યરે ભકતરસ બેટીયેરે;
અંતર રાખો નીર્મળ રીત.

સત૦

શીલ ને સંતોષરે ક્ષમા બહુ રાખવીરે;
સાધુજન શુ અધિનતા બહુ હિત.
બાળક સમભાવેરે રેલું તારે રેણીયેરેઅં;
વશ રાખો. અલ ઇંદ્રી સચેત.
સોન ખંભીરે રહીયે નીચમચીરે;

સત૦

(૧૫૬)

સતગુરુએ પહલ કીધા હરે;
અહોનીશ છતુરે પ્રેમ આનંદમાંરે;
જ્યાં જોઉ ત્યાં હરી ભરપુર.

સતગુરુ

આતું ભુલીરે વરહે વીઢીમાંરે;
પ્રેગડીરે પુરણ પ્રદા જે શાખ;
શુદ્ધ વિચારતાંરે જેનું તે રહ્યુંરે;
અભ્યુષતાં રવીદાસ નીરંતર ગાય.

સતગુરુ

કઠણુ વચનરે કથતો હરકત ધરીરે;
 મોંના મીઠા દીલના જુઠા જણ;
 હરીજન હંસારે તેથી અળગા રહિરે,
 અવગુણુ કોના ન ધરે કાન.

સત ૦

તરવના દર્શનરે આગે બહુ થાયરે;
 તેનો કોઈ માણે હિયામાં દોષ;
 મન કર્મ વચને કોઈને ફોલે નહિરે,
 તે તો નર જીવતા પાપ્યા મોક્ષ.

સત ૦

હરીરૂપ થાઓરે હરી હંસ નીહાળતારે,
 જો હોય ગુણુ હરી પદ આશ;
 સંશય ન મટેરે વણુ સંત સંગતિરે;
 ભાણુ ચરણે બણે રવીઠાસ.

સત ૦

(૧૬૦)

જે મન ગંભીર છે હરિયાવ;
ઉઠડી લહિરીરે ઘટમાં સંભાવીયેરે;
માન ગાળી ટાળવેા હેઠ સવભાવ.

સતત

દીઠીને અણુદીઠીરે કહિ કોઇ અનુભવીરે;
સમજીને સમાસ કરે કોઇ સંત;
ત્રિવેણીમાં જઇને આસન કરેરે;
અનહદ સાંભળે નાદ અખંડ.

સતત

રૂપીરાજનાં ભજન.

ભજન ૧ બું,

પામર પ્રભુરસ તે શું પીએ, પીએ હરીનારે જન—ટેક૦
હરીગુણ ગાવામાં હોંશીલા, જગમાં હરીનારે જન;
ખર શુ બાણે ખીરને, મલકે ઉકરડે મન—પા૦
કાગ મોતીને શું કરે, મોતી ભરખે મરાણ;
પાન ખીડાં શા પાડાને, પાડો શોધે પરણ—પા૦
અંધા આગળ શી આરશી; સમજે છાણા સમાન;
બેહેરા આગળ શું બોલવું કેમ કરી ઉઘડશે કાન—પા૦
ભમરે ગીંગાને લોળવી; બધો દેખાડ્યો બાગ;
જેતાં વાડીનાં ઝાંડવાં, ભાળ્યો વિદ્યાનો ભાગ—પા૦
શ્વાન ના સમજેરે સંપમાં, અગણિત દેતાં ઊપદેશ;
નજરે ન્યાતીલા; ન્યખીને, દીક્ષમાં દાખવશે દવેશ—પા૦
અન્નના ભોજન શા ઊંટને; રીઝે ઝાંખરાં ભેઈ;
ઇંટડી વળગી અડાણમાં, પીશે પય છાંડી લોહી—પા૦
પુરૂષાતન ઇચ્છે પાવેઓ, એકે ન મળે ઇંલાજ;
કાળી કામેળને કીર્તનનો; રંગ ન લાગે રૂપીરાજ—પા૦

ભજન ૨ બું.

પ્રભુરસ પ્રેમી જન પી શકે; હરીરસ હરીના જન. ટેક.
હરશે કંચનના થાળમાં ડુંગરી વાઘણનું દુધ;
ત્રાંબા પીતલમાં નહિ ટકે, સો વાર કરીએ શુદ્ધ-પ્રભુ.

(૧૬૨)

સોમવદ્લી સંસારમાં; પચવે બ્રાહ્મણનો પુત્ર;
 વામશે બીજી સહુ વહુ તે, શું થાય ધાર્યેથીસુત્ર-પ્રભુ
 ખારા જળનીરે માછલી, મીઠા જળમાં મરી ભય;
 ખાશે કુતરે ખીર તો ઉકલ, ઓચિંતી થાય-પ્રભુ.
 અગ્રીણ કેરીરે ઇયળને મળશે ગોળેથી મ્હોત,
 જળરતુ પામીને જવાસા, સુકાય શાખા થડ સોત-પ્રભુ.
 આખા જગનીરે આંખ્યોને, સુરજ ઉગ્યે સુખ થાય;
 ઉલુક જગતમાં અભાગીયાં, દિવસે કાંઈ ન દેખાય-પ્રભુ.
 સેવે સાકરને શ્રીમંતો, કરવા સુંદર કાય;
 ખર જો કાંકરો ખાય તો, જીવનું જોખમ થાય-પ્રભુ.
 મોંઘા મખમલના મ્હોઢીયાં, મહતાં બગડે પખાજ;
 દંધને આટલા દાખલા, રચના કીધી રૂપીરાજ-પ્રભુ.

ભજન ૩ જી

વહ લીડા ચડજ્યો બહારેરે. બળવંતા બેલી;
 કપાસે બંધન કયારેરે; બળવંતા બેલી—ટેકો
 વાહાલાજી મારા નથી, આ વેળા કોઈ મારે;
 છે શંભુ એક તમારે બળવંતા બેલી—વહાલીડા.
 વાહાલાજી મારા વડાઈ, આપની વિચારે;
 અપરાધ ન જોશે મારારે; બળવંતા બેલી—વહાલીડા.
 વાહાલાજી મારા સગપણ, તમારે એક સાચું;
 બીજી તો સરવે કાયુરે; બળવંતા બેલી—વહાલીડા.
 વહાલાજી મારા પિતા, તમે ને તમે માતા;

ભુદરજી મારા બ્રાતારે, બળવંતા બેઢી—વહાલીડા,
 વહાલાજી મારા તમે, છો દીન કેરા બંધુ;
 શામળીયા ગુણના સિંધુરે, બળવંતા બેઢી—વહાલીડા.
 વહાલાજી મારા નબળી, વખતના છો નાણું;
 જગ સરવે મિથ્યા બાણુંરે, બળવંતા બેઢી—વહાલીડા.
 શરણાંગત કેરી સંભાળ, સ્વામી છો લેનારા;
 રૂપિરાજ રૂઢયે રેહેનારાંરે, બળવંતા બેઢી—વહાલીડા.

ભજન ૪ મું.

શ્રીરામ કહેનેકી મઝા, જીસકી ઝખાપે આ ગયા;
 જીવન મુકત હો ગયા, ચારો પદારથ પા ગયા—ટેકઠ
 હુંડી મઝા પ્રહલાદને, ઉસ નામકે પ્રતાપસે;
 નરસીંગ હો દર્શન દીયા, ત્રીલોકમેં જશ છ ગયા—શ્રીઠ
 ઐસી લીલન સીવરી, કીસ પ્રેમસે સુમરન કીયા;
 પરમાત્મા ઘર આયકે, ઉસ હાથકે ફલ ખા લીયા—શ્રીઠ
 વાલ્મીક બડા અધમ, ઉસ નામકા સુમરન કીયા;
 સતકોટી રામાયન કરકે, પ્રભુ પદાર્થ પા ગયા—શ્રીઠ
 સતકોટી કી તકસીમમેં, જબ શંભુને પાયા ઉસે;
 જાપે કૃપા ઉનકી લખ, સદ્ગુરેસે દર્શા દીયા—શ્રીઠ
 સખસેં બડા હરબ કીયા, લકતોંકા ઇસ કલ્લીકાલમેં;
 નરસિંહકી હુંડી દારીકામેં, શામળા શકરા દીયા—શ્રીઠ
 છા રંહી કીસ્ત બીમલ, રૂપરાજસી સંસારમેં;
 અબ્રકે માનીંદ તૃલસી, પ્રેમ રસ ખસા દીયા—શ્રીઠ

(૧૬૪)

ભજન ૫ મું.

માયામાં મનડું મોહુંરે પામર પ્રાણી;
 પ્રભુ માંહે ચિત્ત ન ગ્રોયુંરે, પામર પ્રાણી—ટેક૦
 જીવલડા ઉંધે માથે, તું દશ મહિના ગુલ્યો;
 તે દહાડા હવે ભુલ્યોરે, પામર પ્રાણી—માયા૦
 જોને દના તું તો બળતો'તો જડરાની અળે;
 ઉગાર્યો દીન દયાળેરે, પામર પ્રાણી—માયા૦
 કરડતા તારી કાયાને, કમીઆ ને કીડા,
 પસ્તાતો પામી પીડારે, પામર પ્રાણી—માયા૦
 આટું ને ખરૂં તીખું, જનેતા તારી ખાતી;
 તે થકી બળતરા થાતીરે, પામર પ્રાણી—માયા૦
 મુંઝાતો મુખ આળા, તે ચામડાની માંહી;
 ત્રીકમજી બેઢી ત્યાંહીરે, પામર પ્રાણી—માયા૦
 ગોઝારા તે તો મળને, મુતરમાં ખાધાં ગોથાં;
 પુછાવી જોને પોથારે, પામર પ્રાણી—માયા૦
 સંભાર્યા સાતે મહીને, રૂપિરાજ કહે છે સ્વામી;
 અલબેલો અંતરજામીરે, પામર પ્રાણી—માયા૦

ભજન ૬ ઠું.

રે જીવ શું કરવા આધડે. પ્રભુની ગમ શુરૂ વિના નહીં પડે ટેક૦
 જોજ કરી નહીં જેવટીયાની, નવ બેઠા નાવડે;
 તુંબડું લઈને હાથે તરતાં, અરણ્ય કેમ આવડે—પ્રભુની૦
 અહોતાળાંમાં તેજ બળે પશુ, દરશે દીવા વડે;

(૧૬૫)

આંખોનો આંધળો હોય પણ, અંધારે આખડે-પ્રભુની૦
 શિષ્ય થયો નહીં શીલાટનો તે, ચેર વિના થાયડે;
 ઔષદ દે ઉસ્તાદ વિનાનો, શરીર આખું સડે-પ્રભુની૦
 અખાડામાં અભ્યાસ કર્યા વિના, નહીં એ મદ્દ નીવડે;
 દાંવપેચમાં દીલ દીધા વિશુ, લાતમ લાતા લહે-પ્રભુની૦
 ગાન કળના ગુરૂ મળ્યા વિના, તાલ ચુકે તાકડે;
 રાગ તાલું ઘર છેટે રહેશે, ઉંટ રાગે આરડે-પ્રભુની૦
 વગર ભણે વાદીની વિદ્યા, રોપે પગ રાફડે;
 મણી ખોળતાં ફણી મળે તો, ઉછળીને આલડે-પ્રભુની૦
 રૂપીરાજ ભણતા રસનાયે, ચઉદે વિદ્યા ચડે;
 ગુરૂવિના ભણી સર્વ ગયો, પણ બાણ કુંચી નવ જડે-પ્ર૦

ભજન ૭ મું.

જમ દે નિત્ય ઝપાટારે, કોઈ ચેતણકાર ચેતો. ટેક
 ઠીઠીઠીઠી દાંત કાઢે શું, પળમાં બગડે પીઠી;
 દીઠી દીઠી ઘણાની બગડી, ચડપ આવી ગઈ ચીઠી. જ૦
 માતા પીતા બાણે સુત મારો, થાયે દીન દીન મોટો;
 મોત નજીક આવેછે એકદીન, થાશે ખેલ ભાષ ખોટો. જ૦
 બંધુ બાણે બંધવ મારો, જીવે જુગોજુગ જોડી;
 કાળ અચાનક આવી પડડશે, તરત નાખશે તોડી. જ૦
 સોળ અંગ શણગાર સજીને, રોબડશા શું રીજ;
 એક દી લાલ વેરાગણ બનવું, વેષ બદલો બીજો. જ૦
 દર્પણ લઈ શં મખડં દેખો. સમજો જમની શેઠમાં!

(૧૬૬)

એક દી કરશે કાગ કુલાહલ, ચડપ મુવાડે ચેહમાં. જ૦
દારા પુત્ર પરીવાર તજીને, જાણું મીલકત મેલી;
રૂપીરાજ રઘુનાથ વીના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. જ૦

ભજન ૮ મું.

જખરો કાળ અપાટોરે, માથે મરણ બીક છે મોટી. ટેક૦
જંતર જાણો મંતર જાણો, જાણો તંતર ટાળા;
કાળ મહાબળ વાત મહં જ્યાં, ધરજી પડે ધારાળા. જ૦
વેદ બોલાવો સૈદ બોલાવો. કરો ઉકાળા કુટી;
જુટી તે તો જરૂર જુટી, ટુટીની નહીં જુટી. જ૦
લોંચકં બોદો સીખો શરોદો, તત્વ વીચારો તાજાં;
નાડી લેદ દહાડી રમો પછુ, વળશે ઉંધાં વાજાં, જ૦
જોશ જુઓ નિર્દોષ લાજીને, કોશ શુકનના કાઢો;
જમ કીંકરનો અજમ અપાટો, ગજમ કરી દે ગાઢો જ૦
વેશ ઉતારો કેશ ઉતારો, દેશ ઉતારો હુજે;
પકડે આવી મોત પલકમાં, જીવડકો શું જુજે. જ૦
રોટી બદલો ઓટી બદલો, લોટી બદલો લાગો;
દહં મહંને ગદં કરી દે, મોત મહં આખો.
ધર્મ ધરો અધર્મને મેલી, ખાંનેથી લ્યો ખેલી;
રૂપીરાજ રઘુના વિના નથી. કોઈ બરાબર બેલી. જ૦

ભજન ૯ મું.

નિશ્ચયે રેવું નથીરે માથે મોત અપાટો મારે. ટેક૦
કાલ્યા કુલ્યા શુરે કરો છો, જુઓ વિચારી જગમાં;

(૧૬૭)

વણસતાં કાંઈ વાર ન લાગે, રોગ ભયો રમરમમાં. નિશ્ચે.
 હાટ ભરો ધનમાટ ભરો, ઘાટ કરો ભલે મોટા;
 ખાટ ઠાઠ સહુ ઘાટ આઠ પળ, પાણીતણા પરપોટા. નિશ્ચે.
 જગ જગ મેવાડી મોડીયા, જગમગ દીસે ડગલા;
 લાકડાની ચેહો લાગી, થયા ધુળના ઢગલા. નિશ્ચે.
 ડહાપણુ ડાહ્યા કોમળ કાયા, ઉડયા પલકમાં એ તો;
 કેડામેરે વાર નથી કાંઈ, ચોંઈ કરીને ચેતો. નિશ્ચે.
 કાશી કાશી અતી ઉદાસી, જંગલ વાસી ભેગી;
 કાળ જપટમાં ચપટ થયા કંઈ, ભાતભાતના ભોગી. નિશ્ચે.
 મીઠી વાણી પુરા પુરાણી, બાણી વાતો ઝાઝી;
 કાળ કોળીયા કરી ગયો, કોણ કીતાબી કાણ. નિશ્ચે.
 સગાં સંખંધી રૂએ સ્વારથે, વનિતા રૂએ વરેલી;
 રૂપીરાજ રણુનાથ વિના નથી, કોઇ બરાબર બેટી. નિશ્ચે.
 ભજન ૧૦ મું.

પકડે કાળ પળમાંરે, દાંઈ અજબ અપારો આ તો. ટેક.
 જીવ વિચારે અભેદાન થઈ, મેદાન કરીને માલું;
 કાળ વિચારે ખેદાન કરવા, ભેગ મળે તો બાવું. પકડે.
 ગડગડ ગડગડ નોખત બાળે, જખંડે લશ્કર ઝાઝું;
 ખડખડ ખડખડ કાળ હસેછે, કોઈ ભાળુ માંડે ભાતું. પકડે.
 ઘોડો નાચે વરઘોડામાં, જગ જગ જળકે ઝુલ્યે;
 બેડે બેને જમડા નાચે; લાડકલાં શું કુલ્યો. પકડે
 નારી સારી ધરસુત્ર પુત્ર, બેઈ જીવડો સારૂ બાણે;

ભાગન ૧૨ મું.

હાંરે દેખો સખી ડાલરીયો કાલંદ્રીને કાંઠે ઉભોરે, ટેકા
આણ્ણવન રૂડું પછેરીયું પીતાંબર હાંરે;

સોર સુગટ મને હર ધરીયો.

વાંસળી વગડેને ચોહ પમાડે હાંરે;

ચુપો જાહુડાને ભરીયો.

ભીનેવાને પણ મલો ચોલે છે હાંરે;

પેલે સુખને ભાર કેઈએ કરીયો.

વઢવારી નારીયો કહ્યું છે વઢવારો હાંરે;

મને લાગે છે રાપણનો દરીયો.

માંકડા લઈને કાલે માંખણ માગવા;

હાંરે ફળીયામાં ભરે ભરે ફરીયો.

કંઈક વાર આંબાણે નચાડું નાનકડો;

હાંરે પેલો ક ન કુંવર ફેસરીયો.

કાલીંદ્રી

કાલંદ્રી

કાલંદ્રી

કાલંદ્રી

કાલંદ્રી

કાલંદ્રી

(૧૬૮)

કાળ વીચાર કરાળ કરવા આસ પડાવું ઠણે ષકડે.
જમાદાર સારદાર તૈયાર ત્યાં, છડીદાર નિત્ય ત્યાં બોલે;
અમલદાર બળદાર કાળતો ગણે તણુંબલા તોલે. ષકડે.
રોબડ રીંગે નંગે રંગે જોઈ, અંગે બરાબર આપે;
બલક મલક કુરબાન કરી દે, કાળ પલક જે કોપે. ષકડે
દેહ આગળ પંચાળ કાળ ભય, શીયામણ આ છેલી;
કેષીરાજ રઘુનાથ વિના નથી, કોઈ બરાબર બેલી. ષકડે.

(૧૬૯)

રંગીલો નાથ રૂપીરાજ કહો રૂપાળો;
હારે એતો આપણે કાળે અવતરીયો.

કાલંદ્રી૦

ભજન. ૧૨ મું.

બુઠું બુઠું ભવન ખરું બાણ્યમારે; બુઠું બુઠું ટેક૦
બુઠી જનની બુઠી જાયા બુઠી મોહ ભરેલી માયા;

કાચ કુપો છે કાચા, મમતા તાણ્યમારે. બુઠું ૦ ૧

સદાય તે છત કેની છાજ, તે દેખી શું થયે રાજ

આતશ બાજ આશા લાંબી આણ્યમારે બુઠું. ૨

ગગને જમ્યો વાદળ એટો; પાણીમાં પ્રગટયો પરપોટો;

એલ બધો એમ એટો, મુરખા માણ્યમારે. બુઠું ૩

ધીરજ રાખી મનમાં ધારે, બ્રહ્મણ છે તનમાં ભારે;

નરક બચું નવ દારે વધુ વખાણ્યમારે બુઠું ૪

ફેલ કરીને ફોગટ ફટકયો; મેન્દરને ચરણે નવ અટકયો;

લેદ વિના તું ભટકયો, ચારે આણ્યમારે. બુઠું ૫

પરખી લેને પુરૂષ પુરાણી, જગમાંથી ગુણ જોને બાણી;

પૃથ્વીમાં જેમ પણી ઠરે નીચાણ્યમારે. બુઠું ૬

બચો તો જગજીવન બચો. નાચો તો હરી આગળ નાચો

રૂપીરાજ કહો રાચો; સંત સમાજમારે. બુઠું ૭

ભજન ૧૩ મું.

ગોવિંદ બાણ્યા વિના તે વરસો ગાળીયરે. ગોવીંદ૦

ગળે ચાસ બાંધી જમ અહરે; કાપો કાપો મુખથી કહેશે

રંગ ભરેલા રહશે મંદિર માળીયારે. ગોવીંદ૦

ભાગ૧. ૧૪ મું.

રટવા રટવા આંચો છે તુંતો રામનેરે.

રટવા૦ દેકર

બીજાનું સુખ એમને બળમાં, વેઠ વગરની વાટે વળમાં;
શિવત વિશે તું અળમાં દેખી કામનેરે

રટવા૦ ૧

પંચ વિષય લાગતા પ્યારા, જતા રહ્યા કોટી જનમારા;
તું સમજને કરી શે તારા કામનેરે.

રટવા૦ ૨

કહિક જન્મ તેં ફેરવ કરીયાં, દેખા તેથી દુઃખના કરીયા
ભાવમાં સુખ ભરીયા સેવે શામનેરે

રટવા૦ ૩

આરે હવે નવ અપજા ઉધામે, ઝરણા રાખી ધરેખા ભરે,
ચુરણ આનંદ પામે વહકુંઠ કામનેરે.

રટવા૦ ૪

(૧૭૦)

સુરિ પુરે। સુરાપાને કુંભકથા ગોઠે નવ કાને; ગોશીંદ્ર
 જાજની જન જગતને અળ તે ખાળીયારે, ગોશીંદ્ર
 હંધયામાં નવ ધર્મા હરીને ભુરાઇ ંહારી ઝાઝ જરીને; ગોશીંદ્ર
 દયા વિના તેં દાન કરીને ખાળીયારે. ગોશીંદ્ર
 અડખંખાઈમાં ઉમર આખી, નરતન સ્ત્રીતામણુ પોણ નાખી; ગોશીંદ્ર
 ફેદયા મધ્યે રાખી તીખી પાળીયારે. ગોશીંદ્ર
 ધર્મરાજની આગળ ધરશે, ત્યાંક તારા ગાન થરથરશે; ગોશીંદ્ર
 કોધી જમડા કરશે અરે હંદાળીયારે; ગોશીંદ્ર
 મરણુ ધાત તેા નહીં મદવાની, ભેતાં વાર જવાની; ગોશીંદ્ર
 સાથે ન આવે વાલ સવાની વાગીયારે, ગોશીંદ્ર
 વસ આભુપણુ ભુંડી હેશે, બહાર જઇને ખાળી દેશે; ગોશીંદ્ર
 રૂપીરાજ કહે દાટયાં રેશે રાળીયારે. ગોશીંદ્ર

ભજન ૧ બું.

હરે તેંતે મનખયા જન્મ ગુમાવ્યો, તેંતો ફાગટ ફરેા ખોયોહિ
નર નામ ન જાણ્યું તે રામનું

૮૩૦

સુધ સુધ આવી રેન ગુમાવી, દીવસ ગુમાવ્યો ખોધ;

ફીરશેા સરખો જન્મ ગુમાવ્યો હીરેા ફાડીને બદલે જાગ નર
ગુખીયા મરે સુખ લોગવી, દુઃખીયા મરે દુઃખ રોધ;

જન્મ રમેહીછે નેડો રામનેા, તંણે સુખ દુઃખ સહ્યાં સોધ નર
સુખ દેખી મત રાગીયે, વીપત પડે મત રોધ;

સંપત વીપત ફોનું એક છે, ફીરતાર કરે શો હિય નર
ઉગ્યો તે તો આપસે, ફુલયા સો કરમાય;

ઘડે પડે ફાડેા નસે, લખ્યું ન મીથયા થાય.

નર૦

માતા મન જેમ બાહણું, ખીન તણું જળ માંધ;

ઘડી એક વીથેા જો પડે, તો તલપ તલપ જીવ જાય. નર૦

(૧૭૧)

કાળ ગણે નહિ નહિ કરીડપતિને, ભેશી-ડાશી વેદ જતીને,
 શંખણી અને સતીને હુકમી હજમનેદે. રટવાળે પ
 ચાર ઘડી કેદે ચોષહીયું, નર તન વણ સમજેથી નહીયું;
 પડશે કે તન પડયું જાણ ગામનેદે રટવાળે
 રૂપીરાજની વાણી કર વહાલી, ચોત ખરે જાણું છે ચાલી;
 પોષશમાં તું ખાલી આડે જામનેદે રટવાળે ૭

રોહિદાસનાં ભજન.

(૧૭૨)

અન ષંખીને તો ઘણો, ઉઠી આકાશે જાય;
ક્રુષ્ટ થકી કૃપા નીપજે, એનો સાર કહો ન જાય. નર૦
જેસો રંગ પતંગનો, વેસો હે સંસાર;
રામ નામ રંગ એક છે, રોહીઠાસનો પ્રાણ આધાર. નર૦

નાભા ભકતનાં ભજન.

ભજન ૧ લું.

કાયામાં અલક પધારશે, પધારશેહાં આતમરાજે આવશેરેજી.
ચાંદો સુરજ હોય નર ચાલશે, સામે નવલખ તારારે;
આપ નારાયણ આવશે, ખાંધો ખડગ ચોધારારે. કાયા૦
રામ સરખા હોતું ભાવલા, સાથે રૂપાંદે રાણી;
રાવત રણુમ્ની સુદ્ધ રામ દે, ચોથી હરીચંદ રાણી. કાયા૦
તેને પંથે ચાલે માતા પદમણી, પાયે નેપુર વાજે;
ઉલટ સુલટ ગુલતાનમાં, ચાલમ મેળે વીરાજે. કાયા૦
દેલડી નગર વાજાં વાગશે, ચીંગી નાદ બુરલા,
નાસો ભકત એમ ઓચર્યા, ઓદ્યા અગમના સુરલા. કાયા૦

ગંગેવનાં ભજન.

ભજન ૧ લું.

નુર હરગાપર વારી ખાવીદ નિત્ય નિત્ય ચડે અસ્વારી;
હુકમ કૌતો રહીએ હજુરમાં, નુરહરગાપર વારીજી ટૈક.

ભજન રે ભૂં.

મહિવાહો પીર પાઠશાહ, ધુન ધણી મેં ધાર્યો (૨)
એવો મગટ પરથી ભાગ્યો,

મહિ વહાલા પીર પાઠશાહ. ટુંકું

આપ ન સુજે પથરા પુજે, આંખલડીયે આંધાદં;
આંધર ભેલી અલગી મેલી. દાવડીયા મું બાળો. મહિ
ધોળામાંતો ધુળ લગાડી. ધુળ ભલાંયો રાદો;

આદાર વરણ એકલ પાલો, ધુરીભન નજરે ભાગ્યો. મહિ
ગંધોવહાલી ચરણું ખાસી, નેનમાં નેન ખીલણો;
સેર કરીને મંદીર પધાયાં, હિલે કમીચુન ખાગો. મહિ

(૧૭૩)

માંથ તરવકા બન્યા બંગાલા, દશ માંઢી સેલી બારીછ.

અવિનાશી તો આવે ને જાવે, સરભંગીના યારી. ગુર.

સાચાની સાથે સગપણ કીધું, તન વીંધાણું ગુર બારણે;

બલસાગરથી તારી લીધા, વાલ તારે વારણે. ગુર.

‘પરબે તો ખીર પોતે ધધાધો, નકલંગ નેજા ધારી;

લીલા ને ધીળા નિશાન ફેરફે, ફરગા ઉપર વારી. ગુર.

પીત વીના પરમેલીયે, તે ખાંડ લાંગે બારી;

હિત વિના હરિ હાથ ન આવે હિત તણી બલીહારી. ગુર.

અનામ ચીનો આરમા તેણે, લીલની ફગધા ટાળી;

ગંગોવદાસ માહુરને ચરણે, અલખ લીચો ઉગારી. ગુર.

નિર્મળદાસનાં ભજન.

ભજન ૧ બું.

સ્નાની તો તેને કહીયેરે, ગુરૂ સંગે મળી રહે;
 નીત ઉઠે જેની સુરતારે ખેંચીને ગુરૂ ચરણ રહે. ટેક૦
 જળસે શબ્દ કીયો ગુરૂ સમરણ, મિટ ગયે સકલ ખિકાર
 આઠ પ્રહર કીયો, ચોસઠ ઘડીયાં છુટે નહિ લગાર;
 સત્ય તો તેની વૃત્તિરે, નીશ દીન લાગી રહે. સ્નાની૦
 જો તન લાગી સો તન બાણે ગુરૂ શબ્દકી ખાત,
 રોમ રોમ રંગ હોઠ રહ્યોરે રણુકારકી સાથ;
 શબ્દમેં સુરતીરે મણી જ્યું નામેં મીલે. સ્નાની૦
 પોથી પઠ પઠ પંડિત ભુલે દેખે નહિ કછું સાર,
 ચાર વેદ હુંદે નહિ પાવે, ખટ દર્શન કે પાર;
 અપાર દેશ ન્યારોરે કોઈ સંત વીરલા લહે. સ્નાની૦
 આદિ અનાદિ નામ ગુરૂતું નીરખી લ્યો નીરધાર,
 નિરાલ બસ બહીસે ન્યારા ગુરૂ પદ હે સુખકાર;
 નિર્મળદાસ નિહાળેરે પ્રગટ ઘટ ઘટમાં રહે. સ્નાની૦

ભજન ૨ બું.

રામ નામ ખ્યાલોરે મિલાવે કોઇ ગુરૂ સહી;
 સચરાચર વ્યાખીરે દેખીતો કાંઈ ખાલી નાહ ટેક૦
 પિયા પીયાલા લયા મતવાલા રોમ રોમ પ્રકાશ,
 ચોહં સોહં દોઉ ધ્યાન ધરતહે, સંત ગુરૂપકી પાસ;

(૧૭૫)

આનંદ લયો મનમાંરે, હૃમ્તી હર ગઈ. રામ૦
 જો કોઈ મીલે શબ્દ કે લોહ, તો નીરખે નીરધાર;
 નિરાકારની શુભ અવિનાશી, ઝલકત જોત અપાર;
 અપાર દેશ ન્યારોરે, નામ બીન કષ્ટ નહિ. રામ૦
 ચાર વેદ ખટ શાસ્ત્ર પઢ ગયે, પઢ ગયે સકલ પુરાણ.
 વાદ વિવાદ કરે સંતનસે, જ્યું મરઘા વનમાંય,
 વસ્તુ તો તેરી પાસેરે, જંગલ બીચ હુંદત ફીરછી. રામ૦
 ચાર વેદ બ્રહ્માસે નીપજ્યા, તીનહું ન પાયા પાર,
 ઉનથે જ્યાદા કેન પઢેગા, નીકલ પડે જગ બહાર;
 અકલ ગતિ તેનીરે, નીર્મળદાસે કહી. રામ૦

ભજન ૩ જી.

સાધુ તો તને કહીએરે, જેને ઇચ્છા નહિ જરીયે;
 બ્રહ્મ ઇચ્છા માયારે, તેને તે બ્રહ્મ કેમ કહીએ. ટેક૦
 ઇચ્છા કરી સોહી માયાહો. બીન ઇચ્છા દર્શાય;
 જ્યું પ્રતિગળ પડ્યા પાણીમે, યું દરસે ઘટમાંય;
 અક્ષર અક્ષર બોલેરે, માયાસે બ્રહ્મ મીલે. સાધુ૦
 હું બ્રહ્મા કહી બ્રહ્મા બુદ્યા બ્રહ્મ દેખા ન કોઈ,
 જખ સુરતા ગઈ નાભી કમલ પર, ઉતરી ગઈ તે જોઈ;
 છત્રીસ જીમ વહી ગયારે અંતે કુછ મીલા નહી. સાધુ૦
 વ્યાકુળ બયે ખગર નહી તનકી આગહી દીયે બુલાય,
 સાધુ પુરૂષકો શબ્દ-લયો હે ચાર વેદ સુખ માંય;
 નામને દર્શાવ્યોરે, સૃષ્ટિ સહુ વૃષ્ટિ થઈ. સાધુ૦

ભજન રૂ. લું.

૮૩૦

વાડા વાળી ભેટાદે પોતાનો પંથ કરવાનો;
જળ કરી હૃતરેરે પરાધા ધન હરવાનો;
રાધાનંદીને મહાનંદી, રવાળી સહજનંદી સમ નાવું;

કળીરપંથી પુંબાદે વાડાઓ, તેા જણી જણીને જીલાવે વાડાન
અનનો વાડા ગાય ભેંસનો વાડા કાંઈ વાધનો વાડા દેખાડે
અપંચ નાથ કેમ બાંધ્યામાં આવે તેને કેમ કરી દેખાડે,
જીરેથી ગગન ગાળેરે અચળ ડામ કરવાને. વાડાન

વસ્તર સંઘાથે કપર પુજાવે, પુજાવે થાવું પાશાણ;
વીથં મત હોળેરે અરૂણ ભેમ મરવાને;
સિંહરાજથી રે કુનિયાં પછી, સિંહ રે નહી કાંઈ;

વાડાન

સોહંબ સોહંબ વીજલંકરવાળી, એમ અખીલ બક્ષને ભેળ
સુરસંગ વીર ધીરોરે, થણીનું દયાન ધરવાને. વાડાન

ભજન રૂ. લું.

કળીજીગ તેા આગ્યોરે કુનીયામાંથી ઘડી દયા;
સાદા સાદા માજનરે, સાધાપતે જોઈ શયા.

૮૩૦

(૧૭૬)

સરથાસુગ કાપર ત્રેતુ યુગ આદે યુગ ભરપુર;
ના ફેલિ ગયા ના ફેલિ આગ્યા, અંડીત નાહી મુર,
અંધે અગે અપરચીદે, નીર્મળ વિના સુઝત નહિ. સાધુ

ધીરા ભકતનાં ભજન.

અજન ૩ ભું.

ધીરાનો ધડુસલો મોત વિશે.

કઠણુ ચોટ છે કારમીર મરણુ મોટેરે માર;

કંઈક રાળને કમ્પક રાણુયા,

હાંરે મેલી ચાલ્યા સંસાર;—હીરે હરીરસ પીણ્યો;

સંસાર ધુમાડાના બાવકા રે, સાથે ન આવે ફીઠ;

રંબ પતંબ તેા ઉડી જશે, હરી જેમ અંકડાનો ધોર. હીરે.

કુના છોડ ને કુના વાછરે, કુના સાંઘને બાપ,

અંતકાળે જાડુ ભોંકણુ, હાંરે સાથે ધુનવ ને ચાપ. હીરે.

(૧૭૭)

ધરતીમાંથી ધરમ ગયો. ને, પાપનું વધું પુર;
 ધરજન તો પશુ થઈ વરસે. સેદની થઈ ચક્રચુર;
 ધરણીએ રસ ચોરોરે લાગ્યા કણ વણસી ગયા. કળી
 સુરનું સુર ઝયું ને ગયું સતિનું સત,
 વેદી લેદી ખંડિત પુરાણી. સૌની મટી ગાંઠ મત,
 કળીચુગનું ઘોલું કારણેરે, લોભે જન લાગી રહ્યા. કળી
 પુશ્પીમાં પાપાંડ પુનવે, વીધ કરે વેપાર;
 સંન્યાસી ધન સંચારવા લાગ્યા, પતિવૃતા નહિ નાર;
 સત્ય ના જરૂ શોકચુંદે, અસત્યના ઘોષ થયા. કળી
 જનપતિ તો વાંકા ત્રુંકા, તે દુઃખ કૃને કહેવાય;
 કથા તો કુપાગની સુષ્પસે, પ્રશ્ન તો ગરડાને પુછાય,
 દાસ પીરો કહે છેરે, સાની તો માની થયાં કળી

(૧૭૮)

માળી વીણે રૂડાં ફુલહારે, કળીઓ કરે છે વિચાર;
આજનો દીન રળીઆમણેરે, હારે કાલે આપણે શીર ઘાત હે.
જાયા તેતો સર્વે જશેરે, નથી કાયા રહેનાર,
મરનારાને તમે શું રૂઓ, હારે રાનાર નથી રહેનારે હેતે.
ઢાસ ધીરો રમે રંગમારે, રમે દિવસ ને રાત;
હું માફે મિથ્યા કરો, રમો પ્રભુ સંગાથરે, હેતે.

નુરનમાં ભજન.

ભજન ૧ તું.

રામ ભજો મેરે ભાઈ તો જનમ જનમ સુખપાઈ
નહી તો દુર સમુળા ભઈ. ટેક૦
આ જુગ તો સપનેમે' ગયો, સપના નાળી હો ભઈ;
આનુગતો તુને ધુતન આયો તુને તુજકો બીડ જમાઈ રામ
ઘંટર વાળે મરગા લોભના પરાધી બાણ લગાઈ,
મોહકા બાંધ્યા કબી ન છોડે ધબક આધેરા થાઈ. રામ.
મીઠી કેલી લેકર ખીલાવે; સલી વાકુ કસાઈ;
સાલીકા પાલન છોડે; નિશા છુરી ચલાઈ. રામ.
ખાટા ખારા મીઠા લગતહે, લાલચ લોભ ન જાય;
ક્રીમા કર્મક્રી કદર ન જાણે, ખમેયાં રોગ ભરાઈ. રામ.
કહે નુરન મુનો ભાઈ સમુ ક્રીમા હમકે. કળ ભઈ;
અંતકાલ કેઈ સગા ન અપના; સ્વાર્થી જમલ સગાઈ રામ.

પીઠા બકતનાં બબન.

બબન ૧ હિં,

હિંસલા દાબ કાયા પડે તેને વાન નથી,

હિંસલા તે વાડે ગેલીસાસે વહાડની.

હિંસલા

આજે કાયામાં ઉડેલાં હિંસલા

વાસે. હિંસલા વેપારીને વેપારીને

(૧૪૯)

પાલણ્ણિસિંહનાં ભાવન.

ભાવન ૧ છું.

ફૂંડા રામને મનાવો. ખરવા ગણિશને મનાવો;
અવે! સાધર જલ ભણેહિલ.

ટુકાં

રાજા કુડાદે જેની મજા કુહીરે;

કુડા કળણુખના મેડુલીયા.

અવે।૦

નર છિ કુડા જેની નારીયું કુહીરે;

કુડા કળણુખના રે નેડા.

અવે।૦

કાળા પેતરમાં તમે ઘીજ મલ વાવોદે;

વણુરે ભેતરીયાં ગાડાં વાળોદે.

અવે।૦

ખાર સસુદ્રમાં મીઠી ઝેક વીલડીરે;

ભવરે સાગરમાં ફૂડા ચીરલાદે.

અવે।૦

કંઢેરે પાલણુશી તમે તુગરા ન રહેરે,

ઝમખીરસ થોળી થોળી ખીલે.

અવે।૦

(૧૮૦)

ચેતવણી તો કેની ન ચાલે,
કારી ચાલે કીરતારની. હંસલા૦

ભવ સાગરમાં રમવાને નીસર્યા હાં,
રમત રમો નીરધારની નીરધારની;
સારા રમો તો સાહેબ નીબાળે,
જીતી બાજી રખે હારની. હંસલા૦

ધાઈ ધુતી ધન લેશું કીધું રે હાં,
માયાનો કેઈ પાર નહી પાર નહી;
સશું કુટુંબ તારું વીંટીને બેઠું,
આડું ફરે કોઈનો ભાર નહી. હંસલા૦

બુવો તેડાવી જોશ જોવાવો રે હાં;
ઝોસડનો કાંઈ પાર નહી પાર નહી;
પીઠો ભગત કહે સરવે પાંપળા,
હરી વીના આધાર નહી. હંસલા૦

ભજન ર ભું.

ક્રીયાં જઈ રેસો રાત મારા બાળપણનાં સાથી;
રે જીવ હંસલા આતમ જીવડા જઈ રેસો રાત. ટેક૦
ગાડું ભયું અંદન લોકડે, ચડવાને ઘોડા કાટ;
ચારજણા તુંને ઉપાડી આલ્યા, ખોખરી હાંડીમાં લીધી આગરેજી
એની રૂવે બજારમાં, તારી માતા રૂવે ઘરબાર,
એક વીસામો ઘર આંગણે ને બીજો તો આંખા બાર, રેજીવ.
ત્રીજો વીસામો ગામને ગોંઠરે, શમશાન વીસામો ચોથ,

દોય કર જોડી પીઠાજી ખાલ્યો, હરી વીણ એકન ઓથ.
રે જીવ હંસલા આતમ કયાં જઈ રેશે રાત.

ભવાનીદાસનાં ભજન.

ભજન ૧ છં.

કહોને શુરજી એનું કેમ થાયે, વરેહ જાણુ કેદી ઓલાશે ટે.
વૃત્તિ માહરી રામસે લાગી, વરેહની જાણુ દેહીમાં દાજી. ક
પેલે આણુ મારી પ્રીત બંધાણી, આળ્યો અચંબો એકજી;
સોળે શણગાર સજી કરીને, ભાઈતાપર ચડાળ્યો રંગ વરે
નર ને નારી જેદી સ્નેહ બંધાણો તં કેમ તોડયો જાય;
એધ અસાડો જાણુ ઉમટે તે, અવનીમાં નીર ન માય. વરે
કેણુ ઉપદેશ આપીઓ કેણુ પોહ્યાંચાડે ધામજી;
સતશુર જતાવે છેડલો, આવી પોહ્યાંચાડે ઠામજી. વરેહ
સરગ જીવનથી ઉતર્યા ને બોલ્યા ભવાનીદાસ;
સતશુરનો મહીમા ઘણેરો સદા વૈકુંઠમાં વાસ. વરેહ

ભજન ૨ જી.

હરીના ભજન વીના ચાલી ગઈ જીવાનીરે; ટેક
તરવર દેખીને લીધો વીસામોરે, આત્મા થયો મારો રાજી,
હરકમ હંસો ચાલવાને લાગ્યો, પ્રાણી પરદેશી માંહીલોરે પંખી
જીવાની જાતાં મેતો જાણ્યું નહીરે ઘડપણુ આળ્યું છાનું છાનું
કાળા હતાતે ધોળા થયા, પ્રાણીયા આવી મોતની નીશાની

(૧૮૧)

માતા પીતાને કુટુંબ કમ્પીલો, સાથે નાવે ધરનારી;
 બંધેવ ઉભા બારણે, કરતા કાઢવાની તરત તૈયારી. હરી.
 કંકુવરણી કાયા કામ ન લાગે કેસર વરણી નારી નાહની;
 મુવા પછી સળગાવી દેશે ને ઉડી જશે તે વાનીરે. હરી.
 કાળ આંચો જ્યારે કારમોને, થઇ આંસુડાની એલી;
 જોધા પ્રતાપે બણે ભવાનીદાસ, રંગડો જશે તારો રક્ષીરે હરી

ભજન ૩ બું

બંગલા અજબ બન્યા હે મોરાર, તેનો નીરખે નાવે પાર. ટે
 પાંચ પચીસ પુતળી તેમાં નાચે નાયક એક આધાર,
 અધર આસન મારો સતશુર બેઠો, તેનો ન કરે ફેદાર. બં.
 નવસેં નાડ ને બહોતેર કોસ બબડનો નહી પાર;
 તેમાં સતશુર રમતા હીસે, સુખ મનનો આધાર. બં
 નવલખ હરવાજની નવલખ બારીઓ, આવત જવત અવાર
 મન પવનની ધબક ફેરકે, ત્યાં નીરખો નીરાકાર બં
 નાભી કમલસે નાવ ચલતહે, બાજત અનહદ ઢોલ;
 જોધાપ્રતાપે બોલ્યા ભવાનીદાસ, નાવેએ નામ કોઇ તોલ બં

ભાણુદાસનાં ભજન.

ભજન. ૧ બું.

જાનો જગ સેપનેકા મેલા,
 સજ સિંધ સમહી મન દેખા, જગત મયા ત્રકેલા. બનો

કચ્છન ૧ લું.

ગણપતી ગાય હે સદા; સુખ પાત્ હે શુર મન્યા બલસાની
વિધન વીઠારણ કાજ સુધારણ, કસોડ તેવીસ આગેવાની.

સતો। બાર્ મારા પીઝો રસાણી, દેક

જળ કેરી પેઢાશ ભર્ત સખ, જલ જુગતી રસાણી હોણ;
સોહી સોહીય કેમ છીડીએ બંકા; તન મન ધન મૂરખાની
જુલો। ભમરો ફેરે ભડકતો; કહો ભમરની વાણી હોણ;

સતશુર મળે સાન સમભવે, આલમની તોળખાણી. સં
શુરેણએ હાથ ધર્યો શીર ઉપર, જલહલ નેત્ર દરસાણી
મીડયો। અંધેશ ભયો છીએપાર; છીરફે નેત્ર જણાણી સં
સુન રીમિમરમલ જંગ દહાઈ; હરીજન હરલે જાણી;
ઉપણ કોમલાવને ભકિત. સેરવ સોણ મળી હોણ. સં

(૧૮૩)

ખાત તાત નરનાર કપીલા, કહી અલલ નહી લેળા;
જોકહી આના જોકહી બના, પાપ પુન્ય ધર ઘેલા. બનો.
કહાંસે આપા કહાં બંજોગો, કર વિચાર મન મેલા;
અટક રંખડે ચાર ધડીકા, તામે કહા પરેલા. બનો।૦
રાવ કહી ખખર ન પાઈ, ગયે ગુરે અરે જોલા;
જોકહી નામ રામકા સંચા, બાણ કહે ધર પેલા.

ભેરવપરીનું અભન.

ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟତା

ଅଥବା ୧. ପ୍ର.

ଅଥବା ପାପୀନର ଛାଡ଼ିବେ' ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ' ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ'—
ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟତା ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ, ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ, ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ,
ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ, ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ, ଯେ ଯେ ଛାଡ଼ିବେ,

મુકુંદનું ભાજન.

ભાજન ૧ બું.

દીડેલી કહે તલચેરે ભુખી ઉપર ભાર થશે;
અઠારસોણીરે; દળ અટવાઈ જશે.

૮૬૦

ભૂંભી તણ જઈ વ્યોસે વસીયે. પણ ભવિષ્ય ન ભૂલે,
કુંભુ કચું તે કાંઈથી ન મટે, શું હડાપણમાં હૂલે;
હજીર હુકમથીરે હિનાઈ તે સહિજે હસે. દીડેલી ૧

રાખ મગાડીને રાવણ રોળ્યો, જળમાં ધાંધી પાળ;
સોનાની લંકા ક્ષણમાં છુટાણી, વીળીપણ કચો ભુપાળ;
વીશે ભુજ વાઢયારે, છેલા મસ્તક દશે. દીડેલી ૨

પાંડલાદની ખતિજા પાળી હિરણ્યકશ્યપુ હણ્યો,
નરસિંહ રૂપ ધર્યું મારે નાથે, બ્રહ્માના વરને ગણ્યો.

હારેથી સર્વ હેઠું; ઉગરે નહીં ઉપાય કશે દીડેલી ૩

ગજધંડ નાંખીને ધંડાં ઉગાર્યાં, પક્ષીની કરી પ્રતીપાળ,
નરસિંહ નર સર્વથી સમર્થ, રાજે શીર્ષી રખવાળ,
ભાળક માસી લીધીરે હરીજનમાં વસે, દીડેલી ૪

(૧૮૫)

ગલીચોંકે ખીચ શીરે ખાવરે; નાર પાપી તકતા ફીરે'ગે;
કલીયુગમે—અયસે.
ભુખે પ્યાસે સાધુ આવે ચપટી ચુન ન હઇ'ગે રામ ચપટી
ચુન ન હઇ'ગે.
જખ રાજકો હંડ પડેગો, રોકરૂંધે પાપી ગીનગીન દેઇ'ગે.
કલીયુગમે—અયસે.
માતા બેનકુ કછુ ન ગીને'ગો, દીલ ખીચ પાપ ધરે'ગો રામ;
દીલ ખીચ પાપ ધરે'ગો.
સાલા સંકુવા નિત્ય જમાવે, ભાઇઓસે પાપી ભેર લડે'ગે;
કલીયુગમે—અયસે.
લાલ ખંભ લોહિકા ધગાયા ઉનસે ખાથ ભરે'ગો રામ, ઉનસે
ખાથ ભરે'ગો;
તુલસીદાસ ભળે ભગવાના પાપ ધરમ દોનું સંગમે ચલે'ગે,
કલીયુગમે—અયસે.

ભજન ૨ જી.

હરી શાઈ મંગવાઈ, હોત કલમ—ટેક.
હોત કલમ હરી શાઈ મંગવાઈ; પુરબ લખી બનાઈ રામ;
પુરબ લખી બનાઈ
પહેલે નામ લીખો હરિ અપનો,
પીછે લખી લક્ષ્મણકી લડાઈ—હોત.
એકનાઈ રાવનકો બેટો, ઉભો ચાંપ ચડાઈ રામ, ઉભો ચાંપચડાઈ

(૧૪૬)

હય કોઈ અયસા દલમે ચોદા મનસુખ હોકે મોંસે કરત.
લગાઈ—હોત.

શકિતકો ખાણુ છુટો લછમનકો, લગો ભુજમે બઈ રામ;
લગો ભુજમે બઈ;

ખુબ ઉરીસો ગઈ મંદિરમે, ગીશ ઉડે જહાં બેઠે રૂઘુરાઈ—હો.
મંદિરસે બેઠ મદ ભરી નીકસી, નયન નીર ભર લાઇરામ
નયન નીર ભર લાઈ;

તુલસીદાસ બજો ભગવાના, મેઘનાદ ચોદા હારગયોલલાઈ—હો

ભજન ૩ જી.

ભજ મન રામ ચરન સુખદાઈ—ટેક૦

જીસી ચરનશે નીકસી સુરસરી, શંકર જટા શામાઈ;

જટા શંકરી નામ પયો હે(ર)ત્રિભુવન તારન આઈ ભજમન

જહી ચરનકી ચરન પાડુકા, ભરત રહેા લવલાઈ;

સોહીચરન કેવટ ધોય લીનો(ર)તબ હરી નાવચલાઈ—ભજ

સોહી ચરન સંતન જન સેવત, રહત સદા સુખદાઈ;

સોહી ચરન ગૌતમ રૂપી નારી(ર)પરસ પરમપદ પાઈ—ભજ

દંડકવન પ્રણ પાવન કીનો રૂપીયન ત્રાસ ખીટાઈ;

સોઈ પ્રભુ ત્રિલોકકે સ્વામી,(ર) કનક મૃગા સંગપાઈ—ભજ.

કપિ સુગ્રીવ ખંધુ ભય વ્યાકુળ, તીન જય છત્ર શ્રીરાઈ;

રીપુકો અનુજ બિણીપણુ નિસીચર, પરસત લંકા પાઈ—ભજ

શિવ સનકાદિક, જ્યોત પ્રભાદિક, શેષ સહસ્ર મુખ ગાઈ;

તુલસીદાસ માફત મુલકીપ્રભુ, નીજ મુખ કરત ખડાઈ—ભજ

(૧૬૭)

ભજન ૪ થું.

ભુજા મેરી દુટી, સુનો હનુમાન—ટેક૦

સુનો હનુમાન ભુજા મેરી દુટી તુમ મત જાનો જુઠી રામ.

તુમ મત જાનો જુઠી;

આઠ પહરે રામા હલમે' મેઠો;

કોન કુંવરને મેરી ખખર ન પુછી—સુ.

લંકામે એક વધઢજ રહેતો, પર્વતમે' એક બુટી રામ;

પર્વતમે' એક બુટી;

ભરત શતરૂધન રહે ગયે ધરક;

કોન લાવે ચરી સંજીવન બુટી—સુ.

હનુમાનને કસણી જો કેશી, શીરખજરંગી ટોપી રામ,

શીર ખજરંગી ટોપી;

તુલસીદાસ બજો ભગવાન;

હીનુમે' લાવું તેરે સંજીવન બુટી—સુ.

ભજન ૫ મું.

ચરન રજ મહિમાં મે' જાની—ટેક૦

જીન ચરનસે' પ્રગટી સુરસરી; ભગીરથ બુધ આની—ચરન૦

જેહીપદ રજસે' અહલયા ઉદ્ધારી, ગૌતમ રૂપિકી સતી—ચ૦

જેહીપદ રાજભક્ત વિલીપજી, પાયો લંકાઠી રાજધાની—ચ૦

જેહીપદ સેવે વિમલુદ્ધામા સમે કરિદ્ર ધર સંમતિ આની—ચ૦

તુલસીદાસ ભજો ભગવાન, નંદન, ચરનકમળ સિત આની—ચ૦

ભજન ૭ મું.

જનકરાજનો માંડવો.

સીતાણનો તાત એમ યોદીયાહોણ, પોદયા રાજાંદે જનક.(૨)
ધનુબ્ય ચડાવે કોઈ રાણ્યો હોણ; આપું કન્યા દાન. રાં
રાજાંદે જનકણને માંડવેહોણ, મળીયા મોટા મોટા ભ્રુપ (૨)
સીતાણ ઉભાંદે મંદિર મળીયેહોણ, નીરખે રઘુવરના રૂપ રા.
હોંક આરીને રાવણ ઉઠયોહોણ દીધો ધનુબ્ય ઉપર હોધ,(૨)
હોંકયા હોધનવ નીચયાં હોણ, દાનયો ભંડાપતિ રાધ. રાં

(૧૮૮)

ભાજન ૬ કુંઃ

એરે લાવો નૈયા તુમ કાચકુ ડરતહિ;
ગંગા કીનારે, લાદે તોસી નૈયાં—ટેક
ગંગા કીનારે રામ ધીરાભે;
પાર ઉતારો મેરા, કૈવટ ભાંધા—એરે.
એક કહો લાભમન, લાખ કહિંગે;
ચરન ધોયે ધીના, પાર ન લગાડિયાં—એરે.
ઇન ચરનનસે, શાલ્યા ઉરાની;
કૈસે ખચેગી મોરી, કાષ્ટ કી નહિયા—એરે.
એતો ખચન શ્રીગૌતમજી,
કષ્ટ કી જાયે તો દેહ સોનેકી નહિયા—એરે.
તુલસીદાસ હંસનકી જોડી;
રાજ કરેંગે તુમ જીગસેં કનહિયા—એરે.

(૪૮૮)

અબ્બેધ્યા નગરીથી હરી આવીયાહોલ, તાણ્યા તરકશીનેતીર
 ધનુબ્યના કર્યા ત્રણ કટકાહોલ; ધનુબ્ય ચડાવ્યું આકાશ, રાં
 વીગતે પહોંચ્યારે વધામણારેલ; સતીયું સબ્બેને શણગાર (૨)
 ફડકે ફરશુરામ જગીયાહોલ; છળકયા શેષ પાતાળ. રાં
 ચારે તેજુગની ચેરી રચીહોલ; પરણે સીતાને શ્રીરામ. (૨)
 દાદાએ દાન પુન્ય બહુ કર્યા હોલ; કોડે જમાડયો કંસાર.
 તુલસીનો ઠાકોર રઘુરામ છેહોલ, વરત્યો જય જયકાર. (૨)
 સીતાલ આનંદ સુખ પામ્યાંહોલ; આવ્યા અબ્બેધ્યા મોઝાર

ભજન ૮ મું.

હોલો હોલી કહે છેરે, પ્રભુ મારી વારે ચડે;
 અન્ધ્યાં મારાં મારેરે; તળે આવી બીલ ખડો. ટેકો
 બાણ તાણીને ઉલો પારાધી; ઉપર આંગ્યો બૌજ,
 દરમાંથી સરખ ને નીકળે તો, વણશે અમારાં કાજ;
 ગડડના ગામીરે આંટી રાખી રખે રહો. હોલો
 કહેતામાં પ્રભુ પરવરીયાં, તે સર્વ વિશે નીરવાણ;
 પારાધીને પગે ડંશીને; તતક્ષણ લીધા પ્રાણ;
 ત્યાંથી બાણ છુટયારે, બાજ આવી હોં પડ્યો. હોલો
 કંઠણ વેળામાં કાખજ આવે, ભજન કરે ભય ભય;
 એવા સમરથ સ્વામી મુકીને, કેના પુણ્ય પાય,
 ઝુનેગાર તારોરે, તુલસીદાસ ખરો. હોલો

ભજન ૯ મું.

ફિર ગઈ રામ દુહાઈ, લંકાગઢ પીર ગઈ સમ દુહાઈ ટેક

(૧૬૬)

કહતે મહેલરી સુધી પીયા રાવન, યહજુસિ કેન શીખ
કેરત હાન મલિ ભાઈ તુમરી, કૃપા બચહે પરાઈ. અબઝ
અબળા બલિ બુદ્ધિકી એઠી ઉનહુકી કરત બડાઈ
કેટકે સહિત હમ બાંધીલે હોં, તપસી દોઢ બાઈ. અબઝ
હનુમાનસે પાયકે ઉનકે, લક્ષમણસે બલિ ભાઈ;
જરત અગ્નિમેંદુકી પરત હે; કોટી ગીને નહિ ખાઈ અબઝ
બીજ ભુજા દશ મરતકે મોરે; સો ચેજાજ ચક્રવાઈ,
સવાલાખ પરિવાર હમારો કુંભકરન બલિ ભાઈ. અબઝ
કંચન કોટીહે રવમિત ભુલો; સાત સમુદ્ર એસી ખાઈ;
અંબનીપુત્ર મહાબલી આચે, સોનેકી લંકે જલાઈ અબઝ
કેટકે જોરીકે પાર ઉતરી આચે, પટ સિંહાસન બાંધે;
તુલસીદાસ રઘુવીરજીકે શરણે; લંકા બિલાવણ પાઈ અબઝ
બજન ૧૦ મું.

ભકિત સદા હે સાર પ્રભુનકી ભકિત ટેકઝ
શ્રવણ ભકિત પરિશ્વરને કિની, સમદિવસ બહુ પ્યાર પ્રઠ
કીર્તનહે ભકિત જો દુહા; સદુપદેશ વિચાર. પ્રભુઠ
સો કીની શુભદેવ ભાગવત, વ્યાખ્યા બહુ વિસ્તાર પ્રઠ
જો પ્રભુ પુરણ ઘટપટ સમરથ, સત્તચિત આનંદધાર પ્રઠ
અમુર સુઘ્ર પ્રદહાદ સમરણ કરી, કીનો નિજ ઉદ્ધાર પ્રઠ
લક્ષ્મીને પ્રભુ પકડી સેવન, આકુર વંદન પ્યાર પ્રઠ
પુણ પ્રભુકી પૃથુને કીની નિતનિત વિવિધ પ્રકાર. પ્રઠ
દાસ ભકિતે હનુમાન કરી શુભ તનમનરહિત વિચાર. પ્રઠ

ધ્રુવ અને મહાસાગરું ભજન.

ભજન ૧ છું.

હવસાહું જતન કરીરે હવસાહું જતન કરીરે;
 તારારે હવસાને નેખમ-સાગરો. હું મન લોભીલ.
 જાહું તારે કુવારકાને પેદ્ય જાહું તારે કુવારકાને પેદ્ય;
 વચન કાળા તને હું ટશે. હું મન લોભીલ.
 જાહું લેજેરે સંગાત, જાહું લેજેરે સંગાત;
 સરગામાં નથી કાટ વાણીયો. હું મન લોભીલ.
 લોભીયા લેજેરે સંગમત, લોભીયા લેજેરે સંગાત;
 જોવા લોભીયા તે સોમ પતાવશે. હું મન લોભીલ.
 ગાદા નહીં ખીલે જાર, ગાદા નહીં ખીલે જાર;
 જીવું કશે તો જાર હલશે. હું મન લોભીલ.
 સમક-નહીં આવે કામ સંકર્ષ નહીં આવે કામ;
 જાઓ પીઓરે વીગતે વાણીય. હું મન લોભીલ.
 લોભા-ધ્રુવને મહાસાગરે પોદયા-ધ્રુવને મહાસાગર;
 જોવો હરી ભજન જોક હીરશે. હું મન લોભીલ.

(૧૬૬)

સામાજિક અર્થુનાથી અર્પિતશય, મહુદીન નોંધાકાર. મ
સરવ સમરપણ બલીને કીનો, બુધન રહેગાર. મ
સવન જન મહુદી પહેલાની, હોયજી સુકતાકાર. મ
સહ કુળકેતે જયકુળ સોનકી, સાધન સુકિત મકાર. મ

(૧૯૧૧)

ગોપીચંદનાં ભજન.

ભજન ૧ હું.

ચેલાપેલા ભવમાં હું હતી પોપટડીને તમે હતા પોપટરાયરે,
દનડા સંભારે આપણા પુર્વ જનમના સંસ્કારજી. દેક૦
ઘોત્રા ખંડમાં જ્યારે આંખલો મોર્યોને;
ચુડલે મારેલી અમને આંચ રાણી પીંગલા. દનડા૦
તેહુના આપણે વીજેગ પડયાને,
જાંચડા આપણા પ્રાણ રાણી પીંગલા. દનડા૦
બીજા જુગમાં રાણી હું હતી મૃગલીને,
તમે હતા મરઘા રાય રાણી પીંગલા. દનડા૦
વન વીથે જ્યારે ચારે ચરતાને,
પારધીયે સાધ્યે બાણ રાણી પીંગલા. દનડા૦
તેહુના આપણે વીજેગ પડયા,
તરત છોડયા આપણા પ્રાણ રાણી પીંગલા. દનડા૦
ત્રીજા જુગમાં હું હતી પ્રાદ્યક્ષીને,
તમે હતા પંડિતરાય રાણી પીંગલા. દનડા૦
શીવને કારણ કુલડાં વીણતાંને,
ડસીયલ કાલુડા નાગ રાણી પીંગલા. દનડા૦
ચોથા જુગમાં હું થયે ગોપીચંદને,
તું પીંગલા માય રાણી પીંગલા. દનડા૦
જલદી ભીક્ષા દઈ દે માય;

ભજન ૨ જી.

- ભલો ભલોરે રાજ ચંદરે ગોપીચંદને,
 પીયુ પરદેશ મત જાનારણ;
 આરે સેજડીએ અમને નીંદ્રા ન આવેને,
 મારે મન રાજન ભાવેણ. ભલો૦
- કીયારે કારણીયે રાજ મુંડ મુંડાવીને,
 કીયા કારણીયે પેરી કંથાણ;
 કીયારે કારણ રાજ ખપર જડાંયુંને,
 કીયા કારણ હાથે ડંડાણ. ભલો૦
- મુકિત કારણીયે રાણી મુંડ મુંડાવીને,
 ભેગ કારણીયે પેરી કંથાણ;
 ભીક્ષા કારણીયે રાણી ખપર જડાંયુંને,
 કાલ મારણ હાથે ડંડાણ. ભલો૦
- કોણરે રાજ તારે સંગે ચલેગીને,
 કોણ કરેગી હો હો બાતાણ;
 કોણરે રાજ તારા ચરણ પખાળને,
 કોણ લાવે દુધ ભાતાણ. ભલો૦
- ધુણી પાણીરે ભણી સંગ ચલેગીને,
 રેન કરેગી હો હો બાતાણ;
 જંગા જમના મારા ચરણ પખાળને,
 ફુનિયા લાવે દુધ ભાતાણ. ભલો૦
- અગર ચંદનની રાજ મહુડી બનાવુંને,

રહસિહિતું ભજન.

હરે મન ભજનનો વેપાર, ભજનનો વેપાર;
ધણી તારા નામનો આધાર.

પ્રથમ સમયે શારદા, ગણપત લાગુ પાડ્ય;
દેવના ગુરૂ દેવ સમયે, મને યાન પાતાય.

(૧૯૪)

સોનેરી પલંગ દળાવુંછ;
સાવરે સોનાવું તારે અપર જડાવુંને,
હું'રે લાવું કુષ લાગાછ.

ભક્તિા૦

મોડ મોડું'રે તારી મહમીનેરે,
સોનેરી પલંગ ભંગાણુંછ;
સાવરે સોનાવું તારે અપર ભંગાણુંને,
મારે ભેંધીએ ટાઠા ટુકડાછ.

ભક્તિા૦

સાતસે પરણ્યો રાજા નવસે કુંવારીને,
તેના નીસાસા તમને લાગાશેછ;
જેરે જોગીડ તારી મુંડ મુંડી હશેને,
સોય જોગડો હવે મરશેછ.

ભક્તિા૦

એ હુંરે બોલ્યાં રાણી આવડીનેરે,
ગુરુછક ગાલ મત ફેનાછ;
મજંદર મતારે રાજા ગોપીચંદ બોલ્યાને,
અમથી અનેશો જઈને કરતાછ.

ભક્તિા૦

લીલાવતીનાં જનન.

એ બહો બહો મેવાડનો રાજ રાણી કુંજોભૂ;	૨૬૦
કુંજાને સ્વીખારિ હરીજન અમને હિતે મળોદેભ.	
જોગા ખંડમાંથી ચારણુ આળ્યોદે હાં;	
અને આળ્યો આળ્યો કુંજા તારા જોહરે.	૨૬૦
રૂપ માગો તો થહવી સોલું અણુરે હાં;	
અને આહુખાણ મરથ ને ભંડારરે.	
સોલું રૂપ મારે અંત ધણેક રેહાં;	૨૬૦
હું માણું કુંજા તારી રાણીને.	
અક્ષત જોણું તો માફ સત હાફરે હાં;	૨૬૦
અને સુના સુના મોહ તમારારે.	
સાંજ પછી સતીયે દીવડીયા રવાવ્યારે હાં;	૨૬૦

(૧૯૫)

જેની દશાએ મારો છવ નહિ, તે માત મળતું નય;

અમૃત ગ્યાલા સંભર ભરીયા, દેખતાં વીખ ખાય. કર૦

કાળ વાણી છિડ માંહિલા, હંસની ચાલે ચાલ;

યાંજરામાં યંબી ખોલે તેમ, રામચું લે દહાવ. કર૦

મામલામાં ભાવ રાખો, હિત રાખો ધાર;

નુગરા નરછું કુર રેના, જોઇ એનો તાર. કર૦

યાંય સાત નવ, ખાર કરોડ, તેત્રીસ તું આવતાર;

રાવત રજૂચીં ખોલ્યા મારો, શુર ખેડલો તાર. કર૦

ભગવાનદાસનું ભજન.

ભજનં ૧ બ્રુ.

રામને ભજયા વિના, મછુને ભજયા વિના;

હેકં

જાલી રહી જુવાની તારી.

સરોવર દેખી હંશે લીધો, વિસામો ભાષંદે;

રામં

આતમ થયો મારો રાજ.

હરીજન હંસલો. જાણે હાલવા લાગ્યો;

રામં

યાર પરદેશી માયલો પાળી.

જુવાની જાતારે તને કાંઈ નવ સુખયુંદે;

રામં

ઘડપણ આંધું છાનુમાનુંદે.

કાળા મટીને ધોળા આવ્યારે ભાઈ;

(૧૯૬)

અને મોલે અઃ ગઠવી ચારણરે.

ત્યેં

હરતાં ફરતાં ગઠવી વેણુલાં વાધારે હીં;

ત્યેં

અને જધારે જુવે ત્યાં કુલો રણિારે.

સવાર પડીને ચોરે ચારણ આંધોરે હીં;

ત્યેં .

અને સુતો માલને જગાડયો રે.

કર જોડી ગઠવી પાથ લાગ્યોરે હીં;

ત્યેં

અને સાચું સચું થરમ તમારૂં રે.

માલદેની કુંવરી સતી લીલાવતી બોલ્યારે હીં;

ત્યેં

અને મારા હરીજનો! અમરાગુરમાં વાસરે.

રામદાસનું ભજન.

ભજન ૧ છું.

જ્યાહો પાયો અમનેદે, ગુરુઓ મારે પ્રેમે કરી;
આ દેહીમાં દશોધારે હરીહર આપે હરી.

૩૬૦

યેહો જ્યાહો લખી રામનો, જીગતે પાયો જોઈ;
કળા બતાવી આ દેહની; કુચી બતાવી કોઈ;

ત્રિચુટી કેરાં તાળાં ઉઘાડ્યાં, સુનમાં દશોણ્ણ સોઈ;

જ્યા ૧૦

એમ નગર બધું ન્યાકે, જોયું મેતો જરા જરી.

બીજે જ્યાહો યુદ્ધિ વાપરી, આવી સતોની ગાન;

વૈરાટ સ્વરૂપી વીનયું જોતાં જતી અસમાન;

આ દેહમાં દશોણ્ણ, સાચા સતગુરુ રયામ,

(૧૮૭)

અભાવી મોતની નીશાનીરે.

રા.મ૦

કં'કુ વરણી કાયા કામ નહી આરે;

કેશર વણી તારા ગુર.

રા.મ૦

સુધા પછી તુંને સળગાવી દેશે;

ત્યારે ઉડી જાય છે તારી વાણી.

રા.મ૦

જરા પોચાંને તુંને જમરાએ ઘેરો લાઈ;

અને વાંશે અંસુરની ઢીલી.

જોધા પ્રતાપે ભણે ભગવાનદાસ;

રંગ અનાંદમાં રેલીરે.

રા.મ૦

રૂખડનાં ભજન.

ભજન ૧ લું.

ચાહી ધુનમે દેના જોયોશ્વર, દિલકા લેહ ન દેના,
લીન બુદમે રમે જોયોશ્વર, બાલક હોકર દેનાહિભ્ર.
નોન સેન સમજાયું પ્રીયા તોદે, પરધર શબ્દ નહી કરના;

જોની લગની મને લાગીરે, બેઠા હુતો। ઘ્યાન ધરી. ય્યાન
 તીજે ય્યાલો તણુ શુણુ પ્રગટયા, યાંચ તત્ત્વ પ્રકાશ;
 સુન મંડળમાં રચામ બીરાજે, અલક પુરૂષ અવીનાશ,
 તવ ખંડ ઉપર નાથજી, રવી ઉચાની આશ;
 જોવી અગમની પ્રપરૂરે, શુરૂજો મારે હીધી ખરી. ય્યાન
 જોશિ ય્યાલો સ્થાન કરીને, ઘડ્યો હરીજો હાથ;
 જોકવીસ બ્રહ્માંડ ઉપરે, મારે વાલો ખતાવી વાટ;
 જો વાટની નીશા થઈને, નિશ્ચય મળીયા નાથ;
 જોવી અગમ ઉપરેરે, કેશવરાયે કરૂણા કરી. ય્યાન
 પંચમો। ય્યાલો પુરણુ થયો, લેટયા ભુદરરાય,
 અખંડ અદ્ભુત ધારા વરશે, ગેબી ગર્જના થાય;
 જોવા દવાંતીના સરવડારે ઝરમર ઝરમર નુર ઝરે. ય્યાન
 છંદે ય્યાલો સતગુરૂ મળીયા, નિશ્ચય થયા લગીરામ;
 ઘણા દિવસ થયા હોલતાંરે, મારે શુરૂજો ખતાવયા સ્થાન;
 જોવા અરણ્યમાં ચિત્ત તાપોરે, ફોગટ ફેરા ઘણા કરી ય્યાન

(૧૯૯)

એહી યુદ્ધસે હીરલા નીપજે, સોપરધેર મત દેનાહોજી. ચડી
ચારી તો મરહુસે ચારી, કયા તરીયાસે ચારી;
પલમાંદે રેવે પલમાંદે હસે, પલમાં કરે ખુવારી હોજી ચડી
પરનારીકો છોડ પ્રસંગા, મત લગાવો અંગા;

દશ મસ્તક રાવણના છેદા, પરનારીના સંગાહોજી. ચડી.
ગગન મંડળમે ઉર્ધ્વ મુખ હુવા, તીહાં નીર કેરા વાસા,
સુગરા હોયસો ભરભર પીયે, નુગરા જાય પીયાસાહોજી. ચડી.
રૂદે કમળમે સુર ચડયા, અંગડે રંગ લગાયા;
તોલાપરી રૂખડીઓ બોલ્યા, મેં અભીયાગત તેરા હોજી ચ

ભજન ર જી.

ધન ગુરુ દાતાને ધન ગુરુ દેવા;

મારે સતગુરુએ નામ સુણાયાજી;

ગુરુનો મેમા પલ પલ વખાણું,

તો પ્રાશ્નીત સઘળાં જાયજી,

ટેક૦

દેશ દેખાડયો ગુરુએ સુતો જગાડી;

મુને અલખ ગુરુષ ઓળખાયોજી;

બુડતાં મારા ગુરુજીએ તાર્યા;

અમને જમડાને હાથેથી છોડયાજી.

ધન૦

ખાલ પડાવું મારા શરીર તણીરે.

ઉપર સોનેરી રંગ ચડાવુરે;

બોડા શીવડાવી વીરા ગુરુને પેરાવુ;

તોય ગણુ ઓશીગણુ કેમ થાવુજી.

ધન૦

ભજન ૧ છું.

જગી શકે। તો નર જાગે હોછ મોક્ષાંત ધરો આરાધ,
ગરવે આલાં ગતને બેસણેરે હોછ;

એછ વીરા ગીરનારમાંથી ગેબી જગશે ગઠ ઢેલડીએ મેલાણ,
હંતુમો। જલી વાયક ફેરવે, અંજનીનો પુત્ર આગેવાન જગી.

એછ વીરા પાંચ કરોડે મહલાઈ આવશે હોછ,

અને સાત કરોડે હરસમરાધ,

જગી.

નવ કરોડે જેસલ જનમિયો। ખાર કરોડે યળરાધ

એછ લીહુડે થોડે સાધબો। આવસે ઉપર સોનેરી પલાણ.

માતા કુંતાને સલી દ્રોપદી બેઠાં દેવના દ્વાર. જગી.

એછ અગ્રીસ હથા નર તો જગશે હાંછ ખાંડ હાથ અઠાર

(૨૦૦)

ગઢિદાન દીયે મરને ભોમીદાન દીએ;
કાયા કંચનના મોલ હું ટાવેજ;
કાશી ખેતરમાં કન્યાદાન દીએ,
પણ નાવે મારા ગુરૂજને તોલેજ.
સતગુરૂ મદીઆ મારે ફેરા ટલીયા,
તો લખરે ચોરાશી છોડાયજ;
વાધનાથ ચરણે યોલ્યો રૂખડીયો,
વેલો તો સુકિતનો મળી યતાયોજ,

ધન૦

ધન૦

શરવણુના બજન.

(૨૦૧)

ખાર મણુની કમાન ચડાવશે, તેર મણુના તીર. જાગી.

એજ હાથણી મહીડાં વલોવશે, બેડાં ભરાશે ખાર,
શેરડીએ કણુ લાગશે, તેની ખીર રંધાય. જાગી.

એજ જુનાણે જાગીડા વાગશે, વાગે ત્રાંખાણુ નીશાન;

સાઈબ પરણે મુંઢરી, પરણે રવી ઉગમતે ભાણુ. જાગી.

એજ વીંવા વીતશે મોડ થાંભલે, વર્તાશે જ્ય જ્યકાર;

ગુરને પ્રતાપેશરવણુ બોલીયાં; બોલ્યાં આગમના એ'ધાણુ જા.

ભજન ૨ જી.

હેરી પોતાના સત ધરમને કાજ,

અસલ નરને તમે ઓળખોહોજી;

પુરૂષ ક્યાંના એ'ધાણુ,

જેસણ કાળને મારીયાહોજી;

દોહો

નળરાજ સતી દમયંતીરે હોજી;

ચાલ્યાં વનડા મોઝાર,

અનને કારણે રાણી રડવડીયા હોજી;

પોતાના સત ધર્મને કાજ.

અનને૦

હરસન રાજ ને સતી તારા રાણી હોજી;

કેડે કુંવર રોહીલાસ;

ખડનો પુજો જેણે શીર પર ધરીયો હોજી,

પોતાના સત ધર્મને કાજ.

અનને૦

ગોપીચંદરાજ ને ભરથરી હોજી;

છોડયા કાંઈ સીંહાસનનાં રાજ;

(૨૦૨)

ઘેર ઘેર ભીક્ષા આહરીરે હોજ;
પોતાના સત ધર્મને કાજ. અનને૦
સગાળશા શેઠ ને ચંગાવતી હોજ;
નીમાધારી નર ને નાર;
ચેલઈયો ખાંઠણીએ ખાંડયો રેજ;
નેણાંમાં નાવેલાં કાંઈ નીર.
આવા અભીયાગતને ઓળખો હોજ,
એ તો ચંગાવતીનાં કામ. અનને૦
સત ચાલો ને ધર્મ આહરો હોજ,
માં કરો પારકી આશ;
ગુરુ શ્રવણ સ્વામી બોલીયા હોજ,
એ તો ગત ગંગાનો દાસ. અનને૦

ભજન ૩ જી.

તરકસ નીર ને તાણ્યો, ઘોડલે ચડીયા કીરતાર,
વીરા મારા થરર કંપે મેદની, તેદી ધરા ન જીલે ભાર.
વીરા મારા આચ્યા છે હુકડા, તમે ચેતોને ચેતનહાર;
જોઈ વિચારી તમે ચાલજો, વીરા૦ ૧
તેર તેર મણુના તે દી તીર હોસે, મણુ ત્રીસની કમાન.
વીરા મારા એવા એવા મહા જોધા આવશે,
મારા સાચાના દલમાંય.
ઓતર થકી દળ આવશે, ગઢ ઠેલડી મેલાણુ;
વીરા મારા જીનેગઢ નગારાં વાગશે,

- હળકે ત્રાંખાનું નીશાન, વીરાં ૦
 કાળી કોયલ જેદી ઘોળી હોસે, તેદી ઉજળા હોશે કાગ,
 વીરાં મારા નાગરવેલે કળ લાગસે,
 તેદી નીર વીખ હોશે નાખ. વીરાં ૪
- નાનેરે લાઇ મોઠેરાને નહીં નમે, નહીં રાખેમાવતરની લાજ
 વીરાં મારા નરના કહ્યા નારી નહીં કરે,
 એવા કલીયુગના એંધાણુ. વીરાં ૫
- બગલા જેવડો બળદીયો, તેદી હોલા જેવી ગાય,
 વીરાં મારા છછો મહીનાનાં બાળક બોલશે,
 એની બોલી ન સમજે કોઇ. વીરાં ૬
- સાંઠણી દુધે દુઝશે તેને દુધ હોશે બેડા પાર.
 વીરાં મારા શેરડીયે કણુ જામશે,
 તેની ખીર દળમાં રંધાય. વીરાં ૭
- બગલા ગોખે તેદી બેસશે, રાણીયું કરશે રાજ,
 વીરાં મારા પંડિત જાશે મુખને પુછવા;
 એવા આગમના એંધારણુ. વીરાં ૮
- મારો સાયબો અરણુ જ્યારે માંડશે ને બેલશે ચોકમેદાન
 વીરાં મારા નર તુગરા ને જડું મારશે;
 મારે મોઘરીયુંના માર. વીરાં ૯
- મારો સાયબો જ્યારે ઘાંણી માંડશે, ફેરવે લોહ કેરી સાંઠ
 વીરાં મારા નર તુગરાને પીલશે,
 એનાં રમત દીવામાં સીંચાય. વીરાં ૧૦

સાવળ ૧ લી.

હરે બાપલુ લજન વિના મારી ભ્રમ ન ભાંગે હિાલ,
 રમરણુ વિના મારી તલપ ન જાય,
 અવર દેવને હું નાહી જાગુરે હિાલ,
 કૃપાકરોને રામદે દયાળ, અજમલ ઘરે અવતાર ધરોહિાલ
 હરે બાપલુ આદે જીવના અમાર કેળ આસહિાલ,
 લવતારણુ રામો દીનકયાળ, હંપ દારીદ્ર દાળી મુખ દેજોરેહિાલ
 સેવક તણા રામો સદા રખવાળ,
 અજમલ ઘેર અવતાર ધરો હિાલ,
 હરે કાપલુ મેં કુઝાને મેરા સતચુર સાચા હિાલ,
 જનમો જનમના કાપે જળ, બનીકની ગુરે મારેને ઘાટેરેહિાલ
 અજમલ ઘેર અવતાર ધરો હિાલ.
 હરે બાપલુ ધાંપ વિના પંખી કેમ ઉડશેલ,
 જળ વિના માછીયાના કાણુ ઉવાલ;
 રાજ વિનાની કાણુ ગલી મેરી હિાલ,
 લખપતિ રામો સદા રખવાળ,
 અજમલ ઘેર અવતાર ધરો હિાલ.

૧

૨

૩

(૨૦૪)

તણ તણ જુગ આગે વહી ગયા, ન યોશી સરજનહાર,
એમ યોલ્યા યુદે શવણ કાપડી,
આગમનારે એંધાણ.

વીત્ત ૧૧

ભાડી હરજની રામદેવપીરની સાવળ

(૨૦૫)

જીરે બાપજી મેં ગોરીને મારાજી મળીયા હોજી.
મળીયારે માલાની જરી હરીચરણે ભાડી હરજી બોલ્યાહોજી
રામદે પીર મને પડછો દેખાડ,
અજમલ ઘેર અવતાર ધર્યો હોજી. ૪

સાવળ ર જી.

ચડો ચડો અજમલરા રામા, એકવાર ઘોડલે જીન ધરો.
પીરજી દારકા રોકાઈ રહ્યા, રામો દારકાં રોકાઈ રહ્યા;
તારે મારવાડ દેશમાં વખો પડ્યો હોજી. ટેક૦
ગઢ દીંદીથી ચડ્યો બાદશાહ, ગામ રણુજી ઘેર લીઓ. ચ૦
કોણ કુંવારી લોમ ભણીને, કોણ કુંવારી આજી કરે. ચ૦
અજમલજીની લોમ ભણીને, રામા કુંવરના આજી કરે. ચ૦
લીલુડા નેજા તોડ દીયો, ગળીયેલ નેજા રોપ દીયા. ચ૦
ગામ રણુજીમાં ગાય વેધીયું, લાલ દેવરા રંગ ચડે. ચ૦
માતા મીલણુદે રૂઢન કરેછે, તારા મોઢીખાના ખંધ હુવા. ચ૦
કોરો કાગળ લખે ભાડી હરજી, વધ્યા પંડિતની સાહી પડે.
દારકાથી પીર રામદે ચડીયા, અંપો કુપો એની વારે ચડે. ચ૦
ગઢગીરનારથી ગોરખ ચડીયા, ચોરાશી સીધ એની વારે ચડીયા.
મેવાડમેથી મલીનાથ ચડીયા, બાવન વીર એની વારે ચડીયા.
આબુગઢથી કુંભોરાણો ચડીયા, ચોસઠએગણી એની વારે ચડીયા.
એખ ગેખરી માલે જેબુલુ, બાદશાહના તંબુડા તોડ દીયા. ચ૦
હઠ બાદશાહ ઉઘર ઢોલીયો, તે પર હંસલો રમણુ કરે. ચ૦
ઉભી ઉભી હુરા અરજી કરેછે, હિંદવા બાદશાહને છાડી કપો.

દીલ્લી શહેરમાં દેવળ ચણાવું, ઘેરઘેર રામના જાપ જપે ચૈ
સવા લાખની દેગ ચડાવું, સવા લાખનું છતર ચડે. ચૈ
આદ્યજીવો સેવક તમારો, દુબ ધણી મેં નવ કીયા. ચૈ
હરીચરણે ભાડી હરણ યોલ્યા, સદાય ધણી મારી સંગે રમ્યા.

સાવળ ૩ છ.

આવો મારા નકલંગી શ્યામ નીબરીરે હોણ;
સમરૂં શ્યામ સંતુરો તારણ, ભક્ત ઓધ.રણ ભારી;
તમે આવો મારા રામદેણ નીબરીરે હોણ,
અન્નમલ ઘેર અવતારી રે હોણ. તમે૦
ચડીયા સરસાદ સલુણ પર તડીયા તપ કારારીરે હોણ;
હોય નરસિંહ રાખો વાણ ઉણુતા ઉતારી,
તમે આવો મારા રામદેણ નીબરીરે હોણ. તમે૦
મસરી શેલુણ લુણુરી મસરી, કરડારો ગીરધારીરે હોણ;
દડે રમતાં તો દયત વીહારો, જડ લોમી વરસાર્ધ. તમે૦
હુડતા વાણ વાણીયો સમરે, ઉસી રામ પોકારીરે હોણ;
ચોપાટે રમતા લુજ પ્રસારી રામા, ખેંચ લીયો કર ઝાલી;
તમે આવો મારા નકલંગી નેબધારીરે હોણ. તમે૦
સ્વારથીઓ સાથરે સુતો રામા, રૂદન કરે નરનારીરે હોણ;
કરીહોલા હાજર કરીલીહો રામા, રમવા હુવો તૈયાર. તમે૦

સાવળ ૪ થી.

ગુણ વખાણું અતિ ભારી અલકરા ગુણ વખાણું અતિ ભારીરે;
સંકટ કાપો સહાય માણ, નકલંગી નામજ ધારી. ટેક,

(૨૦૭)

પહેલો પરચો રામે કુધનો પુરો, ઉકળતી દેગ ઠારીરે હોળ
દીનોનાય જ્યારે ભુવન પધાર્યા પછી મંદિર પધાર્યા મોરારી.
રામદે પીઠ જ્યારે પીગલે પોઢીયા,લેળા વીરમદે ભાઈરેહોળ
માતપિતાના મન હરખાણ્યાં, ઘેરઘેર વાધી વધાઇ. અલકં
મુવેલો વાછડો જવાડયો રામદે,વોળદ ગાઇ દોવરાવીરે હોળ
મેની સરજનાના સંકટ કાપ્યા, દાળદે લીધા ઉગારી. અલકં
પળેપળે પીર સાલદેને સમરૂં, ઇચ્છે અલક અવતારીરેહોળ
ગુરૂ પ્રતાપે બોલ્યા ભાડી હરજી ધણી ધાર્યો નેજધારી. અલકં

સાવળ ૫ મી.

જલા જાટકી જની જવને હુશીયારદે,
ચારી ઓપટીએ અજમલના રામા આવજોરે હોળ;
વમે હાકો લીલાને બહેલા આવજોરે હોળ.
પશ્ચિમ ધરામાં રામો પીર પ્રગટયા હોળ,
પરચો દીધો રણુંની મોજારદે—મારા હાકમ લીલાને.
મધરે દરિયામાં બેડી લાગી બુડવારેજ,
આથો આવો કાંઇ વાણીયાની વારેરે—મારીં
પારસનાથને પોકારે પેલો વાણીયોરેજ,
પારસ નાવે તેની પાસરે— મારીં
રામદે ને વીરદે રમતા સોગઠરેજ,
જાવું જાવું કાંઇ વાણીયાની બહારદે— મારીં
લીલુડાં મલાંજુ રામદેએ માડીયાંને હોળ,
બુડતા તાર્યાં ઓલા વાણીયાના વહાણુરે— મારીં

સાવળ ૬ થી.

વાળે ભડાકા ભારી ભજનારા, વાળે ભડાકા ભારીરે હિાજ,
 આર ધીજના ધણીને સમરે, નકલંગી નેળ ધાસી. ભજ
 કુવરાજને અમર રથાપો, મહલાદ ઉગાયો પરકારીરેહિાજ
 સંધ્યાકાળે ફેરવ સંહાયો, હરીજી તોર વધારી, ભજ
 તારાદેવું સત રાખવા માળી ધયાછે મોરારીરે હિાજ,
 ગાલે રેયાના હેરજુ હિયાં આરાધે મોજડીરુ ઉતારી. ભજ

(૨૦૮)

ઝેરના કટોરા રાણાજી મોકલેરે હિાજ,
 દેએ દેએ મીરાંબાઈને હાથરે—તમે
 એવા અમૃત કરી મીરાંબાઈ પી ગયાં હિાજ,
 આંખા છે કાંઈ અમીના ખોડકારરે—
 નરસંજયાનાની નિંદા માંડી નાગરે હિાજ,
 મારી૦
 હાર તો આંખો સલાની મોળારરે—
 મારી૦
 લાખા ગૂંહમાં પૂંચાં ખાંડવેરે હિાજ,
 હાથાં હાથાં હરતીનાગુરના રાજરે—
 મારી૦
 પત્રીકા લખીને રામાપીરને મોકલીરે હિાજ,
 વાંચી વાંચી આવો વારો વારરે—
 મારી૦
 હવારકામાં ખગડા ભાંચા કોલવેરે હિાજ,
 રોવળ ફેરવી દીધા દેઢારરે—
 મારી૦
 ગુરને મતાપે હરજી ભાડી ખેલીયારે હિાજ,
 દેએ દેએ સાધુ ચરણમાં વાસરે—
 મારી૦

તોળીએ ત્રણ પુરુષ તાર્યા, જેસલ ઘરડાની નારીરે હોણ;
 સુધન્વાના નામ પ્રતાપે, ઉકળતી કડા ઠારીરે. ભજ
 પળેપળે પીરરામદેને સમરો, ઇચ્છે અલક અવતારીરે હેણ
 હરી ચરણે ભાડી હરણ બોલ્યા, ધણી ધાર્યો નેનધારી. ભજ

સાવળ ૭ મી.

તારો ભરોસો મને ભારી અજમલરા તારો ભરોસો મને
 ભારીરેણ.

ભાગ્ય ખડો જેને ભગવંતા મળીયા, રામકુંવર નેનધારી અં
 મંજારીના અચ્ચા ઉગાર્યાં, બળતી અગ્નિ માંધરેણ;
 ભકત પ્રહલાદની પ્રતમ પાળી, માર્યો હીરણ્યકંશ રાય. અં
 કારવો પાંડવનું ભારથ રચીયું, આવ્યા તે મરંભારીરેણ;
 દીટોડીના વ્હાલે ઇંડાં ઉગાર્યાં, પ્રગટ પરચો ભારી. અજ
 ગીરધારીએ ગામ ગોકુળ વસાંચું, ગોપ બની ગયો ચારીરેણ;
 પેસી પાતાળ કાળીનાગ નાચ્યો, પ્રગટ ગરચો આપી. અં
 ગીરિ ગોવર્ધન કરમાં ધાર્યો ઇંદ્રનો મહ ઉતાર્યોરેણ,
 વસુદેવ દેવકીનું દુઃખજ ટાળવા, મામા કંશને માર્યો અં
 ગજરાજ જ્યારે હુવા પ્યાસા, આલ્યા સરોવર માંચરેણ,
 જળમાં જઈ વહાલે ઝુંડને માર્યો, ઉગાર્યો અજરાય અજં
 સેના ભગતના સંશય ટાળ્યા, અપિ બન્યા હરી નાંધરેણ,
 દોઈકર જોડી ભાડી હરણ બોલ્યા બોલ્યા. અશ્વીરસવાણી ભં

(૨૧૦)

રામદેવ પીરના વીવાહ (ભાઠીહરણ)

વીરા મારારે વિવાઝે આવ્યાણ,
મને વડી મુરતે તેડાઈ અજમલરા;
પર ઉપકારી પરજના પાળણ હેણ;
દ્વારકા નગરીથી ઘણી પધાર્યાણ
પોડયા પોડણ માંહીરે બાવા.

વીરા૦

અજમલ ગરે હુંધ વધાઈણ
તો પીંગલ ગઠ પરણાઈરે બાવા
રાત મુતીમે સ્વપ્ન લાધ્યુંણ,
અને લાધ્યું તે સમરથ નાઈરે બાવા;
વીરાણનો વિવા રચીયેણ,
વીર મુને ખબર મુરત તેડવાઈરે બાવા.
હું ઉઠી અને આણું આવ્યાણ,
અને આવ્યા તે સમરથ સાંઈરે બાવા.

વીરા. ૨

ઉછરંગમાં મને ઉમંગ ઘણેરેણ,
તો હરખી વાત મુણાઈરે બાવા.

વીરા૦ ૩

સામુરે વારે સાસરે વારેણ,
વારે ભોઠક લોકાઈરે બાવા,
કહે સાસરે તમે સાંબળ વહુ વર રાણીઅ,
તુમ એવે મુકન મત જાઓરે બાવા
કાદો રણસિંહ પીતા અજેસિંહણ,

વીરા૦ ૪

(૨૧૧)

એની પરીયું પીરાઇરે આવા,
કુળમાં જન્મ્યા રામદે કરણી ધરણ,
તો સ્ત્રીધ રામદે સરખા બાઈરે આવા, વીરાં ૫
પાટણમાં પઢીઆર વસેલાણ,
ને ઠાકર ઠીમર ઠાઈરે આવા,
ભયાં જાઓને ઠાલા આવોણ,
તો ફેર ઠોર નહી પાઈરે આવા. વીરાં ૬
ડાબા જમણા તીતર બેલેણ,
અને બેલે બેલે બીલાઈરે આવા;
હરીયા બાગમાં કોયલ બેલેણ,
તોયરે શુકન થયાં સવાઈરે આવા. વીરાં ૭
પાટણથી પરવરી ચાલીયાણ,
અને દીધાં તે રથ બેાઈરે આવા,
એક પલકમાં પોકણ પોતાણ,
તો દીયો મારે વીરને વધાઈરે આવા. વીરાં ૮
કુલ મળુસનાં કાઢયા વાંધાણ,
અને આરતીયું ઉતરાઈરે આવા,
પીઠ પાયક રામદે બેાલીયાણ,
તો મારી સુગણા બેન લલે આઈરે આવા. વીરાં ૯
પોકણથી પરવારી ચાલીયાણ,
અને દીધાં તે રથ બેાડાઈરે આવા,
એક પલકમાં પીંગલ પોતાણ.

- તો મીલાયાં વીર વધાઈરે બાવા. વીરાં ૧૦
 માધલડો મે' જણ્યો નોતોજ,
 તો મોત કઠેથી આઈરે બાવા,
 તુટયું સાંગે ગયુંજ વારેજ,
 તે સમરે નહીં ઘર બાઈરે બાવા. વીરાં ૧૧.
 ચોથો આંટો ચોરીયે પ્રીરતાંજ,
 અને બેનીએ રાગ સ'ભળાઈરે બાવા;
 પી'ટ પાએક પીર રામદે બોલીયાંજ;
 તો મારે ઘોડલે જીન કરાઈરે બાવા. વીરાં ૧૨
 સોઠા ઉભા અરજ દાખવેજ,
 પીરનો ગુનો અમારા કાંઈરે બાવા;
 પી'ઠ પાએક પીર રામદે બોલ્યાજ,
 તો મારે ઘેર છેક સુરાઈરે બાવા. વીરાં ૧૩
 પી'ગળથી પરવરી ચાલીયાંજ,
 અને હીથો તે રથ ખેખાઈરે બાવા,
 એક પલકમાં પોકાણુ પોતાજ,
 અને હીથો મારી બેનને વધાઈરે બાવા. વીરાં ૧૪
 વીરા તણા પોરતીયા આવ્યાજ,
 અને આંચા તે સમરથ સાંઈરે બાવા;
 કંકુ કેશરના તીલક ખીરાજેજ,
 અને ચોખલીયા ચોડાઈરે બાવા. વીરાં ૧૫
 લાહુ આવઈ લક્ષ્મી આવેજ;

(૨૧૩)

અને આવે લોક લોકાઈરે બાવા,
પીંઠ પાએક પીર રામદે બોલ્યાજી.
તો મારા સગુણા બેન કે મન આઈરે બાવા વીરા૦૧૬
છનછન નોખત વાળેજી,
અને સાહેલીઓ મંગળ ગાઈરે બાવા;
પીંઠ પાએક પીર રામદે બોલ્યાજી;
તો મારી સગુણા બેન ભલે આઈરે બાવા વીરા૦૧૭
સ્વપ્નનામાં મેં હીરલો લીધોજી,
અને માણેક મેહું થાયરે બાવા,
ખોટો હીરો મને ખરે કરી લીધોજી,
તો મારા રામદે સરખા ભાઈરે બાવા. વીરા૦ ૧૮
અને તેના બાઈ સ્થાપગ સાચાજી;
એ સ્વપ્નને સર્વ ગત જાયરે બાવા,
એ સ્વપ્નનો તે જુઠો લાધોજી,
આ કેમ સાચો હોઈ જાયરે બાવા. વીરા૦ ૧૯
મેરે રામને કેહે બાઈજી;
અને આયા મંદિર માંચરે બાવા,
મામા મામા કરી મળ્યાં ભાણેજી,
તો મામા કંઠે ગઈ મેરી માઈરે બાવા. વીરા૦ ૨૦
અમર પાધડી વીરો તમારીજી,
અને અવિચળ રાજ કરાઈરે બાવા,
રાએ આંગણે રમે બાળકોજી,

અમરજ સાંભળો। રહુંજાના રાધ,
હુંકમ કરો તે। પીર જાતરાઉ થાય;
મારી અમરજ સાંભળોજી.

દેહ૦

ગુજરાતી વાણીયો જાત્રાજી જાય,
માલ દેખીને ચોર વાંસે થાય.

મારી૦

જાડી જાડી ઝાડીયું વસમી વાટ,
યે જણા વાણીયાને ત્રીજે થયો સાથ
ઉંચા ઉંચા હુંગરા વત્થમાં ઝોળ,

મારી૦

મારી નાંખ્યો વાણીયો ને માલ લઈ ગયા ચોર માં
હિમી હિમી અખળા કરે પોકાર,
સોગંદે રમતા પીરને ગયો છે અવાજ,
લીહડા ઘાડા હાથમા તીર,
વાણીયાની વારે અભાગ્ય રામદે પીર.
ઊઠ ઊઠ વાણીયણુ ધડ મથું જોડ,

મારી૦

(૨૧૪)

તો એત ખાર બોલવાયિંદે બાવા. વીરાળ ૨૧
પિંગળ ઉછરંગ પોકલ ઉછરંગાજ,
અને ઉછરંગ પાટણ માંડીંદે બાવા,
હરી ચરણે ભાડી હરજ બોલયાજ,
તો દીવા આશીષ મીરાંબાઈંદે બાવા. વીરાળ ૨૨

દલા વાણીયાની રામદેવ પીરની સાળા

(૨૧૫)

ત્રણ ભુવનમાંથી શોધી લાવું ચોર. મારી૦
કહું છું ચોર તમે કેટલેક જાઓ.
વાણીયાનો માલ તમે કેટલા દહાડા ખાવ મારી૦
આંખે કંઈ આંધળો દીલે કાઢું કોઠ,
હુનીયા જાણે આતો રામા પીરનો ચોર. મારી૦
ગાય હજુ વાણીયો ને ભઠ્ઠી રાખે ટેક,
રણુજ શહેરમાં વાણીયે પેરી લીધો ભેખ. મારી૦

મેરૂનું બજન.

મેં તો જોયું તખતપર જાગીરે, ઝાલરી ઝણુણુ વાગી. ટેક૦
શુરૂએ લીધા ઉરમાં, બહુનામીએ સાંધ્યાં બાણ;
વિચાર કંઈ તો વેદના ભારી, ભીતર પ્રગટયા રવી ભાણ. જા૦
હરી ઘોડાને ચઢે ચોકડું, શેષ નાગ પલાણ;
ચાંદાસુરજ એના પાંગડાને, તેપર ચડનારી ચતુરસુબાણ જા૦
ગગન મંડળના ગોલોક માંહે, ધતરરે સુતો નીરધાર;
ત્રણ લોક તેની સેવા કરે, કાય કબીર રણુકાર. જા૦
પ્રેમ નામના પટા લખાણા, મુરતા કરે એની સેવ;
મુજ પ્રતાપે મેરૂ બોલીયા, એને મળ્યા નિરંજન દેવ. જા૦

ગીરધરનો ચાખખો.

જ્યાં લગી આત્મા અંગમાં છે, ત્યાં લગી હરી હરી તું કે.
હાલતાં હરીને ચાલતાં હરી ઉઠતાં હરી કે;

(૨૧૬)

સુતા લગી તું સમરીલે (૨) તો તેની ખોલાશે જે. જ્યાં
 દ્રષ્ટિ પહારથ સરવે ખોદુંને, આત્મા તો અંખડ છે;
 કીડી પંતગને પ્રહા લગણુ (૨) એને કાળચક્રનો લેછે. જ્યાં
 લીધા સરખું નામ હરીનું; લઈ શકે તો લે,
 દીધા સરખું દાન અન્નનું; (૨) દઈ શકે તો દે જ્યાં
 જીવાનીમાં તમે જાણતા નથીને સાચા દેવના બે;
 એક છે અન્ન બીજું હરિનું ભજન (૨)
 તારી સાનમાં સમજી લે. જ્યાં
 એક હઠારો એવો આવશે, દીવા વિના નગારા વાગશે;
 એક દીન પ્રાણી એવો પણ આવશે (૨)
 તારી સમશાન ધમશે ચેહ. જ્યાં
 સંસારીયા પ્રપંચ મેલીને, સતગુરૂને ચરણે રે;
 ગીરધરદાસ કહે હરીપ્રતાપે, (૨) એક સતગુરૂ સાચો છે. જ્યાં

ભાણા લુવાણાનું ભજન.

ભજન ૧ લું.

એ અભ્યાગતની વ્હાડે નથી કરતા,
 ભણે લુહણો ભણે રેણ;
 ચીતોડગડમાં મીરાંને મળીયાં, એ ટાણાના હરી આલોરેણ;
 જેરના ખ્યાલા અમૃત કરીયાં, શું બેઠું તારે નાણું—એ.
 દ્રારીકામાં કૈલવાને મળીયાં, એ ટાણાના હરિ આવોરેણ;

દેવળ ફેરવીને દર્શન દીધાં, શું બેઠું તારે નાણું—એ.
 જીનાગઢમાં નરસિંહને મળીયા, એ ટાણુના હરી આવોરેજ;
 કુંવર બાઇનાં મામેરાં પુર્યાં, શું બેઠું તારે નાણું—એ,
 પ્રહલાદ કારણ થંભ ધગાવ્યો, એ ટાણુના હરી આવોરેજ
 થંભ ફાડીને દર્શન દીધાં, શું બેઠું તારે નાણું—એ,
 ઉંડા જળમાં ગળને ગ્રહાયો, એ ટાણુના હરી આવોરેજ;
 ઝુંડ કાપીને કટકા કીધાં, શું બેઠું તારે નાણું—એ.
 વાળામાં ભક્ત ધનને મળીયાં, એ ટાણુના હરી આવોરેજ;
 વેળમાંથી રતન નીચાવ્યા, શું બેઠું તારે નાણું—એ.
 પાળીયાદમાં પીર વિમાસણને મળીયાં
 એ ટાણુના હરી આવોરેજ;

પરચો પુરીને ધ્વજ બંધાવી, શું બેઠું તારે નાણું—એ.
 વડોદરામાં ભાણુને મળીયાં એ ટાણુના હરી આવોરેજ;
 બેડી તોડીને દર્શન દીધાં, શું બેઠું તારે નાણું—એ.

ભજન ૨ જી.

મન તું રામ ભજલે રાણુ તારે ગુણુ ગોવીંદના ગાવા હોજ;
 ખોટી માયા ખબર ન પડી, પછી કળા વિના કુટાણોજ;
 જીઠી માયાસે જગડો માંડયો, બળે કરી બંધાણોજ મન.
 કુઠી માયા તારે કામ નહી આવે. નહિ આવે લેળાં નાણુંજ
 હરમની માયા તારી હાલી જશે, પછી દામ રેશે છુટાણુરેમ. .
 કુંજપ વિનાના નર કુડા હીસે, ભીંતર નહિ લેહાણુજ;
 સુર વિનાના હળવા હીંડે, નર ફરે નીમાણુ. મન૦

સૌ વરસ સિધુમાં રહ્યા પણ, બીંતર નહી બીંજાણા.
 જળનું તો કંઈ જોર ન આપ્યું, પલજ્યા નહીએ પાણા. મન
 તારા રાણી તુંહી તુંહી જપીયાં, રોઈદાસ રૂંધાણા,
 દીક્ષા લઈને દાતાર આપ્યા, હરીશ્ચંદ્ર હાથ વેચાણા. મન
 રાવણ સરખા રહ્યા નહી, ને ઈંદ્ર જેવા અટવાણા;
 જરાસીંધ સરખા રહ્યા નહીને, પછે કૌરવ તો કુટાણા, મન
 સઘળી માયા લેળી કરીને, નીચે ભરીયાં નાણાં;
 મુવા પછી મણુજર થઈ બેઠા, તાપર રાક્ષ રૂંધાણાં. મન
 વળ ફરી વૃત્તિ નવ ફરી, તાર બોલ નવ બદલાણા;
 છબી ફરી પણ ચલાણ ન ફરી તારી બ્રાંતન ગઈ ભરમાણા મન
 અવતાર તો અનેક ધર્યાંને, ભવોભવ ભટકાણા;
 જરા મન જીત્યો નહી જીવણ તારો લોભ ન ગયો, લુવાણા મન

લીલમખાઈનાં સ્વપ્નાં.

સ્વપ્નું ૧ લું.

તમે સાંમળજો રેહાં રેહાં હે મારી ખાઈ;
 મારા સપનાનોરે વિચાર;
 હરો હર્યેને અસવારે ઉભો મારે આંગણે હાં;
 એને પેરણીએ હાંરે હાં. હે મારી ખાઈ.
 બાણે લીલુડારે નેત્રમાં હરોહર દેશરે પછમ કેરો રાજ્યોરેહાં
 દેશ પછમ કેરો રાજ્યો ને મારે તે મંદીર આવીયો,
 હરીને હીરા માણેક પુરીને મોતીડે અલખ વધાવીઓ. ૧

(૨૧૬)

નકલંગીનેા અવતાર દીઠારેહાં તે અલખ બાણીને આરાધીઓ
હરીને પાયે પદમને હાથે પુસ્તક મોરમુગટ શીર ખીરાજીયો ૨
લીલુડે રેવત મારો શામચડીયારેહાં અલખ પુરૂષ મેરા ધણી;
મને ખાંત લાગીતે ખાંત ભાગીને નુરરે કળા વસ્તી ધણી. ૩
'પંડિત બેઠારે વેદ વાંચેરેહાં, કોલીઆ લે ગ્રાસતી,
પોર પેલે મુને સપનું લાઘ્યું તે સાંભળજે બેની મહાસતી. ૪

સ્વપ્નું ૨ બું.

તમે સાંભળજેરે હાંરે હાં હે મારી બાઈ;
મારા સપનાનો રે વિચાર;
હરહર મારેને ગુરખ મહા જગન માંડીયો, માંડોરે હાંરેહાં
મારા મંદીરીયા રે મોજર હરોહરને,
બારરે જોજનમા ધણીનો માંડવો;
ત્રીયાં નોતરીયારે વરણુ અઢાર હાં. ૧
મન ઇચ્છિત મુનીવર આવશેરે હાં,
ત્યાં હુવા મસાદાને મંડપ રચીયા,
થલે થલે દીવા હુવા તરીયારે તોરણુ ભેર ભુંગજારેહાં. ૨
અને સુરર વાગે બહુ, મારા નાથજીનો જગન જોવાને
બાપ પુરૂષ મળીયા સઉ, પખાજ વાગેને પાત્ર ઓડેરેહાં ૩
પુન્યતણીરે કોલી ફરે, પકવાનરૂપી રહેશેને સ્વસ્ત દીસેને,
વરતુ વીચારી સંતો ઓચરે, સોનમે રૂડી જોત્ય જળકેરેહાં
રત્ન જડીત્ર દાન દીએ, પોરે ખીજે મને સપનું લાઘ્યું;
મારે ગુરૂએ મહા જગન માંડીયો.

(૨૨૦)

સ્વપ્નું ૩ જુ.

તમે સાંભળોરે હાંરે હાં મારી બાઈ
મારા ત્રીજા સપનાનોરે વિચાર.
હરહર મારેને ગુરૂએ મહા જગન થાપીયો,
અને થાપેલોરે હાંરે હાં. હે મારી બાઈ૦
મારા મંદીરીયા મોભર હરોહર,
ઉપરને જોત્યે કળા ધરી તીહાં ઇશ્વર,
મહાદેવ મહાદેવ રેહાં, બાણુ' આવીયારે. દરબાર. ૧
હરોહર ગત્યને ગંગારે પાવળ પુરશે,
અને ઇંદ્ર ઉતારે હરીની આરતી;
હનમાન હાથે કોળી દીએને, સઘકા દીએ માતા સરસ્વતી.
સહસ્ર અઠયાસી ઋષી તીહાં મળીયારે હાં,
પવિત્ર કીધુ' રે મારે આંગણુ',
તેત્રીસ કેડ દેવતા મેલીને કોકણુ બાઈનું' ત્યાં ભરૂ, ૩
સોનેમે રૂડારે મોરો મદીસેરેહાં, ગોખ રતન મેમા ઘણા
પોહરૂ ત્રીજેરે મને સપનું' લાધ્યું તેમાં દીકારે સોનાતણો ૪

સ્વપ્નું ૪ શુ.

તમે સાંભળો મારી બાઈ, મારા ચોથા સુપનાનો વિચાર
ગત્યને ગંગારે ઉભા મારે આંગણુ,
અને તમે રેજો રેજો રૂડા કમરને ધ્યાન. હરો૦
જ્ઞાન ને અજ્ઞાન કળ રૂડા પામણો,

કાળ મેલીને રંગે ખેલો રે હાં;
 ને ભાયડા શું રે ભાવે મળો,
 સાચા સાધુ સાથે સગપણુ રાખો. ૧
 શુભની સંગતીયું તમે પરહરો,
 કરોને મેળો રૂડા સાધુ તેડારેહાં નરને નારી તો તરો. ૨
 પંથ લાધ્યો મુને ગરવા દેવનેને અખુટ રોજી તો મળો
 પાંચે પાપના સેવો સ્વત્રાસે, જે કોઈ સપનું સાંભળે. ૩
 અમતસુ આઠો શીલ સંતોડી, નીજ્યાધરમ લેધને આઠરે;
 આજ સપનું રે શીલ સજની, પુરણુ ભાગ્યે પાઇયે. ૪
 વાસુકી લોખડીયેને બેઠ્યોરે લીલમભાઈ,
 ગરવીરે ગંગાના શુભ ગાઇએ. ૫

ગણેશપુરીનું ભજન.

વૃક્ષ ખીજમાં ખીજ વૃક્ષમાં, થાણા ઠીક લગાચારે;
 કઈકે રાખે તજ બોયાને, કુડા કપાસીયાજ કાઢયા;
 અખ તો ખલકા ખુબ ખનાયા.
 પવન પુરુષ પધાર્યો ઉસમે, પવન પુરુષ પધાર્યો. ખલક૦
 સુકરણુ નાચીકા તન લાગી, સુક્ષ્મ તાર મીલાયા;
 તીન તામડે તહી ખનાઈ, પાંચ તંત્રકા તાણા. ખલક૦
 મહા કવેશ્વર વણુવા બેઠા, હરહમ તાર મીલાયા;
 વણુવાંવણુતાં નવ માસ લાગ્યા, આં પચ્ચરંગી રેળ લાયા. ખ૦
 સતકી સોમ ધર્મકા ધાગા, સતગુરૂ રીવણુ લાગા;

(૨૨૨)

ટુકડા ભે લેગા કીના, સાંધા ઠીક લગાયા. ખાલક૦
કેવળ કરીને શુર પુરા મળીયા, બુના દેશ બતાયા;
ભવસાગરમાં તારી લીધા, ગણેશપુરીયે શુભ ગાયા. ખાલક૦

છોટમનાં ભજન.

ભજન ૧ બું.

અલખ નામ ધુન લાગી ગગનમેં, મગન લયા મન મેરાળ. ટેક.
આસન મારી સુરત દ્રઢ ધારી, દીયો અગમ ઘરડેરાળ. અ.
ધંગલા પીગલા દોનું છોડી, સુખીમણ ચિત્ત દ્રઢ ધારાળ;
ત્રીવેણીમાં તાર પીલાવો, અજંપા આદિ ઉચાર્યા હોળ. અ.
જહા તાંત્ર અનહદ બાળે અહોનીશ, હોત નાદ બલુકારાળ;
ધન બીન અદ્ભુત હોત ગર્જના, બરસે અમૃતધારા હોળ. અ.
કોટી કોટી રવી શશીકી શોભા, જગમગ ભેતી ઉભરાળ;
જન છોટમ સતશુર પ્રતાપે, દરશા અલખ દેહારાળ. અ૦

ભજન ૨ બું.

તેરી નેનું બાગે નામ નીરખ, મેરમ ધણી છે મોટા. ટેક.
મુરખડે તો મહેલ બનાયા, ઉંચા કરીયા ઓટા;
ધ સરવે ધંદરકી બાળ, ચણીયા મંદીર ખોટા. તેરી૦
હસ્તી ઘોડા માલ ખજાના, રાખ હોત મન મોટા;
જે નર ફરે અભીમાના, પાણીકા પરપોટા. તેરી૦
ત્રીકુટી માંહે તાર ખીલાવે, અણી અગપર હોતા;

પ્રેમ પુતળી જેણે નીરખી, તે પુરૂષ પાર જઈ પોતા તે
 સાત સમુદ્ર ખીચ મહોલ બનાયા, ત્રેવલે હઠ કોઠા;
 પવન વીરકી ચોટ ચલતલે, જઈ લંકાગઢ હુટયા. તેરી
 જનમ જનમકા કામી તેરા, કરીયા હીણા ખોટા;
 'સતગુરુ સાહેબ સનમુખ ઉભા, ત્રીકમ ચરણે છોટા. તેરી

ભોજલનાં ભજન.

કાચખા કાચખીનાં ભજન.

કાચખો કાચખી જળમાં રહેતાં, હતાં હરીનાં દાસ; હતાં
 દર્શન કારણુ બારણે આવ્યાં (૨) રાખીને વિશ્વાસ.
 પારધીએ નજરે ભાળ્યાં (૨) અલીને બાંધી માર્યાં;
 કળકળમાં કાચખી કુડી (૨) રામૈયાની રીતછે રૂડી. ટેક
 કાચખો કહેછે કાચખીને, તું રાખને ધારણુ ધીર; રાખને
 આપણને ઉગારશે (૨) વહાલો ભુગતે બદવ વીર.
 ચીંતા મેલી ચરણે આવો (૨) મરવા તું નહીં માવો. કળ.
 વારતીતી તે વખતે માફ, કંથે ન માન્યું કહેણુ; કંથ ન
 કાળ આવ્યો કોણુ રાખશે (૨) ત્યારે નીચા શુ' ઢાળો નેણુ.
 પ્રભુ તારો ન આવ્યો પ્રાણી (૨) માથે આવી મોત નીશાની. કળ.
 અખળાને ઇતબાર ન આવે કરીએ કોટી ઉપાય, કરીએ
 કહ્યું ન માને કોઈનું (૨) એ તો ગાયું પોતાનું ગાય;
 એવી વિશ્વાસ વિનાની, (૨) પ્રથમ પહેલી મત છે પાની. કળ.

(૨૨૪)

કાચખી કહેછે કયાં ગયો, તારો રાખણુકારો રામ. રાખણુ
પ્રાણુ ગયા પછી પોંચશે (૨) આવી શું કરશે તારા શ્યામ;
મરવાટાણે મતી મુંઝાણી (૨) ત્રુટયા પછી ઝાલવું તાણીજી. ક.
ત્રીકમજી ત્રણ લોકમાં મારે, તમારો ઇતબાર, તમારો
અટક પડી હરી આવજો (૨) મારા આતમના આધાર;
છોગાળા બહાર છે છેલ્લી(૨) થાજે બળતાના બેલીજી. કળ
કાચખી કહે હવે કોણુ ઉગારે, જાતો રહ્યો જગદીશ. જાતો
ચારે દીશાએથી સળગી ગયું (૨) ઓરીયાં વીચો વીચ;
આમાંથી જો ઉગરીયે (૨) પાણી બહાર પગ ન ભરીયેજી. ક.
બળતી હોયતો બેસને મારી પીઠ પર રાખું પ્રાણુ, પીઠ
નીંદા કર મારા નાથની (૨) ઘેલી મારે છે મુજને બાણુ,
બહાલો મારો આવસે બહાર (૨) આમાંથી ઉગારવા સારજી. ક.
કાચખી કહે કીરતાર ન આવ્યો, આપણો આવ્યો અંત. આ.
હરી નથી કોઈના હાથમાં (૨) તેનો તમે શું બાંધ્યો તંત,
જેનો વિશ્વાસ છે તારે (૨) પ્રભુ તારી પતીત જશેજી. ક.
વીંદા મારી વારે ચડજો, શામળા લેજો સાર; શામળા
લાજ લોપાશે લોકમાં (૨) પછી કોની બહાર;
હરી મારી હાંસી થાશે (૨) પ્રભુ તારી પતીત જશેજી. ક.
કેશવજીએ કર્ણા કીધી મોકલ્યા મેઘ મલહાર, મોકલ્યા
આંધણુથી ઉગાર્યા (૨) આવી કાચખાને કીરતાર;
લોજો કહે ભરૈસો જેને (૨) ત્રીકમજી તારશે તેનેજી—કળ

ચેલઈયા પુરાણ તથા હાલરડું.

હરી ગુરૂ સંતને સમરીએરે, ચેવો ગણપતી દેવરે;
 સમર્યો લખ લાલ દીએ, જેની પ્રથમ પેલી સેવરે.
 ગુણુ ગાયેરે હરી ભક્તિના જેને સતે સ્થંભાય આસમાન ભાઈ;
 સત વિના સાયબ ન રીજેને, વાંચે ચેદ પુરાણ ભાઈ.
 સગાળશા શેઠને સંગાવતી રાણી, એવા નીમધારી નરને નારરે;
 સાધુને જમાટીને પછે જમતાં જેનો અહોનીશ ધર્મ અપારરે.
 એક સમે એને અટક પડીને, મેઘ મંડાણા મુશળધારરે.
 પરજન ઉડયો દને આઠમેતો, એ સત નવ છોડે શાહુકારરે.
 વરસી રહ્યા ત્યારે વકીલ તેડાવ્યોને, દશેદરા ઘોડા બંધ ભાઈ;
 અધ્યાગત વીના મારે અનરા ન ખપેરે, એનો કરોને કાંઈ ઉપાયરે
 વાચોતર આદ્યા એને ગોતવાનેરે, જોયાં નગર હરદવાર ભાઈ;
 તળાવની પાળે એક તપસી બેઠાને, શેઠ કીધા સમાચાર ભાઈ.
 શેઠે કાને સાંભળીનેરે, અણવાણુ પગે ઘોડયા બાઈ ભાઈ;
 પ્રણામ કરીને પગે લાગ્યાતો. હંધડામાં હરખ ન માય ભાઈ.
 સગાળશા શેઠનું સત છોડાવાને, કોઢીયા થયા કીરતાર ભાઈ;
 આવી દેવળમાં ઉતાર્યાનેરે, દેહી કીધી છે બેહાલરે.
 દુર્ગંધ આવીને ભુત ભાગેરે, માખા મળીયા છે અનેકરે;
 તોય ડગે ન મન શેઠનુંરે, એવી મોટાઓની ટેક ભાઈ.
 શેઠે સાયબને બ્યારે ઓળખ્યાનેરે, તેના માનવી મુણુએ મર્મરે;
 લોજલના સ્વામી મારે લોવન પધારોને, રાખવા લાજશરમરે.

(૨૨૬)

કડવું ૧ છું.

ચરણ ધોધને ચરણામૃત લીધાને, સીધ્યાં તે સઘળાં કામરે;
કરજોડીને પછી કહેવા લાગ્યાને, મંદીર પધારો મારા નાથ.
અતિથિ વાણી ઓચર્યાનેરે, સાંભળો સતી મોરી વાત રે,
મારી કાયા મારે હાથ નહીંને મને પીડા કરેછે ઉતપાતરે,
રથ રેવતી જોતફંનેરે, ગાદી ન'ખાવું ગોપાળ રે;
તોડી બેસાડું તમને ત્રીકમાને, તપે મેહફ કરોને મહારાજરે.
વળતાં અભીયાગત બોલીયાને મારે રથ ઘોડાવું નથી કામરે.
અમે અવીનાશી રહીએ એકલાને, માં ભ્રુશો માફે નામરે.
પ્રભુ મંગાવું પાલખીને, માંહી ઝાઝી કરાવું જતનરે.
પવન ન લાગે એવા પઠઠા બંધાવુંને; જેમ રાંક રાખે રતનરે.
મનગમતી રસોઈ અમે માગી લેશું, ત્યારે જશે તમારો લભરે;
સરભંગીસાધુ એવડો સોચ નહીં મારે, કઠણ હમારાં ખટકમરે.
વળતાં અભીયાગત બોલીયાનેરે, જો હું આવું નગર મોજરે;
તારી નારી જો આવે તેડવાનેરે, નીકર બેસી રેશું ખારટે.
હરખેથી હરીજન ચાલીયાનેરે, આવ્યા પોતાને દુવારરે;
પત્નીને લાગ્યા પુછવાનેરે, હવે શો કરવો ઉપાયરે,
સતી કહેછે સ્વામી હમારારે, દીલ ન કરશે લગારરે,
આ ઘડી જઈએ એને તેડવાનેરે, એ માનવી નહીં પણ મોરારરે;
સામેયા લઈનેરે સાબઠા થીઆંને ગયા પુરવના પાપરે;
લોજલના સ્વામીને ભેટતાંનેરે, ટળી ગયા ત્રીવીધી તાપરે.

(૨૨૭)

કડવું ૨ નું.

કનક ઇંદોળીને કંડીઓનેરે, મહીબુગતે ખેસાડયા જહુવીરરે;
સંગાવતીયે શીરપર લીધાને, લીંબણા સતી કેરાં ચીરરે;
નગરના લોકજ ટોળે મળ્યાને, જોવાને વરણુ અઠાર ભાઈ,
અનેક વાણી ઓચર્યાનેરે, હાંસી કરે છે હજારરે.
ઉના જળ મેલીને સ્નાન કરાવ્યાંને પોઠાડયા પલંગવીશાળરે
ભાવે કરીને લોજન નીપળવ્યાંને, મીઠા મેવાને પકવાનરે.
ચંદન ચરશેનેરે ચરણુ આરશેને. વીંજણે ઢાળે વાયરે;
હાથ જોડીને હરીજન ઉમાને, આરોગો શ્રી ભગવાનરે.
અતુંસ દેહ સુને અગ્નિ કરેછેને, મારે છે માટીનો આરરે;
ઓતમ વરણુ તમે કેમ કરશેને હેયે કરોને વિચારરે
કસાઈ વાડેથી તુરત મંગાવીને, મેલી છે લોકની લાજરે;
ભાગ્ય વડો દીનાનાથ પધાર્યાંને, ધન્ય થડી મારે આજરે.
નવાનવા રૂપજ અમે ધરીયેને. રહીએ છીએ વન નોજરરે;
અઘોરપંથી મારે આહાર માણુસોનો, પરમાટીનો નથી ખ્યારરે
નરને નારી એકઠા મળીઆને, હવે શો કરવો ઉપાયરે;
પ્રભુ જોવાને આવ્યા પારખ્યુંનેરે જો નાં પાડીએતો સતજાયરે
પુત્રને ચાહ્યાં પુછવાનેરે. નિશાળે શેઠ શગાળરે;
સુતને કેછરે સાધુ આવ્યાને, તમારો કરવાનોછે કાળરે.
ચેલધયો કે છે સત નવ છોડીએને, મરને જડામૂળથી જાયરે
ભાવે કરીને લોજલ ખેલ્યાને, ઘણી અટક પડે ઓળખાયરે.

(૨૨૮)

આતે મારી કાયા અંતે પડવાનીને, એમ યોદ્યો છે બુધીવંતબારે
સાધુને હાથે માંડે મોત સુધરશેને, ટળશે જનમના જંબળરે.
આગેમોરવજે અંગ વેરાવ્યાને કરણે કીધાં કાયાનાં દાનરે;
શીખીરાબની માટી સાથે જોખાણીને તારેરીજ્યા હતાભગવાનરે
હરસનરાજ માથેહલ પાણીનીને, દેવે નાખ્યો તો માથે દંડરે;
તોય સતવાહી સત નવ છોડેને, મરને ભાંગી પડે બ્રહ્માંડરે
દધીરૂપીને જ્યારે દેવતા બચ્યાને જેના વાંસાના કરાવ્યાવજરે.
કુવાડે અંગ માંડ્યાં કાપલાતોયે યોદ્યે નહી બુધિનો સાગરરે
શીર મળે પણુ સમોન મળેરે, મારે ઘેર મોહન થયાછે મેમાનરે
આવ્યો અવસર પાછોપગકેમ ભરીયેને, તનમનધન કુરખાનભાઈ
હાર ન પામો તમે હિંમત રાખોને, જો જો મોટાઓના મરમરે
પરમારથકારણ પરને પ્રાણુ હોમાયતો, નહી છોડીએ સતધરમ,
એટલો પડકારો જ્યારે પીતાને દીધોને, તારેહરીજન થયાહુશીયારરે
સુતના વચન સાંભળીને છાતીમાં પડી ગયા સારરે.
આકપરથીજેમ પીંડો ઉતારેને, એમચેલઈયે ઉતાયું એનું શીષરે
અર્પણુ કરીને આગળ ઉભા ત્યારે જોઈ રહ્યા ભુગદીશરે.
બહુનામી કહે છે હવે બાધને. સતી સજોને સોળે શણગારરે.
હસતાંને રમતાં એને તમો સુધારોને, રોતાં નહીરે લગારરે
કળપેલ દાન અમે લેતા નથીને, એવી આદુનીરે મારેછે ટેવરે,
ભાવે કરીને લોજલ યોદ્યારે, તૈયાર આલાને તતખેવરે

(૨૨૯)

કડવું ૪ થું.

નવાનવા આલુણ પેરીનેરે ચેલઈયાને સુધાર્યો તેણી વારરે
ભાવે કરીનેરે લોજન નીપાવેરે, આરોગો નંદના કુમારરે;
શીશ હતું તેતો શીકે ચડાવ્યુંને, કાયા આણી કામરે;
ભુખે માર્યાની ભાળી ભકિત નમારી, મને મેલી ખાવો
મારે ઠામરે.

ખાંડણીયામાં શીશ કચરાવુંરે, ક્રીધા કંઠણ વચન ભાઈ;
ઇંદ્રતાપ તેનો જીરવી ન શક્યોને, છોડી ભાગ્યો ઇંદ્રાસનરે
જમવા ટાણે જોગીશ્વર બોલ્યાનેરે, સાંભળોને મારી વાતભાઈ
વાઝીયાના અનની વરત નહી મારેને, શુરતે કેમ સમાતરે;
સંગાવતી કેછે તુંને રમત દેખાડુંને, તું માટી થાજેમહોરખાનરે.
તું આળ્યો માફે સત છોડાવતો, હું ઝલાવું તારો કાનરે.
પાંચ માસતું વીરજછે મારેને, વાંઝીયાં નથી દીનાનાથરે;
સતીએ જોદર માંડયું ચીરવાને, ત્યારે હરીએ ઝાલ્યાતેનાહાથ
ધન્ય ધન્ય સતી ધરમ તમારોને, મેં જોયું મરજીવાતું મનરે
પુત્રને વેધી માફે સનમાન કીધુંનેરે, એમ મુખથી બોલ્યાવચન
માગ્ય માગ્ય સતી માગ્યતે આપું એમ કે છે કંઠણા નીધાનભાઈ
આવી કસોટી (મ) દેળે કોઈને, સ્વામીએ માથું વરદાનરે;
પરીબ્રહ્મ પોતે પ્રગટ જીવેને, દીન પાંચમે પારરે.
ચેલૈયાને સજીવન કીધોને, તારે વરત્યો જેજેકારરે.
ચેલૈયા આખ્યાન જે સાંભળે, તેને વૈકુંઠ હોળે વાસરે;
શુર પ્રતાપે જોજલ બોલ્યાને, ધન્ય ધન્ય મારા નાથરે.

(૨૩૦)

ચેલઈયાનું હાલરડું.

હેરી તારે હાલરડે હડતાળ બાળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ.

ચેલૈયા ખમા ખમા. ટેક૦

હેરી મારા નોધારાના આધારે,

બાળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ.

હેરી મારા ચાંખડીયાના છડીદારે;

બાળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ. ચેલૈયા૦

હેરી મારે કણુ તો ખુટયા કોઠારે,

બાળા ચેલૈયા જીવે ભાઈ. ચેલૈયા૦

એજ મારે હાલરડે હળતાળ.

કુંવર ચેલઈયા ખમા ખમા ભાઈ. ચેલઈયા૦

એજ તારા મહેતાજી જીવે તારી વાટરે;

કુંવર ચેલઈયા ખમા ખમા ભાઈ, ચેલઈયા૦

સાખી.

અમે જાણ્યું ચેલઈયાને પરણાવશું, જાડી જોડશું જાન;

પણ એાચીંતા મરણ આવીયા, સ્વર્ગમાંથી ઉતર્યાવેમાન. બા૦

લીલી હોજે લીંમડી, એની શીતળ હોજે જાંચ,

અંધવ રહેજે અબોલણે; તોય પોતાની બાંચ.

કુવા ઢાંકણ પાવડું જગની ઢાંકણ બાર;

આપતું ઢાંકણ ખેટડો; એમ ધરતું ઢાંકણ નાર. બાળા૦

ફળ વિના જીરે પીપળી એમ અંધવ વિનાની જીરે બેન;

ભોજનદાનું ગોંપીચંદનું ભજન.

ખંડ ૧ લો.

હરી યુરૂ સંતને સમરીને ચોથા ગણુપતિ દેવા,
જેને સમરે રુદ્ર પામીએને વધ તણા ઉપદેવા,
ચોતરા ખંડના રાજ્યાને ગોડળંગાળા ગામ,
તલકચાંદ રાજ્ય રાજ કરને દેર પતિવ્રતા નાર,
સામે ગામથી ચોર આવ્યાને આવ્યા વન મોઝાર,
વનમાં વસે એક જોગીઓનો પરકમા કરી લાંબા પાયજ,

(૨૩૨)

પ્રુતિવિના હુરે માવડી; જોછ તારે પીંગળે પડીએલપેટ બાળ
 હે ધર નમ્રયું તેા ભણે નમ્રયુ, વળી તુંનમ્યો ધરનો મોભ
 જેના ધરમાંથી કંધોતર ઉઠયાં તેને જન્મોજન્મનોશોક બાળ
 હે મેલામાં મેલો દુભડો, તેથી મેલો લોભ,
 તેથી મેલો શગાળશા વાણીઓ, જોતો સુરે નપામ્યો મોક્ષ બાળ
 હાથે પોંચી હેમની, વળી ગળે જોકાવળ હાર; બાળાં
 જેને ઝાંગણે નહી કીકરો હરે તેના મંદીરીયાં સુનકાર બાળ
 જળ વહોઈ મ.છલી, ટોળા વહોઈ ગાય; બાળાં
 હરણુ વહોઈ મૃગલી; જોમ પુત્ર વહોાય માઈ બાળાં
 ભાઈ મરે ભવ હારીયો, બેની મરે દશ જાય; બાળાં
 બાળપણમાં જેનાં માવતર મરે, તેને ચોદશના વા વાય બાળ
 ચોલધ્યાને સજ્જવન કીધો લાગ્યા પ્રભુને પાય; બાળાં
 જોજલના રતારીને લેડતાં પંડનાં પ્રાયશ્ચિત જાય. બાળાં

(૨૩૨)

ચારે ચોર એમ બોલ્યાને જાઈ ખંજાળા માંહી,
સુખે ચોરી કરી આવીએ તો દેશું બાવાને ચોથ ભાગ,
ત્યાંથી ચોર ચાલીયાને આવ્યા ખંજાળા પાસ,
મસાણની રાખ લઈને ગયા શહેર મોજાર;
ત્રીજુરીમાં ખાતર દીધાં ગાંઠડી ખાંધી ચાર,
કુંચી કમાડને ખોલતા ભાજ્યો મીણાવંતીનો હાર.
ચોરે મન વીચારીયુંને સાંભળો લાઈ એક વાત.
હાર નાંખશું બાવાની ડોકમાં પાડશું ચોથ ભાગ.
ત્યાંથી ચોર ચાલીયાને આવ્યાં વન મોજાર,
હાર નાંખ્યો બાવાની ડોકમાં પુગતો કરજો ચોથ ભાગ.
પ્રભાત થયુંને હોર થયો ચોપદાર જાગ્યા તેની વાર;
આપણી તેજુરીમાં ખાતર દીધાં ધન ચોરાંણું અપરંપાર.
મોલમાં જગી મીણાવંતી ન ભાજ્યો રત્નહાર.
ત્યાંથી દાસી દોડી આવી રાજ આગળ ફરીયાદ.

ખંડ ૨ જો.

કોપ કરી રાજ બોલીયો જાવ ચોપદાર આંણીવાર;
ચોર લાવો સજ કરીને ગોતી લાવો હાર ને માલ.
ત્યાંથી સીપાઇ ચાલીયાને આવીયા વન ખંડી મોજાર;
હાર ભાજ્યો બાવાજીની ડોકમાં સરવે થયા હુશીયાર.
હાર લઈ સડીકો ચાલીયોછે આવ્યો રાજની પાસ;
રાતની કરે બાવો ચોરીયોને દીવસનો માગે લોટ.
પ્રેમ કરીને રોજ બોલીયાને જાઓ સાડીકા ન્યાય;

(૨૩૩)

એ બાવાને મારી કરીને વેહેલા આવો આંધ.
ત્યાંથી સાડીકો ચાલીયોને આવ્યો ચોપદાર પાસ;
રાજાએ હુકમ આપીએ બાવાને મારો ઠાર.
તલવાર બંદુકથી આવો ન મરે શું કરશું તેનો ઉપાય;
રાજા કને આપણે જઈએ ને એનો કરીએ ઉપાય,
ત્યાંથી બાવાને લઈને ચાલ્યા આવ્યા વાડી મોતર;
તોપને ગોળે બાવાને મારોને શું કરોછો વીચાર;
ત્યારે સાડીકો બોલીયો સાંભળો રાજા વાત;
એ બાવાને નાંખો વાવમાં ઉપર પુરો પથ્થરને લાદ;
ત્યારે બાવાની ગાંસડી બાંધી નાંખ્યો વાવ મોતર.
ત્યારે જોગીરાજ જાગીયા સાંભળ રાજા વાત-
અમારાં લજન ચુકાવીયાં સમાધી ખોલાવી આ વાઝ.
એક માસમાં મૃત્યું તારૂં થશે લાગીયા જોગીના શ્રાપ.
હાથ જોડી રાજા બોલીયાને સાંભળો જોગી મહારાજ.
તમે કીધું તે કબુલ છે પણ રાજ નીરવંશ બચ-
ત્યારે જોગીને હયા આવીને સાંભળ રાજા વાત.
એક પુત્ર તારે થશે ગોપીચંદ એનું નામ;
નથી સુંડ્યો નથી સાંભળ્યો નહીં કવી એને ગાય,
ગુરૂને પ્રતાપે લોજલ બોલ્યાને ખંડ બીજો પુરો થાય.

ખંડ ૩ જો.

જિંયાં મંદીર માળીયાં ને નીચા ગોપીચંદ નાથ.
હાથ પગ ચોળે એની સ્ત્રીઈ મોહુમાં રૂએ એની માંચ;

રાજા ગોપીચંદ જનમીયા વાગી રૂડી વધાઈ,
 ભેશી તેડાયા શહેરના રૂડા ભેશ ભેવરાઈ,
 કયા નક્ષત્રમાં રાજા જનમીયા કેવાં કરશે રાજ.
 સાથે મોતીયે વધાવીયાં બોલો પંડિત રાય;
 ગોડબંગાલાના રાજ્યા ને ગોપીચંદ એનું નામ;
 માતાજી મનમાં હરખીયાંને ઘણાં દીધાં છે દાન.
 ધન માલ સુકતાફળ આખ્યાં સાધુ બ્રાહ્મણ અનુસાર;
 બાર વરસે રાજા પરણીયાને પરણ્યા છે પીંગલા નાર;
 ખીજી નારી ત્રણસેં સાઠ પરણ્યા રૂડાં ચલાવે રાજ,
 ત્યારે માતાજી બોલીયાં સાંભળ ગોપીચંદ રાજ,
 તારી દેયુ તારા બાપના જેવી મસાણે પરજલે થાય.
 એક સમે નવા બેઠા નીરખ્યુ રાજાનું રૂપ;
 ત્યારે માતાએ મનમાં વિચાર કર્યો રૌવા લાગ્યાં તેણીવાર;
 નહી વાંદળ નહી વીજળી ઠંડા પડયાં અમને નીર;
 આપણાં શહેરમાં નહી કોઈ દુખીયું માતા,
 તું કેમ રોઈ મોરી માય.
 ગોપીચંદ રાજા એમ બોલીયા કેમ કરછ ઉતપાત
 તારે મીણાવંતી બોલીયાં સાંભળ રાજકુંવર વાત;
 એવો બતાવું ભોગ તુંને અમર રાખે તારી દેઈ;
 અડદનાં લાવ્ય તું પુતળાં જા ભોળીની પાસ,
 આપણી ઘોડારમાં લોંચકે ત્યાં નવસેં નાથુનો નાથ.
 ત્યાંથી ગોપીચંદ આલીયા આવ્યા રૂની પાસ,

(૨૩૫)

પહેલું પુતળું મેલીયું ને ગુરૂને કયોં નમસ્કાર;
પહેલું પુતળું ઉડી ગયું ગીભું કયું તમયાર,
બીજાને જલાવીયું ને ત્રીજું મેલ્યું તેણી વાર,
ત્રીજાને જલાવીયું ને ચોથું ગોપીચંદ રાયે;
ભુંડું થાશે માતા તાહરું અલ્યા બતાવું ઉપદેશ,
ત્યારે ગોપીચંદ બેલીયા હવે આવો કંકો કાન,
તારે જીનો ભેગી બેલીયા.
ગોપીચંદને ધીરજ આવી જલધર બાવાને લાગ્યા પાય,
ગર ગર મારા દેવજી અમને આલોને ઉપદેશ,
બાર બેડાનો લાલીયો ગોપીચંદ પાણીએ જાય.
નાની એટલી મોરી બેનડી મોટી એટલી મોરી માય,
ઘડો ચડાયો બેની અમને;
ઘડુલીયો લાવતાં ગુરૂજી લાગી વાર.
ત્યાંથી ગોપીચંદ ચાલીયા આવ્યા ગુરૂજીની પાસ,
આવાં જલ નુગરાં કયાંથી લાવ્યો બહુના અડયાં હાથ.
એમ કરી ગુરૂજી ઉડીયા ઘોડા માર્યા બે ને ચાર,
નથી ગયો ને નથી સાંભળ્યો નહી કવીંચેરે જોડાય,
ગુરૂ પ્રતાપે લોજલ બેલીયા ખંડ ત્રીજો પુરો થાય.

ખંડ ૪ થો.

કયા મુલકનો તું રાજીયો, કયાં તમારાં ગામ,
કોણ રાજનો એટલો ને શું છે તારું નામ,
ઉત્તર ખંડનો રાજીયો, ગોડ બંગાલા નામ,

(૨૩૬)

તલકચંદ્ર રાજનો બેટડોને; ગોપીચંદ્ર માફ નામ,
વચ્ચ ઉતારી અલગ મેલ્યાં આઠ બાંધીઆ એની પાસ.
ઝોળી ઝંડા પાતર પાવડી, અલેક અલેક કરતાં બાપ.
હાટે હડતાળ તો પાડીને, ચોરે પડ્યાં પોકાર,
ગોઠ બંગલાનો રાજ્યો, ભેગી થયા તતકાલ,
રાણી રૂએ રંગમોહોલમા, દાસી રૂવે દરબાર,
સેજ પલંગ રાજ છોડી, ભેગ પડેયો શાને કાજ;
આવી અલેક જગાવીઓ, માતા મીણાવંતીને મહેલ;
ભીક્ષા દીયોને મોરી માવડી, ગુરૂ જો ત્યાં લાગે વાર,
દેશ બળે પરદેશ બળે, જઈશ નહીં બેનીને મહેલ;
માતા રૂવે રૂદન કરે, ને ભલો ભળ્યો ભેખ;
ત્યાંથી ગોપીચંદ્ર ચાલીયા, આવીયા પીંગલાને મહેલ;
ભીક્ષા આપોને મોરી માવડી, ગુરૂ જોતાં લાગે વાર,
ગાંડો થીઓ રાજ મફત ખાધી, ગાંડો બંગલાનો રાજ
મારા રાજને કારણ કીધાં, કારણ કઢાવું આની વાર;
ગાંજો નથી પીધો માતા, મફત નથી ખાધી,
ગાંડો નથી બંગલાનો રાજ;
ભીક્ષા લઈ રાજ ચાલીયા, ગયા ગુરૂની પાસ;
પરીક્રમા કરી પાપે લાગ્યા, ગુરૂ દીધો ઉપદેશ;
ત્યાંથી ગુરૂ ચેલા ચાલીયા, આવ્યા કાશી મોળર,
ગંગા નાયા ગોમતી નાયા, નાયા નીમંલ નીર,
તીરથ કરી આવીયાંને ગયા બેનીને દેશ,

ભજન ૧ બ્રું.

મળ્યો મનુષ્યા જનમે અવતાર; માંડ કરીને;
તમે ભજ્યા નહી ભગવાન હિત ધરીને,
તેથી ખાશો જમના ખાર,

તો તામ નામ સંભાર.

૫૬૦

ગઈ પલ પાછી ફેર નહી આવે, સુરખ મુંઠ ગેમાર,
ભવસાગરની બ્રહ્મણીમાં, વીત ગયો જુગ ચાર,
ફેરા કરીને.

મળ્યો ૭

જડરા અગ્નિમાં જુગતે રાખ્યો, નવ માસ નીરધાર,
રતુલી કીધી અલબેલાની, ધાર ધર્યો અવતાર.
આપામાં સોહીને.

મળ્યો ૧૦

કળજુગ કુડે રંગ રૂડે, કેતાં ન આવે પાર;
જપ તપ તીરથ કષ્ટ ન કરીયાં, જોકે નાંખ આધાર,
શ્રીકૃષ્ણ કહીને.

મળ્યો ૧૦

(૨૩૭)

સારી હીતે શુદ્ધને પુછયા, ગોપીચંદના ઉત્તરાવ્યા લેખ
ત્યાંથી અરવારી મોકલી, આપ્યા ખંગાળા મોઝાર,
બાર વરસ રાજ રાજકુમારને, જન્મનના જોગી,
ગાય શીખે સુણે સાંભળે વૈકુંઠ હોળે વાસ,
શુદ્ધને પ્રતાપે લોજલરાંમ બોલીયા, ખંડ ચોથો પુરો થાય.

ગંગાદાસના જનન.

(૨૩૮)

શુર ગમ પાચો મનમેં સાચો, જુગતી કરી જહુરાય;
ગંગાદાસકું જ્ઞાન બતાચો, રામદાસ મહારાજ;
હયા કરીને. મળ્યો૦

ભજન ૨ જું.

મન કરી લેને વિચાર જીવન થોડા;
તારી હરી કથાની માંય કાન છે ખોડા,
અંતે જાશે જમપુરી માંય જડશે જોડા,
તેથી રામ નામ સંભાર. ટેક૦

મોર મુગટ ધર્યો શીર ઉપર, દરપણુ કર મોજાર;
વેઠ વીંટીયું હાર ગળામાં, જીજ ધર્યો શણુગાર.
પગમાં તોડા. મન૦

હસ્તી ઉપર કનક અંખાડી, ખમા કહે છડીદાર;
રથ મીયાના ઉંટ પાલખી, કેતાં ન આવે પાર.
ચડવા ઘોડા. મન૦

લોભ ન ચુકે કામ ન મુકે, ઘર ધંધાની માંય;
મુરખ મન તું કછુ ન યુજે, તીરથ ગમનની માંય.
પાવ છે ખોડા. મન૦

સંસાર સાગર મહા જળ ભરીઓ, રામનામકો ઝાંજ,
ગંગાદાસકું જ્ઞાન બતાચો, રામદાસ મહારાજ.
ખરાની વેળા. મન૦

પિંગાલશી કવિના અજન.

અજન ૧. છું.

કહિયું શું હવે તમને કાના, નંદકુંવર નથી નહાનારે—ટેકં
પ્રથમ હમણું ખીત કરીને, હરી ગયા હો મનડું હરીને;
વહાણો બેઠો કુળ વરીને, ફેરો ન આપ્યા ફરીનેરે—ટેકં
જો જાણ્યા હોત તમ આવા, જીવનને દેત કદી નહીં જાવા;
ખોટા ખોટા સોગાન ખાવા, તમને ઘટે નહીં માવારે—કં
હુંઃખડં દીઓછો મહીના કાણી, હાંસીને વળી થઈ છે કાણી;

(૨૩૬)

મેધાણું બજન.

બજન ૧ બું.

ઘડીઆળાં વાગે સુતા હરીજન જાગેરે.

આવી ભરાણા ઉજડ સાથમાંરે, માથે ઘડીઆળાં વાગે. ૨૬૦

જીવાની દીવાની તારી કાઢે વહી જ્યોતેરે;

પંડડું ભરાણું તાઢે પાપમાંરે.

માથે ૦

સળાં સંખંધી વીંટીને યેઠાંનેરે.

કેાઠ ના આલે તારી સાથમાંરે;

જમડા આગળ તાઢે જોર નહી આલેનેરે,

કેઠ જાશેરે માજમ રાંતમાંરે,

હરી ગુર વચને બાલ્યા મેળ હવેનેરે.

સતગુરે ચરણુંમાં અમને રાખજોરે.

માથે ૦

(૨૪૦)

અલબેટ્ટી રાધા અકળાણી, તણ દીધાં અન્નપાણીરે—ક૦
પીંગલ કહે નાથ પધારો, સેવા બાળપણની સંભારો;
ત્રીકમ ભવસાગરથી તારો, ખેડો પાર ઉતારો રે—ક૦

ભજન ૨ જી.

ગોકળીઉં નાનું ગામડીઉં શામાટે આવો શ્યામ;
શામાટે આવો શ્યામ, શામાટે આવો શ્યામ—ટેક૦
પ્રથમ વિસારી ઘેનું હતી પ્યારી,
હવે તો ભુલ્યા બાવા નંદજીનું ધામ—ગોકળીઉં
મથુરાની અંદર મણીયર મંદીર,
આ માટીથી બનેલા તમને ક્યાંથી ગમે ધામ—ગોકળીઉં
કુબળા નારી કંસ તણી દાસી,
તમા જઈ લોભાણું, ભુલ્લી ગયા છે તમામ—ગોકળીઉં.
કહે કવી પીંગળ મુરતી છે મંગળ.
મારે હૃદયે વસતો, મારે શું છે બીજું કામ—ગોકળીઉં

ભજન ૩ જી.

સુને ઘડી નથી વીસરતા રામ, હરીવર સંકટ હરતા—ટેક૦
વાલીડા મારા ગિરીવર કરપર ધાર્યો;
એવો પ્રજનો દેશ ઉગાર્યો રામ—હરી૦
વાડીલા મારા કાલીનાથે ફંડ કીધો;
લટકાળા નાથી લીધો રામ—હરી૦
વાડીલા મારા કંસ હતો દુઃખકારી;

મોહનજી નાંખ્યો મારી રામ—હરી૦
 વાલીડા મારા લવરે સીંધુના છે તારા,
 પીંગલ કહે પ્રાણ પ્યારા રામ—હરી૦

ભજન ૪ મું.

બહુ શાથી થયા છે બળીયા રામ,
 છેટા રહો શામળીયા—ટેક.
 વાલીડા મારા ગોકુળ ગામની છું વાસી;
 હું નથી તમારી દાસી રામ—છેટા.
 વાલીડા મારા, જોર કરી કોણુ ગલે.
 આંહી હુકમ કંસનો હોલે રામ—છેટા૦
 વાલીડા મારા, હું રે નથી પરનારી;
 કાનુડા બાળ કુંવારી રામ—છેટા૦
 વાલીડા મારા, પીંગલ કહે વાત પ્યારી
 મુને મારગ દીધોને મોરારી રામ—છેટા૦

ભજન ૫ મું.

પ્યા રહે બની અલબેલી રામ, ખુબ જમતમાં ખેલી—ટેક
 ગુરજી મારા; તોપમાં નાંહી તટેલી.
 એ તો શીતળ છાંય વસેલી રામ—ખુબ૦
 ગુરજી મારા, કષ્ટમાં નહી કસેલી;
 એ તો રસબસ રંગમાં રહેલી રામ—ખુબ૦
 ગુરજી મારા, નહરે પુરાણી થયેલી.
 એ તો નિત નિત નવી નવેલી રામ—ખુબ૦

(૨૪૨)

શુરૂં ભારા; પીંગલ કહે વાત છેલ્લી;
એને જલત. ભેષ અફેલી રામ—પ્રબં

ભજન ૬ ઠું.

તમે ચિત્તની વૃત્તિ સુધારો રામ, મોહ કાળને મારો—ટેક.
સાથીડા મારા, નિત્ય રહો નિરાભીમાની;
આ જુડી દેહ જીવાની રામ—મોહ.
સાથીડા મારા, વઢળે તમે સત્ય વાણી,
આખર છે નામ નીશાણી રામ—મોહ.
સાથીડા મારા, કાયમ સત્સંગ કરજો;
દીલ મધે પાપથી ડરજો રામ—મોહ.
સાથીડા મારા; પીંગલ કહે વાત ખ્યારી;
શુભવંત ભજો ગીરધારી રામ—મોહ.

ભજન ૭ મું.

શામળીયા છોડી દેશો હવે કુળજનો સગ.
મથુરાવાસી કંસની દાસીરે, રસીયાજી તેની સાથે;
કેવી રીતે લાગ્યો રંગ. શાં
નહી મરમાણુ નહી લટકાણુ, અણુઘાટાણુ ને કાણુ,
એવું શું રૂપાણુ અંગ. શાં
અવશુષ્કવાળી અતિ ઈરશાળીરે,
તેની સાથે વાલું કરતાં કેમ આવેછે ઉમંગ. શાં
શ્રી હરી શાણા થઇને લોભાણુરે
પીંગળસી કહે, પુર્વ જનમનો લાગે છે પ્રસંગ. શાં

(૨૪૩)

લાધાનું ભજન.

ગુરૂ પધાયાં જોત્યું ભગીયું મોટા મુનીવર મળીયારે,
અડસઠ તીરથ ઘરને આંગણે, પ્રવાહ ગંગાજના વાળીયારે
નાયાતે નર નીરણે થયા કુડીયા કીનારે યેસી રહ્યા હેજી.
મનના માન્યા મુનીવરજો મળે આપું સરવસ સોંપીરે;
હીરલો આલ્યો ગુરૂજો હાથમાં રાખું તનના તાસીરે;
એ વસાણું વૈરત, ગુરૂજો ભાળીયા હોજી,
લઈને ન આપે તે' દીવાળીયા હોજી,
સંત સરોવર સેવતાં રૂડું રતન લાઘ્યુરે,
રતન જતન કરી રાખીએ આધ બોલે બાધુરે;
અબાણ્યાને નવ દીજીએ સંતો સમજીને લીજીએ હેજી;
ઉંચા જોયા નર ઉજળા રાણી કરણીના હીણારે,
પારકે મંદીર જઈ પાખંડ કરે ઘેર આવ્યા શામળીયારે,
એકલને બીજો નહી ગમે તેનર ભકિતથી ભુલ્યા ભમેહેજી
આપ ઓડીને અજરાજે જરે રાખે મનને વારીરે
પીતાંબર ચરણે લીધો ભણે સંત જીવોને વીચારીરે,
અમીરસ એણીપેર પીજીએ તન મન ગુરૂજોને દીજીએહેજી

લાલદાસનું ભજન.

સોય રામ સમરો મારા આતમાના આધાર,
ભરમના ભાંગો તો દરશન કરો દેહાર,

(૨૪૪)

મોહ માયા મુરખ મલકાવે અંધા કરે અહંકાર,
નુગરો સંકટ શબ્દ ન માને ધણી વીના આશે માર;
લેખાં લેશે ખુની ખરે. સોયરામ૦

સંત ધરમમાં સમજ્યો નહીને બાંધે કરમ પરીવાર,
ભક્તિ ન ભાવે સંતને સેવે તો કેમ મળશે કીરતાર,
કુંડળ કાઢો તમે સાચું નામ સંભાર.. સોયરામ૦

રવી ગુરુ બોલ્યા પડઠા બોલ્યા પ્રગટ કરે પોકાર;
સુરુગમ હોય તો ગોતી લેજો તરવેણી ટંકશાળ;
ગગન ગુફામાં મુણી જીણો જેણુકાર, સોયરામ૦

સાધુ શુરો તે સનતુખ લડશે કાયર બળે ગમાર;
શીરને સાટે સાહેબ સેવો તો સફળ જનમ નરનાર
મરજીવાને મોજ મળે દરબાર. સોયરામ૦

હયા દાન અમરાપર મળશે કારજ સફળ સધાર,
હુંડી પામ્યો હજુરમાં તો કખૂચ કરે કીરતાર,
ચરણમાં રાખે જન આપણા કરી ધાર, સોયરામ૦

સીજ સંતોડી નીર્મળ જીણા સોહી પોયા પરીધાર,
અધર સીંહાસન આપ બીરાળે આધ મુરુખ નીરધાર,
સોય મુરતને લાલદાસ બય ખલહાર. સોયરામ૦

(૨૪૫)

રૂપાદે માલાજનું ભજન,

ભજન ૧ લું.

વાયઠ આવ્યા ગુરૂવા દેશનાંરેજ;	
રૂપારાણી જમલે પધારેજ.	૧
કેમ આવું ગુરૂ મારા એકલોજરે,	
સુતો માલદે બગેરેજ.	૨
નીદ્રા મંગાવું સારા શહેરનીરે;	
ઉપર અમર આછાડી રહોજ.	૩
સોડમાં સુવારૂ વાસુકી નાગનેરે,	
ખુણે આટ ઢળવુરે હોજ.	૪
વાળે વાળે મોતી પરોવીઆંજરે,	
ટીલડી ચોડી લલાટરે હોજ.	૫
થાળ ભર્યો સંગ મોતીડેજરે,	
રમઝમ કરતાં આલ્યાં હોજ.	૬
ત્યાંથી રૂપાદે રાંણી આલીયાં જરે,	
આવ્યાં હોદીને ઢરવાળે હોજ.	૭
ભાર્ષ પોળીયા વીરા વીનવું જરે,	
તું તો સુતો છો કે બગ હોજ.	૮
કાંક સુતો કાંક બગીઆજરે,	
રાણી તમે કઠોડે પધારેજ.	૯
વૃત રહીયાં એકાદશીનાંજરે,	

(૨૪૬)

ઈધર પુજવાને જાણું હોજી.	૧૦
તાંબા જડાવી જેસળ શેરનાંજીરે,	
કુંચી માલા દરબાર હોજી.	૧૧
ઉભી રહી અલખ આરાધીયો જીરે,	
ખડગ મારીને ખોલી ખારીરે.	૧૨
ત્યાંથી રૂપાંદે રાણી ચાલીયાં જીરે,	
આવ્યાં ધણીને દરબાર હોજી.	૧૩
અલખ વધાવ્યો સાચે મોતીડે જીરે,	
સોની ઓપતી પધરાવ્યા હોજી.	૧૪
સદગતને હરે હરી મારેજીરે,	
ગુરૂને પ્રણામ હોજી.	૧૫
આવયાં રૂપાંદે રાણીજીરે,	
જલહલ જોતું દરશાણી હોજી.	૧૬
ચંદ્રાવળ ચાલ્યા ગાંડીયાજીરે,	
સુતો માલાને જગાડ્યો હોજી.	૧૭
ઉઠો રાણા ઉઠો રાજઆ જીરે.	
રાણીએ રાજ અલડાવ્યાં હોજી.	૧૮
ઝડપ દઈ માલાજી જાગીયા જીરે,	
સોડમાં વાસુકી ધુધવ્યો હોજી.	૧૯
કરડયો જતાં ઉગ્યારેજી,	
ચંદ્રાવળી લાગ હોજી.	૨૦-
ખડક ખાંડ લીધં હાથમાં જીરે.	

(૨૪૭)

માલદે કરેધજ કયો હોજ.	૨૧
જેયાં મંદીર જેયાં માળીયાં જરે, ઘોડાની ઘોડાફે હોજ.	૨૨
ત્યાંથી રાવળ માલો ચાલીયા જરે અવ્યા દોદીને દરવાજે હોજ.	૨૩
ભાઈ પોળીયા વીનવું જરે. રાણીને જોતાં તે જાણીરે હોજ.	૨૪
કાંક સુતો કાંક જાગીઓ જરે. ઝુજને ખખર નથીરેજ.	૨૫
કોપ કરી ખાંડુ ફેરવ્યું જરે, પોળીએ પોણુ ઉઘાડીરે હોજ.	૨૬
ત્યાંથી રાવળ માલો ચાલીયા જરે; અવ્યા રૂખીને દવારરે હોજ.	૨૭
પાછલી પછીતે ચઢીયો જરે, નજરે ભાળીરે હોજ.	૨૮
ગુરૂ મારા દેવંચી જરે; જોત્યું ઝાંખી વરતાણીરે હોજ.	૨૯
આપણા શહેરમાં કોઈ નહીં તુઝરો જરે; માલદે પધાર્યો હોજ.	૩૦
ખરસીફલ મોજડીકું ઉપાડી જરે. માલદે ત્યાંથી ચાલ્યારે હોજ.	૩૧
અઉઝતો ને હસે હરી જરે.	

મારા શુરને પ્રજ્ઞામ હોજ.	૩૨
શુર શુર મારા દેવ'ંચી જીરે.	
પગની મોજડી દે રાણીરે હોજ.	૩૩
સઉમતો અલખ અરાધીયો જીરે,	
સ્વર્ગ'થી મોજડી ઉતારીરે હોજ.	૩૪
લો રૂપાંદે પેરે મોજડી જીરે.	
કંઈ કેલુ કેવસબ્યાં જીરે.	૩૫
ત્યાંથી રાવળ માલો ચાલીયા જીરે;	
એ તો પોળીયાને માર્યો હોજ.	૩૬
શીખુ' માગી રૂપાંદે ચાલ્યાં જીરે;	
આવીયાં દોઢીને ઢરવાજે હોજ.	૩૭
ઉભાં રહી અલખ બોલીયાં જીરે,	
પોળીયાંને સજીવન કીધો હોજ.	૩૮
સાંકડી શેરીમાં સામે મળ્યોરેજ,	
સતીનો છેડલો ઝાલ્યો હોજ.	૩૯
રાત અંધારી આંખો લુંખેલુંખેજ,	
રાણી તમે કઠડે પધાર્યાં હોજ.	૪૦
વૃત એકાદશીનાં જીરે,	
ઇંધર પુજવા ગયાં હતાં હોજ,	૪૧
આપણા શહેરમાં નહીં કેલપાડીયું જીરે,	
ઢાલક ઢમકે પાણી હોજ.	૪૨

(૨૪૯)

પેલી વાડી સાથુ શહેરમાંજીરે	
ખીજી ગઢ ગીરનાર હંજી,	૪૩
ત્રીજી ધણીના ચોકમાંજીરે	
ચોથી થાળીમાં ઠંગણ હોજી,	૪૪
ઝડપ લેઈ છેડલો તાણીઓરેજી;	
કુલડે છાથુ ભરાણી હોજી.	૪૫
જે મારગડે તમે ગયા હતા જીરે,	
તે પંથ અમને બતાવો હોજી.	૪૬
એ પંથ માવા દોઈલા જીરે,	
ખેણુ ખાંડાની ધાર હોજી.	૪૭
પેલો માર મોલી દીકરોજીરે,	
ખીજો હંસલો ઘોડો હોજી	૪૮
ત્રીજો માર કવલીનો વાછડોરેજી,	
ચોથી ચંપ્રાવળી રાણી હોજી.	૪૯
ચાર મરતક લઈ આવજોજીરે,	
રાજપંથ બતાવું હોજી.	૫૦
ત્યાં રાવળ માલો ચાલીયાજીરે,	
આળ્યા પોતાને મહેલ હોજી.	૫૧
આજ્ઞાં મરતક વાલીમાં જીરે,	
આળ્યા રૂપાંદેની યાસ હોજી.	૫૨
ત્યાંથી રૂપાંદે માલો ચાલીયા જીરે,	
આળ્યા ધણીને દાર હોજી.	૫૩

દામોદરનું ભજન હરોશ્ચંદ્ર પુરાણનું

ખંડ ૧ લો.

સરસ્વતી માતા પું દીન દયાળુને ચરણે નમાવું શીઘરે,
કીરતી કલ્પે રાજા હરસન તણીને વાણી આપીને જીમદીશ.

હુરેરે હુરે મારા દેવ'ચીબરે, મોટા ભ્રુપ નેમણ્યો હોઇ.	૫૪
સર્વ ગતને કરેા હરીબરે.	
માલાનાં કાંકણુ ભર્યાં હોઇ.	૫૫
પેલ્લો ભવાડયો મોઘી ફીકરોબરે, બીજે હંસલો ઘોડો હોઇ.	૫૬
ગીજે ભવાડયો કવલીનો વાછડોબરે, એની માતાને ધારે હોઇ.	૫૭
ચોથો ભવાડો ચંદ્રાવળી બરે, એ તો હરીની આરતી ઉતારે હોઇ.	૫૮
ભલે મળ્યો મેઘ મારવા બરે, કુવા સંભવન કીધાં હોઇ.	૫૯
ગાય શીળે સુણે સાંભળે બરે 'વર્ષકુ'ંઠ એનો વાસ હોઇ.	૬૦
મેઘવાહે એમ બોલીયા બરે, સંતનો વર્ષકુ'ંઠ વાસ હોઇ.	૬૧

અકળગતી છેજ તમારીને અરજ સુણો નાથ અમારીરે. ૧
 અયોધ્યાપુરીમાં અતિ ગણેશ રાજ, હરસન દેતો રૂઝાંઢાનરે;
 ઇંદ્રતાપ તેનો જીવે ન શક્યો તે છોડી ચાલ્યો ઇંદ્રાસનરે,
 આલીને વૈકુંઠમાં જઇને અરજ સુણોને કમળા નાથરે. ૨
 ઈંદ્રાસન તમે સાચવોને સ્વામી અમથી રહ્યું નવ બાયરે;
 હું લીધો રાજ હરસનેરે, ઇંદ્રાસન તો લેવાયરે;
 તેની વારસ તમે કરો, રાયની શી દશા થાયરે. ૩
 સરવે મળીને જ્યારે પરીઆંજી કીધાંને, છજવાનેહરસન રાયરે,
 વિશ્વામિત્ર મુખ વાણી આચરીયાં, હું વેગે અયોધ્યામાં બહ;
 છવ્યાં પિનાચેને જો પાછો આવું તો સાત જનમ શ્વાન થાઉરે ૪
 મોટા વચન નવ બોલીએ મુની એમ કહે છે વઈકુંઠરાયરે,
 ભવન છોડે પણ ભક્તિ ન છોડે એતો સતવાદી કેવાયરે;
 હરખ ઘણો જ્યારે તમને થાય પણ છજવાય નહી હરસનરાયરે, ૫
 ત્યાંથી વિશ્વામિત્ર ચાલીયાને, આવ્યા અજોધાની માંયરે;
 ચરણ પખાળીને ચરણ મૃત લીધાંને આહર ઘણેરા દેવાયરે;
 સારલેવા તમે આવ્યા અમારીને, જે રૂપી બોલ્યા વચન વીચારીરે
 તુંલશીની માળા તારે કંઠ બીરાજેને લ્યોછો રામનાં નામરે,
 રાજ રીતું તમે છોડી કરીને આ કરો છો સાધુનાં કામરે;
 પાછું વારી તમે જોતા નથી ને રાજ બશે નિશ્ચે હારીરે. ૭
 રાજ કહે છે તમે સાંભળો રૂપી મારે રામ રૂઝાંઢાની માંયરે;
 રાજ છોડું પણ રામ ન છોડું મરને ઉચલ પાથલ હવે થાયરે
 હીણી બુદ્ધિ શું લીધોછો અમને આવું ઘટે નહી રૂપીતમનેરે

તરત ત્યાંથી જ્યારે ઉઠયા રૂપી નીસર્યા નગરની બારે,
 વારાહ રૂપે જઈને વાડીમાં પેઠા વનસ્પતિ લાંગીરે અદારે;
 છુમ તેની હવે શહેરમાં આવીરે ત્યારે ચડ્યો રાજાને કોધરે. ૮
 અશ્વ રાજાનો જ્યારે ત્યાં હવે તેડ્યોને આપે થયા અસ્વારે,
 સાથે સેના જ્યારે પોતે લીધીને આપે થયા અસ્વારે,
 મુખથી હવે એમ કહેછે રાય તમે સાંભળો સઘળી સેનાયરે. ૧૦
 જેની પાસેથી વારાહ નીસરેને તે તેની વાંસે બચરે;
 વાત સાંભળીને વારાહ તવ છુટ્યો હું જાઉં જ્યાં હરશનરાયરે;
 રેવંત તો રાજાનો ચમકાવીને પોતે ગયા વન સધાવીરે. ૧૧
 કરોધ કરીને રાજા હરસન યાદ્યા વારાહની વાંસે બચરે;
 અલ્હોરવનમાં જઈ અલ્હોપ થયા ત્યાં મળ્યા છે વીપ્રરાયરે,
 કહો હે વીપ્ર તમે શુરે સુણાવોને હે પ્રભુ તમે કયાં જાવોરે
 રૂપી કહેછે તમે સાંભળોને રાજા તમથી કારજ નવ થાયરે
 કુંવારા બાળક છે વીપ્રના તેને કન્યાદાન તો દેવાયરે;
 ગાંઠે દરબ્ય ભે નથી અમારે તે માટે અયોધ્યામાં જાઉંરે ૧૩
 સતવાદી સુરો રાજા હરસદર કહીએ જે મહાદાની કહેવાયરે,
 જે માણું તે મુજને આણી આપેને સારે સઘળાં મારાં કાજરે
 ખીજે કાંઈ એવો જગતમાં ન થાયેને એમ કહે છે મહારાજરે
 રાજા કહે છે તમે સાંભળો રૂપીનેરે હરસન માફ નામરે,
 જે માગો તે તમને આણીજ આપુને સારે સઘળાં તમારા કાજરે;
 વીપ્રને પરણાવો તમે હરખ ધરીને કન્યાદાન તમે આપોરે ૧૫
 આજી લીલા જ્યારે વાંસ વહાળ્યાને એકી જાંઘાવી વનસાયરે,

વીંમ બેઠા જ્યારે વેદ જોયરેને જોરીના આટા ફેરવયરે;
 કન્યાદાન દો હવે રાયજી તમોને ત્યારે કારજ સંપુર્ણ થાયરે. ૧૬
 કન્યાદાન રાજા હરસને દીધાને આપુ ફેરા ફેરવીયા વનમાંયરે,
 અંશ ભંડારને ભોમકા સર્વે ગજ રથ તોરગ હવે માંયરે;
 અન્નેધા લઇને અર્પણ કીધી ત્યારે રૂશીએ સ્વસ્તી કીધીરે. ૧૭
 રૂશી કહે છે સાંભળો રાજા હું દક્ષણા માણુ આ વારરે,
 સવાભાર સોનું તમે કયાંથી કાઢશેને ગાંઠે નથીરે જરાયરે;
 વીંમસણુ તમે શું કરો રાજા હવે સુખથી પડો હવે નાયરે. ૧૮
 રાજા કેછે તમે સાંભળો રૂપી મારા અંજ ઉપર હવે હોયરે,
 અન્નેધામાં મારી અર્ધાંગના બીરાજેને હાર અનુપમ હોયરે;
 આલોને વીંમ હું તમને આપુને તમારાં દરિદર કાપુરે. ૧૯
 અંશ રાજાનો આંચકી લીધેને આપે થયા અસવારરે,
 રાજા હરસન પાળા પધાર્યોને ચાલી અન્નેધામાં જાયરે;
 જાણુતો નગરીમાંહે કરાવીને તારારાણી વેલેરા આવોરે ૨૦
 સ્નાન કરીને સતી તારાદે ઉઠ્યાંને હરી હરી જોયરે ઘરમચારે
 સતી પધાર્યો હવે સ્વામી પાસે ત્યાં પુછેછે હરસન રાયરે;
 સવાભાર જ્યારે સોનું ન થાય તો સત આપણું હવે જાયરે. ૨૧
 રાણી કહેછે તમે સાંભળો રાજા ધારણુ રાજો હવે ધીરરે,
 રૂશીને જ્યારે દાન દીધા વિના ન પીવું આપણું નીરરે;
 તણુ જણાં લઈ પરધર વેચાઈ સત બાવા કેમ દઈએરે. ૨૨
 સત કારણુ જ્યારે સર્વે તણુઆ જે સુખ સંસારનો સારરે,
 કહે દામો કેની લાલચ ન કરીએને નામતણુ છે આધારરે;

(૨૫૪)

વિશ્વાસે જ્યારે વળગી ન રહીએને સત જવા ન હઈયેરે. ૨૩

ખંડ ૨ જે

રાજ મેલ્યાં મંદીર મેલીયાં ને મેલી હીંડોળા ખાટરે,
સતને કારણે જ્યારે ત્રણે સંચરીઆને લોધી કાશી કેરીવાટલાઈ
રાજ રોહીદાસને તારાદે રાણીને મુળ જપે સારંગપાણી ભાઈ
વાટે ચાલીને વિશ્વામિત્ર કોખ્યા તમે ભેળાં ચાલોને ભાઈ
ગાઉગાઉના વેરે તમે જુજવા ચાલોનેજો પુન તમારું હોયલાઈ
એવી વાત જ્યારે તમથી ન થાયે તો મુખથી પાટો નાયરે ૨
ગાઉગાઉના વેરે જુજવા ચાલ્યાને આગળ હરસનરાય ભાઈ
તેની વાંસે સતી તારાદે રાણીને વાંસે કુંવર રોહીદાસરે
કઠણ પળ જ્યારે આવી છે ત્યારે એવા કપટ રૂપીએ કીધારે
અનેક અશ્વની જ્યારે અસ્વારી કરતાંરે હાથી અંબાડીએરાયરે.
અન્નેધા નગરીનો રાજ્યોનેરે પગથી પાળેા ચાલ્યો જાયરે;
એમ કહે છે સતી તારાદે રાણા ભલું કીધું તે સારંગપાણીરેક
પથે સઉએ જ્યારે રૂપી પધાર્યાને આકાશે ઉડાયા હવે જાયરે
સોળકળાનેા જ્યારે સુરજ તપ્યોને ધરા ધાણીવાણી થાય ભાઈ
પગનાં જ્યારે પગરખાં ઉતરાવ્યાંને અડવાણે પાયે તો ચાલેભાઈ
વાટે વિશ્વામીત્રે પરળ બધાવ્યાંને અન પાણીના તે ઠામરે.
શેઠ થઇને જ્યારે સદાવ્રત આપેને પગનાં પગરખાં પેરાવે ભાઈ
પથી જ્યારે એરેસાં આવોને લોજન જમતા તમે જાઓરે ૬
પગે બળે જ્યારે પથી તમારાને પગરખાં પેરોને પગમાંય ભાઈ

ખાઓપીઓને તમે આસન કરોને તમે સુખીશરીર થાઓ ભાઈ
 વિશ્રામ કરો તમે અબઘડી આવો પછે તમે પંથે સીધાવો ૭
 રાજ કહેછે તમે સાંભળો શેઠીઆને અમથી જમ્યું નવ જાયરે
 મારે રૂપીને દાન દીધા પછી અન પાણી તો લેવાય ભાઈ,
 અનપાણી તો અમે કેમ લઈએને સત જવાને કેમ દઈએરે, ૮
 એટલો ઉત્તર દઈ ચાલી નીસરીયાંને ત્યાંથી તે હરસનરાય ભાઈ
 તેની વાંસે સતી તારાદે આવ્યાંને પુછે પરખીઓ હવે ત્યાંયરે.
 પંથી તમે હવે ઓરાંરે આવોને ભોજનીયાં તમે જમતાં જાઓરે
 આગળ એક હવે ચાલ્યો જાયરે બાપુ હમણાં જમીને જાયરે
 સાચું કહોને તમે સુંદરી બાઈ તમારો શું સગો થાયરે
 સુંદરી કહેછે એ સ્વામી છે મારોને બુઠો બોલ તમારો ભાઈ
 એ જમ્યા હોયતો ભલે જમ્યાને મારે રૂપીને દાન તો દેવાયરે
 એટલો ઉત્તર દઈને ચાલ્યાં જાયછેને ત્યાંથી તારાદે રાણીરે.
 ભોજનીયાં હવે જમતા જવને આગળ બે જણાં વયાં જાયરે ૧૧
 બાપુ તારાં માતને તાન ઇતો જમ્યા ભોજનીયાંને પીધાં પાણી
 અમ આગળ કહી વાત એટલી અમારો કુંવર વાંસે આવે,
 તેને પગમાં પગરખાં પહેરાવજોરે ૧૨
 વાટે વિશ્વામિત્રે કપટ કર્યાંને કપટ કીધાં ઘણાં મન માંયરે
 તેની મહેનત માથે પડીને ચાલ્યા ગયા હરસનરાયરે
 એમ કરતાં સર્વે કાશી ગયાંને ચોકમાં જઈ ઉભાં રહ્યાંરે ૧૩
 ખડનો પુજો જેણે શીરપર ધર્યોને ત્રણે ઉભાં રહ્યાં ત્યાંયરે,
 સવાભાર હવે સોનાને માટેને ત્રણે જણા તો વેચાયરે;

એલ વિશ્વામિત્ર એવા એલતા સતવાદી સત ન મેલેરે ૧૪
 કુંવર કહે છે માતાજી મોરીરે મુજને રાખો તમારી પાસરે
 મુજથી એકલું રેવાય નહીંને એમ રૂઢન કરે રોહીદાસરે
 વાત વિશ્વામિત્રે એવી સાંમળીને રૂપીજી બોલ્યા વચન ૧૫
 ત્રણે જણને નોખાં લઇ લઇશુંને અકકી કોર અકેકું જાવ ભાઈ
 બીજી ગલીને બીજે ઠેકાણે કોઇ કોઇ નવ લેણુ થાય ભાઈ.
 વાત એવી જ્યારે ચડે ભરાણીને રૂઢન કરે તારાદે રાણી ૧૬
 કાશી નજરને ગોઠરેરે પોકારે હરસનરાયરે
 સવાભાર સોનાને માટે વેચાણુ તારા દે રાણીરે,
 સવાભાર એનું સોનું લીધુંને દાન વિપ્રને હવે દેશું ભાઈ.
 સોનું લઇને રાજા સુધ રહ્યાને તરુકર આવ્યા ઠામ ભાઈ,
 અરધી રાતના ઉપાડી ગયાને કોનું લેવું નામરે;
 નીરાશા થઇને નીશાશા નાખીમે સત પ્રભુ અમારૂં રાખે ભાઈ ૧૮
 વેશ્યા ઘેર સતી તારાદે વેચ્યાને રૂપી ઘેર વેચાણુ રાયરે
 વાંસી કુંવર હવે એકલા રહ્યા તે વીપ્રને ઘેર જાય ભાઈ;
 વાંસે વિશ્વામિત્ર પડ્યા તને મેર મારાજને ન આવે ભાઈ ૧૯
 તાસની ટેક હવે ત્રીકમે રાખીને તાપ દેખાડયો તન માંથરે;
 વેશ્યાયા રાજને રાણી આડી પોતે ત્યાં જાય ભાઈ
 કંઠણુ કામ વિશ્વામિત્રે કીધુંને પણુ સત્ય જાવા ન લીધુંરે ૨૦
 સતને કારણે હવે ત્રણે વેચાણુને રાણી હરશન રોહીદાસરે
 કહે કાંમો એને દુઃખ ધણું પડયાં ત્રણે જણાં વેચાણાં ભાઈ
 ગોવિંદની મતી નવ જાય જાણીને રૂપી ઘેર ભરે રાજા પાણીરે. ૨૧

ખંડ ૩ બે.

દીવસની કરવી ચોકીને સતના ભરવા નીર ભાઈ.
 એમ કરતાં કેટલા દીન વીત્યાને; સુકાઈ ગયાં છે શરીરે
 આણુ ઘણો રાજા મનમાં રાખેને તેમ દુઃખ ઘણેરા પ્રભુનાથે
 એક દિવસના સમે જાણે રાજાને હરસન આદ્યા બાયરે,
 ખાર ખેડાનું માથે માટણું લઈને જળ ભરવાનેતે જાયભાઈ;
 અકૃતવિશ્વામિત્રે કીધાંનેરે, ત્યારેસ્વરૂપ દેડકાના હવે લીધાંરે;
 દેડકાં થઈને હવે માટલામાં પેઠાને, બાપુ ભાર થયો તેનીમાંયરે
 જળભરી રાજા ઘડો ચડાવે, પણ રતી ઉંચો નવ થાયરે;
 વિમાસણુ હવે બહુ કરે રાય, પણ તેની શી વલે થાયભાઈ
 જળ ભરાતાં હવે જરા પોચીયુંને ટાલ પડી શીર માંયરે
 નીશાળીઆનીસાથે કુંવર પોતાનો આવતાં દીઠો હરસનરાયરે
 દેખીનેકુંવર ઘણોસોક પામેને, પણદુઃખનાદહાડા નવ પામેરે
 નીશાળીઆસરવે આરેરા આવેને વાત કહું તમને આંહીરે
 ઉંડા જળમાં તમે આવેરા ચાલોને, તો ભાર હળવોહવેથાયરે
 સાંભળી રાજા સમજીને રહ્યાને; ઉંડા જળમાં આઘા બાયરે.
 તસ્ત રૂપી હવે બહાર નીકળ્યાને, ઠેક મારીને જળ બહારને,
 જળ ભરીને રાજા ચાલી નીકળ્યાને, ગયા પોતાને દુવારે
 કોપ્યા વિશ્વામિત્ર ભાળીને. કુંવરને નાંખુ હવે મારીરે;
 ત્યાંથી સરવે ચાલી નીસર્યાને, તેની સાથે કુંવર બાયરે;
 કુંભમાં વીણતાં તરત ફટકાવ્યોને, પ્રાણુ છાંડ્યા તેનીસરે
 વક્રમ વિશ્વામિત્રે ધણું કીધાંને, સ્વરૂપ ખેતરીંગનાં હવે લીધાંરે

નીશાળીઆ સરવે ચાલી ગયાને, જ્યાં હતી તેની માતરે;
 કુલડાં વીણતાં અને ફટકાવ્યોને, તારો કુંવર પડ્યોવનમાંયરે
 એમ કહેછે સતી તારારાણીને, ભણું કીધુંતેં સારીં ગપાણીરે,
 દીઠો કુંવરને દોટજ મુકીને, ઉપાડી લીધો ઉરમાંયરે;
 રંગીલો કુંવર રોહીદાસ મારોને, ખાંતીલો ખાંપણવિના બયરે .
 મનના મનોરથ થાવા ન દીધાને લાવો એક નવ લીધોરે.
 હાથે કડાં હેમનારે, શરીરપર નવસરો હારે.
 સરવે શણગાર તારા શા સંભાડેને, મને અંગમાં બિઠેછેઝાળરે
 કુંવરતેં તારી બાજ સંકેલીને, મને અભાગણીને એકલીમેલીરે
 માતાએ કુંવરને કાંધ ચડાવ્યાને સ્મશાનમાં લઈ બયરે;
 મસાણમાં રાખ હરસન ઉભાને, ભોંયનું ભાડું માગે ત્યારે,
 સોના મહોરબો આપો અમને, તે દેનદેવા તમને દહયેરે,
 માતાએ સેજ કુંવરની ખડકીને, આગન મુકી હવે ત્યાંયરે,
 પંખી સ્વરૂપે હવે રૂંધી પધાર્યાં, ને જ્યાં બેઠા ઇંદ્રાયરે,
 વાંસે ઝડી હવે મેઘની કીધીને, અગ્નિ આલાવી ત્યારે દીધીરે
 અડધ બળ્યું એનું મડદું રહ્યુંને. હવે જળમાં તણાતું બયરે;
 બચી લેતી એની માતા મુંઝાણીને. તરત તેમાંથી ઉપાડીલીધુંરે
 મડાગાંઠતો જ્યારે વળી ગધેને, તેની બબર નથી હવે તેનેરે,
 ડાકણ તારા શહેરમાં આવીને, મડાં મશાણમાં ખાયરે;
 વારસ તેની તે ટાણે કરોને, નહીતો શહેર સમુળું બયરે,
 હીણી બુદ્ધિ જઈ એને બતાવેને યજ્ઞ મેર મારાજને નાવેરે. ૧૪
 સ્વારથી શહેર સઘળું ને સાથે કાશીનો રાયરે,

(૨૫૬)

નર ને નારી સરવે ઘર મુકીને ડાંકણ જોવા જાયરે;
ઘોર આળ્યા વિશ્વામીત્ર ચાલીનેરે જઘ તારાને ચોટલે ઝાલીરે
શીજ ઉઘાડેને ભરી ખજારે શહેરના મધ્ય માંયરે,
નરને નારીયું લેલી થઈ હવે ડાંકણ જોવાને જાયરે;

- ઉગમણે ઉભી રાખીને અંપે એને તેડયો ત્યાં ખીમલો મશાણીરે
સતીએ મોહું જ્યારે સ્વામીનું દીહું ને ત્યારે શુદ્ધ વળી છે
શરીર માંયરે

પતિને હાથે મારા પ્રાણુ જો જાશેતો ત્યાં ધારણ થઈ હવે ધીરે
એમ કહે છે સતી તારાદે રાણીને ભકું કીધું તેં સારંગપાણીરે
ભકિતને કારણે ભુવન છોડ્યાંને તનમન સોંપ્યાં છે શીશરે;
કહેવામાં એને દુઃખ પડ્યાં ઘણાંનેરે ન આળ્યા ભુગદીશ ભાઈ
નાથ મારા જાણે નમેરા થયાને પ્રભુ શું મારો અપરાધરે. ૧૮

ખંડ ૪ થો.

કાશીપુરમાં અચરત દીહું ને; અનરથ થયો અપારરે
ખવિત્ર પુરી શીવશંકર કરીને, કોખ્યા ઉમયાના નાથરે;
અગ્નિ ઝરે છે નેત્રમાં ભારીને પ્રહ્લાંડ નાંખું હું તોડીરે. ૧
હરી પોઢયા વધકુંઠમાં ને, કમળાણ ઢાળે વાયરે,
ઉદ્ગડકીને પ્રભુજી જાગીઆને, તરત કાશીએ જાયરે;
કોપ દેખ્યો શંકરને ભારીને. ગરૂડને મેલ્યા વીસારીરે ૨
સ્નાન કરી સતી તારાદે આળ્યાંને, તુળશીપત્ર ભુખ માંયરે
હાથ જોડીને હાજર થયાંને, હરસનરાય વાળે છે થાયરે
હાથ એના ઝાલ્યા શ્રીહરીનેને, રાજા બોલ્યો મુખ વચનરે ૩

સતવાદી રાજા હરસન કહીએને ટેક મેલે નહી હવે ક્યાંયરે,
 રાજા ગયુંને રોહીદાસ મરાણોને, એવા થયા છે બેહાલરે;
 પાછું જ્યારે નથી જોતા વાળીને; વાંસે ઉભા દેવભારારીરે ૪
 ક્રોધ કરીને રાજા હરસન બોલ્યાનેહાથ મેલી દીયોને મારાજરે
 આટલા દિવસ તમે ઉંઘી રહ્યાને, ખબર પડી તમને આજરે
 બળવંતા તમે થાશે બેલીને, વાર કીધી તમે વેલીરે. ૫
 રોહીદાસ મુવાને હું રાણીને માફને, પછે હું કાઢું મારાપ્રાણરે
 ટાઢકે તમને થાય ઘણેરીને; સઉ કરશેરે તમારા વખાણરે;
 ભકિતનો મહીમા વધારીને, વારસ વેલી દીધી મારીરે ૬
 હસી બોલ્યાને કમળાપતીરે, ધન્ય ધન્ય સતવાદી રાયરે
 માગમાગ જે જોઈએ તે તારે, તુંને આપું હું તો આંહીરે.
 સંકટ તારા સરવે કાપુંને જે જોઈએ તે તમને આપુંરે ૭
 વાત સુણી વિશ્વામીત્ર ભાગ્યાને. તાપ લાગ્યો તન માંયરે,
 કષ્ટ કહે એલા ક્યાંબંધો કપટીને શીક્ષા આપું તમને આંહીરે
 ચોદાવતારો શ્વાનના આખ્યાને, સતવાદી બેઉ સંતાપ્યાંરે ૮
 વિશ્વામીત્ર તો થરથર ધડ્ડેને, મુખમાંથી બોલે નહી કાંઈરે,
 હાથ જોડી રાજા હરસને માગ્યુંને, સાંભળો વર્ધકુંઠ રાયરે,
 વિશ્વામીત્ર તો અમારો ગાઈએને અવતાર એકેનવ થાયરે ૯
 હોતે હરી મુખ ચોચચી વાણી, વચન તમારા સત થાયરે,
 પુત્ર રોહીદાસને સજીવન કર્યોને ત્રણે ઉભા છે હવે ત્યાંયરે;
 રાજા રોહીદાસને તારાદે રાણીને, દર્શન દીધાં સારંબપાણીરે
 શંખ ચક્ર ગદા ધ્વજ ધરીને; દર્શન દીધાં છે ત્યાંયરે

હાથ જોડી રાજા હરસને માગ્યુંને, સાંભળો વર્ધકુંઠરાયરે;
 ભવોભવ સ્વામી લકિત તમારીને, અમને દેજો દેવમોહારીરે. ૧૧
 મુખે માગ્યું તે રાજા હરસનને આપ્યુંને ત્રુઠ્યા ત્રીભુવનરાયરે,
 સત શ્રીહરીએ એતું રાખ્યુંને કાશી નગરની માંયરે;
 સંકટ એનાં સર્વે કાપીને અવિચળ લકિત એને આપીરે. ૧૨
 ગંગા સ્નાન રાજા હરસને કીધુંને ત્રુઠ્યા તે શ્રી ભગવાનરે,
 કાશીપુરીમાં કીરતી વધારીને પછી અન્નેધ્યાએ બાયરે;
 નવે ખંડ તેની નામના રાખીને પુરે એની શાસ્ત્ર શાખરે. ૧૩
 કહ્યાણુ રાજા હરસનના કીધાને સુખ દીધાં સવાઇરે,
 અન્નેધ્યાપુરીમાં આનંદ વરતાણીને જુગમાં જશ ગવાયરે;
 હેતે કરીને હરીને લડવાને વાહો તેની વારસે આવેરે. ૧૪
 એક અવધખંડ ખીજો વાટખંડ ત્રીજો કાશીખંડ કહેવાયરે,
 એથો ખંડ પુરા પ્રાપ્ત પ્રભુનીરે જુગત એવી તો જણાયરે;
 ચાર ખંડને ચરણ અઠવાસીને લકિત વર્ધકુંઠમાં વ સીરે. ૧૫
 સોરઠખંડે ગીરનારની છાંયા તે શહેર કુટીઆણાની માયરે,
 કીરતી રાજા હરસન તાણીને દાસ દામોદર એમ ગાયરે;
 પોતાના ગુરૂને પ્રણામ કરીને કહ્યું કહેવરાવ્યું છે હરીરે. ૧૬

પાંડવનો આંખો. (કલાલકત)

હરવાસા રૂપીયે ગોઠવી કીધી, માંચ મેલી છે ગાળ;
 પકવી આંખો પાંડવો મારે, કશું છે દ્રણ;

(૨૬૨)

પાંડવો ઘેર આંખલો ઉગ્યો આજ;
આંખલો ઉગ્યો આજ, રાખો તમે લક્ષ્મીના વર લાજ, પાંડ
ઘઉં કણકની ગોઠલી, ત્રીજી શેકી શાળ;
પકવી આપો પાંડવો મારે કરવું છે ફરાળ. પાંડવો
ત્રણ પહોરમાં તઈયાર કરોને, બ્રાહ્મણ માગે લાગ;
ચાકરીમાં જો ચુકશે તો સાંભળશે શાપ. પાંડવો
ધર્મે આંખો રોપીએને ધયાં હરીનાં ધ્યાન;
સતને વિશે સમરીયાને, એને આંખલો રાતાં પાન, પાં
અર્જુનને તો આધીન છે, નિત્ય જો નારાયણ;
સ્મરણ કીધું શામળાનું, એને આંખલો આંગ્યો મોર. પાં
ભીમસેનને લાવ ઘણેને, ઘેર પધાર્યા ગોર;
નવ તેરી ત્યાં નોતરી. એની ખાખડયે ખડખાન. પાંડવો
દ્રોપદીજી તો મહા સતીને, લાંબી કાઢે લાજ,
કરજોડી ઉભા રહ્યા, ત્યાં ફળ પડ્યાં હજાર. પાંડવો
થાળ ભરી આંખો વેડીયો, કરો રૂપી ફરાળ;
હાથને વેડેલ આંખલો, ફળ ન આવે મારે કામ પાંડવો
કુંતાજી તો મહા સતીને, અલૌકિક અવતાર;
પાય લાગ્યા એને પાંડવો, ત્યારે ફળ પડ્યાં હજાર, પાંડ
રૂશી જમાડી રાજી થયાને, બીડલે વેચ્યાં પાન;
કલાના સ્વામી શામળા, એના સત્ય રાખ્યા ભગવાન. પાંડ

પીપા બકાતું ભજન

એલી હે મનથી આંહે તાંહે, માનવી

પ્રભુ વિના કોઇ નથી તાંહે.

૮૬૦

દમશાન સુધી તારાં સગાં સંબંધી વાલા;

(૨૬૩)

ગંગારામનું અપરાધ.

હરીજન હીમત રાખીએ ભગતી ભાવથી કીણ્યો,
શીરને સાટે સતગુરૂ મળે, પાછી પીઠ ન દીણ્યો ટેકા
આપદે કસી પરને પોળીયો કુઃખ સહી સુખડાં દીણ્યો (૨)
રાજદે હરીશ્વર મોરેકવજ જેવા જુગસેં અમર હાંણ્યો હં
ગજદે ગુણકા પશુ પારાધી, તેણે શું સુકૃત કીધારે; (૨)
નખતે નાથ નવાણયા, તેને અચળ પદ દીધારે; હરીં
નામા પીપા રોઈઠાસને, સમયાં સાઠજ દીધારે; (૨)
કોઠે કામ નરસહ તણું ભઠી ભાતેથી કીધારે. હરીજન
ધરણે એરણુ વચે ધાવ સહે, મોંધાં મુલાં કિવાયરે; (૨)
સો હરીજન હીરા ખરા જાણુમાંરે લેખાયરે. હરીજન
પરમાર્થે, પંડ કોડીયાં વળગી રહીયે વીશ્વાસરે; (૨)
ખરી પટે પણ ખસે નહી, સતગુરૂ સદા એની પાસરે હં
જેને આશરો એના નામનો. હરી કુમ સેલે હાથરે. (૨)
ગંગારામ સદા સંગ રહે સમર્થ રવી ગુરૂ સાથેરે. હરીં

ଉତ୍ତର ୧ ଛାନ୍ଦ.

କୋଧାଞ୍ଜରେ ବାହୁଁ ଡିନେ ଘା କଣ୍ଡାକ୍ଷେ,

ମାଝି ଝିଟାଡୁଁ ଘୋଡ଼ାପଟରେ, ମାଝିଁ ମନଡୁଁ ଛିଡ଼ାପଟ.

ଡୋଡ଼ିଲା ମାବା କଣ୍ଡାନିକ୍ଷେଁରେ ବାଟୀ ଲାଢ଼ିରେ—ଠେକ.

ଧୀରୁଁ ଛି ପୁରବଣୀ, କୋପୀ ନବୀଧୁଁ ନଢ଼ିଁ ଥାପ ନାଥଞ୍ଜରେ,

ବାଟୀ ଲାଢ଼ିଁରେ;

ଝୁପାପୀ ଚିନା ନଢ଼ିଁରେ ଛାନୀ, ମରମର ଲାପ ଶାଢ଼ିଫି—କୋଧାଞ୍ଜ.

ଝିପକ ଲାପଞ୍ଜି ହୋଇଲା, ମଞ୍ଜୁ ଲାଞ୍ଜୀକ୍ଷେ ଘୁଗ ଲେପଡ଼ାରେ, ବାଟୀଲାଢ଼ିରେ,

ହେଉନେ କରତାଁ କ୍ଷେ ରଞ୍ଜଣୀ ପଞ୍ଜୁ ଲାପ—କୋଧାଞ୍ଜରେ.

ଧୀରୁଁ କଥାଁ ଘଣ୍ଟା ଧରୀକ୍ଷେ, କ୍ଷେ ବାଢ଼ିଡ଼ା ଦେଇ ହେମ ବୀଶକ୍ଷେରେ,

ବାଟୀ ଲାଢ଼ିରେ;

(૨૬૪)

આવીને બાળે તન પ્યારે દે, માનવી.

પ્રભુ

અન્યા અકેલા ને જાતું અકેલા વાલા;

ભાડુંવી ધરને કહે છે મારું દે, માનવી.

પ્રભુ

લક્ષ ચોરાશીમાં ફરતું ન હોય જો વાલા;

સાચું ને જીકું કરો ન્યારે દે, માનવી.

લકત પીપાજના પ્રભુને ભજતાં વાલા;

પામશે અંતે કળ આરે દે, માનવી.

પ્રભુ

મોરાર દવામીનં ભજન

બાજન રે જુનું.

ગુરૂજી આગ્યો છ જુઠ્ઠાંરે જમાનો કકણ કળીયુગ વારિરે;
 તેમાં કેમ લીધો કીરતાર, અવતાર અમારિરે. ટેકા
 ગુરૂજી વરણુ ધર મનહી વેઠ આશ્રમ લેઠ ભાંગ્યોરે;
 એવો જતીજ્યે મેઢ્યો જપ જોગ લોભે મન લાગ્યોરે. ગુરૂં
 ગુરૂજી નરપતિ નીતીના હીણુ, પ્રભ બહુ પાપીરે;
 એવી કન્યારે વેચી કણુ ખાચ, અધીરતા બાપીરે. ગુરૂં
 ગુરૂજી હંદી ગુરૂની મરબદ, સેવક નહી પાળેરે;
 એવા મનના થાયે મહામૂઠ, પાપાંડને પ્રસારેરે. ગુરૂં
 ગુરૂજી પાપે કીધોરે પેસાર, પૃથ્વીને બહુ પીડારે;
 એવો સત્ય ગયો સુખ નાહી, દુઃખના ઢંકાડા આગ્યારે. ગું
 ગુરૂજી સહુએ મેઢ્યો સંતોષ, વૃંચામાં તણાણારે;
 જેને કરસે આવી પડ્યો કાળ, આવા નમળે દાણારે. ગુરૂં
 છુરૂજી સાંભળો રવી ગુરૂ ભાણુ, કળીયુગની કહાણીરે;
 હાસ મોસારને ઉગારો મહારાજ, આતુ બ્રહ્મ જાણીરે. ગુરૂં

(૨૬૫)

તેના હાઝે તરો એ માંહિલા શરીર—એધાછરે.

પ્રેમને ધાંજરીએ એ વાલીડા વિલંબ ન કીછએરે, વાંરીનહરે
નમેશ કાં થયા એ નંદછના લાલ—એધાછરે.

એરાસના સ્વામી શુરે સ્વીને ચરણે વીનવેરે, વાંરી નહરે;

દર્શન દેળે એ દીન હયાળ—એધાછરે.

ભગવાનલાલ શર્માનું ભજન.

- ઘડપણમાં ગોવીંદગાથું -ગુરૂરાજ,અમે ઘડપણમાં ગોવીંદગાથું,
અમને હમણા નથી નવરાથું, શુરૂં ૧
- ગુરૂરાજ અમે સાંભળ્યું તમારું, મુક્તપુરીનું ખતાવોછો ખારું;
પણ અમારે કર્મે ચોંટ્યું કારભારું. શુરૂં ૨
- અમે મોટા કહેવાઈએ વેપારી, રાતદીવસ કરવી મગજમારી;
કથા કયાં સાંભળીએ તમારી. શુરૂં ૩
- અમારે ઘેર ઝાણું ફાણું, નિત્ય સાચવવું સગાઓનું ભાણું;
પ્રભુ રસની વાતો કયાંથી જાણું. શુરૂં ૪
- હજી આંધવી છે ખારસો માળા, હજી થાવું હજાર મીલવાળા;
કયાંથી ફેરવીએ તમારી માળા. શુરૂં ૫
- સાઠલાખની પુંજમાં શું કરીએ, કોડઅળજ તીજોરીમાં ભરીએ
પછી નાતમાં મોટેરા થઈ ફરીએ. શુરૂં ૬
- પાંચ દીકરા વીલાયત ગયા છે, વહુ દીકરીને કળયા થયા છે
એવા ઘરમાં ધમરોળ રહ્યા છે. શુરૂં ૭
- રોડો કરમે નીકળી કળ્યારી, વળી ગામમાં સાળા સાળી;
નીત્ય મનાવવું પડે ભમરાળી. શુરૂં ૮
- સાઠ વરસનીઉંમર થઈ અમારી, તેશું આંખમાં આવેછે તમારી
હજી પરણવી છે નવલ્લી નારી. શુરૂં ૯
- સર નાઈટના ખીતાઓ લઈશું, વાઈસરોયને આવકારો દઈશું
બીજી વાતો પછીથી કરશું. શુરૂં ૧૦

અરજણુનુ ભજન.

શુર મારે નજરે મોતી આયા હોજી (૨)

મેં તો લેલ ભરમકા પાયા—

શુર મારે

હોઈ વચનકા જાપ અજાપા, ત્રીકુટ તકીયા ઠેરાયા,

ભાઈ ત્રીકુટ તકીયા—હોજી

સુરના સમાગમ કીધો ત્યારે (૨)

સુખમય સેજ બીછાયા, ભાઈ સુખમય શુર મારે

મોતી મણીમેં મણી મોતીમેં, જ્યોતમેં જ્યોત મીલાયા,

ભાઈ જ્યોતમેં—હોજી

એસા હય કોઈ ખેલ અગમકા (૨) દિલ ખોળે દરશાયા,

ભાઈ દીલ ખોળે—

શુર મારે

અધર નખતથી મોતી ઉતર્યા, સુન્ય ઘર આય ઠરાયા,

ભાઈ સુન્ય ઘર—હોજી

વાકા લેલ કોઈ વીરલા જાણે (૨) શુર ગમસે બતલાયા.

ભાઈ શુર ગમસે—

શુર મારે

ઉંચ નીચ અંતર નહી ઉતક, હરખ નીરખ શુન ગાયા,

ભાઈ હરખ નીરખ—હોજી

દાસ અરજણુ જીવનકે ચરણે (૨) નીરાધાર દરસાયા,

ભાઈ નીરાધાર—

શુર મારે

(૨૬૮)

અનંતપ્રસાદજીનાં પદ.

પદ ૧ ગરબી.

પ્રભુ આપ વિના કોઈ અમારું નથી જો,
માત તાત બ્રાત છે ખરા પતિ જો. પ્રભુ ૧
જનો આઁયાં છે જીદાંને જીદાં જસે જો,
ખરો સંગી તું વિના કોઈ નહી થશે જો. પ્રભુ ૨
જીવે માત્ર હુંખ સાધુ શું કરી શકે જો,
હરી સાદ્ય માત્ર આપની ખરી ટકે જો. પ્રભુ ૩
જીવેનો પ્રયત્ન ખાત્રી ઉતપાત છે જો;
ખરી દોરી તો સદા તારે હાથ છે જો. પ્રભુ ૪
સુખે સંગી તો સરવ કોઈ થાય છે જો,
ખરેખરા દુઃખે સરવ ખમી જાય છે જો. પ્રભુ ૫
ખરી અડચણમાં સરવે નકામા છે જો;
અનુપતિ માત્ર આપનીજ હામ છે જો. પ્રભુ ૬

પદ ૨ ગરબી.

કૃતિ સ્હામું કદી ન જીઓ શ્રી હરી જો;
ક્ષમા આપો માશું જીજ્ઞાસ કરગરી જો. કૃતિ ૧
પડી ટેવે અમારાથી ટળતી નથી જો;
હરી વાસનાઓ કેમે ખળતી નથી જો. કૃતિ ૨
માત્ર કરગરતી સ્હામું સદા જોઈને જો;
કરો અમને પવિત્ર પાપ ધોઈને જો. કૃતિ ૩

(૧૬૬)

મતિ સારિ એ આપજ રખાવજો;

કુડું કરતાં આપજ અટકાવજો.

કૃતિ૦ ૪

બધી અમારી તો અવળી કમાઇ છે જો,

પ્રભુ તારો તો તમારી વડાઈ છે જો.

કૃતિ૦ ૫

ઘણો અમને તો કર્મ તણો ત્રાસ છે જો.

અનુયતિ માત્ર આપનીજ આશ છે જો.

કૃતિ૦ ૬

પદ ૩ ગરબી

“ ચાલો ડાકેરમાં જઈ વસીએ ” એ રાગની.

પ્રભુ રહું માત્ર તુજ આશે, વય કાડું તારે વિશ્વાસેરે. ટેક૦

જગને લીધું મેં જાણી, ખાલી વલોવવું પાણી;

ભકિતમાં સહુ સુખ ભાસેરે. પ્રભુ રહું માત્ર તુજ આશે.

જે કરીશ તેજ શુભ મ્હારે, મારો ચાહે ઉગારો.

કદી અશુભ ન તુજથી થાશેરે.

પ્રભુ૦ ૨

જગ સુખ દુઃખ દાતા તું છે. તેનું શરણું પકડયું છે;

તુજથી ભવ ભાવટ જાશેરે.

પ્રભુ૦ ૩

અતુનો સહુ દોષ નીવારો, ઉર દીન દીન પ્રેમ વધારો;

અંતે યોદાવજો પાસેરે.

પ્રભુ૦ ૪

પદ ૪ ગરબી.

નથી હું તો સમજતો કાંઈ, પ્રભુ નમુ માત્ર પદમાંહીરે. ટેક૦

નથી શાસ્ત્ર ભણ્યો કંઈ જાતે, નથી માહીત કોઈપણ વાતે;

નર પશુજ પ્રગટયો આંહીરે.

નથી૦ ૧

ટોણી.

બનદો ચરણ સદૌજ ગુરૂ, મુદમંગલ આગાર;
જેહી સેવત નર હિત હિ, ભવસાગરકે પાર ॥ ૧ ॥

ભજન ૧ છં.

જીરે લાખા પ્રથમ સતગુરના પાથ પુછનેજ,
તમે મન વાંચીત રૂળ મોગે હાં;
જીરે લાખા હાથને લાલ તમે નાંખી હીચોનેજ;
તમે ચોહ નિંદ્રાથી જાગો હાં.
જીરે લાખા માન સેહી ગુરને ચરણે નખીચેજ;
તમે તે। મન ગુરને અરપો હાં;

(૨૭૦)

નવ સ્વધર્મ પશુ હું જાણું, આચારનું તો ને ક્રાણું;
 શી વાત ભક્તિની ત્યાંહીરે. નથી ૦ ૨
 તન ધનથી ન ધને સેવા, મન મુખે ન સમરે દેવા;
 પછી રહું ક્યાન તો ક્યાંહીરે નથી ૦ ૩
 હું છું જગમાં દેવા, આગ્યો છું અનુ તો કહિવા;
 કરો કૃપા એહો ઝડ પાંહીરે. નથી ૦ ૪

શ્રી.

લોચણ અને લાખા ફૂલ જાગૃત

બજન ર ભું.

છરે લાખા સદગુરના પદનો પાર ન પામેછ;

જેને શીવ ઉમેયાછ વખાણે હાં.

છરે લાખા મોટા મોટા મુની જેની આશા કરેછેછ,

તે પદ અનુભવી ઊરમાં આણે હાં

૮૩૦

'છરે લાખા બ્રહ્માના ગુપ્ત સનકાદિક જેવાછ,

એણે હંસને ગુર કીધો હાં;

છરે લાખા હંસના મુખનો ઉપદેશ લઇનેછ;

એણે મુઝિનો માર્ગ લીધો હાં.

છરે લાખા શુરવીર થઇ જે હુકમે ચાલેછ;

તે તેા સદગુરના ખઢીયા બાણે હાં;

(૨૭૧)

- જીરે લાખા કરીને જાણ્યાનો ખોને મારગ છેજી;
 ૨. એનું છે તે ખોને લઇને સોંપો હાં
- જીરે લાખા અનલે બકિતની ઇચ્છા કરો તોજી;
 તેા સહજુરને શીશ નમાવો હાં;
- જીરે લાખા માંડ કરીને મનુષ્યા દેહ મળ્યો છેજી,
 ૩. કરી અવસર નહી આપે આપો હાં.
- જીરે લાખા મન કમં વચને કરો સતજુરની સેવાજી;
 ૪. તેા બકિત અનલે લેવા હાં;
- જીરે લાખા શેવળીની ચેલો સતી લોપણ બોલ્યાંજી;
 ૪. તમે ધારો સહજુર પુરા હાં.

ભાગ્ય ૩ ભૂં.

છરે લાખા સઠગુરનાં પઢનો કાપ લીચે નીવેડાલ,
જે અપાદી અનાદીનાં અધીકારી હાં;
છરે લાખા આપ પાણું અંતરમાંથી ત્યાગીલ,
એ વા આ તુંબુ યેડો હારી હાં.

૮૬૦

છરે લાખા સુળ વચનનો મહિમા જે જાણીલ,
એને સઠગુરનું ખાતું યોળખાણું હાં;
છરે લાખા હાણુ ને લાલ સંકટમાં નાવેલ;
તેણે અનુભવનું સુખ માણ્યું હાં;
છરે લાખા કરે સંતસંગ મળે મન યમતાલ;
કેટલા પ્રસવેલા ગુર યોગી હાં;
છરે લાખા આલોક પ્રલોકની ભાવઠ ભાંગેલ,
એ તો પ્રસ રસનાં ભોગી હાં.
છરે લાખા એવા વૃતિ જેને કાપડી ચળે નહીલ,
જેને અંતરનો રંગ લાગ્યો હાં

૨૫

૩

(૨૭૨)

જુરે લાખા માન અંતરમાંથી મેલી કરીનેજ;

પછી થાય વચન પ્રમાણે હાં;

જુરે લાખા જોવા અધિકારીને આપરણ નવેજ;

જો તે મહેલ્લી કરણથી પુરે હાં;

જુરે લાખા શેલ્લીની ચેલી સતિ લોપણ પોત્યાંજ;

જોને કાંઈ સદ્ગુરના શુરા હાં;

છરે લાખા શેલપીની ચેલી સતિ સોયણ બોલ્યાંછ,
સતે શીયાળીયો ભાગ્યો હાં.

ભજન ૪ થું.

છરે લાખા મુળરે વચનનો મહિમા બહુ મોટોછ,
એને સંતજ વીરલા બાણે હાં;
છરે લાખા વચન થકી જે કોઈ અધુરાછ,
તે તો પ્રેમ રસને થું માણે હાં. ટેક૦
છરે લાખા વચન થકી પ્રદત્તએ સૃષ્ટિ રચાવીછ,
વચનેથી પૃથ્વી ઠેરાણી હાં;
છરે લાખા ચૌદ લોકમાં તો વચન રમે છેછ,
તેને બાણે પુરૂષ પુરાણી હાં. ૨
છરે લાખા એવારે વચનની જેને પ્રતીત આવેછ,
એ તો કદી ચોરાસી ના બાવેછ હાં;
છરે લાખા વચનનાં કબજામાં જે કોઈ વસ્તેછ,
એની સુરતા સુન્યમાં સમાવે હાં. ૩
છરે લાખા એરે વચન શીરને ચાટેછ,
એ એછા માણસને ના કહેવું હાં;
છરે લાખા સદશુર આગળ શીષ નમાવીછ,
એના હુકમમાં હમેશાં રહેવું હાં. ૪
છરે લાખા આદિ મે એનાહિમાં વચન છે મોટુંછ,
એને બાણે વિવેકી પુરા હાં;
છરે લાખા શેલપીની ચેલી સતિ સોયણ બોલ્યાંછ;
એને નેણે વરસે તુરા હાં. ૫

(૨૭૪)

ભજન ૫ મું.

જીરે લાખા પ્રહમા ભગણું હોય તા હેત વધારેજી;
તમે મનના પ્રપંચ મેલો હાં,
જીરે લાખા નુરત સુન્દરી કરી લ્યો મેળાજી;
તો તમે ફળ કંઈ નવ માગો હાં ટેક૦ .
જીરે લાખા તૃપ્ત બરાબર જગતની માયાજી;
એનું બાણજો મનથી જુઠી હાં;
જીરે લાખા કાળ અડપ લાઈને અડપી જશેજી.
ત્યારે જીવ જશે જોને ઉડી હાં. ૨
જીરે લાખા જગીને જશે તો તમને ઇશ્વર મળશેજી,
ત્યારે મન પાછું પડશે હાં;
જીરે લાખા સંકલ્પ વિકલ્પની ગાંઠું અંધાણીજી,
એ તો ગુરૂ વચનથી મળશે હાં. ૩
જીરે લાખા હાર ન પામો તમે હીંમત રાખોજી,
એવો ગુરૂ વચન રસ ચાખો હાં;
જીરે લાખા શેલપીની ચેલી સતિ લોચણ બોલ્યાંજી,
તમે મુખથી અસત્ય નવ લાખો હાં. ૪

ભજન ૬ ઠું.

જીરે લાખા હરી ગુરૂને તમે એક રૂપ જાણોજી,
એમાં જુદાપણું ઉરમાં ન આણો હાં;
જીરે લાખા ગુરૂમાં હરી ને હરીમાં ગુરૂ છેજી,
એમ એક જાણે રસ માણો હાં. ટેક૦

(૨૭૫)

જીરે લાખા ગુરૂના વિષે કોઈદી અભાવ ન લાવોજી,
એ છે સમજણ મોટી હાં;

જીરે લાખા જ્યાં લગી ગુરૂમાં વરણુ લેદ ભાળોજી,
ત્યાં લગી વાતું છે ખોટી હાં. ૨

જીરે લાખા ગુરૂ ને ગોર્વીદ નથી ક'ંઈ જુદાજી,
એવો ભરૂંસો ઉરમાં આવે હાં;

જીરે લાખા મુળરે વચનનાં એ છે અધીકારીજી,
એને નકી ભજન દીલ લાવે હાં. ૩

જીરે લાખા એવા ગુરૂ ચરણુંના જે વીસવાસીજી,
તે તો રેણીકરણીના ખાષાં હાં;

જીરે લાખા શેલણીની ચેલી સતી લોચણુ ખોલ્યાંજી,
એ કોઈદી પડે નહ પાછા હાં. ૪

ભજન ૭ મું.

જીરે લાખા હરી ભજવા હોય તો મીઠ્યાપણું મેલોજી,
આ અવસર આવ્યો છે છેલ્લો હાં;

જીરે લાખા ભવસાગર તરવાનું આ છે ટાણુંજી,
તમે હું ને મારે ઠેલો હાં. ૫

જીરે લાખા નામ રૂપ નિશ્ચે બાણુ ખોટાંજી,
તમે એથી રહેજો અળગા હાં;

જીરે લાખા ત્રીશુણી માયાથી જગત બંધાણુંજી,
તમે એરે માયાને શીદ વળગ્યા. ૬

જીરે લાખા ત્રિવીધી તાપથી બળે છેજી,

(૨૭૬)

તેનેા ડાઘ તમને નઈ લાગે હાં;
જરે લાખા સદગુરના હુકમે તમે ચાલોજ,
તેથી મોહ માયાનું બળ લાંગે હાં. ૩
જરે લાખા અનલે થવું હોયતો એ પદ પાળોજ.
તો પ્રાણ ભીતર પ્રજ્ઞા લાળો હાં;
જરે લાખા શેલપીની ચેલી સતી લોચણ બોલ્યાંજ,
તમે ગુર વચને આપું ગાળો હાં. ૪

ભજન ૮ મું.

જરે લાખા માન મુકીને તમે આવો મેદાનમાંજ,
તમે ગુર ચરણે શીશ નમાવો હાં;
જરે લાખા શેલપણું તમે કોરે કરીનેજ,
તમે સંકલ્પ વિકલ્પને સમાવો હાં. ૧૬૦
જરે લાખા સદગુરના વચનથી કરો ઓળખાણુંજ,
તે વિના પાર નહી આવે હાં;
જરે લાખા ભવરે સાગરમાં મત બહુ બાજાજ,
ઈ મતની બુદ્ધિને સમાવો હાં. ૨
જરે લાખા સદગુરના આપણે વેચ્યા વેચાયેજ,
આપણે મનનું ડાપણુ પરહરીયે હાં;
જરે લાખા ગુરને પુછીને પ્રથવી પગ ધરીયેજ,
તો સદગુર કહે તેમ કરીયે હાં. ૩
જરે લાખા એનું મન છે તે એના આગળ ધરીયેજ;
એના વચનમાં આપણુ રહીયે હાં,

(૨૭૭)

જીરે લાખા સદગુરના ધરની અગમ છે રમતજ;
એ તો અધુરીયાને નવ કહીએ હાં. ૪

જીરે લાખા વિવેકવૃત્તિમાં આપણે હરહમ રેવુંજ;
ગુર હુકમ કરે તે કરવું હાં;
જીરે લાખા શેલર્ષીની ચેલી સતિ લોચણ બોદ્યાજ,
આપણે ગુર ચરણે ચીત ધરવું. ૫

ભજન ૯ મું.

જીરે લાખા મન શુદ્ધ કરી તમે વચને ચાલોજ.
તમે પામેને સાચી રેણી હાં;
જીરે લાખા વાદ વિવાદ નહી એ ધરમાંજ,
તમે કેવા ન શીખો નકરી કેણી હાં. ટેક૦
જીરે લાખા એક યોગ તેની ખાર છે કરીયાજ,
તમે એક ચિતે સાંભળજો હાં.

જીરે લાખા આરે વાણી કયાંઈ નથી કહ્યા જેવીજ,
તમે જ્ઞાન હીમાળે ગાળજો હાં. ૨

જીરે લાખા પેલી કીયા ગુર વચન છેજ,
એવી ખીજ કીયા તેને બહો હાં;
જીરે લાખા ત્રીજ કીયા પ્રહ્લ્લયર્થ પાળોજ,
ચોથી કીયા અમીરસ ચાળો હાં. ૩

જીરે લાખા પાંચમી કીયા તમે ઇંદ્રીયોને જતોજ,
છઠ્ઠી કીયા પવન સ્થંભાવો હાં;
જીરે લાખા સાતમી કીયા તમે મનને જતોજ,

(૨૭૮)

આઠમી વાણી નિયમમાં લાવો હાં. ૪
 છરે લાખા નવમી ક્રીયા તમે સુરતાને સાધોજ,
 દશમી ક્રીયા મુળને બાધો હાં,
 છરે લાખા અગીઆરમી ચંદ્ર સુરજને જાણોજ,
 આરમીએ પ્રેમને જગાડો હાં. ૫
 છરે લાખા એવી ક્રીયા જ્યારે શુદ્ધ બતાવેજ,
 ત્યારે ફરી ચોરાશીમાં નાવે હાં.
 છરે લાખા શેલર્ષીની ચેલી સતી લોચણ બોલ્યાજ,
 ત્યારે ભવનો ફેરે ફાવે રાં ૬

ભજન ૧૦ મું

છરે લાખા ધરમ કરો તો તમે ઘણીપતુ મેલોજ,
 તમે શુદ્ધ ચરણે ચીત્ત ધારો હાં;
 છરે લાખા વચનના બોલ તમે પુદ્ધિમાં લ્યોનેજ,
 તમે જીતી બાજ કાં હારો હાં. ૧૬૦
 છરે લાખા પુન્યને પાપનો લેશ નહી લાગેજ,
 જો મનની પ્રાંતિ ભાંગા હાં;
 છરે લાખા ત્યારે તમારા સંશય ટળશેજ,
 પછે સુતા નિંદ્રામાથી જાગે હાં,
 છરે લાખા નાહ પુહનાં જ્યાં નેઠા ન મળેજ,
 જો દેશમાં તમે આવો હાં;
 છરે લાખા કુડ કપટ તમે કોરે મુકીનેજ,
 તમે મનન એકાગ્રહ લાવો હાં.

અગત્ય ૧૧ મું

- જુરે લાખા જર દશાને હર કરોનેજ,
તો અસુભવતું સુખ થાશે હાં;
જુરે લાખા ફેફની ઉપાધીમાં જ્યાં લગી રહેશેજ,
તો અવીધા, કેમ કરી જશે હાં. ૧૬૦
- જુરે લાખા શત્રુ મીઝ નહી પદાપદજ,
એવી જાણીએ ઘોળીની સુજિત હાં,
જુરે લાખા સુરતા નીરંતર રહે તખતપરજ;
તો જીવતાં થાશે સુજિત હાં. ૧૬૧
- જુરે લાખા ધ્યાન ધરવાથી આજસ નવ કરશેજ,
તમે સંહજરે વચને ચાલો હાં.
જુરે લાખા તુરત સુરતમાં ખેલ ખેલોનેજ,
તો નીરજીવ પદમાં મોકલો હાં. ૧૬૨
- જુરે લાખા યોગના પદની રખત છે જુદીજ.
તમે સંહજરે સાને જાણો હાં;
જુરે લાખા શેલખીની શેલી સતી શોધજી ખાદયાજ,
તમે સમજને મહા સુખ માણો હાં, ૧૬૩

(२७५)

जुहे दाभा ओवी नीते तसे वयनभां वरतो॥
तो इंदी जनम नडीं आवे छं;
जुहे दाभा शेवणींनी ओझा सती दोवणु भोव्या॥
तसे तेजभां तेज असावो छं. ४

(૨૮૦)

ભજન ૧૨ મું.

છરે લાખા રૂશીરે વેશ પાય મારકુંડને પુછેછ,
નીજયા ધરમ એવું શું છે હાં.
છરે લાખા આદિ અનાદિનો ધર્મ છે જુનાછ,
માર્ગ સુકિતનો એ છે હાં. ૧૬૦
છરે લાખા શીવ શકિત મળીને ધર્મ ચલાવેછ,
પછી નેણેથી સૃષ્ટિ રચાવી હાં;
છરે લાખા એરે ધર્મને કોઇ જાણે વીવેકીછ,
જેને ભકિત રૂઢ્યમાં ભાવી હાં; ૨
છરે લાખા શ્વાશશ્વાસના જાપ જેને જડીયાછ,
તે તો નીંદ્રા કેણી પેરે કરસે હાં;
છરે લાખા પાંચ તત્વને કોરે સુકીનેછ,
એ તો જઈ અવીનાશીમાં ભળશે હાં. ૩
હરે લાખા શ્વાસ જોને શીવ ઉશ્વાસ જોને શકિતછ,
એની જુકિત કોઇ વીરલા જાણે હાં;
છરે લાખા તુરત સુરતમાં કોઇ જપેરે અજંપાછ
એ તે બ્રહ્મના સુખને માણે હાં. ૪
છરે તેનો ધર્મ તેને શીવજી વખાણેછ,
જે સમજે તે મત ના તાણે હાં;
છરે લાખા શેલપીની ચેત્રી સતી લોચણ જોલ્યાછ,
તે ચાલે ગુરના વચન પ્રમાણે હાં. ૫

ભજન ૧૩ મું.

છરે લાખા નવધા ભકિતને જે કોઇ સાધેછ,

એ અલક્ષ પુરૂષને આરાધે હાં;
 હરે લાખા દોટે છે મન તેને કળજે ડરીનેહ,
 નીજ નામને ખેઠા સાધે હાં.
 હરે લાખા ખાંડાની ધારે મરનારાં ખેલેછેહ,
 તે દુરીજનની બીક નવ રાખે હાં;
 હરે લાખા ગુરૂ વચ્ચે સત વસ્તુને જાણીહ,
 એ તો ગુપ્ત રસને આખે હાં. ૨
 હરે લાખા પુરેપુરા જ્યારે થાય અધીકારહ,
 એને લક્ષાર્થા ઉરમાં આવે હાં;
 હરે લાખા નાભી કમળથી ઘવન ઉલટાવીહ,
 ત્યારે સુરતા શીખરપર જાવે હાં. ૬
 હરે લાખા એવીરે સુરતા જ્યારે તમારી પ્રગટશેહ,
 ત્યારે સકલ્લય વિકલ્લય મડી જાશે હાં;
 હરે લાખા શેલપીનીંની ચેત્રી સતી લોચણ ખોલ્યાંહ,
 તારી સુરતા એકાગ્રહ થાશે હાં. ૪
 હરે લાખા શ્રીમદ્ ભાગવતમાં એમ લખ્યું છેહ,
 ભક્તિ વિના સંશય નહીં ભાગે હાં;
 હરે લાખા દશમી ભક્તિમાં પ્રેમ જગાડોહ,
 ત્યારે શુન્યમાં સુરતા લાગે હાં.
 હરે લાખા દેવચાહુતીને કપીલમુનિએ અભ્યાસ કરાવ્યોહ
 ત્યારે જ્ઞાન હીમાળે સન ગણીયું હાં;
 હરે લાખા પાન અપાનની ગતિ જ્યારે જાણીહ,

મન બ્રહ્મ પદમાં ભળીયું હાં
જરે લાખા ગુરૂ વીના સાધન એકે આવે નહીંજ,
ભલે ભણી ભણીને ભટકે હાં; ૨

જરે લાખા યોગ યુક્તિ ગુરૂ વીના કોઈ ન જાણેજ,
વૃથા વાંચી વાંચી જન્મ મુમાવ્યો હાં. ૩
જરે લાખા મેત્રી દર્શાય વીતરને યોગ ખતાવ્યોજ,
એકાંતમાં અભ્યાસ કીધો હાં;

જરે લાખા શ્વાસ ખેંચીને સમાધી ચડાવીજ,
એને લક્ષ અલક્ષનો દીધો હાં. ૪

જરે લાખા સુખદેવને જનક ગુરૂ ભેટયાજ,
પરીપુર્ણ બોધ એને દીધો હાં;
જરે લાખા શેલર્ષાની ચેલી સતી લોચણ બાદ્યાંજ,
ગુરૂએ પોતાના જેવો કીધો હાં. ૫

ભજન ૧૫ મું.

જરે લાખા ધ્યાનમાં બેસીને તમે ધણીને આરાધોજ,
તમે મન પવનને ખાંધો હાં;
જરે લાખા નુરતે નીરખો ને સુરતે પરખોજ,
તમે સુરતા સુન્યમાં સાધો હાં. ૬

જરે લાખા નાદ બુંદની તમે ગાંઠ ખાંધોનેજ,
મૂળ વચને પલન સ્થાપો હાં;
જરે લાખા ઉલટા પવન એને સુલટમાં લાવોજ,
એવી રીતે એક ઘરમાં આવો હાં. ૭

છરે લાખા ધંગલા પીંગલા સુષમણ સાધેજ,
ચંદ્ર સુર્ય એક ઘર લાવે હાં;

છરે લાખા ત્રીવેણી મેલમાં દેખો તપાશીજ,
પછી જોતમાં જોત મીલાવે હાં.

૩

છરે લાખા અનલે પદને ઓળખવાને મારેજ,
તમે જોત ઓળાંડી આઘા ચાલો હાં;

છરે લાખા શેલપીની ચેલી સતી લોચનુ બોલ્યાંજ
તો અકરતાના ઘરમાં આવે હાં.

૪

ભજન ૧૬ મું,

છરે લાખા સાધુ કહીયે જેનો શુદ્ધ યોગ સાધ્યોજ,
જે મન વૃત્તિને બાંધે હાં;

છરે લાખા વિષય વાસનાનો રોગ જેને ટળ્યોજ
તે તો સુન્ય મુકામ લઈ સાધે હાં

ટેક૦

રે લાખા રથીર થઈ કોઈદી અસ્થીર ન થાયેજ,
બ્રહ્માદીકનું કેવું ન માને હાં;

છરે લાખા મેણુંમાં જેને નિશાન ગડગડેજ,
એ તો બેઠો પછે ખરે બાને હાં.

૨

છરે લાખા વીપતી વેરાગનો ખોટો રંગ ન મળેજ,
એ તો તીવ્ર વૈરાગ જોને પાકો હાં;

છરે લાખા આ લોક પરલોક વૈભવ ના ઇચ્છેજ,
એ તો લવસિન્ધુ ભમીને થાક્યો હાં.

૩

છરે લાખા ઇન્ધરનું જેણે મુકામ જોયું છેજ,
તેને હું તો નીકટ નહીં આવે હાં,

જરે લાખા શેલધીની ચેલી સતી લોયણ બોલ્યાજી,
એ તો અખંડ ઘરે તાળી લાવે હાં.

૪

ભજન ૧૭ મું.

જરે લાખા સાંભળવું ત્યાગી તમે ભજન કરોનેજી,
એકાંતે બેસી આસન સાધો હાં;

જરે લાખા ત્રકટ મુદ્રામાં તમે ચિત લગાવોજી,
તમે સંકલ્પ વીકલ્પને બાંધો હાં.

ટેક૦

જરે લાખા ષટમાસ કેઈની સંગે નવ બોલોજી,
તમે પદાર્થ પાઠ પડતો મેલો હાં;

જરે લાખા હું'રે રાજને આ છે મારી રાણીજી,
સાધન કરવું હોય તો અહંભાવ ઠેલો હાં.

૨

જરે લાખા નીશંક થઈ તમે રહોને એકાંતજી,
તો સારાપાતું ઉરમાં આવે હાં,

જરે લાખા તુરત સુરતે ત્રાટકને સાધતાજી,
તારે ચક્ષુ બદલાઈ જાવે હાં.

૩

જરે લાખા યવન ઉલટાવીને દુવારજી બોલોજી,
એ તો યોગ મુદ્રા ઘટ પાવે હાં,

જરે લાખા જગત સુખ સુખોપતી તુરીયાજી,
તારે તુરીયામાં તાર મીલાવે હાં.

જરે લાખા આઠે પહોર રહો અખંડ ઘરમાંજી,
પછી માયા નીકટ નહી આવે હાં,

જરે લાખા શેલધીની ચેલી સતી લોયણ બોલ્યાજી,

તો કાળ કહી નહીં આવે હાં.

૫

ભજન ૧૮ મું.

છરે લાખા બેરે પ્રકારની સમાધી કહી છેલ,

એની બુકિત બણે કોઈ યોગી હાં;

છરે લાખા લોગ ત્યાગ કરીને હું તમને સંભળાવુંલ,

તો થાવ બ્રહ્મ રસ લોગી. ટેક૦

છરે લાખા અજંપા સમાધી પવન નાલીમાં સમાવેલ,

સુરતા જોત લાગી બવે હાં,

છરે લાખા મેલ મેલીને થાયે તે નીરમળલ,

નુર નીરંતર નજરે આવે હાં,

છરે લાંખા બીજીએ સમાધી પંચમ પડદો ખોલેલ;

બંકનાળે પવન ચડાવે હાં

છરે લાખા પટચક્ર ઝીતી દ્વાદશ પરબવેલ;

એતો સુન્ય સમાધી કહાવે હાં.

૩

છરે લાખા સુન્ય સમાધીમાં શુર કુંચી ખતાવેલ,

તો જન્મ મરણ મટી બવે હાં;

છરે લાખા જોત જાગે તો વ્યાપે જેને માયાલ

તેને જન્મ ફરીને આવે હાં.

૪

છરે લાખા સુન્યરે સમાધીમાં તમે સુરતા લગાવેલ,

તેઓ ઘરમાં તમે આવો હાં;

છરે લાખા શેલપીની ચેલી સતી લોચણ ખોલ્યાલ,

તો ફરી ચોરાશીમાં નાવો હાં,

(૨૮૩)

નરસીંહ મહેતાની હુંડી.

મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજરે, શામળા ગીરધારી;
પ્રભુ એક તમારો આધારરે, શામળા ગીરધારી. ૧

સાખી

પ્રહેલાહની પત રાખવા, ધ્યુ' નરસીંહ રૂપ;
થંભથકીવહાલો પ્રગટીયારે વહાલે માર્યો હીરણ્યકંસ ભુપરે ૨

સાખી

નીલાડામાંથી બળતા ઉગાર્યા, બીલાડી કેરા બાળ,
ટીટોડીના વહાલે મુંડા ઉગાર્યા, હરી હેતે થયા રખવાળરે. શાં ૩

સાખી

વાણીઆને વીમાસણ કરી. ને કર્યો માટીનો આર,
ખાંડણીયામાંમેંભીખાંડીયો, તમારીમરણપ્રમાણે માહારાજરે. શાં ૪

સાખી

રાણેજીએ કાળ વધારીયો, મીરાં કારણ મહારાજ;
ઝેર ઘોળી મોકલ્યાં, તમે ઝેરના છો જાણુ હારરે. શાં ૫

સાખી

ગંજેલ કેરે કારણે છકર ધરીયું હાથ,
સુધન્વાને કારણે તમે તેલમાં થયા તત્કાળરે. શાં ૬

સાખી

શીખી રાજની માટી સામે તોલાણી, ખાલી કર્યા શરીર,
ધર્મ કેરે કારણે, તમે કેલવા કારણુ મહારાજરે. શાં ૭

(૨૮૭)

સાખી

સાડાત્રણમે ખોરડા નાગરના બુનાબઠ મોઝાર,
તેમાં નથી મારે મોતરે, મને નાતે હીધો તીરકારરે. શા૦ ૮

સાખી

આ ઝુંપડી તારા સેવકની, જતવા નથી બાર,
બેઠી બેઠો તો વળાવીયા, હવે વળાવી ઘરની નારરે. શા૦ ૯

સાખી

ગ્રંથ તો ગોખીચંદનું, તુલસી હેમનો હાર,
સાચું ઘરેણું મારોશામળો, મારેદોલતછે અંઝને પખાજ; શા૦ ૧૦

સાખી

હું નથી મોટો લખપતી, હું નથી શેઠ શાહુકાર.
નરસીંહમહેતાની વીનતી, હુંતો નગરમાં છું કંગાલરે. શા૦ ૧૧

સાખી

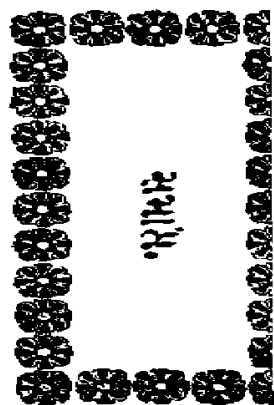
શેઠ તો હુવારીકાપુરી, શામળશા જેતું નામ,
હુંડી લેજે હાથમાં, મોહન કરજે પછી બીજું કામરે. શા૦ ૧૨

સાખી

તીરથવાસી ગામમાં ફરે પુછે નામને ઠામ.
ગલીએગલીએ ફરીવળ્યા, અહીં નથી શામળશાનું નામરે. શા૦ ૧૩

સાખી

ધુતારે ધુત વીધા કરી, અમને કહેતું હતું 'મધુ' ગામ,
ઠગારે કરી ઠેકડી, અમારે પુર્વ જનમનાં પાપરે. શા૦ ૧૪

(૨૮૮)

સાખી

તીરથવાસી ગામમાં ફરી, નીકળ્યા અંધા ખાર,
ત્યારેરૂં વીધું વાણે વળીકતું વાહો ત્યારે થયા તટકાળરે.શાન૧૫
સાખી

કાને કુંડળ જળકળે, કોના લેજનો નહીં પાર,
અંજો બાબુખંધ બેરબા, હરિને હૈયે છે હિમના હારે.શાન૧૬
સાખી

હુંડી લાવો મારા હાથમાં, શામળશા માફે નામ,
હજેશાં લખજો હુંડીયું, કેજો વાણીતર સરયું કામરે.શાન ૧૭
સાખી

હુંડી હાથોહાથ આપી, વાણે યુરી હંઝવાની હામ,
નરસીંહમહિતાનોરવાળી શામળા, વાણે નવખંડમાં રાખ્યુ નામરે
મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે શામળા ગીરધારી
માણે ધણી ધાણે કીરતારરે શામળા ગીરધારી
મને ક્રોધની નથી પરવારરે શામળા ગીરધારી.
આરે શામળીયા જેવો સરહારરે શામળા ગીરધારી
તમે શામળીયા હેજો સારરે શામળા ગીરધારી.

.सुर-भंगलहास मोर्ताराम
 स्तकावयमां वेयातां पुस्तकां
 सुनीपत्र.

तनाम ज्ञानां पुस्तकां दीक्षयन् आवे वेरनार
 पुनरैल्लर-भंगलहास मोर्ताराम
 गीर्वाण-कमलहास

